

3 Oszuści z Chin

www.nj24.pl

nj

TYGODNIK Nr 38 (3141)
Rok 61, 17 września 2019
cena 2,90 zł (w tym Vat 8%)
PI ISSN 0208-6883
Nr indeksu 366870

旅游服务合同书

nowiny
jeleniogórski

本旅游服务合同由以下双方于 2019 年 7 月 22 日签订:

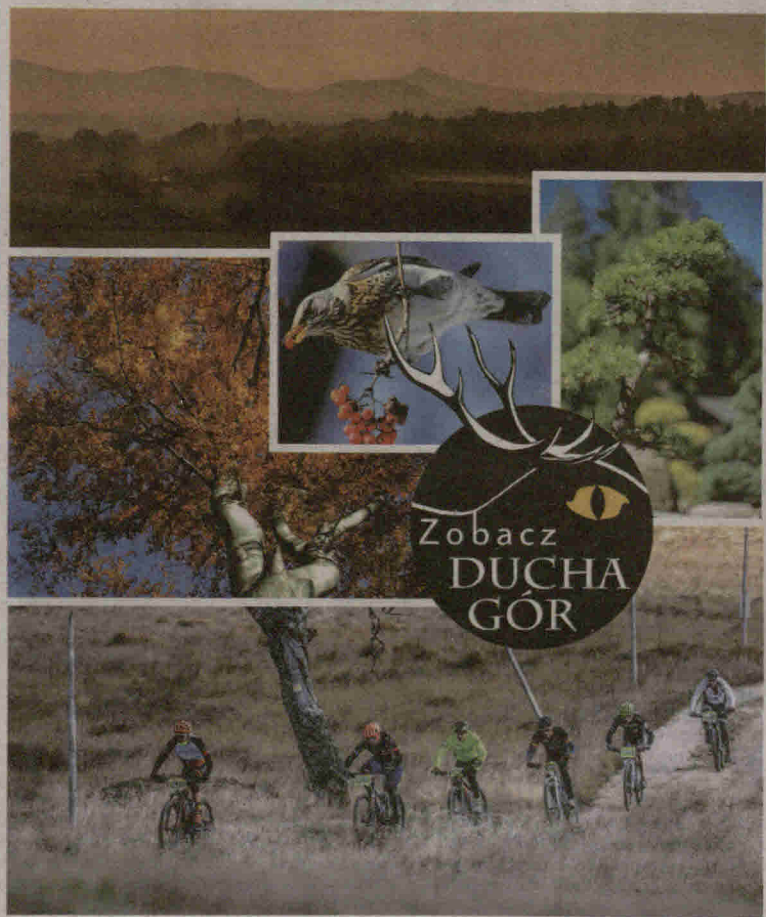
称乙方), 双方愿在平等互利及友好的基础上, 就双方的权利、义务关系达成如下协议, 签定本合同

Przewodnik turystyczny na jesień 2019

Kompas Górski

IMPREZY • WYDARZENIA • ATRAKCJE • PRAKTYCZNE INFORMACJE

Zobacz
**DUCHA
GÓR**

I-XXIV

Dodatek specjalny:

- ✓ Życie karkonoskiej przyrody
- ✓ Cieplicki Szlak Spacerowy
- ✓ Borowy Jar – dawniej i dziś
- ✓ Szklane skarby w Jeleniej Górze
- ✓ Teatr na najwyższym poziomie
- ✓ Sudeckie imperium Walonów
- ✓ Co góruje nad Karpaczem
- ✓ Wśród Wygasłych Wulkanów
- ✓ Kaczawskie single tracki
- ✓ Rowerowa Kraina
- ✓ Izerska legenda...
- ✓ Książki do plecaka

**4 Dziki
grasują
na działkach**

**7 Beton
ich niepokoi**

**Skup aut
Kasacja pojazdów**
tel. 792 18 22 17; 607 232 330
www.bb-recykling.pl

BÜROSERVICE DANIEL BERLIN MAD
FINANSE I RACHUNKOWOŚĆ
**ZAKŁADANIE I PROWADZENIE FIRM
W NIEMCZECH**
**ROZLICZENIA PODATKOWE
DLA FIRM I OSÓB PRYWATNYCH**
Zgorzelec, ul. Iwaszkiewicza 15a/1
TEL. 75 613 89 54 WWW.BIURO-DANIEL.DE

9 770 208 688 133 38

Blog naczelnego

Kończy się lato i wraz z nim szczyt turystycznego ruchu. Kiedy docierały do nas informacje o tłumach turystów przelewających się po europejskich stolicach, o tłumach wylegujących się nad morzem, o tłumach chodzących gęsiego po górach, to zastanawiałem się, jaki jest w tym sens? Jaką można czerpać przyjemność ze zwiedzania słynnych zabytków, kiedy nie ma okazji, aby pobyć sam na sam ze Sztuką, a nasze obcowanie z nią kończy się na pstryknięciu przysłowiowego selfie i opublikowaniu go w sieci?

Biegniemy, a nie żyjemy. Pstrykamy zdjęcia, a nie cieszymy się, że zobaczyliśmy coś niezwykłego, a czasem nawet wspaniałego. Nie wsłuchujemy się w szum fal morskich, nie potrafimy zachwycić się krajobrazem, bo wokół nas jest hałas. Zamiast śpiewu ptaków docierają do nas pokrzykiwania wydobywające się z otaczającego nas tłumy.

Dlaczego nie wybrać na cel swojej wakacyjnej wyprawy jakiegoś niezwykłego zakątka w Polsce czy gdzieś na świecie? Dlaczego podążamy tropem tysięcy bezmyślnych turystów? Czy Bałtyk ogranicza się do kilku znanych kurortów, czy w Tatrach są wytyczone tylko trasy nad Morskie Oko i Giewont, czy w Karkonoszach trzeba koniecznie zaliczyć jedynie Śnieżkę, wodospad Szklarki i świątynię Wang?

Aż tak bardzo chcemy się upodobnić do innych? Nie możemy znaleźć swojego własnego pomysłu na wypocinek? I dlatego musimy o tym wszystkim opowiadać za pomocą portali społecznościowych? Czy bez kilkunastu lajków pod zdjęciem czujemy się gorsi, a nasze przeżycia uważamy za mniej wartościowe?

Denerwujemy się na globalizację, na to, że przysłowiową coca-cola można kupić w każdym zakątku globu (no, może za wyjątkiem Korei Północnej), a sami stajemy się takim samym sztampowym konsumentem produktu turystycznego. Rozlewając się magmą, podróbką prawdziwego globtrotera, która zajmuje kolejne „siedliska”. Takie osobniki są już nawet w Himalajach, o czym dość dobitnie pisze Rafał Frona w swoich dwóch książkach.

O tym, że turystykę można uprawiać z dużą dozą refleksji, że z naszej wyprawy możemy przywieźć coś więcej niż kilkadziesiąt zdjęć i kilkadziesiąt lajków, próbujemy Państwa przekonywać już od dłuższego czasu. Dziś kolejne podejście. Wraz z Nowinami dajemy Państwu do rąk jesienne wydanie Kompas Górskiego. Znajdą tam Państwo nie tylko bogaty terminarz różnorodnych imprez, ale także kilka propozycji na wypad za miasto z pomysłem. Przecież w naszej najbliższej okolicy niemal każdy przydrożny kamień ma swoją ciekawą historię. Proponujemy więc, choćby tylko od czasu do czasu, uciec od zgiełku, hałasu i niemałej ilości gości, którzy postanowili odwiedzić nasz region jesienią, i wybrać coś z naszej propozycji. Serdecznie Państwa do tego namawiam.

Andrzej Buda
a.buda@nj24.pl

Turyści utknęli w Kotle Łomniczki

Piękna pogoda w miniony weekend sprawiła, że na szlakach karkonoskich było bardzo tłoczno. Odczuli to także ratownicy karkonoskiej grupy GOPR, którzy interweniowali dziewięć razy. Między innymi w niedzielę (15 września) nieśli pomoc turystom, którzy utknęli w Kotle Łomniczki, w rejonie Kaskad Łomniczki.

- Po dotarciu na miejsce wezwania, okazało się, że znajdują się oni w miejscu o dużej ekspozycji, w strumieniu, zapierając się o bloki skalne, aby uchronić się przed upadkiem z wysokości - relacjonują ratownicy.

Wychłodzonych turystów goprowcy ewakuowali przy użyciu technik linowych w bezpieczne miejsce.

- To był kolejny, dla nas bardzo pracowity weekend - mówi Sławomir Czubak, naczelnik karkonoskiej grupy GOPR.

Ratownicy pomagali poszkodowanym nie tylko podczas wypraw w góry, ale także osobom wspinającym się na skałkach czy jeżdżącym rowerami po single trackach.

- To są interwencje często w trudno dostępnych miejscach, wymagające użycia specjalistycznego sprzętu - wyjaśnia Sławomir Czubak.

Przypuszcza, że takich akcji będzie coraz więcej, bowiem gminy karkonoskie mocno inwestują w tworzenie nowych tras do jazdy na rowerach.

Przyciągają one turystów. Niestety, nie każdy ma odpowiednie umiejętności i niekiedy wycieczka kończy się kontuzją oraz wzywaniem pomocy.

- Wyraźnie odczuwamy, że liczba turystów odwiedzających Karkonosze znacznie się zwiększyła - mówi Sławomir Czubak. - Tylko latem mieliśmy 210 interwencji! To tyle, ile niektóre grupy ratowników nie mają przez cały rok - dodaje naczelnik.

ALKA

Na dożynkach podziękowali za plony

W miniony weekend mieszkańcy naszego regionu świętowali na dożynkach, zorganizowanych w wielu miejscowościach. Dziękowali za plony, podziwiali wieniec wykonane ze zbóż, kwiatów polnych i kłosów, oklaskiwali miejscowych artystów. Dożynki odbyły się między innymi w gminach: Wleń, Podgórzyn, Mysłakowice, Mirsk.

Podczas uroczystych mszy podkreślano, że przyniesione przed ołtarz dary są jednocześnie dziełem natury i pracy człowieka. Modlono się za zdrowie rolników i ich rodzin. Na dożynkach gminnych we Wleń, po korowodzie z wieńcami i mszą, rolnicy i ich goście rozpoczęli wspólną zabawę. Pyszną grochówkę serwowali urzędnicy magistratu. Uczniowie z wleńskiej szkoły pokazali, że potrafią pięknie śpiewać. Oklaskiwano także zespoły folklorystyczne. W gminie Mysłakowice gospodarzem dożynek był Wojanów. Na stoiskach przygotowanych przez sołectwa można było spróbować ciast, chlebów i kiebas. Nie zabrakło stanowisk edukacyjnych Związku Gmin Karkonoskich oraz Leśnego Banku Genów.

ALKA

Dziesiątki maili, telekonferencja, podpisanie kontraktu w Chinach ... i wszystko lipa

Oszuści z Państwa Środka

Przedstawiciel biura podróży organizującego pobyty turystów w Sudetach został oszukany przez dwie chińskie firmy. Oszustwo było finezyjne. Zanim doszło do przelewów, wymieniono ponad sto maili, zorganizowano telekonferencję, a nawet podpisano kontrakt w „siedzibie” firmy w Chinach. Straty polskiego podmiotu sięgają około 40 tys. zł. - W tych kosztach mieszczą się dwa wyjazdy do Chin, które traktuję mimo przestępczego kontekstu jednak jako ciekawą przygodę - opowiada Krzysztof Korzeń. Wiele wskazuje na to, że oszuści z nowym pomysłem na wyciąganie pieniędzy od partnerów ruszyli niedawno. Warto poznać mechanizm, żeby nie dać się nabrać...

Biuro podróży Krzysztofa Korzenia specjalizuje się w organizacji pobytów turystów w Sudetach, opracowuje oryginalne programy, dopasowane do potrzeb i specyfiki klientów. Jest naturalne, że współpracuje też z wieloma hotelami w regionie. Od takiej oferty właśnie zaczyna się ta historia.

- W kwietniu jeden z hoteli w Karpaczu poinformował nas, że zgłosiła się do nich duża firma budowlana, która chce zorganizować pobyt dla około 300

partnerami żadnych pośredników (całe przedsięwzięcie skalkulowano na około 400 tys. euro). Kontakty i uzgodnienia mailowe uzupełniono o telekonferencję, kiedy to Krzysztof Korzeń mógł zobaczyć w biurze troje przedstawicieli firmy (dwie kobiety i mężczyznę). Przy tej okazji Chińczycy poprosili, aby zmienić miejsce przylotu z Berlina na Frankfurt (tańsze rejsy). Program został zmodyfikowany. To tylko dopełniło wrażenia, tak jak dotychczasowa wymiana informacji, że wszystko jest w porządku. Na tej telekonferencji Chińczycy zaprosili przedstawicieli biura podróży z Polski do siebie na podpisanie kontraktów.

- Ta nasza podróż miała być zrefundowana przy pierwszej płatności. Nie budziła przy tym wątpliwości, bo to się mieści w tamtejszych obyczajach - opowiada pan Krzysztof. Znowu mailowo strony dopracowały ostatecznie kontrakt. Dokument był bezpieczny, bo Chińczycy mieli przesłać 30 proc. zaliczki po 30 dniach od autoryzowania kontraktu, a potem kolejne

z panem Wangiem (pisownia jak świątynia w Karpaczu) - opowiada szef biura podróży. Zaprezentowana siedziba odpowiadała skali firmy - były recepcje, sekretarki, sala, gdzie zrobiono nam prezentację firmy. Trudno było nabrać jakichkolwiek podejrzeń wobec gospodarzy. Na końcu strony podpisały kontrakt. - Złożono na nim bardzo ładne chińskie pieczętki - śmieje się pan Krzysztof.

Autoryzacja kontraktu miała trwać około miesiąca. Chińczycy informowali na bieżąco o wszystkich krokach związanych z tym procesem. W kontrakcie były zapisy o kosztach, które strony miały ponieść wspólnie. Dotyczyło to kosztów obsługi notarialnej oraz kosztów przelewu bankowego. Razem wyniosło to około 2 tys. euro i te pieniądze trafiły na konto chińskiego partnera (dostali na to fakturę).

Kiedy sudeckie biuro podróży spodziewało się pierwszego przelewu od chińskiego kontrahenta, pieniądze nie nadchodziły.

razem z YueShang Construction Group są w jednym konsorcjum). Sytuacja się powtórzyła. Wymiana maili, informacji, uzgodnienia programu pobytu i propozycja podpisania kontraktu w siedzibie firmy w Chinach. Nie było jedynie telekonferencji, być może dlatego, że okazało się, iż po drugiej stronie są znane już Polakom osoby. W dniu wylotu (na początku lipca) pan Krzysztof dostał maila, że dyrektor generalny, który miał podpisywać kontrakt, nie może być na spotkaniu. Okazało się przy tym, że Chińczycy wykluczają, aby ktoś go mógł zastąpić. Jednocześnie wyrażali skrupuły i zapowiadali, że w rozliczeniach uwzględnią zwrot pieniędzy za bilety.

- Mieliśmy już opłacony przelot do Hongkongu, więc i tak pojechalibyśmy, już czysto turystycznie - mówi Krzysztof Korzeń. Ostatecznie z drugą firmą kontrakt został podpisany za pośrednictwem internetu. Podobnie jak wcześniej podmiot z Sudetów przelał na chińskie konto około 2 tys. euro w ramach pokrycia części kosztów związanych z obsługą kontraktu.

zostało dokładnie to, co mnie spotkało, a z czego wynikało, że chińska firma to dobrze zorganizowane oszustwo - opowiada Krzysztof Korzeń.

Wysłał natychmiast linka z opisem duńskiej historii do chińskiej firmy, na co dostał natychmiast odpowiedź z podziękowaniami za informację i opinią, że ktoś się musi podsygnować pod ich firmę. Niewyobrażalny cynizm i bezczelność! Wcześniej, mimo wielokrotnego sprawdzania azjatyckiej firmy, przedsiębiorca nie trafił na opis oszustwa, bo ten pojawił się dopiero pod koniec sierpnia. Okazało się, że o tej samej firmie i przemysłowym oszustwie pojawiły się informacje także z Kanady, Hiszpanii i innych krajów. Najwyraźniej oszuści zaatakowali jednocześnie podmioty w wielu krajach i właśnie teraz, kiedy przedsiębiorca z Sudetów zaczął nabierać wątpliwości, oszustwa zaczęły odkrywać także inni.

Kiedy stało się jasne, że chińskie interesy to lipa, pan Krzysztof wysłał do chińskich „partnerów” maila z żądaniem zwrotu pieniędzy, grożąc, że w przeciwnym razie powiadomi ambasadę polską w Chinach i chińską w Polsce. Ambasada chińska już odpowiedziała, że podobnymi sprawami się nie zajmuje, a odpowiedź z polskiej placówki w Pekinie jeszcze nie nadeszła.

- Jestem przekonany, że podobne maile i oferty, jakie dotarły za pośrednictwem hoteli do mnie, trafiły też do innych podmiotów działających w branży turystycznej - mówi Krzysztof Korzeń. Ostrożność zalecana jest nie tylko wobec tych dwóch wymienionych w tekście podmiotów chińskich. Może ich być więcej. Zakładane są na dwa lata, potem znikają i powstają nowe podmioty, którym buduje się historię w internecie, aby zdobyć wiarygodność, a na końcu oszukać.

- Oszuści mają świadomość procedur prawnych, są logiczni, prowadzą fachową korespondencję, wiarygodne konsultacje - ocenia przedsiębiorca. W całym procederze chodzi też o to, żeby naciągnąć firmy z całego świata na relatywnie niewielkie pieniądze. Komu się będzie opłacało jechać do Chin, by zakładać tam sprawę sądową o oszustwo na kwotę 2-3 tys. euro? Tymczasem Krzysztof Korzeń chce nagłośnić przypadek oszustwa, jaki go spotkał, możliwie najszerszej, poszukać innych poszkodowanych i wystąpić ewentualnie z pozwem zbiorowym. Wtedy kalkulacja takiego procesu w Chinach będzie wyglądała dla każdego poszkodowanego znacznie korzystniej.

Czy wobec tej historii pozostaje rezygnować ze wszelkich szans współpracy z chińskimi podmiotami? - Zdecydowanie nie. Trzeba jednak być jeszcze ostrożniejszym, choćby sprawdzać ewentualnych partnerów w Polsko-Chińskiej Izbie Handlowej - mówi przedsiębiorca.

(sad)

Krzysztof Korzeń w siedzibie YueShang Construction Group Co., Ltd w chińskim mieście Zhuhai. Jak się potem okazało, był to tylko element budowania wiarygodności oszustów.

旅游服务合同书
Tourism Service Contract
合同编号 Contract No. FBLY0620190626
旅游服务合同由以下双方于 2019 年 7 月 22 日签订:
This Tourism Service Contract is entered into by the following:
SERVICE USER: FUBANG INDUSTRY CO LTD
ADDRESS: No.6-105 Centralized Office Area,
TEL: +86 181 2811 3023
E-mail: info@fubang-company
SERVICE PROVIDER: Discover
Party B)
ADDRESS: Gierczyn 38, 59-630 Minsk, Poland
TEL: +48 600 698 181
E-mail: biuro@discover-silesia.pl
FUBANG INDUSTRY CO LTD (以下称甲方) 与 Discover Silesia Krzysztof Korzeń (以下称乙方), 双方在平等互利及友好的基础上, 就双方的权利、义务关系达成如下协议, 鉴定本合同。
Page 1 of 8

pracowników, w siedmiu turach, w przeciągu dwóch miesięcy. To miała być nagroda dla tych pracowników, a przyjazd zaplanowano na późną jesień - opowiada pan Krzysztof. Zdecydował się podjąć tego zadania. Przedtem sprawdził chińskiego partnera w internecie. Okazało się, że YueShang Construction Group Co. Ltd to duże przedsiębiorstwo, obracające wielkimi środkami. Nic nie wzbudzało podejrzeń.

Rozpoczęła się wymiana maili, uzgadnianie szczegółów przylotu i pobytu (po angielsku). Wypracowano program 10-dniowego pobytu, z przylotem do Berlina i wylotem z Pragi. Cena była bardzo atrakcyjna, bo nie było między

płatności miały pojawić się na koncie sudeckiego biura na miesiąc przed przyjazdem kolejnych grup Azjatów. Polacy pojechali do Chin 28 maja. YueShang Construction Group Co. Ltd miało siedzibę w Zhuhai (koło Makau) nad Perłową Zatoką, gdzie po drugiej stronie leży Hongkong. Teatrzyk, który tam odegrano, był bardzo realny. Najpierw spotkaliśmy się w hotelu. Następnego dnia pojechalibyśmy do siedziby firmy. Tutaj spotkaliśmy osoby znane nam z telekonferencji,

- To wzbudziło nasz niepokój, ale wytłumaczyli, że w związku z amerykańsko-chińską wojną handlową, Ludowy Bank Chiński wstrzymał wymianę walut. Sprawdziliśmy to i rzeczywiście - to był realny problem. Przy czym zapewniano nas, że to wszystko jest załatwiane - opowiada pan Krzysztof. Tak czy inaczej, polska firma poinformowała Chińczyków, że skoro terminy płatności zostały przesunięte, to odpowiednio przesunięte zostaną terminy przyjazdów grup Azjatów. Partnerzy zgodzili się na zmiany w harmonogramie. I sprawa zawiśła, utknęła.

W tym czasie Pałac Wojanów poinformował Krzysztofa Korzenia, że... chiński konsern budowlany chce zorganizować pobyt dla grupy kilkuset pracowników. Tym razem była to firma Fubang Industry Co. Ltd o profilu drogowym, także z siedzibą w Zhuhai (z informacji internetowych wynikało, że

Tuż przed mającym nastąpić przelewem ze strony Fubang Industry Co. Ltd, firma zwróciła się do polskiego partnera o przelanie pieniędzy na ubezpieczenie grup w związku z wyjazdem do Europy. Miało się w Chinach pojawić właśnie nowe rozporządzenie w tej sprawie. - Zdziwiło nas w tym także to, że druga firma w załatwianiu formalności była teraz bardziej zaawansowana od tej, z którą kontakt trwał dłużej, ale wyjaśniono nam, że to kwestia wielkości i potencjału finansowego tej firmy - opowiada przedsiębiorca. Ubezpieczenie polską stronę miało kosztować 3 tys. euro. Przesłali przy tym maila ze zdjęciami z rozmaitych wypadków. To zdecydowanie odbiegało od logicznej, profesjonalnej korespondencji, którą dotąd prowadziła strona chińskiej. Mimo wszystko pan Krzysztof zdecydował się przelać oczekiwaną kwotę na ubezpieczenie. Niepokój jednak narastał.

- Jeszcze raz wbilem w internet nazwę Fubang Industry i wyskoczył mi wpis z pewnej duńskiej firmy, gdzie opisane

Dziki grasują na działkach

Nie mają dobrych dni jeleniogórcy działkowcy. Po pladze kradzieży w altankach i na działkach, o której pisaliśmy niedawno, pojawiły się inne kłopoty. W ROD Południe przy ulicy Sudeckiej działki pustoszą dziki. Zryte zostały trawiaste alejki, zniszczone ogrodzenia, zamiast zagonów z warzywami leżą zwalę ziemi. Cała praca działkowców poszła na marne.

- Oto, co zostało z ziemniaków - pani Maria pokazuje rozrytą, kwadratową, sporą działkę. Idziemy do niej naokoło, bowiem trawiasta, szeroka aleja też jest całkiem zniszczona. Dziki miały używanie.

Działkowcy bez plonów i w strachu

- Jesteśmy załamani. Tyle pracy włożyliśmy, by mieć dobre zbiory na jesień, a zwierzęta wszystko zniszczyły - żałuje ręce Urszula Świdorska, która ma działkę w środku ogrodów.

- Na dodatek strach tu teraz przychodzić - dodaje. Większość działkowców to ludzie starsi. Siedzą prawie cały dzień w ogródku, bo pracy jest dużo, a czas szybciej ucieka. Wiadomo także, iż własne plony są dużo smaczniejsze niż w sklepie. No i zaoszczędzić można. Ale odkąd pojawiły się dziki, ludzie boją się przychodzić na działki.

Dziki rządzą na działkach

Sądząc po zniszczeniach, na działkach grasuje locha z małymi. Nie ma dla nich przeszkód. Potrafią zniszczyć ogrodzenie z siatki, by dostać się do pożywienia. Działkowcy naprawiają, co

mogą, układają darń na alejkach, łatają płoty, a następnego dnia mają kolejne zniszczenia. Na razie wygląda na to, że dziki rządzą na działkach i przy ul. Sudeckiej zdomowały się na dobre.

- Mamy problem - przyznaje Zbigniew Depkiewicz, wiceprezes zarządu ROD Południe. On także jest załamany, gdy ogląda, jakie zniszczenia zrobiły dziki. - Sami sobie nie poradzimy - mówi. Szukał pomocy u strażników miejskich, w magistracie i u myśliwych. Wszyscy rozkładają ręce.

Liczą na pomoc samorządów

- Z dzikami walczą działkowcy w całej Polsce - potwierdza Henryk Malik, prezes oddziału sudeckiego Polskiego Związku Działkowców. - Tu trzeba systemowych rozwiązań, na przykład regularnej pomocy samorządów w odławianiu zwierząt - mówi. Jego zdaniem władze miast są odpowiedzialne za bezpieczeństwo mieszkańców i powinny wesprzeć działkowców w walce z dzikami.

Mają stół biesiadny na działkach

- Ciężka sprawa - wzdycha Roman Jagusiak, przewodniczący zarządu Koła Łowieckiego „Jeleń”. - Strzelać nie można, z psami także nie wolno odstraszać zwierząt. Odłowić? Mogą powrócić. Te duże ssaki pojawiły się na działkach, bo zaczyna im brakować naturalnego terenu, w którym żyły, czyli lasów i podmokłych zadrzewień.

Dziki odcięte od swego środowiska, walcząc o byt, przeniosły się w miej-

sca, gdzie łatwo o jedzenie, (dzik jest wszystkożerny). W ogrodach działkowych zwierzęta mają niemal stół biesiadny z odpadków i warzyw na zagonach.

Postraszyc z korkowcem

Teraz pozostaje jedynie wspólnie przepędzić dziki. - Weźmie się jakieś kołatki, korkowce, może uciekną - rozważa wiceprezes ROD Południe.

- Oto, co zostało z ziemniaków - pani Maria pokazuje rozrytą, kwadratową, sporą działkę.

- Gdybym wiedział, że będzie taki problem, to zamiast robić ogrodzenie od strony ulicy Sudeckiej, zrobilibyśmy z drugiej, od lasu, skąd dziki przychodzą - mówi Zbigniew Depkiewicz.

Roman Jagusiak z Koła Łowieckiego „Jeleń” mówi, że ma to sens i można spróbować. - To są inteligentne zwierzęta i jak zorientują się, że w konkretnym miejscu nie mają spokoju, to

się wyniosą - podpowiada. Deklaruje pomoc dla działkowców w przepłoszeniu dzików.

Zbigniew Depkiewicz zastanawia się także nad wzmocnieniem ogrodzenia u dołu, ponieważ dziki lubią ryc. W poszukiwaniu pożywienia podnoszą siatkę ogrodzenia i wchodzą na działkę.

Nie uciekaj przed dzikiem

Dziki żyją w stadach, którym przewodzi stara samica - locha Samce - odyńce trzymają się osobno, ale na czas godów dołączają do stada. Gody, czyli ruja, u dzików trwa od listopada do lutego, cięża liczy 18 tygodni, młode rodzą się od końca marca do maja. Na świat przychodzi od 8 do 10 młodych w miocie.

Młode dziki do 7 miesięcy mają barwę ochronną - żółtą, w podłużne brązowe paski. W tym okresie lochy są bardzo nerwowe, agresywne i nieprzewidywalne.

Gdy spotkamy dziki na drodze, wycofajmy się spokojnie, bez krzyków, gwałtownych ruchów. Nie uciekajmy, nie odganiajmy, nie szczujmy psami. Dzik sam nie zaatakuje. Zachowujmy się głośno, a unikniemy kontaktu z dzikiem, bo on się wycofa.

Tekst i zdjęcie: ALKA

ARTYKUŁ SPONSOROWANY

By nie utonąć w śmieciach

Statystyczny Polak rocznie wytwarza ok. 300 kg odpadów komunalnych. Choć to o wiele niższy wskaźnik, niż dla przeciętnego mieszkańca Unii Europejskiej, na którego przypada aż 450 kg, tak naprawdę nie ma się z czego cieszyć. Z górą śmieci trzeba sobie poradzić.

- Rozwój przemysłu i konsumpcyjny styl życia sprawiły, że produkujemy coraz więcej odpadów. Ich nieodpowiednie składowanie negatywnie wpływa na środowisko, a tym samym na nasze zdrowie i życie. Ważna jest nie tylko zmiana nastawienia, ale przede wszystkim realne działanie. I my to robimy - mówi Cezary Przybylski, marszałek województwa dolnośląskiego.

Rzeczywiście, na Dolnym Śląsku podejmowane są działania mające na celu poprawę gospodarki odpadami. Dzięki funduszom europejskim 12 dolnośląskich zakładów zajmujących się przetwarzaniem i segregowaniem odpadów zmodernizowało swoje linie technologiczne. Łączna wartość tych inwestycji przekracza 103 mln zł, z czego 87,6 mln zł pochodzi z Unii Europejskiej.

Nowoczesna segregacja odpadów

Oprócz indywidualnego zaangażowania każdego mieszkańca, np. poprzez odpowiednią segregację lub ograniczenie konsumpcji, konieczne jest wdrożenie globalnych rozwiązań, takich jak inwestowanie w rozwój nowoczesnych przedsiębiorstw zajmujących się recyklingiem i przetwarzaniem odpadów komunalnych. Jednym z nich jest Miejski Zakład Usług Komunalnych w Wałbrzychu.

- Stara instalacja do mechanicznego segregowania odpadów zbieranych na terenie gminy Wałbrzych pozwalała na wysortowanie tylko kilku surow-

ców wtórnych w niewielkich ilościach: aluminium, butelki PET, papier, duże tworzywa sztuczne. Po wybudowaniu nowoczesnej zautomatyzowanej linii do sortowania odpadów możliwości są nieporównywalnie większe - opowiada Jerzy Błaszczak, kierownik Zakładu Segregacji i Zagospodarowania Odpadów w Wałbrzychu. - Dzięki temu tylko ok. 15 procent odpadów wytworzonych przez mieszkańców Wałbrzycha trafia na składowisko.

Usprawnienie to kosztowało 31 mln zł, z czego prawie 17 mln pochodziło z Unii Europejskiej. Warto również wspomnieć o Zakładzie Gospodarki i Usług Komunalnych w Lubaniu, gdzie przetwarzane są odpady z 14 dolnośląskich gmin. Dzięki unijnemu wsparciu rozbudował on instalację do przetwarzania odpadów komunalnych, czyli tzw. RIPOK. Inwestycja polegała m.in. na rozbudowie punktu przyjęcia zmieszanych odpadów komunalnych wraz z niezbędnymi instalacjami technicznymi i bramami z kurtynami powietrznymi, rozbudowie sortowni do mechaniczno-ręcznego sortowania surowców wtórnych oraz kompostowni do przetwarzania bioodpadów.

Podobne inwestycje, związane z przebudową czy modernizacją zakładów gospodarki komunalnej lub punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, powstały również m.in. w Legnicy, Bielawie, Dobroszycach, Twardogórze, Prusicach i Lubinie.

CHROŃ ŚRODOWISKO - SEGREGUJ ŚMIECI!

Nowe drogi i miejsca pracy

Przy okazji powstało wiele udogodnień, z których korzystają nie tylko pracownicy, ale również mieszkańcy okolicznych miejscowości. Należą do nich na przykład nowe drogi dojazdowe, zaplecza socjalno-sanitarne dla pracowników czy też zatrudnienie dodatkowych osób. To niezwykle ważne zwłaszcza dla gmin, które borykają się z dużym bezrobociem. Wykorzystanie najnowszej technologii pozwala również na zminimalizowanie uciążliwości związanych z mieszkaniem w okolicy takiego przedsiębiorstwa - wokół zakładów powstają tereny zielone, a specjalne systemy ograniczają emisję nieprzyjemnych zapachów.

- Bez wsparcia środków z Unii Europejskiej rozbudowa instalacji w takim zakresie nie byłaby możliwa. Dzięki dotacji w Wałbrzychu powstała jedna z najnowocześniejszych linii w Polsce. Mamy w planach kolejne inwestycje, m.in. budowę specjalnej hali do biologicznego przetwarzania odpadów, co ograniczy wydzielanie odorów, budowę linii do produkcji paliwa alternatywnego (z pozostałości z odpadów), które będzie wykorzystane w ciepłowni w Wałbrzychu oraz budowę nowoczesnej fermy fotowoltaicznej o mocy 2 MW, która w stu procentach zaspokoi zapotrzebowanie miasta na energię elektryczną i w znacznym stopniu ograniczy emisję dwutlenku węgla - dodaje Jerzy Błaszczak.

Jak prawidłowo segregować odpady?

Do niebieskiego pojemnika wrzucamy papier, do żółtego - metale i tworzywa sztuczne, do zielonego - szkło, do brązowego - odpady bio, zaś do czarnego - zmieszane. Sezonowo może pojawić się również szary kosz na tzw. zielone odpady, czyli na skoszoną trawę i liście.

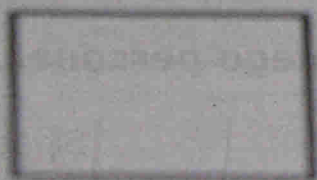
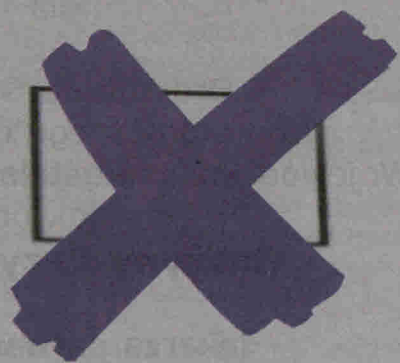
www.rpo.dolnyslask.pl

**Dolnośląskie
POSZERZAMY
PERSPEKTYWĘ**

13 października

wszyscy idziemy głosować!

Sami wybieramy
naszą przyszłość

Nie pozwólimy
by zrobili to
za nas inni

Okiem Kubka

WSZECHOBCNY EROS

Hezjod w TEOGONII: Z Chaosu wyłoniła się kosmiczna prasa, przenikająca wszystko - Miłość. Amor.

"Eros, najpiękniejszy z nieśmiertelnych bogów. Wiotczący członki, który bogom i ludziom ujarzmił w sercach rozum i mądre zamysły".

U Homera Eros nie jest osobą, lecz ogarniającym człowieka obezwładniającym pragnieniem. Safo - przełom VII i VI wieku przed nową erą, poetka z MITYLENY - tak to wyraziła: "Eros, rozprzegający ciało, znowu mną kołuje. Słodko-gorzkie - nie do sprostania COŚ, co wpęło we mnie".

Z czasem, zwłaszcza w mitologii rzymskiej, przybrał postać skrzydlatego bóstwa, z łukiem i dwoma kołczanami. Z jednego raził strzałą rodzącą miłość szczęśliwą. Z drugiego - ranił miłością, która się stawała udręką i tragedią.

Doświadczyła tego sama Afrodyta - bogini Miłości i Piękna - kochająca Adonisa, rozszarpanego przez zadręsnego dzika. Z kropli wylanych przez boginię leż wyrosły białe róże. Gdzie leży padły na krople krwi ukochanego, wzeszły róże czerwone. Ukochane kwiaty Erosa i do dziś - wszystkich zachochanych.

Etymologicznie EROS znaczy: Pragnąć tego, czego się nie ma. Czego więc pragnie Eros? - Piękna oraz Dobra, które zrodzić może w sercu człowieka tylko Miłość. Pragnienie nie dotyczy przedmiotu miłości, lecz samego kochania.

Platon, w poemacie UCZTA, prosi biesiadników, aby wygłosili pochwałę na cześć Erosa. Satyryk Arystofanes (+385 p.n.e.), przez którego swoje przekonania wyraża filozof - powiada: "O potęde Erosa ludzie zgola nic nie wiedzą, bowiem nie znają natury człowieka".

Otóż. Niedługo, w odległej przeszłości, u początków ludzkich dziejów, istniały 3 płcie - męska, żeńska i dwójka. Istoty te były kuliste: Miały 4 ręce i 4 nogi oraz 2 twarze.

Były przemyślnie, lecz nieco szalone: Postanowiły zaatakować siedzibę bogów. Niebawem się zatruwały. Rozsierdzony Zeus - mieczem - rozplątał je na dwie części. Będą odtąd słabsi.

Apollo uleczył ich rany: Nadał kształt, jaki do dziś ludzie mają - męski lub kobiecy. Eros rozbudził w nich pragnienie wzajemności. Szukają więc swojej drugiej połowy, ażeby się zjednoczyć. Tej samej płci natura męska lub żeńska - staje się w miłości homoseksualna lub lesbijska. Natura odmiennej płci - heteroseksualna.

Platon: "To właśnie pragnienie i poszukiwanie całości zwi się Erosem". Większość ludzi, przez całe swe życie cierpi niedolę, bo nie rozumieją natury ognia, który płonie w ich wnętrzu. Z powodu przekonań religijnych i obyczajowych albo słabości charakteru.

Nie wiem, czy filozoficzna refleksja Platona nad opowieścią mityczną, rzuca jakieś światło dla zrozumienia dzisiejszych moralnych niepokojów i naukowych sporów.

Podumać warto. Ale fakt pozostaje faktem: Ludzie nadal mają kłopot z Erosem - z miłością, Czytelniku.

- A ty...?

KUBEK

Przy redakcyjnym telefonie dyżurowała Alina Gierak Niebezpiecznie na drodze do szkoły i za mało informacji o zanieczyszczonej wodzie

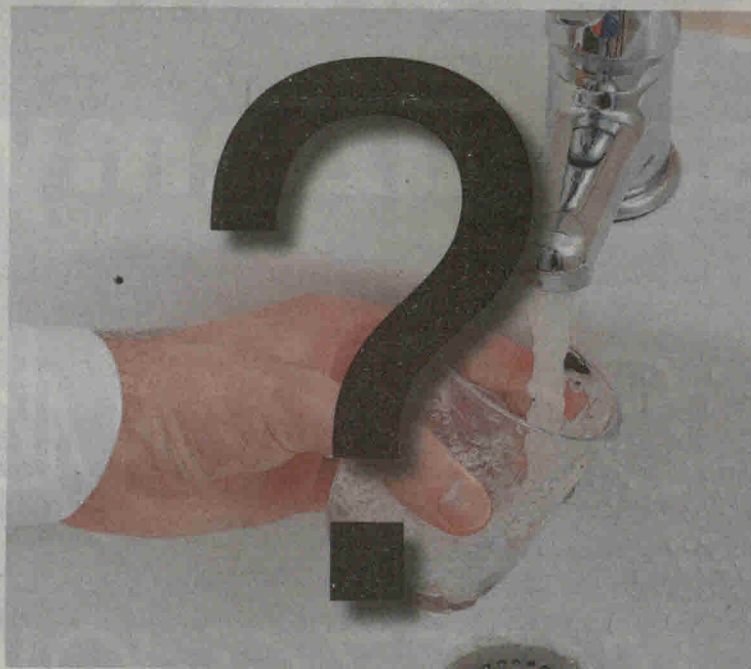

Zaczął się rok szkolny i nasi Czytelnicy, odprowadzający dzieci lub wnuki do szkoły, zauważają, że nie wszędzie jest bezpiecznie. Na przykład przy dojeździe od strony ulicy Różyckiego do SP nr 11, do budynku przy ulicy Karłowicza, chodniki zastawione są samochodami.

- Chodzi o trasę przy budynkach przy ul. Różyckiego 23, 24, 27 - denerwuje się nasz Czytelnik. - Przy ulicy jest znak zakazu postoju, a mimo to cały czas parkują tam auta. Inne, by je ominąć, wjeżdżają na chodnik. I wówczas robi się niebezpiecznie. Samochody stoją cały dzień, więc nie są to rodzice, którzy podjeżdżają, by wysadzić dziecko i jechać dalej. A do budynku SP nr 11 przy ul. Karłowicza chodzą małe dzieci z klas I, II i III. Tam może dojść do tragedii - ostrzega Czytelnik. Interweniował u strażników miejskich, ale na razie nie ma efektu. A gdyby kilka razy założyć blokady na koła samochodów, których kierowcy nie przestrzegają przepisów, to od razu zrobiłby się porządek.

Nasza Czytelniczka ze Szklarskiej Poręby jest oburzona brakiem informacji o wodzie z kranu niezdatnej do picia. Komunikat sanepidu pojawił się w internecie, na stronie Urzędu Miejskiego. To tylko tyle.

- A przecież jest wielu starszych mieszkańców, którzy nie korzystają z kompu-

tera i oni mogą nic nie wiedzieć o tym, że wody z kranu nie wolno używać do picia, mycia zębów, mycia naczyń - mówi Czytelniczka. Jej zdaniem informacja powinna zawisnąć na drzwiach budynków lub Straż Miejska mogłaby zawiadamiać mieszkańców. Bo jedyna miejska tablica informacyjna mieści się

przy ul. Dolnej, a to spora odległość od osiedli dotkniętych problemami z wodą. Ponadto Czytelniczkę bulwersuje, że nie podano w komunikacie, o jaką bakterię chodzi. Określenie, że woda jest niezdatna do picia, jest zbyt ogólne. - Płacimy do KSWIK ogromne rachunki za wodę i odbiór ścieków, i mamy prawo wiedzieć, jaką wodę nam dostarczają - mówi mieszkanka Szklarskiej Poręby.

ALKA

Zadzwoń do nas

W środę
od godz. 10 do 14
czekamy na sygnały
od Czytelników o tym,
co drażni, niepokoi
i wymaga dziennikarskiej
interwencji

75/64-24-485

601 582 622

LOKALE

CIEPLICE - komfortowy lokal 75m kw
(parter) do wynajęcia na cele usługowe lub
mieszkalniowe, tel. 501-377-514. M897-G

EURO 90 TRAVEL
GRABOWSKIEGO 2/2
TEL 75 7675090 LUB 7675080
www.euro90-travel.pl
euro90@euro90-travel.pl

LATO 2020 już w sprzedaży!
ITAKA, RAINBOW, GRECOS, WEZYR I INNI.
Teraz największe rabaty i inne korzyści do **30.09.2019**
Oferta Zima 2019/2020 - dalej w sprzedaży!

Ponadto: ■ Bilety lotnicze, autokarowe ■
■ Rejsy wycieczkowe cały świat ■ Oferty Last Minute ■

Zapraszamy do kontaktu **75 76 75 090**
lub na naszą stronę **www.euro90-travel.pl**
lub do biura, gdzie przy kawie
porozmawiamy o wczasach i wycieczkach!!!

U Nas
zapłacisz
kartą

Parafia MB Nieustającej Pomocy ul. Wolności 213

Msza Święta

Niedziela i Święta - 10:30

Środa - 18:00

Po Mszy Św.

zapraszamy na kawę i ciasto do sali parafialnej.

Język angielski dla początkujących

Sobota 10:30 - 12:00

Tel. 739-677-003.

PODZIĘKOWANIE dla

Ordynatora Oddziału Rehabilitacji
Szpitala Wysoka Łąka w Kowarach,
doktora
Piotra Bieńka

oraz

całego personelu medycznego
i rehabilitacji

składa

wdzięczny pacjent
Jan Sztangierski
z Rodziną.

PODZIĘKOWANIE dla

Ordynatora Oddziału
Neurologicznego i Udarowego
Wojewódzkiego Szpitala w Jeleniej Górze,
doktor

Grażyny Przybylskiej,

lekarza prowadzącego
doktor

Barbary Owczarek

całego personelu medycznego.

Składa
wdzięczny pacjent (z sali 528)
Jan Sztangierski
z Rodziną.

Mieszkańcy Zachełmia obawiają się, że w zimie nie dojadą do swoich posesji

Beton ich niepokoi

Dotąd droga była wyboista, niekomfortowa, a mieszkańcy wciąż musieli ją naprawiać. Teraz gmina ją wyklada betonową kostką, a mieszkańcy obawiają się, czy w ogóle w zimie dojadą do domów. Kłopot z dojazdem będzie miała karetka pogotowia lub straż pożarna. Chodzi o kilkusetmetrowy odcinek drogi dojazdowej do kilkunastu posesji na początku urokliwego Zachełmia, na który gmina zdobyła środki z funduszy powodziowych. Droga ma być gotowa do końca października.

- Oczywiście, że chcieliśmy, aby gmina nam zrobiła porządną drogę, ale wiele wskazuje, że teraz będzie jeszcze gorzej, niż było, bo możemy wcale w zimie do domów nie dojechać - mówi jeden z sześciu mieszkańców, który przyszedł opowiedzieć o swoich obawach. Wyjaśnia, że z pierwszych informacji wynikało, iż główna droga miała być asfaltowa, a jedynie zjazdy do posesji miały zostać wyłożone betonową kostką. Stało się inaczej.

Zachełmianie konsultowali rzecz z przedsiębiorcą, który zajmuje się m.in. zimowym odśnieżaniem dróg. Twierdził on, że uliczką o takiej nawierzchni i takim nachyleniu (około 15 proc.) podjechać i zjechać w śnieżnych i mroźnych warunkach będzie bardzo trudno i niebezpieczne.

- Tam, gdzie jest kostka betonowa, to ile by się nie sypało piachu i soli, zawsze będzie maź i bardzo ślisko. Osiągnąć dobrą przyczepność jest niezwykle trudno. To wynika ze specyfiki betonu, który ciągnie wilgoć. Asfalt szybko obsycha i jest przez to bezpieczniejszy. Wiem to, bo sam pracowałem w takiej firmie - opowiada kolejny mieszkaniec. Mężczyźni twierdzą, że przy nowej drodze bardziej niebezpieczne będą

zjazdy, bo to wtedy można stracić panowanie nad ślizgającym się pojazdem, uderzyć w płot, budynek albo w kogoś wjechać. Dotąd obok wyboistej drogi była „rynienka”, zagłębienie, którym odprowadzano wodę. W trudnych momentach kierowcy tam uciekali, żeby złapać przyczepność, zahamować. Teraz obok kostki będą wyłożone ażurowe płyty, które w warunkach zimowych szybko staną się płaskimi elementami nawierzchni, niepoprawiającymi w najmniejszym stopniu bezpieczeństwa użytkowników uliczki.

Zaniepokojeni mieszkańcy przyznają, że są w okolicznych miejscowościach podjazdy wyłożone betonowymi płytami, ale pod tymi płytami inwestorzy instalują maty grzewcze, zasilane solarami, a to zupełnie zmienia sytuację.

- W tych warunkach, jakie panują w zimie w Zachełmiu, przy takim spadku droga o każdej nawierzchni będzie trudna do utrzymania. Bezpieczeństwo będzie zależało tylko od tego, czy droga będzie należycie odśnieżana - mówi projektantka drogi

w Zachełmiu, Małgorzata Staręga. Dodaje, że kostka ma ranty, które zwiększają jej przyczepność, a do tego bezpieczeństwo poprawi część wyłożona ażurowymi płytami. Co do wyboru technologii budowy drogi, Małgorzata Staręga tłumaczy, że położenie asfaltu, z którym wiąże się użycie ciężkiego specjalistycznego sprzętu (m.in. rozścielacz), przy takim kącie nachylenia byłoby po prostu niezwykle trudne.

Tomasz Szewczyk, zastępca wójta Podgórzyna, zapewnia, że sprawa

została wyjaśniona i była konsultowana także w nadzorze budowlanym w starostwie.

- Droga wykonywana jest zgodnie z projektem. Mamy w gminie drogi wyłożone betonowymi płytami, o podobnym kącie nachylenia, i nie ma większych problemów z odśnieżaniem. Jeśli droga będzie porządnie odśnieżana, to będzie bezpiecznie i nic złego się nie powinno stać - twierdzi.

Najbliższe miesiące pokażą, czy obawy mieszkańców są uzasadnione.

Tekst i zdjęcie: (sad)

Mieszkańcy bocznej uliczki w Zachełmiu nie cieszą się wcale z budowanej nowej drogi.

Na marginesie

JELEŃ GÓRA

42-latką weszła do sklepu i poprosiła sprzedawczynię o karton, a gdy ta poszła na zaplecze, klientka wyjęła z kasetki 1,1 tys. zł, kilka czekolad, zdrapek i uciekła. Wszystko to się działo na początku września. Złodziejka została ustalona w wyniku działań operacyjnych. Kobiecie grozi do 5 lat więzienia.

Kosę spalinową o wartości 150 zł ukradł po włamaniu 22-latek. Teraz zapukała do niego policja. W namierzeniu sprawcy pomogła analiza monitoringu. Mundurowi ustalają, co sprawca zrobił z kosą, aby ją odzyskać i oddać właścicielowi. Za włamanie grozi do 10 lat paki.

Czy 37-letni kierowca dodge'a był pod wpływem narkotyków, kiedy o 4 nad ranem uciekał przed policją? Wiele na to wskazuje. Mężczyzna zachował się wyjątkowo nieracjonalnie, uciekając przed radiowozem, a na koniec doprowadzając do kolizji z nim.

Krew sprawcy przesłano do laboratorium. Grozi mu do 5 lat pozbawienia wolności.

10 krzaków konopi uprawiał 43-latek na balkonie swojego mieszkania. Z uprawy można było uzyskać - oszacowali policjanci - około 800 porcji handlowych marihuany. Mimo że mężczyzna zapewniał, iż uprawiał zakazane rośliny wyłącznie na własne potrzeby, i tak grozi mu do 3 lat odsiadki.

23 opakowania gontu bitumicznego z prywatnej posesji ukradł w nocy 30-letni mężczyzna. Właściciel swoje straty oszacował na około 3 tys. zł. Sprawca musi się liczyć z utratą wolności na 5 lat. Policja bada, dokąd trafił kradziony towar.

BOGATYNIA

Zaczęło się od tego, że kierujący samochodem 47-latek rozmawiał w czasie jazdy przez telefon. Drogowka zatrzymała go i przy okazji sprawdziła samochód. Okazało się, że mężczyzna przewozi 220 tys. sztuk papierosów bez polskich znaków akcyzy, a to oznacza stratę Skarbu Państwa przekraczającą 200 tys. zł. Podejrzanemu grozi wysoka grzywna i 3 lata więzienia. Trefny towar oczywiście też przepada.

42-letni kierowca mercedesa nie zatrzymał się na wyraźne znaki policji. Ucieczkę zakończył na dukuie leśnym, gdzie wraz z pasażerką porzucił pojazd i pieszo próbował umknąć w las. Mundurowi okazali się sprawniejsi - para została szybko zatrzymana. Okazało się, że 42-latek miał powody, aby uciekać. Był poszukiwany do odbicia kary więzienia, miał sądowy zakaz prowadzenia pojazdów, a do tego miał przy sobie narkotyki i był pod wpływem amfetaminy. Trafił od razu za kratki, z za których świat oglądać może przez najbliższe 5 lat.

BOLESŁAWIEC

20-letni kierowca, przewożący bussem ludzi do Niemiec, twierdził, że podczas postoju, kiedy ludzie wysiedli, a on sam poszedł zatankować samochód oraz skorzystał z ubikacji, został napadnięty i okradziony. Sprawca miał mu ukraść pieniądze, które podróżni wpłacili mu za przejazd. Ostatecznie okazało się, że mężczyzna wymyślił całą tę historię, żeby okraść swojego pracodawcę. Pieniądze ukrył w bieliźnie. Grozi mu teraz do 8 lat pozbawienia wolności.

Policjanci odzyskali dwa skradzione na terenie Niemiec samochody o łącznej wartości 160 tys. zł. Na razie

zarzuty w tej sprawie usłyszał mieszkaniec powiatu legnickiego, który kierował kradzionymi samochodami, a ponadto złamał sądowy zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych. 24-latek został aresztowany, grozi mu do 10 lat odsiadki.

PIEŃSK

Kiedy zobaczył policjantów, wsiadł na swój motorower i próbował uciec. Patrol podążył za nim, ale motorowerzysta nie reagował na jednoznaczne sygnały, wzywające do zatrzymania się, za to łamał po drodze wszelkie zasady i przepisy ruchu drogowego. Po zatrzymaniu okazało się, że 55-latek ma 1,5 alkoholu we krwi, a dodatkowo sąd zakazał mu dożywotnio kierowania pojazdami mechanicznymi. Mężczyźnie grozi teraz do 7,5 roku pozbawienia wolności.

PODGÓRZYN

Zatrzymano 26-letniego pasera, u którego znaleziono laptopa o wartości 3 tys. zł, skradzionego 3 września z zaparkowanego w Jeleniej Górze opla. Sprawcą kradzieży był 21-latek z powiatu żarskiego. Paserowi grozi do 5 lat więzienia.

ŚWIERZAWA

Około godziny 23 policja rozpoczęła pościg za pijanym motocyklistą.

37-latek pędził przez drogi publiczne i leśne ścieżki, by w końcu porzucić maszynę i próbować uciec pieszo. Okazało się, że mężczyzna ma sądowy zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych, motor nie ma wymaganego przeglądu i ubezpieczenia, a do tego uciekinier wypił przed jazdą (0,5 promila we krwi). Sąd może go skazać na 5 lat więzienia.

WARTA BOLESŁAWIECKA

32 butle o łącznej wartości około 5 tys. zł ukradł 24-latek w kilku miejscowościach powiatu bolesławieckiego. Od połowy sierpnia dokonał 6 włamań. Nie wiadomo, co złodziej zrobił z butlami. Trwają ustalenia. Wiadomo natomiast, że za kradzież z włamaniem sprawca może trafić za kratki nawet na 10 lat.

ZGORZELEC

Mieszkańcy zauważyli błąkającego się po lesie kucyka. Był zadbany i ufny. Najwyraźniej komuś uciekł. Poszukiwanie właściciela zajęło sporo czasu, na tyle, że czasowo kucyka przygarnęli właściciele innej stajni. Ostatecznie osoba, do której należy sympatyczne zwierzę, odnalazła się. Okazało się, że nie była nawet świadoma, iż kucyk wybrał się na dłuższą przechadzkę.

(sad)

Wiadomości z regionu

WOJEWÓDZTWO
DOLNOŚLĄSKIE

PARTNER STRONY: URZĄD MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

Nowy stadion dla lekkoatletów

Niezwykle ważna inwestycja dla rozwoju bazy sportowej na Dolnym Śląsku jest już gotowa! W Karpaczu na wysokości 583 m. n.p.m. powstał stadion lekkoatletyczny wraz z boiskiem piłkarskim.

Stadion lekkoatletyczny wraz z boiskiem piłkarskim i infrastrukturą towarzyszącą spełnia wymogi Międzynarodowego Stowarzyszenia Federacji Lekkoatletycznych (IAAF) i Polskiego Związku Lekkiej Atletyki. Z racji położenia geograficznego oraz wyposażenia będzie obiektem przystosowanym do organizowania zgrupowań

wysokogórskich i zawodów lekkoatletycznych we wszystkich kategoriach wiekowych i na każdym poziomie zaawansowania. Infrastruktura stadionu umożliwi realizację programu centralnego szkolenia sportowego różnych związków sportowych. Atrakcyjność nowego obiektu zwiększa dodatkowo potencjał sportowy miasta Karpacz, na terenie którego znajdują się dwie pełnowymiarowe hale sportowe i trzy boiska wielofunkcyjne, a także baza noclegowa z 17 tys. miejsc, zaplecze do fizjoterapii i odnowy biologicznej. Dodatkowym atutem tej lokalizacji są też wyjątkowe walory klimatyczne miasta. Stadion lekkoatletyczny im. Ireny Szewińskiej stanie się też ważnym obiektem dla szkolenia uczniów z funkcjonującej w Karpaczu

od 1980 roku Szkoły Mistrzostwa Sportowego. Poparcie dla idei budowy stadionu lekkoatletycznego w Karpaczu oraz chęć korzystania z niego wyraziły Klub Sportowy Akademickiego Związku Sportowego we Wrocławiu, Polski Związek Piłki Siatkowej, Polski Związek Narciarski oraz Dolnośląski Związek Lekkiej Atletyki i Polski Związek Lekkiej Atletyki.

- Bardzo cieszy mnie kolejny, nowoczesny obiekt sportowy w naszym regionie. Ten stadion będzie służył zawodnikom ze Szkoły Mistrzostwa Sportowego i zostanie wykorzystany też na zajęcia szkolne, pozalekcyjne i sportowe, a dzięki temu pozwoli wielu dzieciom spędzać aktywnie czas, odkrywać uroki sportu, a być może w przyszłości osiągać

Z racji położenia geograficznego oraz wyposażenia będzie to obiekt przystosowany do organizowania zgrupowań wysokogórskich i zawodów lekkoatletycznych.

znaczące wyniki sportowe. Takie obiekty stwarzają potencjał do rozwoju sportu w województwie - zaznacza Michał Bobowiec, Członek Zarządu Województwa.

Inwestycja została wpisana do realizowanego

przez Ministerstwo Sportu i Turystyki programu inwestycji o szczególnym znaczeniu dla sportu. Budowę prowadzono w latach 2018 - 2019, a jej całkowity koszt to ponad 24 mln zł. Sfinansowana została z budżetu Gminy

Karpacz, która na ten cel przeznaczyła ponad 15 mln zł, a także ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej będących w gestii Ministerstwa Sportu i Turystyki (7 mln zł) oraz z budżetu województwa dolnośląskiego (2 mln zł).

Dolny Śląsk i Zittau wspólnie modernizują drogi

Zakończył się projekt modernizacji dwóch dróg wojewódzkich w powiecie zgorzeleckim. Warte w sumie ponad 10 milionów euro inwestycja pozwoli na usprawnienie ruchu granicznego w okolicy. W konferencji podsumowującej polsko-niemiecki projekt uczestniczył marszałek Cezary Przybylski oraz Tymoteusz Myrda - członek zarządu województwa.

Dzięki polsko-niemieckiej współpracy po stronie polskiej zmodernizowano drogi nr 354 na odcinku Turoszów - Sieniewka i nr 352 Zatonia - Bogatynia, a po stronie niemieckiej Schrammstraße w Zittau. Ulica ta jest niezwykle istotna w lokalnej sieci drogowej, ponieważ prowadzi w kierunku przejść granicznych. Inwestycja poprawi jakość i standard podróżowania w rejonie

Inwestycja sfinansowana została ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Współpracy INTERREG Polska - Saksonia 2014-2022

nadgranicznym, a także przepustowość samych przejść.

- Ten projekt to doskonały przykład dobrej i skutecznej współpracy naszych

samorządów i podległych im instytucji. Ponad 12 kilometrów zmodernizowanych dróg z pewnością ucieszy mieszkańców - mówi marszałek Cezary Przybylski.

Inwestycja sfinansowana została ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Współpracy INTERREG

Polska - Saksonia 2014-2020. Projekt został odebrany już 30 sierpnia tego roku, a całkowity koszt wyniósł ponad 10 mln euro. Wkład DSDiK to nieco ponad 7 mln euro (ok. 43% pochodziła ze środków Unii Europejskiej, a pozostała część z budżetu Województwa Dolnośląskiego), a wkład miasta Zittau to ponad 3 mln euro (85% ze środków Unii Europejskiej i 15% z własnego budżetu). Łączna długość zmodernizowanych dróg po stronie polskiej wynosi 12,31 km, a po stronie niemieckiej 1,64 km. Wykonawcą prac był BUDIMEX S.A.

- Cieszę się, że efekty naszej współpracy pomogą poprawić bezpieczeństwo i komfort podróżowania w rejonie granicy polsko-niemieckiej. Takie inwestycje są niezwykle istotne nie tylko dlatego, że ułatwiają ruch turystyczny i transport, ale przede wszystkim dlatego, że istotnie wpływają na codzienne życie mieszkańców - mówi Tymoteusz Myrda, Członek Zarządu Województwa Dolnośląskiego.

KONFERENCJA DOLNY ŚLĄSK 2020+

W środę 25 września w Zamku na Skale w Trzebiezowicach odbędzie się konferencja „Dolny Śląsk 2020+” organizowana z inicjatywy Wicemarszałka Marcina Gwoźdźdza.

Wydarzenie pod Patronatem Honorowym Prezesa Rady Ministrów, Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju oraz Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii będzie okazją do dyskusji o szansach rozwojowych Dolnego Śląska, kierunkach rozwoju obszarów wiejskich i wyzwaniach stojących przed polityką innowacyjną w regionie.

Formularz zgłoszeniowy oraz aktualne informacje nt. konferencji można znaleźć na stronie <http://gospodarka.dolnyslask.pl> w zakładce Konferencja Dolny Śląsk 2020+.

Organizatorem wydarzenia jest Departament Gospodarki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego.

Wleń inwestuje w przyszłość

W tym roku samorząd Wlenia realizuje przedsięwzięcia za około 16,5 mln zł. To bardzo wysoki poziom inwestycji, przy podstawowym budżecie gminy wynoszącym około 15 mln zł. To nie tylko powód do dumy, ale też mnóstwo pracy i sporo problemów, ponieważ przy takim poziomie wydatków trzeba szukać sposobów na utrzymanie płynności finansowej. Gmina korzysta więc z pożyczek na ten cel i prefinansowania realizacji projektów z środków Banku Gospodarstwa Krajowego. Burmistrz Artur Zych przekonywa jednak, że warto podejmować takie wyzwania, ponieważ ich stawką jest podnoszenie jakości życia mieszkańców i szansa na lepszą przyszłość Wlenia. A efekty działań widoczne będą już wkrótce.

Piękny rynek

Końca dobiega największa i najważniejsza inwestycja poprzedniej i obecnej kadencji miejscowego samorządu, czyli rewitalizacja wleńskiego rynku. Inwestycja strategiczna i kosztowna, bo warta około 9,2 mln zł, ale realizowana głównie za sprawą środków pozyskanych z zewnątrz, przy wkładzie własnym na poziomie 5 procent! Realizacja tak dużego przedsięwzięcia z własnych środków, byłaby praktycznie niemożliwa.

W ramach prowadzonych prac wymienione zostały wszystkie instalacje: kanalizacyjna, wodna (z zamontowanymi zasuwami, tak że dziś podczas awarii można będzie odciąć tylko 2-3 budynki w każdym miejscu) i elektryczna. Zbudowano całkiem nową kanalizację burzową, jakiej wcześniej nie było, a dziś jest szczególnie ważna, także w kontekście planowanego wykorzystywania w przyszłości deszczówki (co przy obecnych długich okresach suszy może się bardzo przydać). Dobudowana została też instalacja centralnego ogrzewania, która spowodować ma, że jedna kotłownia, położona przy rynku, będzie mogła zasilać centrum Wlenia. Również po to, by poradzić sobie wreszcie ze smogiem.

- I najważniejsze jest właśnie to, co zrobiliśmy pod płytą rynku - przekonuje burmistrz Artur Zych. - Nowa płyta rynku też jest ważna, ponieważ spowoduje, że Wleń będzie wyglądał lepiej, piękniej, nabierze kolorów. Istotne jest też, że nasz rynek będzie bezpieczniejszy dla przechodniów i nie będziemy musieli płacić odszkodowań za łamane tutaj nogi i ręce. Bo płyty, jakie mieliśmy dotąd pod nogami, były bardzo śliskie. Po wielu latach Wleń nie będzie miał wreszcie asfaltu na rynku, a ładną, estetyczną kostkę brukową. Dzisiaj miałem spotkanie z przedstawicielami firmy, która chce otworzyć sieciowy sklep w rynku. To oni stwierdzili, że przyjeżdżający do Wlenia ludzie, kajakarze płynący Bobrem, którzy zatrzymują się w mieście, i ładny rynek są argumentami przemawiającymi za tym, żeby tutaj inwestować. Utwierdza nas to w przekonaniu, że działamy w dobrym kierunku.

Równolegle z rewitalizacją rynku remontowane są dwa budynki komunalne przy ulicach Kościuszki i Św. Jadwigi. W jednym będą publiczne toalety z prawdziwego zdarzenia, a w drugim klub integracji społecznej oraz - jeśli tylko okaże się to możliwe - umieszczona zostanie siedziba miejscowej Rady Miasta i Gminy.

Dziś wleński rynek jest jeszcze wielkim placem budowy, ale prace zakończone mają być do końca tego roku.

Rewitalizacja rynku ma potrwać do końca tego roku.

- Jeszcze kilka miesięcy trzeba się pomęczyć, ale warto - przekonuje burmistrz. - Nie chcemy dokładnie określać terminu końca robót, bo pogoda może pokrzyżować plany i opóźnić prace o kilka dni. Z końcem roku rynek powinien być jednak gotowy.

Przysługowe świetlice

Wcześniej zakończone mają być także budowy dwóch świetlic wiejskich w Radomicach i Bystrzycy, stylizowanych na domy przysługowe. To zadanie za około 1,5 mln zł. Projekty budynków, nawiązujących do kulturowych tradycji regionu, uzyskano dzięki uprzejmości Stowarzyszenia Dom Kołodzieja, pielęgnującego zabytkową architekturę. Planowany początkowo na koniec września termin oddania nowych świetlic do użytku trzeba było przesunąć o około miesiąc ze względu na niespodziewaną wcześniej konieczność wykonania dodatkowych prac.

- Okazało się, że w myśl obowiązujących przepisów w tego typu budynkach musi być szczególne zabezpieczenie w postaci zbiornika przeciwpożarowego, mieszczącego 100 metrów sześciennych wody... - wyjaśnia Artur Zych. - To absurdalna sytuacja, żeby budynek dla 50 osób musiał mieć zabezpieczenie w postaci tak olbrzymiego zbiornika na wodę, którego kubatura będzie wielkością samego budynku. Bo w zasadzie nie wiadomo po co, ale takie mamy przepisy.

Burmistrz dodaje, że to ostatnie tego typu inwestycje w świetlice wiejskie na obszarze gminy.

- W następnych latach, jeśli tylko będą możliwości, w najmniejszych miejscowościach chciałbym zrobić coś takiego, jak zostało zrobione we Lwówku Śląskim, czyli małe stacje - niewielkie budyneczki z jednym pomieszczeniem, kominkiem, ubikacją. To dobry pomysł i stosunkowo niedrogi, bo taki budynek kosztuje około 150 tys. zł, a małym wspólnotom lokalnym takie miejsca spotkań są potrzebne. Chciałbym, by w przyszłości

mieszkańcy każdej z naszych małych wsi mieli swoje miejsca spotkań, bo ludzie chcą spotykać się ze sobą i warto im w tym zakresie pomóc.

Kanalizacja w Bystrzycy

Kolejna inwestycja, która niebawem wejdzie w fazę realizacji, to kanalizacja w Bystrzycy. Zostało tam do wykonania około 4 km instalacji. Zadanie bardzo ważne, ponieważ istniejąca tam stara oczyszczalnia, wybudowana jeszcze przez dawny PGR, nie spełnia już swojej roli i raczej zatrzuwa ludziom życie, niż pomaga.

- Nowa kanalizacja jest bardzo potrzebna mieszkańcom Bystrzycy - zapewnia burmistrz Zych. - Jak ją zrobimy, to zniknie poważny problem i ludzie zaczną żyć tam w lepszych warunkach, a ścieki z Bystrzycy zaczną wreszcie trafiać tam, gdzie trafiać powinny.

Gminne inwestycje w wodociągi i kanalizację pochłoną blisko 4,5 mln zł.

Gospodarka wodna

Bardzo ważnym działaniem, które zrealizowane ma być jeszcze w tym roku, jest zmiana zarządcy wleńskiej sieci wodociągów i kanalizacji.

- W tej chwili jesteśmy w trakcie wyceny naszych nieruchomości, związanych z tymi sieciami. Jeszcze we wrześniu chcę przedstawić Radzie Gminy projekt uchwały w sprawie przejścia do Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Bolesławcu - wyjaśnia burmistrz Wlenia. - Określił się już plan finansowy, sposób działania. Wiąże się to z koniecznością prowadzenia kolejnych inwestycji, a przede wszystkim uszczelnieniem naszego systemu wodno-kanalizacyjnego i zwiększeniem poziomu bezpieczeństwa mieszkańców pod względem jakości wody i zaopatrzenia w wodę. To szczególnie ważne także w kontekście suszy, jaka nas teraz coraz bardziej dotyka. Musimy przygotowywać się do tego, że mamy do czynienia z procesem ciągłym i musimy stale myśleć nad zabezpieczeniem zaopatrzenia w wodę

szkoleń. Drugi projekt jest typowym projektem szkoleniowym, adresowanym do osób w różny sposób wykluczonych z rynku pracy. W ramach tego projektu realizowane są szkolenia podnoszące kwalifikacje zawodowe.

- To projekt elastyczny, pozwalający dostosowywać jego elementy do konkretnych potrzeb. Jeśli zbierze się odpowiednia grupa osób, które będą chciały zdobyć uprawnienia elektryczne, to w każdej chwili możemy zorganizować dla nich odpowiednie szkolenie - wyjaśnia Artur Zych. - Mielśmy szkolenia florystyczne, teraz mamy kursy kierowców kat. C. Projekt jest tak napisany, że osoby uczestniczące w szkoleniach podnoszących kwalifikacje zawodowe otrzymują także tzw. dodatek stażowy w wysokości tysiąca złotych. To są pieniądze na dojazdy, zorganizowanie czasu, by te kwalifikacje można było poprawić. Przy naszym wysokim poziomie bezrobocia to bardzo ważne działanie.

Projekt związany z uruchomieniem lokalnego klubu integracji społecznej związany jest bezpośrednio z remontem budynku przeznaczonego na ten właśnie klub.

- Ten ważny społeczny cel zrealizowany będzie bez wielkiego wkładu z naszej strony. Dzięki tym narzędziom chcemy zmierzyć się z poważnym problemem bezpośredniego komunikowania się ludzi ze sobą, w czasach komórek, komputerów oddalających nas od siebie. Zależy nam na tym, by pomóc tym, którzy chcą spotykać się ze sobą w różnych sytuacjach życiowych, by ci, którzy tego potrzebują, mieli miejsce i możliwości do rozmowy. I temu służyć ma nasz klub integracji społecznej - przekonuje Artur Zych.

Inwestycje w ludzi

Równie istotne, jak inwestycje w infrastrukturę komunalną, są inwestycje w mieszkańców gminy.

Samorząd Wlenia realizuje właśnie dwa duże, związane z tym projekty, w sumie za 2 mln zł. W ramach jednego finansowane będzie stworzenie lokalnego klubu integracji społecznej, jego działania w najbliższym czasie oraz spora ilość

DARMOWE KURSY !!!!

- PRAWO JAZDY KAT. B + PRZEDSTAWICIEL HANDLOWY,
- OPERATOR KOPARKO ŁADOWARKI,
- FLORYSTYKA,
- BARISTA-BARMAN,
- PRAWO JAZDY KAT. C
- OPERATOR PROGRAMISTA CNC
- MAGAZYNIER Z OBSŁUGĄ WÓZKA WIDŁOWEGO

ZAJĘCIA REALIZOWANE W RAMACH DWÓCH PROJEKTÓW:

„AKTYWNOŚĆ TO PRZYSZŁOŚĆ!”
RPDS.09.01.01-02-0032/18

„NOWY ZAWÓD – LEPSZE JUTRO!”
RPDS.09.01.01-02-0033/18

Oś priorytetowa 9. Włączenie społeczne, Działanie 9.1. Aktywna integracja, Poddziałanie: 9.1.1 Aktywna integracja - konkursy horyzontalne

Udźw projekt: Gmina Wleń
Pl. Bohaterów Wpły 7, 58-410 Wleń
Tel. 75 213 64 38

Partner projektu:

FUNDACJA „OPRACOWANIE”
ul. Główna 88
58-410 Wleń
Tel. 75 213 64 38

Z autu

Po festiwalu

7 września wybrzmiały ostatnie akordy 22. Festiwalu Silesia Sonans. To był wyjątkowy koncert - jak przystało na finał wyjątkowego festiwalu. Wystąpił Marcin Masecki, przez większość kojarzony pewnie z filmem „Zimna wojna” Pawlikowskiego i Jazz Bandem „Młynarski-Masecki” (wystąpili w ubiegłym roku na Placu Ratuszowym, w koncercie inaugurującym Wrzesień Jeleniogórski) bardziej niż z muzyką poważną. Niewiele osób pewnie wie, że Marcin Masecki jest członkiem Capella Cracoviensis (podobnie jak towarzyszący mu kwintet i także Michalina Bieńkiewicz, kreująca festiwal), która należy do najważniejszych w Europie zespołów grających na historycznych instrumentach. Artysta zagrał tak, jak wszyscy oczekiwali: niezwykle dynamicznie, momentami zaskakując interpretacją utworów, i dowiódł, że w każdym gatunku muzycznym czuje się doskonale. Był, oczywiście, bis - przecież nie można było takiego muzyka (i takich muzyków!) „wypuścić” bez bisowania! No i stał się koniec Silesii! Jeszcze tylko podziękowania szefa festiwalu ks. Bokieja, zaproszenie na przyszły rok i wszyscy powoli zaczęli opuszczać świątynię.

W kościele nie było tłumów, choć był to festiwalowy koncert z największą ilością publiczności. Można sobie zadać pytanie, czy to tylko muzyka Bacha i Mozarta przyciągnęła melomanów, czy może jednak nazwisko popularnego instrumentalisty, z powodzeniem realizującego się w różnych gatunkach muzycznych? Czyli, czy „znane nazwisko” samo może się promować, a wszystkim innym trzeba dopomóc? Jeżeli tak by miało być, to znaczy, że chyba jednak tej promocji w przypadku Silesii było za mało, bo na większości koncertów kościół świecił pustkami. Ktoś powie, że przecież tak ogromną przestrzeń trudno wypełnić, ale przed laty... Wydawać by się mogło, że takie wydarzenia, jak jeleniogórski festiwal, z taką tradycją, z takim repertuarem i z takimi muzykami, z których każdy jest przecież wirtuozem swojego instrumentu, promują się same, że wystarczy afisz, i już. Otóż, jak widać - nie. Być może kiedyś, przed laty, na początku - tak, ale dziś już nie. Dziś trzeba włożyć maksimum wysiłku i wykorzystać wszelkie dostępne środki, aby wypromować wydarzenie. A Silesia Sonans, to jest WYDARZENIE. Tylko, że we wrześniu w Jeleniej Górze odbywa się wiele imprez: wernisaże, wystawy, warsztaty, koncerty, imprezy plenerowe, spektakle, seanse kinowe i organizatorzy wielu z nich zabiegają o jak najliczniejszą widownię. Narzędzi jest wiele: jesteśmy atakowani reklamą w radio, telewizji, Internecie, na Facebooku i gdzie tam jeszcze można dotrzeć do odbiorcy. Wszędzie coś miga, błyszczy, dzwliczy; reklama mała i duża w gazetach, tygodnikach, miesięcznikach... Na tym tle Silesia wypada bardzo skromnie. Oczywiście, promocja kosztuje, więc trzeba wszystko dobrze przemyśleć i przygotować - przede wszystkim na długo przed festiwalem. I w odpowiednim czasie potencjalną publiczność o atrakcyjnym programie imprezy poinformować. A co do ostatniej edycji - niech żałują ci, którzy nie byli!

Urszula Likszet

UCHODZI, UCHODZI!

Rozmowa z Tomaszem Grochoczyńskim – reżyserem spektaklu „Damy i huzary”, którego premiera już 28 września 2019 r. o godz. 19.00 na dużej scenie Teatru im. C.K. Norwida w Jeleniej Górze.

- Kiedy zaproponowałem Ci wyreżyserowanie „Dam i huzarów”, zgodziłeś się, ale pod warunkiem, że przedstawienie będziesz mógł zrobić po bożemu: w kostiumach z epoki, w adekwatnej do treści scenografii etc. Wytłumacz się.

- Mam duży szacunek dla Aleksandra Fredry, który przeżywa się przez całe moje życie artystyczne, i myślę sobie, że szczególnie młodzi ludzie z tych przedstawień mogą się dowiedzieć, jak to drzewiej bywało; jak ludzie się ubierali, jak się czesali, jak chodzili, jak się zachowywali... Uważam, jako stary belfer, że także starsi mogą sobie o pewnych rzeczach od czasu do czasu przypomnieć. Powinniśmy korzystać z tej tradycji, pamiętać o tym, co było. I tyle.

- Fredro jest twoim ukochanym dramaturgiem. Skąd się wzięła ta miłość?

- Miałem przyjemność w Państwowej Wyższej Szkole Teatralnej w Warszawie być na roku, którego opiekunem był Jan Świdorski. Był tam także wspólny Bohdan Korzeniewski, no i niezapomniana, fantastyczna Basia Lasocka, która miała na punkcie Fredry hopla: napisała o nim cegłę „Fredro. Drogi życia”, ponad 600 stron! I jeszcze tak się złożyło, że moją pierwszą rolą był Papkin w „Zemście”, pierwszą reżyserią – też Fredro i pracę magisterską pisałem również o nim.

- A jak nasi aktorzy dają sobie z tym materiałem radę?

- W porządku. Ja tylko pilnuję, żeby wszystko było tak, jak sobie Fredro życzył. I tyle. Uważam, że w Polsce za mało gra się klasyki w sposób klasyczny. Gdzie młody człowiek ma się nauczyć oddechu, jeżeli nie mówi Wielkiej Improwizacji czy monologów Hamleta? Doprowadza mnie do szału, gdy idę do teatru i widzę aktora z przyklejonym mikroportem.

- A gdybyś miał wymienić najulubieńsze dzieła sceniczne Fredry?

- Niewątpliwie „Zemsta”, w której wspomnianego Papkina zagrałem, mając 22 lata. I w ogóle nie wiedziałem, co z tym zrobić. Pomógł mi Bohdan Korzeniewski: - Dam ci trzy uwagi. Idź do Ogrodu Saskiego i popatrz, jak spada liść. Tak porusza się Papkin. Pamiętaj, że to postać irracjonalna i z niczego nie musi się tłumaczyć. I wreszcie, że Papkin wie, że jest postacią tragiczną i odgrywa rolę kretyna – powiedział. Poukładałem to sobie w trakcie trzech godzin jazdy do Poznania. Tyle o „Zemście”. „Śluby panieńskie”. „Pan Jowialski”. „Ciotunia”. Oczywiście „Damy i huzary”.

- Znam ludzi, którzy widzieli, jak w Rudkach, płacząc, rozmawiałeś z mumią hrabiego.

- To prawda. Miałem przyjemność spojrzeć Panu Hrabemu w oczy. Byliśmy z Teatrem im. Szaniawskiego z Płocka we Lwowie. A Beńkowa Wisznia i Rudki niedaleko. Pojechaliśmy. Weszliśmy do pałacu. Wtedy się tam mieściło technikum rolnicze. Z wyposażenia zostały tylko piece, a w parku rosły klony, zasadzone przez żonę Fredry.

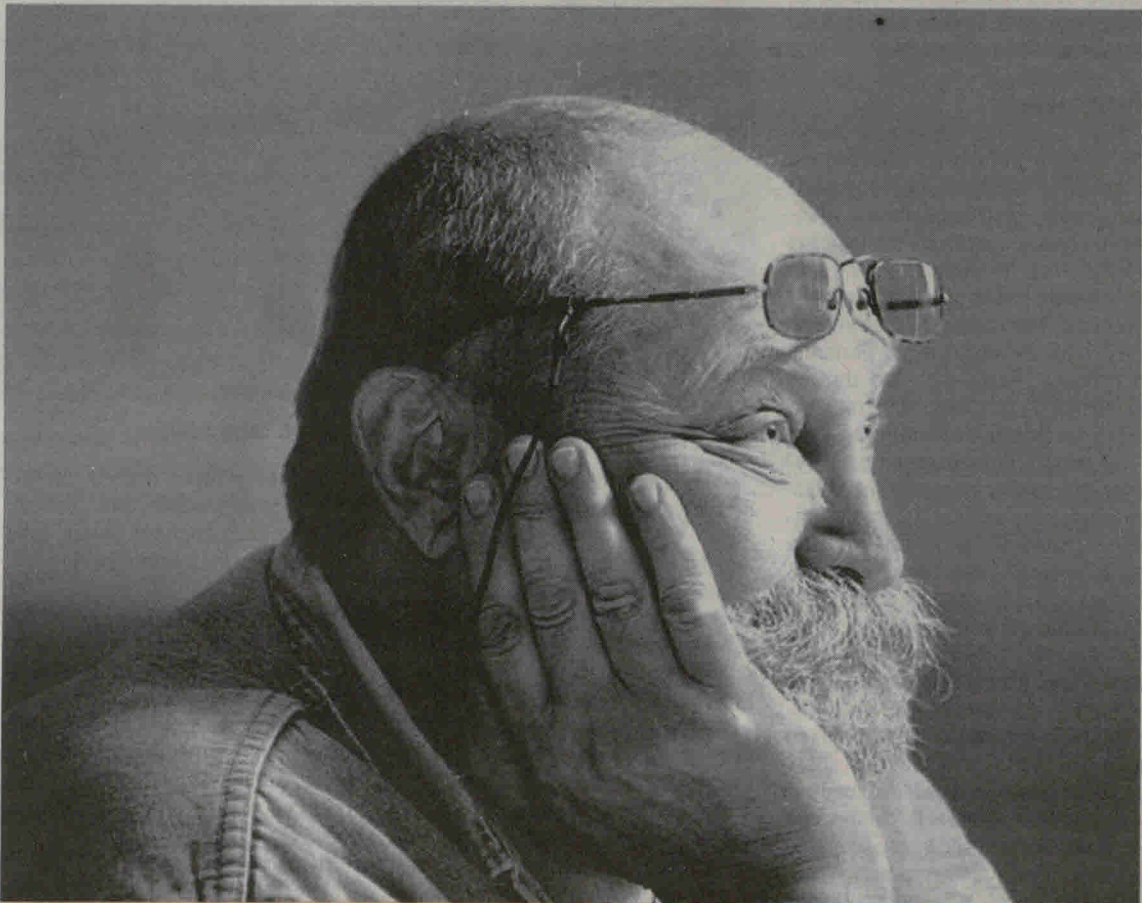
wizyty, prof. Bogdana Zakrzewskiego. Po powrocie dostałem propozycję zrobienia „Ślubów panieńskich” w Teatrze im. Aleksandra Fredry w Gnieźnie.

- Czy korzystając z tego, że droga z Warszawy do Jeleniej Góry wiedzie przez Wrocław, odwiedziłeś zamurowany w ścianie kościoła świętego Maurycego palec autora „Zemsty”?

były bardzo zadowolone, słuchając przy ognisku tego typu poezji.

- Podjąłbyś się ich inscenizacji (oczywiście po bożemu, w kostiumach z epoki)? Bywały takie próby.

- Podjąłbym się. To byłoby bardzo ciekawe wyzwanie. I reżyserkie, i aktorskie. Któryś z kolegów zrobił sobie kompilację z tego materiału i grał to jako monodram.

Rentgen

TOMASZ GROCHOCZYŃSKI. Po ukończeniu Wydziału Aktorskiego warszawskiej PWST w 1970 roku został zaangażowany do Teatru Polskiego w Poznaniu. Po trzech latach otrzymał propozycję wejścia w skład słynnego Teatru STS, który zaraz potem został połączony z Teatrem Rozmaitości. Pracował tam w latach 1973-1982. Kolejne miejsce zatrudnienia to Teatr Komedia pod dowództwem Olgi Lipińskiej (1982-1985).

W 1985 został dyrektorem naczelnym i artystycznym w Teatrze im. J. Szaniawskiego w Płocku.

W dorobku ma około 30 ról filmowych i niezliczone dubbingi, jak również reżyserię tychże.

Wyreżyserował także ponad 40 sztuk teatralnych i zrealizował ponad 200 układów walk scenicznych do sztuk realizowanych w kraju i za granicą.

Od roku 1973 na Wydziale Aktorskim PWST im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie prowadził zajęcia z walk scenicznych. W latach 2008-2012 pełnił funkcję Dziekana Wydziału Aktorskiego Akademii Teatralnej, a od 2012 do 2016 prorektora tej uczelni.

Jest aktywnym działaczem Związku Artystów Scen Polskich. Otrzymał wiele nagród i odznaczeń. Między innymi brązowy i srebrny medal Gloria Artis, a za działalność pedagogiczną od Prezydenta RP Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (2011).

Miłośnik twórczości Aleksandra Fredry. Czyta książki, które nadal kupuje. Wędkarz!!!

Wszystko poza tym słusznie zagospodarowano. Wracając wstąpiliśmy do Rudek. Kościół remontowano. Książdz w gumiakach pracował wysoko na rusztowaniu. Zszedł, wprowadził nas do kościoła (obraz nędzy i rozpacz!). W lewej nawie była kaplica Fredrów. Przez kłapę weszliśmy do katakumb. Jedna z pokryw stojących tam trumien odskoczyła. Zobaczyliśmy pochowanego w stroju polskim Hrabiego. Siwiutkiego. (Fredrowie byli rudzi). Widać było nawet żyłki na twarzy. Miał złożone ręce bez jednego palca, obdarowano nim bowiem swego czasu, podczas podobnej

- Odwiedzałem go parę razy. Zawsze stałem przed pomnikiem Pana Hrabiego i się kłaniam.

- Lubisz Fredrowskie obscena?

- Owszem. Kiedyś, na jakiejś aukcji, za spore pieniądze je kupiłem.

- Powinny wyraziście istnieć w publicznym obiegu? Są przecież urocze i na pewno ciekawsze niż współczesne tak zwane pornosy.

- Moim zdaniem powinny. Jesteśmy zakłamanymi. Gorzej się kłnie na ulicy. Małe dzieci też. To jest tak zabawnie napisane! I to ile lat temu! Nie dziwię się, że chłopaki, uciekając spod Moskwy,

- Zamoczyłeś już kij w Bobrze?

- Nie. Nie zabrałem z Warszawy sprzętu. Ale wzięłem garnitur na premierę.

- Pytam, co w wolnych chwilach zapalony wędkarz robi w Jeleniej Górze?

- Spaceruje. Fotografuje. Napawa się miastem, bo Jelenią Górą jestem naprawdę zachwycony.

- Zaproś zatem na premierę.

- Serdecznie zapraszam Państwa na 28 września. Trąbka, pompka. I tyle.

Rozmawiał

Piotr-Bogusław Jędrzejczak

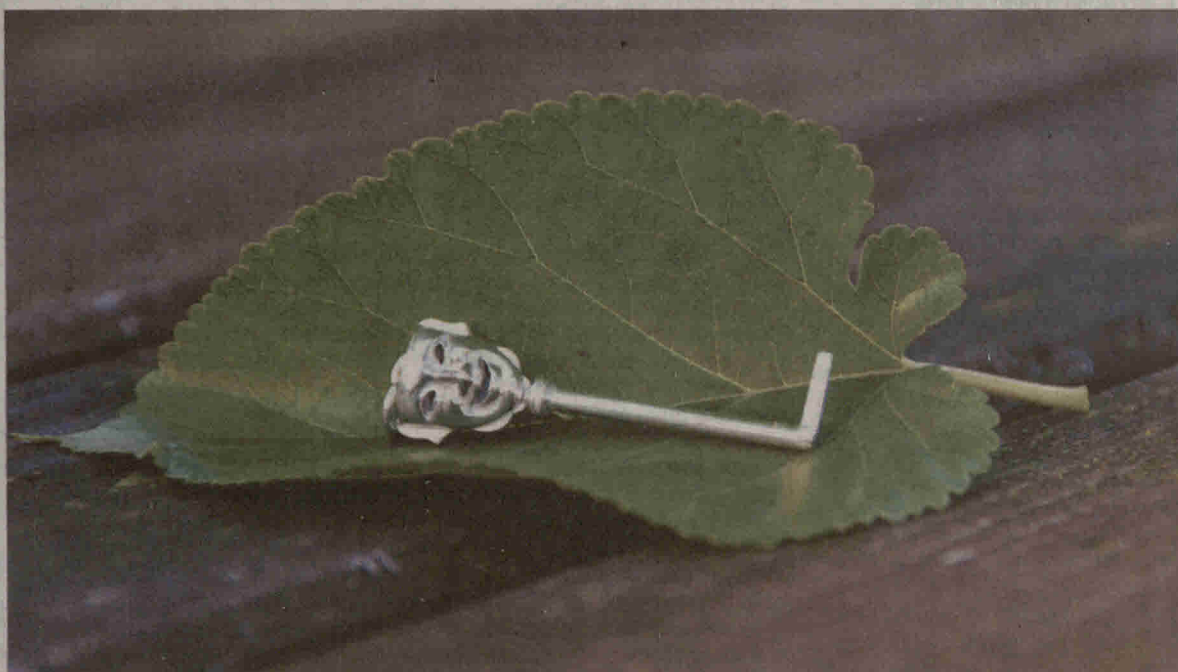
Dla kogo Wytrych 2019?

Trwa plebiscyt na najpopularniejszego artystę naszego regionu. Zdobywcę tegorocznego Wytrycha do Serc Publiczności poznamy podczas Gali Srebrnych Kluczyków 2019. Ceremonia wręczenia dorocznych Nagród Kulturalnych Nowin Jeleniogórskich odbędzie się w sobotę, 26 października, w jeleniogórskim Teatrze im. C.K. Norwida.

O tym, kto otrzyma **Srebrne Kluczyki 2019**, zdecyduje Kapituła nagrody. **Złoty Kluczyk 2019** tradycyjnie przyzna Fundacja Nowin Jeleniogórskich. Szczególną nagrodę, czyli **Wytrych do Serc Publiczności 2019**, przyznają Państwo - Czytelnicy Nowin Jeleniogórskich, głosując w plebiscycie na najpopularniejszego artystę regionu. Laureatów wszystkich nagród poznamy podczas Gali Srebrnych Kluczyków 2019.

Kapituła przyzna Srebrne Kluczyki za dokonania sezonu artystycznego 2018/2019 w następujących kategoriach: najlepszy spektakl teatralny scen jeleniogórskich (pod uwagę bierzemy wszystkie premiery od września 2018 do końca sierpnia 2019 roku), najlepsza kreacja aktorska, sztuki wizualne, muzyka, literatura, zjawisko kulturotwórcze oraz wydarzenie sezonu. Specjalną Nagrodę - Złoty Kluczyk 2019 - przyzna Fundacja Nowin Jeleniogórskich za wydarzenie, inicjatywę, działalność wkraczającą poza ramy jednego sezonu artystycznego i zasługującą na wyróżnienie szczególne.

Czytelnicy „Nowin Jeleniogórskich” przyznają własną nagrodę - **Wytrych do Serc Publiczności**! Do 27 września 2019, do godziny 14.00, można jeszcze wskazać artystę/artystkę, którzy, Państwa zdaniem, zasługują na tę nagrodę. Można podawać kandydatury z całego regionu i wszystkich dziedzin sztuki. Zgłoszenie należy uzasadnić, podpisać imieniem i nazwiskiem, a następnie przesłać pocztą elektroniczną na adres mailowy: fundacja@fundacja.nj.org bądź pocztą tradycyjną na adres: Fundacja Nowin Jeleniogórskich, ul. M. Skłodowskiej-Curie 13, 58-500 Jelenia Góra. Uwaga! O przyjęciu zgłoszenia decyduje data wpływu przesyłki do siedziby fundacji. Zgłoszenia można dokonać również za pomocą kuponu wydrukowanego w aktualnym wydaniu Nowin Jeleniogórskich, który będzie jednocześnie głosem oddanym na wskazanego artystę.

Głosuj na artystów!

Na wszystkich zgłoszonych kandydatów głosować można na oryginalnych kuponach, które zamieszczamy w „Nowinach Jeleniogórskich”, oraz SMS-ami. Każdy głos oddany za pomocą kuponu wyciętego z egzemplarza „Nowin Jeleniogórskich” oznacza 2 punkty, a głos oddany SMS-em to 1 punkt. Aby zagłosować za pomocą kuponu, wystarczy kupon wyciąć z egzemplarza NJ, wypełnić i dostarczyć do redakcji NJ osobiście bądź przesłać pocztą. **Uwaga! O przyjęciu głosów decyduje data wpływu przesyłki z kuponami do siedziby redakcji Nowin Jeleniogórskich** (ul. M. Skłodowskiej-Curie 13, 58-500 Jelenia Góra).

Aby zagłosować elektronicznie, należy wysłać SMS na numer 7148. W treści wpisać: wytrych. oraz numer przypisany kandydatowi. **Uwaga! Między słowem „wytrych” i numerem kandydata wpisać należy kropkę.** Przykładowy SMS to: **wytrych.X** (w miejsce X należy wpisać cyfrę), np. wytrych.44. Koszt wysłania jednego sms-a to 1,23 zł (z VAT).

Głosowanie plebiscytowe podzielone jest na dwa etapy. W pierwszym, trwającym do 11 października 2019 r. do godz. 12.00, można oddawać głosy na wszystkich zgłoszonych artystów. W ten sposób wyłoniona zostanie piątka finalistów nominowanych do nagrody. W drugim etapie plebiscytu, trwającym od 12 października 2019 od godz. 12.00 do 25 października 2019 do godz. 12.00, będzie można głosować już tylko na kandydatów z piątki finalistów, którzy zdobędą najwięcej głosów w pierwszym etapie i w ten sposób nominowani zostaną do nagrody. Wytrych 2019 przyznany zostanie artyście, który zbierze najwięcej punktów w głosowaniu publiczności. Liczy się łączna ilość punktów zdobytych w obu etapach głosowania.

Warto uczestniczyć w naszym plebiscycie i głosować na ulubionych artystów także dlatego, że pięć osób, które oddadzą największą ilość głosów za pomocą kuponów i sms-ów, otrzyma dwuosobowe zaproszenia na tegoroczną Galę Srebrnych Kluczyków! Oddających głosy identyfikować będziemy za pomocą numerów telefonów wpisanych na kuponach i numerów telefonów, z których wysyłane będą głosy SMS-owe.

Uwaga! Czytelnicy „Nowin Jeleniogórskich” mają też możliwość zgłoszenia kandydatów do Srebrnych Kluczyków i Złotego Kluczyka 2018. Jeśli widziecie Państwo kogoś, kto zasługuje na to wyróżnienie, prosimy nas o tym powiadomić! Podpisane zgłoszenie, zawierające imię i nazwisko kandydata wraz z uzasadnieniem, można wysłać pocztą elektroniczną bądź pocztą tradycyjną na podane wyżej adresy Fundacji Nowin Jeleniogórskich. Kandydatury zgłaszać mogą osoby prywatne, instytucje publiczne i organizacje pozarządowe. Wszystkie prawidłowo zgłoszone kandydatury zostaną przedstawione Kapitułe Srebrnych Kluczyków, która decydować będzie o przyznaniu nagród. **Na zgłoszenia kandydatów do Srebrnych Kluczyków i Złotego Kluczyka czekamy do 30 września, do godz. 16.00.** Zapraszamy do współdecydowania o tym, kto otrzyma tegoroczne nagrody kulturalne NJ! O przebiegu głosowania i wydarzeniach, które uświetnią Galę Srebrnych Kluczyków, informujemy w kolejnych wydaniach Nowin Jeleniogórskich oraz na naszym portalu internetowym www.nj24.pl (redd)

Oto lista zgłoszonych już kandydatów do WYTRYCHA 2019:

- Dariusz Miliński - plastyk
- SMS na numer 7148 o treści: wytrych.1
- Przemysław Semczuk - literat
- SMS na numer 7148 o treści: wytrych.2
- Magdalena Kuźniarz - plastyk
- SMS na numer 7148 o treści: wytrych.3
- Jacek Paruszyński - aktor
- SMS na numer 7148 o treści: wytrych.4
- Miroslaw Kulla - plastyk
- SMS na numer 7148 o treści: wytrych.5
- Lidia Lisowicz - aktorka
- SMS na numer 7148 o treści: wytrych.6
- Emanuela Czujowska - plastyk
- SMS na numer 7148 o treści: wytrych.7
- Krzysztof Rogacewicz - aktor
- SMS na numer 7148 o treści: wytrych.8

Uwaga! Oddanie głosu poprzez wypełnienie kuponu i dostarczenie go do siedziby organizatora lub wysłanie wiadomości SMS oznacza przyjęcie regulaminu głosowania oraz zgodę na przetwarzanie danych osobowych w celu realizacji plebiscytu.

SREBRNE NJ KLUCZYKI
wytrych 2019
 zgłaszam/głosuję na:

.....
 Imię, nazwisko i nr telefonu osoby głosującej

Oświadczam, że zapoznałem się z regulaminem konkursu. Wyrażam zgodę na przetwarzanie danych osobowych zawartych w kuponie na potrzeby konkursu. Podpisany kupon jest potwierdzeniem przyjęcia regulaminu konkursu.

Gala Srebrnych Kluczyków

Teatr im. C.K. Norwida w Jeleniej Górze

26 października 2019 godz. 19.00

Uroczyste wręczenie
Nagród Kulturalnych Nowin Jeleniogórskich

Maja Kleszcz
Kwartet Prowincjonalny

BILETY/REZERWACJE/INFORMACJE:

kasa Teatru im. C.K. Norwida w Jeleniej Górze
 Aleja Wojska Polskiego 38, telefon: 075 64 28 120
 sprzedaż internetowa: tiketto.pl

Ceny biletów: bilet normalny: 45 zł (parter), 35 zł (I balkon), 30 zł (II balkon)

Organizatorzy, partnerzy, mecenasi:

nowiny

Teatr im. Cypriana Kamilla Norwida w Jeleniej Górze

DOFINANSOWANE PRZEZ MIASTO JELENIA GÓRA

POWIAŁ JELENIOGÓRSKI

Nie przegap

JELEŃ GÓRA

W DKF Klaps 17 września o godz. 18.00 w JCK obejrzyjcie film „W deszczowy dzień w Nowym Jorku”.

Wystawa malarstwa grupy artystycznej Pi-art „Po drugiej stronie” zostanie otwarta 18 września o godz. 17.00 w MDK Muflon. Na wystawie zaprezentowane zostaną malarstwa i szklane formy witrażowe. Grupa twórcza Pi-art istnieje od 2014 roku, kieruje nią artystka plastyk Emanuela Czujowska.

Koncert „Ja z Podróży” w wykonaniu Karoliny Maczek-Rynkowskiej (śpiew) odbędzie się w Zdrojowym Teatrze Animacji 19 września o godz. 19.00. Artystce towarzyszyć będzie Rafał Tworek (fortepian). W programie m.in. kompozycje Astora Piazzolli, Jerzego Petersburskiego, Mieczysława Szczecińskiego, Wojciecha Młynarskiego, Agnieszki Osieckiej, Kurta Weilla, Seweryna Krajewskiego, Krzysztofa Komedy, Jeremiego Przybory.

Spotkanie z Piotrem Mańkowskim zaplanowano na 20 września o godz. 12.00 w BWA. Poświęcone będzie grom komputerowym dla dzieci i młodzieży. Piotr Mańkowski to dziennikarz specjalizujący się w tematyce komputerów i gier wideo. Autor książek „Cyfrowe marzenia, Historia gier komputerowych i wideo” oraz „Wielka księga gier”. Prowadzenie: Tomasz Wrona.

Wernisaż wystawy „Spotkania z fotografią” zapowiadany jest na 20 września o godz. 17.00 w Galerii Korytarz JCK ul. Bankowa 28/30. Wystawa jest rezultatem i podsumowaniem 10 lat warsztatów fotograficznych organizowanych w Sudetach przez Tadeusza Piotra Prociaka. Prowadzącymi warsztaty, oprócz organizatora, byli m.in. Ewa Andrzejewska, Wojciech Zawadzki, Marek Likszet, Krzysztof Jurecki. Dotyczyły one wielu dziedzin - fotografii kreacyjnej, portretu, krajoznawstwa oraz klasycznych technik fotograficznych. Warsztaty te mają charakter otwarty - brało w nich udział wielu uczestników z Polski i z zagranicy.

Koncert „Muzyka naszych czasów” odbędzie się 20 września o godz. 19.00 w Filharmonii Dolnośląskiej. Wystąpi zespół proMODERN. Program: Krzysztof Penderecki - Ecloga VIII na 6 głosów, Piotr Tabakiernik - Apostosis, Zofia Dowgiało - Four square for 6, Witold Lutosławski - Lord Tennyson Song.

Marek Piekarczyk wystąpi 21 września o godz. 19.00 w JCK, ul. Bankowa 28/30. Podczas koncertu Marek Piekarczyk Trio Akustycznie usłyszycie rockowe ballady, ale również piosenki zespołów Skaldowie, Czerwone Gitary i innych wykonawców, w nowych, ciekawych aranżacjach, które w połączeniu z wyjątkowym głosem Piekarczyka dadzą słuchaczowi możliwość dobrej zabawy, wspomnień i ucieczki od współczesnych stereotypów muzycznych. Na scenie towarzyszyć mu będą Tadeusz Apriyas na gitarze i Jacek Borowiecki na instrumentach perkusyjnych.

31. Wystawa Świeżych Grzybów w Muzeum Przyrodniczym rozpocznie się 22 września o godz. 10.00. Do 23 września prezentowane będą najważniejsze gatunki jadalne, chętnie zbierane i spożywane, oraz gatunki powodujące zatrucia, w tym zatrucia śmiertelne. Zwiedzając wystawę, można porównywać cechy odróżniające poszczególne gatunki, a także ich smaki i zapachy.

W DKF Klaps 24 września o godz. 18.00 obejrzyjcie w JCK film „Świadkowie Putina”.

Spotkanie autorskie „Nasze małe Ojczyzny” z Gabrielem Leonem Kamińskim odbędzie się 26 września o godz. 17.00 w Książnicy Karkonoskiej. Autor jest członkiem wro-

clawskiego oddziału Stowarzyszenia Pisarzy Polskich. Debiutował w 1973 roku w „Konfrontacjach”. Publikował m.in. w „Integracjach”, „Nurcie”, „Sigmie”, „Odrze”, „Pomostach”. Jest autorem wielu tomów poezji: „Wratislavia cum figuris” (2002), „Pejzaże” (2008), „Pan Swen albo wrocławska Abrakadabra” (2012), „Wilno odnalezione” (2018). Jest laureatem wielu ogólnopolskich konkursów i turniejów poetyckich, m.in. Warszawska Jesień Poetycka, Jaszczurowy Laur, Ogólnopolski Konkurs im. H. Cegielskiego.

Koncert „Sybiraczki i Goście” zaplanowano 27 września o godz. 14.00 w MDK Muflon. Koncert zorganizowany jest z okazji Międzynarodowego Dnia Osób Starszych, przypadającego 1 października. Podczas radosnego i barwnego spotkania, wypełnionego głównie muzyką ludową, wystąpi zespół „Sybiraczki i Kresowianie”, a także zaproszone grupy śpiewacze z regionu.

Koncert w Filharmonii Dolnośląskiej „Pośród odważnych form” odbędzie się 27 września o godz. 19.00. Wykonawcy: Szymon Makowski (dyrygent), Maciej Kulakowski (wiolonczela) oraz Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Dolnośląskiej. Program: Ludomir Różycki - Poemat symfoniczny Bolesław Śmiały op. 8, Robert Schumann - Koncert wiolonczelowy a-moll op. 129, Johannes Brahms - IV Symfonia e-moll op. 98.

Kolekcjonerzy z całej Europy zjadą się na 46. Jeleniogórski Jarmark Staroci i Osobliwości 28 września. Przez dwa dni można tu będzie kupić stare meble, broń, cacka ze szkła i porcelany, książki, bibeloty i tysiące innych rzeczy.

III Aukcja Dzieł Sztuki odbędzie się w BWA 28 września o godz. 15.00.

Premiera sztuki Marty Guśniewskiej „Kto się boi pani Eś?” zaplanowana jest w Zdrojowym Teatrze Animacji na 29 września o godz. 16.00. Reżyseria: Punch Mama. Występują: Radosław Biniek, Dorota Fluder, Diana Jonkisz, Dorota Korczyńska-Bąblińska, Rafał Książdźna, Sylwester Kuper, Lidia Lisowicz, Zuzanna Łuczak, Sławomir Mozolewski, Jacek Maksimowicz.

BOLESŁAWIEC

Monodram „Jingle-Mejdele” Moniki Mikołajczak, w reżyserii Anety Cwieliuch obejrzyjcie 19 września o godz. 19.00 w Teatrze Starym. W czerwcu tego roku monodram został uhonorowany 2. nagrodą w finale Turnieju Teatrów Jednego Aktora „Sam na scenie”, zorganizowanego w ramach 64. Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego przez Towarzystwo Kultury Teatralnej.

BUKOWIEC

22 września o godzinie 16.00 w Centrum Edukacyjno-Kulturalnym (budynek dawnej Owczarni) odbędzie się spotkanie autorskie z pisarzem, redaktorem i reporterem Grahamem Mastertonem. Ma on na swoim koncie wiele thrillerów, horrorów, powieści historycznych oraz romansów. Od wielu lat zajmuje się także seksuologią.

KAMIENNA GÓRA

Ragnar Ólafsson, muzyk z Islandii, wystąpi 19 września o godz. 19.00 w sali witrażowej ratusza. Ragnar Ólafsson to multiinstrumentalista i kompozytor. Jest członkiem-założycielem kilku zespołów, z którymi wydał kilkanaście albumów. Grał w tych kapelach bardzo różnorodne gatunki - od jazzu, przez muzykę operową, ludową, pop, rock, aż po metal. Najbardziej znanym z jego grup jest Árstíðir, z którymi wydał cztery albumy studyjne. Artysta napisał też muzykę do kilku filmów.

Ragnar Ólafsson przyłeci do Polski na krótką, solową trasę koncertową. Promować będzie debiutancki album „Urges”, który zbiera już pierwsze, bardzo pozytywne recenzje w prasie muzycznej.

LUBAŃ

Grupa „U Studni” wystąpi 22 września o godz. 17.00 w sali widowiskowej Miejskiego Domu Kultury. Bilety w cenie 30 zł do nabycia w sekretariacie MDK oraz na stronie www.kupbilecik.pl

Artyści na scenie tworzą ciepłą, klimatyczną atmosferę. Łączą dbałość o słowo z niebanalną oprawą muzyczną. W swoich piosenkach wykorzystują teksty poetów Adama Ziemiańskiego, Krzysztofa Cezarego Buszmiana, Edwarda Stachury, a także własne.

ŁOMNICA

Potańczyć tango można będzie 28 września w Pałacu Łomnica podczas kolejnej milongi. Godzinna lekcja tanga argentyńskiego prowadzona będzie przez instruktorów z sekcji Tango Karkonosze JCK. Początek o godz. 17.30. Potem milonga z udziałem par z Polski, Czech i Niemiec.

ŚWIERADÓW ZDRÓJ

W weekend 20-22 września w Górach i na Pogórzu Izerskim w odbędzie się ponad 30 wydarzeń: warsztaty, pokaz filmów, koncerty oraz spotkania autorskie. Podczas Magicznych Izerów będzie można m.in.: zebrać własną herbatkę na izerskiej łące, wyruszyć na spacer historyczno-literacki z Jakuszyca na Jelenią Łąkę, by posłuchać o Michaelsbaude, w pracowni ceramicznej z widokiem na całe Pogórze Izerskie odcisnąć w glinie liść łopiu, wprawiać się w warzeniu serów w dawnym gospodarstwie, usiąść w kamiennym kręgu i obejrzeć zachód słońca nad górami, zapomnieć o bożym świecie podczas wieczornego spotkania z opowieściami, stworzyć szklaną mandalę w pracowni witraży. Szczegółowy program na stronie dolinaharmonii.pl.

SZKLARSKA PORĘBA

Na spotkaniu słowno-muzycznym w Muzeum Dom Carla i Gerharta Hauptmannów 18 września o godz. 18.00 poznamy postać Maxa Pinkusa, niemieckiego przedsiębiorcy żydowskiego pochodzenia, przyjaciela Gerharta Hauptmanna, bibliofila i mecenasa sztuki. Opowie o nim profesor Krzysztof A. Kuczyński. Ważny punkt programu stanowić będzie muzyka kameralna Felixa Mendelssohna-Bartholdy'ego i Mieczysława Wajnburga (1919-96) - polskiego kompozytora, którego twórczość budzi wielkie zainteresowanie w świecie. O Wajnburga mówić będzie Eleni Ioannidou. Utwory muzyczne wykonywać będą pianista Michał Rota i wiolonczelista Wojciech Fudal. Obaj są stypendystami Ministerstwa Kultury, popularyzującymi twórczość Mieczysława Wajnburga.

W Sudeckim Centrum Kultury i Sztuki można oglądać wystawę „Kobiety”. Udział w niej biorą: Ludmiła Riabkova (malarstwo), Bianka Kunicka-Chudzikowska (poezja), Aleksandra Juszczyk (fotografia), Marzena McCwen (modelka).

W Muzeum Dom Carla i Gerharta Hauptmannów można oglądać wystawę tkanin artystycznych Joanny Pasynkiewicz. Ekspozycja prezentowana jest w ramach Festiwalu Sztuki Włókna 2019 - XLVI Międzynarodowego Sympozjum Warsztat Twórczy Kowary 2019. Wystawa czynna będzie do 30 października.

ZGORZELEC

W ramach III Edycji Karkonoskiego Festiwalu Operowego 21 września o godz. 18.00 obejrzyjcie widowisko operowe „Nabucco” w Hall PGE Turów Arena w Zgorzelcu. Ponad 120 artystów wykona najbardziej rozpoznawalne dzieło Giuseppe Verdiego. Opera w 4 aktach zostanie zaprezentowana w pełnej formie scenicznej, z wykorzystaniem scenografii, multimedii, rekwizytów, kostiumów z epoki oraz efektów specjalnych.

ALKA

Więcej imprez, na które warto się wybrać w zakładce Kalendarz imprez www.nj24.pl.

POD PATRONATEM „NOWIN JELEŃGÓRSKICH”

Goetze w Strefie Fotografii

Stowarzyszenie Jeleniogórska Strefa Fotografii zaprasza do Muzeum Karkonoskiego w Jeleniej Górze na wystawę fotografii Dariusza Goetze „Giermskiego 91”. Wernisaż 20 września o godz. 18.00.

Wystawę tworzy 20 czarno-białych fotografii powstałych w latach 2018-2019. Tytułowa Giermskiego 91 to wrocławski adres zamieszkania autora wystawy i jego rodziny. Miejsce ze skumulowaną w nim energią, historią zapisaną w samym budynku i jego otoczeniu oraz panującą tam atmosfera to ważny obszar zainteresowania Artysty. Lecz niejedyny. Zarejestrowany na fotografiach czas tam właśnie przeżywany jest tematem refleksji o historii własnej rodziny, o związkach emocjonalnych i wzajemnych relacjach ludzi i ich otoczenia. Prezentowane fotografie oddają fascynację Artysty odkrywaniem urody banalnych przedmiotów, zakamarków domu i ogrodu, powtarzalnych sytuacji.

Dariusz Goetze nasycił te wizualne zapisy swoimi emocjami. Oswaja miejsce, przetrzuca swoisty pomost między swoją wrażliwością a rzeczywistym wyglądem rzeczy. Wprowadza nas w bliski mu świat, dzieli się swoim postrzeganiem i umiejętnością wydobycia ukrytego piękna codzienności.

Ta wystawa jest swoistym hołdem oddanym Wojtkowi Zawadzkiemu, sąsiadowi sprzed lat, który zestawem fotografii „Olszewskiego 11” zainspirował swojego byłego ucznia do tego rodzaju artystycznych poszukiwań.

Dariusz Goetze - rocznik 1973. Absolwent Jeleniogórskiej Szkoły Fotografii. Współzałożyciel Stowarzyszenia Jeleniogórska Strefa Fotografii. Do 2018 roku mieszkaniec Kotliny Jeleniogórskiej, obecnie wrocławianin.

Wystawę, prezentowaną w ramach programu Strefa gościnie w „Galerii na Górze”, oglądać można do końca października 2019 r.

(redd)

W niedzielę na wycieczkę

Zarząd Oddziału PTTK „Sudety Zachodnie” wraz z redakcją „Nowin Jeleniogórskich” zapraszają w dniu 22 września 2019 r. na wycieczkę nr 35 w ramach tegorocznego Rajdu na Raty. Wyjazd z Jeleniej Góry pociągami o godz. 7.36 do Ludwikowic Kłodzkich (z prze-

siadką w Wałbrzychu Głównym).

Trasa wycieczki długości 14 km prowadzi przez pn.-zach. część Wzgórz Włodzickich. W Ludwikowicach Kłodzkich oglądamy barokowy kościół p. w. św. Michała Archanioła z początku XVIII w. ze zróżnicowanym wyposażeniem. Następnie szlakiem niebieskim podchodzimy na Włodzicka Górę (757 m), najwyższe wzniesienie Wzgórz Włodzickich. Na wierzchołku w 1927 roku wzniesiono kamienną wieżę widokową z niewielkim bufetem. Po 1945 roku wieża popadła w ruinę,

w 2018 r. w ramach polsko-czeskiego projektu została odbudowana.

Z tarasu na wysokości 15 m roztacza się piękna panorama Gór Sowich, Wałbrzyskich, Suchych i Bardzkich oraz fragmenty dalszych pasm. Po odpoczynku drogami leśnymi i polnymi schodzimy do Nowej Rudy.

W mieście oglądamy najciekawsze zabytki (neogotycki kościół parafialny św. Mikołaja, Rynek, Ratusz), a o godz. 17.23 odjeżdżamy pociągami do Jeleniej Góry (z przeładką w Wałbrzychu).

Wycieczkę prowadzi Elżbieta Marut z Płóczek Dolnych. Uczestnicy we własnym zakresie ubezpieczają się od następstw nieszczęśliwych wypadków, członkowie PTTK z opłaconą składką objęci są ubezpieczeniem zbiorowym.

Wiktor Gumprecht

TELEWIDZ

18 WRZEŚNIA
ŚRODA

TVP 1

05.05 Jeden z dziesięciu - teleturniej
05.40 Opole 2019 na bis - koncert, Polska
06.15 Przysięga (10) - telenowela, Turcja
07.05 Elif (567) - serial obycz., Turcja
08.00 Wiadomości, Pogoda - inf.
08.15 Kwadrans polityczny - public.
08.40 Zakochaj się w Polsce - magazyn
09.15 Ranczo 2 (25) - serial obycz., Pol.
10.15 Komisarz Alex (9) - serial, Polska
11.05 Ojciec Mateusz 14 (177) - serial
12.00 Wiad., Agrobiznes, Agropogoda
12.30 Rok w ogrodzie extra - magazyn
12.45 A więc wojna - cykl rep., Pol. 2019
12.50 Tygrys syberyjski i tajemnicza święta góra - film dok., Rosja 2016
14.00 Elif (568) - serial obycz., Turcja
15.00 Wiadomości, Pogoda, Alarm!
15.35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
16.05 Przysięga (11) - telenowela, Turcja
17.00 Teleexpress, Pogoda - inf.
17.30 Jaka to melodia?

SPORT

20.55
Piłka nożna: Liga Mistrzów

18.00 Klan (3513) - telenowela, Polska
18.30 Korona królów (251) - telen. hist.
18.55 Jeden z dziesięciu - teleturniej
19.25 Sport, Wiad., Pogoda, Alarm!
20.25 Leńciszówka (140) - telen., Polska
20.55 Piłka nożna: Liga Mistrzów - mecz: Paris Saint-Germain - Real Madryt CF
23.10 Piana - film dok., Polska 2019
00.20 SEAL Team - komando Foki (2)

TV PULS

06.00 112 - na każde wezwanie (72, 73)
07.00 Kobra - oddział specjalny (13); Krew i woda
08.00 Lombard. Życie pod zastaw 5 (208)
09.00 Rodziny interes (44); Trudne powroty
10.00 Zaklinaczka duchów 2 (23, 24)
12.00 Kobra - oddział specjalny (13, 14); Krew i woda; Przelatwanie
14.00 Agenci NCIS: Los Angeles 10 (3)
15.00 Lombard. Życie pod zastaw (18)
16.00 Rodziny interes (44, 45)
18.00 Lombard. Życie pod zastaw 5 (208, 209)
20.00 Arena - thriller, USA 2011
21.55 Gwiezdne wojny: Część 5 - Imperium kontratakuje - film SF, USA 1980
00.20 Zobacz to! Tajemnice medyczne (17)
02.00 Jak jest świat? 4
02.40 Na jedwabnym szlaku (5, 6, 9)
04.35 Z archiwum policji (1)
05.00 Dyżur (9)
05.35 Dyżur 2 (29)

TVP INFO

07.12 Jedziemy 07.50 Agrobiznes 07.55 Agropogoda 08.00 Jedziemy dalej 08.15 Serwis Info 08.18 Minęła osma 09.00 Serwis Info 09.11 Minęła dziewiąta 10.00 Serwis Info 10.14 Pogoda Info 14.59 Serwis Info 15.29 Info dzień 16.19 Pogoda Info 16.25 Info dzień 16.51 Pogoda Info 17.00 Teleexpress 17.15 Teleexpress Extra 17.32 O co chodzi 18.00 Panorama 18.20 Panorama opinii 18.32 Serwis Info 18.44 Widziane z Polski 19.00 Serwis Info 19.30 Wiadomości 19.58 Gość „Wiadomości” 20.13 Minęła dwudziesta 21.00 Nie da się ukryć 21.28 Flasz Info Wieczór 21.40 Studio LOTTO 21.49 W tyle wizji 22.31 W tyle wizji extra 23.00 INFO wieczór 23.30 W akcji 23.55 Serwis Info, Pogoda Info

POLSAT SPORT NEWS

06.00 Siatkówka mężczyzn: Mistrzostwa Europy 2019 07.00 Sport fleg 07.07 Siatkówka mężczyzn: Mistrzostwa Europy 2019 08.00 Sport fleg 08.07 Cafe Futbol 09.00 Sport fleg 09.07 Cafe Futbol 10.00 Sport fleg 10.07 Siatkówka kobiet: Puchar Świata 11.00 Sport fleg 11.07 Siatkówka kobiet: Puchar Świata 12.00 Sport fleg 12.07 Siatkówka kobiet: Puchar Świata 14.00 Siatkówka kobiet: Puchar Świata 16.00 Siatkówka kobiet: Puchar Świata 17.20 Siatkówka mężczyzn: Mistrzostwa Europy 2019 - mecz: Słowenia - Rosja 20.35 Siatkówka mężczyzn: Mistrzostwa Europy 2019 - mecz: Francja - Włochy 23.00 Siatkówka mężczyzn: Mistrzostwa Europy 2019 - mecz: Belgia - Serbia 01.00 Sporty walki: Babilon MMA

TVP 2

04.45 Koło fortuny - teleturniej, Polska
05.20 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział (91) - serial
06.10 Cadyk z Mszczonowa - rep.
06.40 Familiada - teleturniej
07.15 Pytanie na śniadanie - magazyn
11.25 Rodzinka.pl (259) - serial, Polska
11.55 Barwy szczęścia (2094) - serial
12.30 Koło fortuny - teleturniej, Polska
13.05 Teściowie i synowie. Kto tu rządzi? 13.35 Gotowi do gotowania. Start!
14.10 M jak miłość (1454) - serial, Pol.
15.10 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział (151) - serial
16.00 Koło fortuny - teleturniej, Polska
16.35 Familiada - teleturniej
17.10 Więzy miłości (143) - telen., Tur.
18.00 Panorama, Pogoda - program inf.
18.30 Gotowi do gotowania. Start!
18.55 Teściowie i synowie. Kto tu rządzi? 19.30 Barwy szczęścia (2094) - serial

KOMEDIA

22.35
Salon piękności

20.05 Barwy szczęścia (2095) - serial obyczajowy, Polska
20.35 Kulisy seriali „Na dobre i na złe” i „Na sygnale” - cykl felietonów
20.50 Na dobre i na złe (748) - serial, Polska
21.50 Na sygnale (239) - serial, Polska
22.25 Festiwal Filmów Fabularnych w Gdyni - kronika
22.35 Salon piękności - kom., USA 2005
00.30 Najgorszy kucharz - rozst.

PULS 2

12.00 Bajki Bolka i Lolka (10) 12.10 Tomek i przyjaciele 21 (12) 12.30 Bob Budowniczy 20 (1094) 12.50 Strażak Sam II (2) 13.00 Blaze i megamaszyny 2 (19) 13.35 Psi Patrol 4 (21) 14.10 Alvin!!! I wiewiórki 3 (9, 10) 14.35 Mustang: Duch Wolności (3) 15.00 Miraculous: Biedronka i Czarny Kot (13) 15.35 Jeźdźcy smoków (13) 16.10 Krurowie: U zarania dziejów 2 (23) 16.35 Fineasz i Ferb 4 (22, 23) 17.35 Pingwiny z Madagaskaru 3 (10, 11) 18.35 Jeźdźcy smoków (14) 19.00 Miraculous: Biedronka i Czarny Kot (14) 19.30 Nicky, Ricky, Dicky i Dawn (13) 20.00 Lombard. Życie pod zastaw 4 (179) 21.00 Agenci NCIS II (17) 22.00 Zabójcze umysły 4 (74, 75) 23.50 Wstydlive choroby 6 (6)

FOKUS TV

06.00 Wchłuk czasu 06.05 Redakcja: Dział Śledczy (9) 07.25 Wchłuk czasu 07.45 Wspaniały świat wędzarskich przygód (39, 40, 41) 09.20 Największe wynalazki starożytności (8) 10.15 Gwiazdy lombardu 10.55 Starożytni kosmici (15) 11.50 Piloci w australijskim buszu (3) 12.55 Misja skarb kałedzenia (21) 17.55 Wojny magazynowe 18.50 Starożytni kosmici (16) 19.45 Gwiazdy lombardu 20.55 Misja skarb 21.50 Poszukiwacze fortuny (6) 22.50 Największe wynalazki starożytności (9) 23.50 Wszędzie świat: Zagadki starożytności (4) 00.35 Pod lupą 01.55 Lista Fokusa

EUROSPORT 1

06.00 Snooker: Turniej Masters w Szanghaju 08.00 Watts 08.30 World Touring Car Cup: Wyścig w Chinach 09.00 Kajakarstwo ekstremalne: MS - Praga 2019 09.30 Kajakarstwo: Superpuchar w Linji 11.00 Test Drive 11.15 World Touring Car Cup: Wyścig w Chinach 13.00 Kolarstwo: Vuelta a España 14.00 Kolarstwo: Tour de France 15.00 Kolarstwo: GP de Wallonie 17.05 Kajakarstwo: Superpuchar w Linji 18.00 Zapasy: MS - Nur-Sultan 2019 18.30 Test Drive 18.45 World Touring Car Cup: Wyścig w Chinach - 2. wyścig 19.15 World Touring Car Cup: Wyścig w Chinach - 3. wyścig 19.40 Wiadomości 19.45 Golf: PGA Tour 20.45 Magazyn golfowy 21.00 Golf: Solheim Cup 22.05 tenis: Turniej US Open w Nowym Jorku 23.05 Wiadomości 23.15 Kolarstwo

POLSAT

04.55 Disco Gramy - muz., Polska 2018
05.40 Telezakupy TV Okazje - magazyn
06.00 Nowy dzień - program inf.
09.00 Malanowski i partnerzy (100)
09.30 Malanowski i partnerzy (101)
10.00 Dzień, który zmienił moje życie (74) - serial paradok., Polska
11.00 Dlaczego ja? (707) - serial, Polska
12.00 Gliniarze (268) - serial, Polska
13.00 Trudne sprawy (886) - serial, Pol.
14.00 Pierwsza miłość (2912) - serial
14.45 Dlaczego ja? (930) - serial, Polska
15.50 Wydarzenia - program inf.
16.10 Pogoda - program informacyjny
16.15 Interwencja - mag. reporterów
16.30 Na ratunek 112 (373) - serial, Pol.
17.00 Gliniarze (363) - serial, Polska
18.00 Pierwsza miłość (2913) - serial
18.50 Wydarzenia, Sport, Pogoda - inf.
19.30 Świat według Kiepskich (3) - serial komediowy, Polska

SERIAL

21.10
Zawsze warto (3)

20.05 Nasz nowy dom - reality show
21.10 Zawsze warto (3/12) - serial, Pol.
22.15 Love Island. Wyspa miłości
23.20 Szkoła uwodzenia - film obyczajowy, USA 1999, reż. Roger Kumble, wyk. Sarah Michelle Gellar, Ryan Phillippe, Reese Witherspoon, Selma Blair, Christine Baranski
01.25 Nasz nowy dom - reality show
03.30 Tajemnice losu - program rozst.

STOPKLATKA TV

06.00 Złotopolscy (296, 297) 07.00 Plebania (54, 55) 08.00 Szpital Good Karma 2 (5) 09.00 Castle 2 (23): Kto pierwszy? 09.55 Apokalipsa: I wojna światowa (3): Piekielny 11.00 Życie po zagładzie (7): Ostatnie rozdanie 11.55 Allo, Allo (5, 6, 7) 13.50 Katastrofy w przestworzach (15, 16) 16.00 Sekrety luksusowych hoteli 2 (3) 16.55 Scena śmiechu 17.55 Komisarz Rex 6 (76) 18.55 Apokalipsa: I wojna światowa (3) 20.00 Ocean strachu 2 - thriller, Niem. 2006 22.00 Opowieść podręcznej (5, 6) 00.10 Nie ma zmiłuj - film obyczajowy, Polska 2000 02.25 Scena śmiechu 03.25 Scena śmiechu 04.25 Kolekcja - film krótkometrażowy, Francja 2018 04.45 TV okazje 05.59 Zakończenie programu

TVP 3

11.00 Onkocujni 11.15 Edukacja przyszłości 11.35 W tyle wizji 12.15 Co niesie dzień 12.30 Gra słów. Krzyżówka 13.00 Spotkania w świecie ciszy 13.35 Agrobiznes 13.45 Agropogoda 13.50 W dół rzeki Odry 14.00 Program lokalny 15.00 Wspólnie stulecie: Sultanka Kösem (105) 15.45 Zbrodnice sokoły dywersji 16.00 Telekurier 16.25 Pogoda 16.30 Kryminalna siódemka 16.45 Dziennik regionów - tematy dnia 17.00 Polski sukces gospodarczy 17.30 Program lokalny 20.00 Korona królów (251) 20.30 Gra słów. Krzyżówka 21.00 Twój wybór 21.30 Program lokalny 22.00 Dziennik regionów 22.20 Echo dnia 22.40 Pogoda 22.45 Kryminalna siódemka 23.00 Alarm 23.20 W tyle wizji

TVP SPORT

05.30 Sportowy wieczór 06.00 Tenis: Turniej WTA w Osace - mecz 2. rundy gry pojedynczej 08.00 Tenis: Turniej WTA w Osace - mecz 2. rundy gry pojedynczej 10.00 Tenis: Turniej WTA w Osace - mecz 2. rundy gry pojedynczej 12.00 Z kamerą TVP Sport 12.20 Z kamerą TVP Sport 12.55 Podnoszenie ciężarów: Mistrzostwa Świata - Pattaya 2019 - mężczyźni w kategorii do 55 kg 14.55 Pełnosprawni 15.25 Podnoszenie ciężarów: Mistrzostwa Świata - Pattaya 2019 - kobiety w kategorii do 45 kg 17.30 Piłka ręczna mężczyzn: PGNi Superliga - mecz: Gwardia Opole - PGE VIVE Kielce 20.10 Piłka nożna: Liga Mistrzów - studio 21.00 Retro TVP Sport 23.05 Piłka nożna: Liga Mistrzów - skróty 00.40 Podnoszenie ciężarów: Mistrzostwa Świata - Pattaya 2019

TVN

04.50 Uwaga! - magazyn, Polska
05.15 Mango - telezakupy
06.20 Kuchenne rewolucje: Gdańsk, Czardasz - program rozst. Pol. 2015
07.20 Doradca smaku - magazyn
07.30 Dzień Dobry TVN - mag., Pol. 2019
11.00 Z gruntu zdrowo - magazyn
11.30 Sztuka mięsa - magazyn, Pol. 2019
12.00 Ukryta prawda (1069) - serial, Pol.
13.00 Szkoła (721) - serial paradok., Pol.
14.00 19+ (422) - serial paradok., Polska
14.30 Szpital (437) - serial paradok., Pol.
15.30 Szkoła (722) - serial paradok., Pol.
16.30 19+ (423) - serial paradok., Polska
17.00 Kuchenne rewolucje: Elbląg, Figaro - program rozst. Polska 2015
18.00 Ukryta prawda (1070) - serial, Pol.
19.00 Fakty, Sport, Pogoda - inf.
19.50 Uwaga! - magazyn, Polska
20.10 Doradca smaku - magazyn
20.15 Na Wspólnej (2944) - serial, Pol.

DRAMAT

22.35
Troja

20.55 Milionerzy - teleturniej, Pol. 2019
21.30 Starsza pani musi fiknąć - rozst.
22.35 Troja - dramat historyczny, USA/Malta 2004, reż. Wolfgang Petersen, wyk. Brad Pitt, Diane Kruger, Orlando Bloom, Brian Cox, Eric Bana
01.50 Kości (4) - serial kryminalny, USA
02.50 Superwizjer - mag. reporterów
03.25 Noc Magii - interaktywny program rozrywkowy

TTV HD

08.45 Express. Pogoda 09.05 Idealna niania 7 09.45 Gogglebox. Przed telewizorem 8 10.45 Express. Pogoda 11.00 Sędzia Anna Maria Wesołowska 6 (10) 12.00 Sąd rodzinny (13) 12.55 Mania sprzątania 4 (4) 13.55 Żony Hollywood 2 14.55 Królowe życia 6 (5) 15.45 Express. Pogoda 16.00 Uwaga! 16.20 Defacto 3 - fleg 16.35 Damy i waleśniaczki. Rosja 7 (17) 17.45 Express. Pogoda 18.00 Sędzia Anna Maria Wesołowska 6 (11) 19.05 Gogglebox 19.45 Express. Pogoda 20.05 Królowe życia. Po godzinach (5) 20.20 Królowe życia 7 (3) 21.05 Patent na... 21.45 Express. Pogoda 22.00 Usterka 12 (3) 22.30 Kossakowski. Wtajemniczenie 4 23.15 Gogglebox. Przed telewizorem II 00.15 Vlogbox. W necie 2

TVP POLONIA

12.40 Historia jednego obrazu 12.50 Magazyn z Wysp 13.10 Barwy szczęścia (2046) 13.45 O mnie się nie martw 10 (1) 14.35 Świat od świtu do zmierzchu 15.45 Wiadomości 15.55 Korona królów (235) 16.25 Jak to działa? 16.55 A to polski własnie... 17.00 A to polski własnie... 17.05 Nela Mała Reporterka 17.20 Historia jednego obrazu 17.30 Teleexpress 17.45 A więc wojna 17.55 Gra słów. Krzyżówka 18.25 Zrób to ze smakiem 18.55 Barwy szczęścia (2046) 19.25 Kierunek Zachód 19.45 Dobranocka 20.00 Wiadomości, Pogoda 20.35 Sport 20.45 Za marzenia 2 (3) 21.45 Polonia 24 22.05 Rozmowa z Polonią 22.20 Holo Polonia 23.10 Focus on Poland 23.30 Świat od świtu do zmierzchu

POLSAT SPORT

03.50 Siatkówka kobiet: Puchar Świata - mecz: Serbia - Argentyna 06.50 Siatkówka kobiet: Puchar Świata - mecz: USA - Holandia 09.50 KOTV Classics - mag. bokserki 10.50 Siatkówka kobiet: Puchar Świata - mecz: Kenia - Brazylia 13.00 KOTV Weekly - mag. bokserki 13.30 Siatkówka: Mistrzostwa Europy 2019 - mecz fazy grupowej: Czarnogóra - Polska 15.50 Siatkówka: Mistrzostwa Europy 2019 - mecz fazy grupowej: Ukraina - Estonia 19.00 KOTV Classics - magazyn bokserki 19.50 Siatkówka: Mistrzostwa Europy 2019 - mecz fazy grupowej: Holandia - Czechy 22.30 Ninia Warrior Polska - reality show, Pol. 2019 00.00 Boks 01.00 Boks: Polsat Boxing Night: Noc Zemsty - waga ciężka: Tomasz Adamek - Joey Abell

TV 4

06.00 Buffy, postrach wampirów 2 (14)
07.05 Szczeniak zwany Scooby-Doo (9)
07.35 Dragon Ball Super (120) - serial
08.00 Nasz nowy dom - reality show
09.00 Septagon (78) - serial krym., Pol.
10.00 Miłość na zakręcie (18) - serial
10.30 Bumerang (18) - serial, Kanada
11.00 Przekięta (49) - telen., Meksyk
12.00 Galileo - pr. popularnonaukowy
13.00 Detektywi w akcji (122) - serial
14.00 STOP Drogówka - magazyn, Polska
15.00 Policjantki i Policjanci (571)
16.00 Sekrety sąsiadów (21) - serial
16.30 Sekrety sąsiadów (22) - serial
17.00 Miodowe lata (72): Język ciała
18.00 Septagon (79) - serial krym., Pol.
19.00 Policjantki i Policjanci (572)
20.00 Miłość na zakręcie (19) - serial
20.30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny (323) - serial krym., Polska
21.30 Gabinet numer 5 (3) - serial, Pol.

SERIAL

21.30
Gabinet numer 5 (3)

22.40 Krwawe igrzyska - film kryminalny, Hongkong 2016, reż. Chris Nahon, wyk. Amy Johnston, Muriel Hofmann, Jenny Wu, Kathy Wu, Jet Tranter
00.40 Kobiety i mafia (3) - serial, Polska
01.40 Transakcje za milion dolarów - Nowy Jork (9) - serial dok., USA
02.40 Disco Polo Life - muz., Polska 2019
03.40 Top 10 - lista przebojów - muz.
05.45 Telezakupy TV Okazje - magazyn

TV 6

06.00 Top 10 - lista przebojów 07.00 Buffy, postrach wampirów 5 (6) 08.00 Drużyna A (12) 09.00 Policjantki i Policjanci (329)
10.00 Galileo 11.00 Czysta chata 12.00 Miodowe lata (67, 68): Rendez-vous w ciemności 13.00 Sekrety sąsiadów (13)
14.15 MacGyver (24) 15.15 Diagnosta: Morderstwo (11) 16.15 Gliniarz i prokurator (59)
17.15 Medicopter 117 (71) 18.15 Miodowe lata (45, 62): W pułapce: Sprawa dla detektywa 20.00 Galileo 21.00 CSI: Kryminalne zagadki Miami (62, 63) 23.00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny (77) 00.00 Osiem masażystek - film erot., Fr. 2010 01.25 Benny Hill 02.00 Benny Hill 02.40 Top 10 - lista przebojów 03.40 Disco Polo Life 04.40 Disco Polo Life 05.45 Telezakupy TV Okazje

TVP ROZRYWKI

06.10 Teściowie i synowie. Kto tu rządzi? 06.45 Okrasa łamie przepisy 07.15 Makłowicz w podróży 07.45 Gotowi do gotowania. Start! 08.20 Familiada 08.50 Koło fortuny 09.35 Jaka to robota, czyli kabaretowy przegląd zawodów 10.30 Muzeum Polskiej Piosenki 10.50 Święta wojna (304)
11.20 Tylko jeden skocz 11.40 Familiada 12.20 Życie to kabaret 14.20 The Wall. Wygraj marzenia 15.20 Kabaretowa mapa Polyski 18.20 Okrasa łamie przepisy 18.55 Makłowicz w podróży 19.25 Gotowi do gotowania. Start! 19.55 Teściowie i synowie. Kto tu rządzi? 20.35 The Wall. Wygraj marzenia 21.35 Kabaretowy Klub Dwójki 22.30 Rolnik szuka żony 6 23.35 Jaka to robota, czyli kabaretowy przegląd zawodów

TVP KULTURA

07.00 Teledyski - muzyka klasyczna 08.00 Informacje kulturalne 08.25 Studio Kultura - rozmowy 08.40 Docent H. - film krótkometrażowy, Pol. 1967 09.15 Rozmowy o miłości - film obycz., Pol. 1990 11.00 Dom (9)
12.45 TVP Kultura na 44. Festiwalu Filmowym w Gdyni 13.05 Studio Kultura - rozmowy 13.25 Ikony muzyki 14.25 Dama kameliowa - melodramat, Pol. 1994 16.25 Zawrócony - komediodramat, Pol. 1994 18.00 Droga między nutami, Zygmunta Krauze - film dok., Polska 2018 19.15 Teledyski 19.25 Chuligan Interakcji 20.00 Informacje kulturalne 20.30 Intruz - dramat, Szwecja/Pol./Fr. 2015 22.15 TVP Kultura na 44. Festiwalu Filmowym w Gdyni 22.35 Pegaz 23.20 Ziemia, planeta ludzi: Jądra Tarzana - film dokumentalny, Rum./Fr. 2017

TVN SIEDEM

05.00 Szkoła (70/156) - serial, Polska
06.00 Ukryta prawda (691) - serial, Pol.
07.00 Sąd rodzinny (160) - serial, Polska
08.00 Szpital (358) - serial paradok., Pol.
08.55 Sędzia Anna Maria Wesołowska (197) - serial fab. dok., Polska
09.50 Big Brother Pobudka 2
09.55 Przeps na życie (13-ost.) - serial
10.55 Big Brother 2 - reality show
11.50 Zakochani po uszy (87/120)
12.20 19+ (171, 172) - serial paradok.
13.25 Ukryta prawda (423) - serial, Pol.
14.25 Big Brother Popołudnie 2
14.30 Sąd rodzinny (161) - serial, Polska
15.30 Szpital (359) - serial paradok., Pol.
16.30 Sędzia Anna Maria Wesołowska (198) - serial fab. dok., Polska
17.30 Big Brother Podwieczorek 2
17.35 Detektyw Monk 2 (2/16) - serial
18.35 Dr House 3 (4/24) - serial, USA
19.30 Zakochani po uszy (88/120)

SENSACYJNY

21.00
Zakładnik

20.00 Big Brother 2 - reality show
21.00 Zakładnik - film sensacyjny, USA 2004, reż. Michael Mann, wyk. Tom Cruise, Jamie Foxx, Jada Pinkett Smith, Mark Ruffalo, Peter Berg
23.30 Big Brother Nocą 2 - reality show
00.05 Humaczka - thriller, Wielka Brytania/USA/Francja 2005
02.40 Noc Magii
04.55 Zakończenie programu

TV TRWAM

16.00 Informacje dnia 16.10 Na zdrowie 16.30 Regal 17.00 Po stronie prawdy 17.55 Kartka z kalendarza - powstanie warszawskie 18.00 Aniol Pański 18.05 Informacje dnia 18.15 Rozmowy niedokończone 19.25 Święty na każdy dzień 19.30 Przygody Mobilków (33) 19.45 Modlitwa z telefontycznym udziałem dzieci 20.00 Informacje dnia 20.20 Różaniec 20.50 Kolory świętości 21.00 Apel Jasnogórski 21.20 Informacje dnia 21.40 Polski punkt widzenia 22.00 Paweł VI, papież czasów burzy (1) - film dokumentalny, Włochy 2008 23.45 Święty na każdy dzień 23.50 100 cudownych miejsc na świecie 00.00 Słowo życia 00.05 Świat w obrazach 00.10 Informacje dnia

ATM ROZRYWKI

06.00 Disco Gramy 07.00 TV Okazje 07.30 Awantura o kasę 08.25 Awantura o kasę 09.20 Gra w ciemno 10.20 Pierwsza miłość (2902) 11.05 Ewa gotuje 11.35 Ewa gotuje 12.00 Piękno 12.30 Piękno 13.00 Stoiki (10) 14.00 Malolity (42) 15.00 Zawodowiec amator 15.30 Zawodowiec amator 16.00 Świat według Kiepskich (61, 62): Powóz zajeżdża! Rachunek sumienia 17.00 Gang Olsena na mapie Polyski 18.20 Gang Olsena wpada w szal - komedia, Dania 1975 19.15 Acapulco H.E.A.T. (12, 13) 21.15 Świat według Kiepskich (90, 91) 22.15 Gang Olsena wpada w szal - komedia, Dania 1976 00.25 Graczykowie (9) 00.50 TV Okazje 01.25 Peep Show (37) 02.00 Stoiki (16) 03.00 Pielęgniarki (97) 04.00 Disco Gramy 05.00 Disco Gramy

TVP HISTORIA

12.00 Wojenne dziewczyny 2 (15) 12.50 A więc wojna 12.55 Polska i świat z historią w tle 13.15 Niewidzialne miasta starożytności (2) - film dok., Wlk. Brytania 2018 14.20 Cios w plecy - film dok., Pol. 1997 15.25 Kowitcz. Ostatni komendant - film dok., Pol. 2019 16.20 Powstanie Warszawskie dzień po dniu 16.35 Historia Polski: Marsz wyzwolicieli - film dok., Pol. 2009 17.35 A więc wojna 17.50 Wojna polska 1939. Dzień po dniu 18.20 Przeczytaj mi te historie 18.25 W pól do Trzeciej RP 18.50 Polska Kronika Filmowa 19.10 Tajemnica Enigmy (1) 20.00 Nieznana historia Wielkiej Armady (2) - film dok., Wlk. Brytania 2015 21.05 Tajne akta III Rzeczy (3) 22.00 Z widokiem na Wawel 23.50 Virtuoli - dramat, Polska 1989 00.30 Wojna polska 1939. Dzień po dniu

**19 WRZEŚNIA
CZWARTEK**

TVP 1

05.05 Jeden z dziesięciu - teleturniej
05.35 Jaka to melodia?
06.15 Przysięga (11) - telenowela, Turcja
07.05 Elif (568) - serial obycz., Turcja
08.00 Wiadomości, Pogoda - inf.
08.15 Kwadrans polityczny - public.
08.40 Korona królów (251) - telen., hist.
09.20 Ranczo 2 (26) - serial obycz., Pol.
10.20 Komisarz Alex (10) - serial, Polska
11.05 Ojciec Mateusz 14 (178) - serial
12.00 Wiad., Agrobiznes, Agropogoda
12.30 To się opłaca - magazyn
12.45 A więc wojna - cykl rep., Pol. 2019
12.50 Atlantyckie olbrzymy. Azory - film dokumentalny, Niemcy 2016
14.00 Elif (569) - serial obycz., Turcja
15.00 Wiadomości, Pogoda, Alarm!
15.35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
16.05 Przysięga (12) - telenowela, Turcja
17.00 Teleexpress, Pogoda - inf.
17.30 Jaka to melodia?

SPORT

19.50
Siatkówka mężczyzn: ME 2019

18.00 Klan (3514) - telenowela, Polska
18.30 Korona królów (252) - serial, hist.
18.55 Jeden z dziesięciu - teleturniej
19.25 Sport, Wiadomości
19.50 Siatkówka mężczyzn: ME 2019 - mecz fazy grupowej: Polska - Ukraina
22.10 Sprawa dla reportera - magazyn
23.05 Magazyn śledczy Anity Gargas
23.35 Magazyn kryminalny 997
00.30 Ocaleni - reality show

TV PULS

06.00 112 - na każde wezwanie (73, 74)
07.00 Kobra - oddział specjalny (14): Prze-
trwanie 08.00 Lombard. Życie pod zastaw
5 (209) 09.00 Rodzinny interes (45): Roz-
stania 10.00 Zaklinaczka duchów 2 (24, 25)
12.00 Kobra - oddział specjalny (14, 15):
Przelatanie: Bollywood 14.00 Agenci NCIS:
Los Angeles 10 (4): Lista celów 15.00 Lom-
bard. Życie pod zastaw (19) 16.00 Rodzin-
ny interes (45, 46): Rozstania: Zakazany
taniec 18.00 Lombard. Życie pod zastaw 5
(209, 210) 20.00 American Pie: Wesele - ko-
media, USA/Niem. 2003 21.55 Spadaj, tato
- komedia, USA 2012 00.15 Showgirls - dra-
mat, USA/Fr. 1995 02.55 Ojciec Ted (5, 6)
04.00 Zobacz to! Taki jest świat 4 04.50
Menu na miarę 05.15 Dyżur 2 (14)

TVP INFO

07.12 Jedziemy 07.50 Agrobiznes 07.55
Agropogoda 08.00 Jedziemy dalej 08.15
Serwis Info 08.18 Minęła ośma 09.00 Ser-
wis Info 09.11 Minęła dziesiąta 10.00 Ser-
wis Info, Pogoda Info 14.59 Serwis Info
15.29 Info dzień 16.19 Pogoda Info 16.25
Info dzień 16.51 Pogoda Info 17.00 Tele-
express 17.15 Teleexpress Extra 17.32 O
co chodzi 18.00 Panorama 18.20 Panora-
ma opinii 18.32 Serwis Info 18.44 Widzia-
my 19.00 Serwis Info 19.30 Serwis Info
Wiadomości 19.52 Gość „Wiadomości”
20.07 Minęła dwudziesta 21.00 Nie da się
ukryć 21.28 Flesz Info Wieczór 21.40 Stu-
dio LOTTO 21.50 W tyle wizji 22.31 W tyle
wizji extra 23.00 INFO wieczer 23.30 W ak-
cji 23.55 Serwis Info, Pogoda Info

POLSAT SPORT NEWS

06.00 Siatkówka mężczyzn: Mistrzostwa
Europy 2019 07.00 Sport flesz - program
informacyjny 07.07 Siatkówka mężczyzn:
Mistrzostwa Europy 2019 08.00 Sport flesz
08.07 Piłka nożna: Fortuna 1. liga 09.00
Sport flesz - program informacyjny 09.07
Piłka nożna: Fortuna 1. liga 10.00 Sport
flesz 10.07 Siatkówka mężczyzn: Mistrzo-
stwa Europy 2019 11.00 Sport flesz 11.07
Siatkówka mężczyzn: Mistrzostwa Europy
2019 12.00 Sport flesz 12.07 Siatkówka
kobiet: Puchar Świata 14.00 Siatkówka ko-
biet: Puchar Świata 16.00 Siatkówka ko-
biet: Puchar Świata 18.00 Siatkówka ko-
biet: Puchar Świata 20.30 Siatkówka ko-
biet: Puchar Świata 23.00 Siatkówka ko-
biet: Puchar Świata 01.00 Sporty walki:
Armia Fight Night

TVP 2

04.40 Koło fortuny - teleturniej, Polska
05.20 Doktor z alpejskiej wioski - nowy
rozdział (92) - serial
06.15 Operacja zdrowie! - magazyn
06.45 Familiada - teleturniej
07.15 Pytanie na śniadanie - magazyn
11.25 Rodzinka.pl (260) - serial, Polska
11.55 Barwy szczęścia (2095) - serial
12.30 Koło fortuny - teleturniej, Polska
13.05 Teściowie i synowie. Kto tu rządzi?
13.35 Gotowi do gotowania. Start!
14.10 Na dobre i na złe (748) - serial
15.10 Doktor z alpejskiej wioski - nowy
rozdział (152) - serial
16.00 Koło fortuny - teleturniej, Polska
16.35 Familiada - teleturniej
17.10 Wieź miłość (144) - telen., Tur-
cja
18.00 Panorama, Pogoda - program inf.
18.30 Gotowi do gotowania. Start!
18.55 Teściowie i synowie. Kto tu rządzi?
19.35 Barwy szczęścia (2095) - serial

ROZRYWKA

21.55
Wkręci w randkę

20.10 Barwy szczęścia (2096) - serial
20.40 Kulisy serialu „Barwy szczęścia”
20.50 Najgorszy kucharz - program roz-
21.55 Wkręci w randkę - program roz-
22.55 Festiwal Filmów Fabularnych w
Gdyni - kronika
23.10 Rozumiemy się bez słów - komedia,
Francja/Belgia 2014
01.00 Triumf ducha - dramat, USA 1989
03.05 Krąg podejrzanych (2/10) - serial

PULS 2

11.45 Reksio (37) 12.00 Bajki Bolka i Lolka
(11) 12.10 Tomek i przyjaciele 21 (13) 12.30
Bob Budowniczy 20 (95) 12.50 Strażak Sam
11 (3) 13.00 Blazie i megamaszyny 2 (20)
13.35 Psi Patrol 4 (22) 14.10 Alvin!!! I
wiewiórki 3 (10, 11) 14.35 Mustang: Duch
Wolności (4) 15.00 Miraculous: Biedronka i
Czarny Kot (14) 15.35 Jeźdźcy smoków (14)
16.10 Krudowie: U zarania dziejów 2 (24)
16.35 Fineasz i Ferb 4 (23, 24) 17.35 Pin-
gwin z Madagaskaru 3 (11, 12) 18.35 Jeźdź-
cy smoków (15) 19.00 Miraculous:
Biedronka i Czarny Kot (15) 19.30 Nicky, Ric-
ky, Dicky i Dawn (14) 20.00 Lombard. Życie
pod zastaw 4 (180) 21.00 Agenci NCIS II (18)
22.00 Zabójcze umysły 4 (76, 77) 23.50
Wstydlive choroby 6 (7)

FOKUS TV

06.00 Wehikuł czasu 06.05 Redakcja: Dział
Śledczy (10) 07.25 Wehikuł czasu 07.45
Wspaniały świat wędkarskich przygód (42,
43, 44) 09.20 Największe wynalazki staro-
żytności (9) 10.15 Gwiazdy Lombardu
10.55 Starożytni kosmici (16) 11.50 Piloci
w australijskim buszu (4) 12.55 Misja skarb
13.45 Gwiazdy Lombardu 14.40 Drwale
15.35 Poszukiwacze fortuny (6) 16.35 Pi-
loci w australijskim buszu (5) 17.35 Fabry-
ka jedzenia (22) 17.55 Wojny magazynowe
18.50 Starożytni kosmici (1) 19.45 Gwiaz-
dy Lombardu 20.55 Misja skarb 21.50
Elektryczni (2, 3) 22.50 Największe wynal-
azki starożytności (10) 23.50 Wszechświat:
Zagadki starożytności (5) 00.40 Pod lupą
01.55 Lista Fokusa

EUROSPORT 1

06.30 Kolarstwo: Tour de France 07.30 Ko-
larstwo: Vuelta a Espana 08.30 Golf: PGA
Tour 09.30 Magazyn golfowy 09.45 Golf:
Solheim Cup 10.45 Tenis: Turniej French
Open w Paryżu - best of 11.45 Tenis: Tur-
niej US Open w Nowym Jorku - best of
12.45 Zapasy: MS - Nur-Sultan 2019 13.20
Kolarstwo: GP de Wallonie 14.00 Kolarstwo:
Giro di Toscana 15.00 Kolarstwo: Coppa Sa-
batini 16.30 Wallys 17.00 Kolarstwo: Tour
de France - best of 18.00 Kolarstwo: Vuel-
ta a Espana - best of 19.00 Wiadomości
19.10 Snooker: Turniej Masters w Szangha-
ju - mecz finałowy 20.50 Wiadomości
20.55 Legends Live On 21.25 Camps to
Champs 21.55 Kolarstwo: Coppa Sabatini
22.30 Kolarstwo: Vuelta a Espana - best of
23.30 Kolarstwo: Tour de France - best of

POLSAT

04.55 Disco Gramy - muz., Polska 2018
05.40 Telezakupy TV Okazje - magazyn
06.00 Nowy dzień - program inf.
09.00 Małanowski i partnerzy (102)
09.30 Małanowski i partnerzy (103)
10.00 Dzień, który zmienił moje życie
(75) - serial paradok., Polska
11.00 Dlaczego ja? (708) - serial, Polska
12.00 Gliniarze (269) - serial, Polska
13.00 Trudne sprawy (887) - serial, Pol.
14.00 Pierwsza miłość (2913) - serial
14.45 Dlaczego ja? (931) - serial, Polska
15.50 Wydarzenia - program inf.
16.10 Pogoda - program informacyjny
16.15 Interwencja - mag. reporterów
16.30 Na ratunek 112 (374) - serial, Pol.
17.00 Gliniarze (364) - serial, Polska
18.00 Pierwsza miłość (2914) - serial
18.50 Wydarzenia, Sport, Pogoda - inf.
19.30 Świat według Kiepskich (4) - se-
rial komediowy, Polska

SERIAL

21.10
Przyjaciółki (161)

20.05 Nasz nowy dom - reality show
21.10 Przyjaciółki (161) - serial, Polska
22.15 Love Island. Wyspa miłości
23.20 Atak paniki - komedia, Polska 2017,
reż. Paweł Maślona, wyk. Artur Żmijewski,
Dorota Segda, Nicolas Bro, Magdalena
Popławska
01.30 Chirurdzy (189) - serial, USA
02.25 Chirurdzy (190) - serial, USA
03.25 Tajemnice losu - program roz-

STOPKŁATKA TV

06.00 Złotopolscy (297, 298) 07.00 Pleba-
nia (56, 57) 08.05 Szpital Good Karma 2 (6)
09.00 Castle 2 (24): Śmiertelna gra 09.55
Apokalipsa: I wojna światowa (4): Gniew
11.00 Życie po zagładzie (8): Uzbrojeni i
nady 11.55 Allo, Allo (7, 8, 9): Czerwone
ciecie pułkownika: Taniec Hitler Jugend:
Sześć wielkich cydów 13.55 Katastrofy w
przeszłości (17, 18) 16.00 Sekrety luk-
susowych hoteli 2 (4) 17.00 Scena Śmie-
chu 17.55 Komisarz Rex 6 (77) 18.55
Apokalipsa: I wojna światowa (4) 20.00
Empire State: Ryzykowna gra - film sensac.
USA 2013 21.55 Psy - dramat, Pol. 1992
00.10 Szuka kochania - komedia, Pol. 1989
02.25 Weekend - komedia, Pol. 2010 04.45
TV okazje 05.59 Zakończenie programu

TVP 3

11.00 Polski sukces gospodarczy 11.35 W
tyle wizji 12.15 Co niesie dzień 12.30 Gra
słów. Krzyżówka 13.00 Moja praca 13.35
Agrobiznes 13.45 Kamień, nożyce, papier
13.55 Agropogoda 14.00 Program lokal-
ny 15.05 Wspaniałe stulecie: Sultanka
Kösem (106) 15.45 Być jak Angelina Jolie
16.00 Telekurier 16.25 Pogoda 16.30 Kry-
minalna siódemka 16.45 Dziennik regio-
nów - tematy dnia 17.00 Astronarium
17.30 Program lokalny 20.00 Korona kró-
lów (252) 20.30 Gra słów. Krzyżówka 21.00
Twój wybór 21.30 Program lokalny 22.00
Dziennik regionów 22.20 Echa dnia 22.40
Pogoda 22.45 Kryminalna siódemka
23.00 Alarm 23.20 W tyle wizji 00.00 W
tyle wizji extra 00.45 Zaginiona (2)

TVP SPORT

05.00 Tenis: Turniej WTA w Osace 07.00 Te-
nis: Turniej WTA w Osace 09.00 Tenis: Tur-
niej WTA w Osace 11.00 Tenis: Turniej WTA
w Osace 12.55 Podnoszenie ciężarów: Mi-
strzostwa świata - Pattaya 2019 - kobiety w
kategorii do 49 kg 14.55 Piłka nożna: Liga
Mistrzów - mecz: Paris Saint Germain - Real
Madryt CF 16.55 Piłka nożna: Liga Mi-
strzów - skróty 18.25 Lech TV 18.55 Legia
TV 19.35 Siatkówka mężczyzn: ME 2019 -
studio 19.55 Podnoszenie ciężarów: Mi-
strzostwa świata - Pattaya 2019 - kobiety w
kategorii do 49 kg 21.30 Boks: World Bo-
xing Super Series - walka półfinałowa w wa-
dze koguciej: Naoya Inoue - Emmanuel
Rodriguez 22.01 Siatkówka mężczyzn -
studio 22.30 Sportowy wieczór 23.15 Ring
TVP Sport 00.25 Siatkówka mężczyzn: ME

TVN

04.50 Uwaga! - magazyn, Polska
05.15 Mango - telezakupy
06.20 Kuchenne rewolucje: Warszawa,
Tbilisi - program roz., Polska 2015
07.20 Doradca smaku - magazyn
07.30 Dzień Dobry TVN - mag., Pol. 2019
11.00 Z gruntu zdrowo - magazyn
11.30 Sztuka mięsa - magazyn, Pol. 2019
12.00 Ukryta prawda (1070) - serial, Pol.
13.00 Szkoła (722) - serial paradok., Pol.
14.00 19+ (423) - serial paradok., Polska
14.30 Szpital (438) - serial paradok., Pol.
15.30 Szkoła (723) - serial paradok., Pol.
16.30 19+ (424) - serial paradok., Polska
17.00 Kuchenne rewolucje
18.00 Ukryta prawda (1071) - serial, Pol.
19.00 Fakty, Sport, Pogoda - inf.
19.50 Uwaga! - magazyn, Polska
20.00 Doradca smaku - magazyn
20.15 Na Wspólnej (2945) - serial, Pol.
20.55 Milionery - teleturniej, Pol. 2019

SERIAL

20.15
Na Wspólnej (2945)

21.30 Kuchenne rewolucje: Zajazd Flo-
rencja - program roz., Polska 2019
22.30 Poranek kojota - komedia, Polska
2001, reż. Olaf Lubaszenko, wyk. Ma-
ciej Stuhr, Karolina Rosińska, Michał
Milowicz, Janusz Józefowicz
00.25 Pułapka (3/7) - serial krym., Pol.
01.30 Kobieta na krańcu świata (2/9)
02.05 Uwaga! - magazyn, Polska
02.30 NOC Magii

TTV HD

08.45 Express, Pogoda 09.00 Idealna nia-
nia 7 09.40 Gogglebox. Przed telewizorem
9 10.45 Express, Pogoda 11.00 Sędzia An-
na Maria Wesolowska 6 (11) 12.00 Sąd ro-
dzinny (14) 12.55 Mania sprzątanía 4 (5)
14.00 Ślub od pierwszego wejrzenia 15.00
Królowe życia 6 (6) 15.45 Express, Pogoda
16.00 Uwaga! 16.20 Defacto 3 - flesz
16.35 Damy i wieśniaczki. Rosja (24) 17.45
Express, Pogoda 18.00 Sędzia Anna Maria
Wesolowska 6 (12) 19.05 Gogglebox 19.45
Express, Pogoda 20.05 Królowe życia. Po
godzinach (6) 20.20 Królowe życia 7 (4)
21.05 Patent na... 21.45 Express, Pogoda
22.00 Defacto II 22.30 Orzeł czy reszka?
2 23.30 Kossakowski. Wtajemniczenie 4
00.15 Usterka 12 (3)

TVP POLONIA

11.25 Rozmowa Polonii 11.40 Halo Polo-
nia 12.25 Wiadomości 12.40 Historia Jed-
nego obrazu 12.50 Kierunek Zachód
13.10 Barwy szczęścia (2047) 13.45 M jak
miłość (1444) 14.40 Za marzenia 2 (3)
15.30 Pod Tatrami 15.45 Wiadomości
15.55 Korona królów (236) 16.25 Wschód
16.55 Niezmienny 17.20 Historia jednego
obrazu 17.30 Teleexpress 17.45 A więc
wojna 17.55 Gra słów. Krzyżówka 18.25
Racja stanu 18.55 Barwy szczęścia (2047)
19.25 Wilnoteka 19.45 Dobranocka 20.00
Wiadomości, Pogoda 20.25 Sport 20.35
PiłBull (11) 21.45 Polonia 24 22.05 Rozmowa
Polonii 22.20 Halo Polonia 23.10 Focus
on Poland 23.30 A w nas Polska ciągle się
tli 00.00 Magazyn śledczy Anity Gargas

POLSAT SPORT

03.50 Siatkówka kobiet: PS - mecz: Holan-
dia - Serbia 06.50 Siatkówka kobiet: PS -
mecz: Argentyna - Kenia 09.50 KOTV Clas-
sics - mag. bokserki 10.50 Siatkówka ko-
biet: PS - mecz: Brazylia - USA 13.00 KOTV
Weekly - mag. bokserki 13.30 Siatkówka:
ME 2019 - mecz fazy grupowej: Czarnogóra
- Polska 16.00 Siatkówka mężczyzn: ME
2019 - studio 16.50 Siatkówka mężczyzn:
ME 2019 - mecz fazy grupowej: Czechy -
Czarnogóra 19.00 Siatkówka mężczyzn:
ME 2019 - studio 19.50 Siatkówka męż-
czyzn: Mistrzostwa Europy 2019 - studio
23.30 Boks: 01.00 Sporty walki: KSW 44:
The Game - walka: Karol Bedorf - Mariusz
Pudziałowski

TV 4

06.00 Buffy, postrach wampirów 2 (15)
07.05 Szczeniak zwany Scooby-Doo (10)
07.35 Dragon Ball Super (121) - serial
08.00 Nasz nowy dom - reality show
09.00 Septagon (79) - serial krym., Pol.
10.00 Miłość na zakręcie (19) - serial
10.30 Bumerang (19) - serial, Kanada
11.00 Przekleństwa (50) - telen., Meksyk
12.00 Ekstremalny ranking zwierząt
(5): Wojownicy - serial, Nowa Zel.
13.00 Detektywi w akcji (123) - serial
14.00 STOP Drogówka - magazyn, Polska
15.00 Policjantki i Policjanci (572)
16.00 Sekrety sąsiadów (22) - serial
16.30 Sekrety sąsiadów (23) - serial
17.00 Miodowe lata (78): Walka płci
18.00 Septagon (80) - serial krym., Pol.
19.00 Policjantki i Policjanci (573)
20.00 Miłość na zakręcie (20) - serial
20.30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminal-
ny (324) - serial krym., Polska

PRZYGODOWY

21.40
Park jurajski 3

21.40 Park jurajski 3 - film przygodowy.
USA 2001, reż. Joe Johnston, wyk.
Sam Neill, William H. Macy
23.30 Już przed tragedią (5) - serial
00.35 Już przed tragedią (6) - serial
01.40 Transakcje za milion dolarów - No-
wy Jork (1) - serial dok. USA
02.40 Disco Polo Life - muz., Polska 2019
03.40 Top 10 - lista przebojów - muz.
05.45 Telezakupy TV Okazje - magazyn

TV 6

06.00 Top 10 - lista przebojów 07.00 Buf-
fy, postrach wampirów 5 (7) 08.00 Drużyna
A (13) 09.00 Detektywi w akcji (77)
10.00 Gallieo 11.00 Czysta chata 12.00
Miodowe lata (62, 45) 13.40 Sekrety sąsia-
dów (14) 14.15 MacGyver (25) 15.15 Dia-
gnostyka: Morderstwo (12) 16.15 Gliniarz i
prokurator (60) 17.15 Medicopter II (72)
18.15 Miodowe lata (31): Dzikie serce
19.00 Miodowe lata (78): Walka płci 20.00
Gallieo 21.00 CSI: Kryminalne zagadki Mia-
mi (64) 22.00 CSI: Kryminalne zagadki Mia-
mi (65) 23.00 Cios poniżej pasa - film
sensac., USA 2006 01.00 STOP Drogówka
02.00 Benny Hill 02.40 Top 10 - lista prze-
bojów 03.40 Disco Polo Life 04.40 Disco
Polo Life 05.45 Telezakupy TV Okazje

TVP ROZRYWKA

06.20 Teściowie i synowie. Kto tu rządzi?
06.50 Okrasa lamie przepisy 07.25 Maklo-
wicz w podróży 07.55 Gotowi do gotowania.
Start! 08.35 Familiada 09.05 Koło fortuny
09.40 Taka to robota, czyli kabaretowy prze-
gląd zawodów 10.40 Muzeum Polskiej Pio-
senki 10.55 Święta wojna (305) 11.25
Muzeum Polskiej Piosenki 11.40 Familiada
12.20 Życie to kabaret 14.20 The Wall. Wy-
graj marzenia 15.15 Kabaretowa mapa Pol-
ski: Kabaretowe Hity Lata 2015 18.20 Okrasa
lamie przepisy 18.55 Makłowicz w podróży
19.25 Gotowi do gotowania. Start! 19.55 Te-
ściowie i synowie. Kto tu rządzi? 20.35 The
Wall. Wygraj marzenia 21.35 Kabaretowy
Klub Dwójki 22.35 Kabaret za kulisami
23.35 Dzieki Bogu już weekend

TVP KULTURA

11.00 Dom (10) 12.30 TVP Kultura na 44.
Festiwalu Filmowym w Gdyni 12.45 Kto-
dy po szluku 13.00 Studio Kultura - rozmowy
13.20 Dziennik z podróży - film dok.,
Pol. 2012 14.25 37. Ogólnopolskie Spotka-
nia Zamkowe „Śpiewajmy poezję”. „Biała
Lokomotywa” - koncert piosenek Edwarda
Stachury, Pol. 2010 15.30 Locus - film
anim., Pol. 2016 15.45 Księstwo - dramat,
Pol. 2011 18.00 Artyści antagoniści (2)
19.05 Teledyski 19.20 Pegaz 20.00 Infor-
macje kulturalne 20.30 Czwartkowy klub
filmowy 20.35 Do zobaczenia, chłopcy -
dramat, Niem./Fr. 1987 22.25 TVP Kultura na
44. Festiwalu Filmowym w Gdyni 22.45 Ko-
ło pióra 23.20 Scena klasyczna 00.10 Por-
trety: James Stewart i Robert Mitchum: Dwa
oblicza Ameryki - film dok., Fr./USA 2017

TVN SIEDEM

05.00 Szkoła (71/156) - serial, Polska
06.00 Ukryta prawda (692) - serial, Pol.
07.00 Sąd rodzinny (161) - serial, Polska
08.00 Szpital (359) - serial paradok., Pol.
08.55 Sędzia Anna Maria Wesolowska
(198) - serial fab. dok., Polska
09.50 Big Brother Pobudka 2
09.55 Przepis na życie 2 (1) - serial, Pol.
10.55 Big Brother 2 - reality show
11.50 Zakochani po uszy (88/120)
12.20 19+ (173, 174) - serial paradok.
13.25 Ukryta prawda (424) - serial, Pol.
14.25 Big Brother Popołudnie 2
14.30 Sąd rodzinny (162) - serial, Polska
15.30 Szpital (360) - serial paradok., Pol.
16.30 Sędzia Anna Maria Wesolowska
(199) - serial fab. dok., Polska
17.30 Big Brother Podwieczorek 2
17.35 Detektywi Monk 2 (3/16) - serial
18.35 Dr House 3 (5/24) - serial, USA
19.30 Zakochani po uszy (89/120)

KOMEDIA

21.00
Daję nam rok

20.00 Big Brother 2 - reality show
21.00 Daję nam rok - komedia romantycz-
na, Wielka Brytania 2013, reż. Dan Ma-
zer, wyk. Rafe Spall
23.05 Big Brother Nocą 2 - reality show
23.40 American Pie: Zjazd absolwentów
- komedia obyczajowa, USA 2012
02.00 Druga strona medalu 4
02.30 NOC Magii
04.55 Zakończenie programu

TV TRWAM

16.00 Informacje dnia 16.10 Z wędką nad
wodę w Polsce i świat 16.35 Porady me-
dyczne bonifratrów 17.00 Przegląd tygo-
dnika rodzin katolickich „Źródło” 17.05 W
Solankowej Dolinie - film dok., Pol. 2016
17.30 Okiem kamery 17.55 Kartka z ka-
lendarza - powstanie warszawskie 18.00
Anioł Pański 18.05 Informacje dnia 18.15
Rozmowy niedokończono 19.25 Święty na
każdą dzień 19.30 Super Księga (22)
20.00 Informacje dnia 20.20 Różaniec
20.50 Kolory świętości 21.00 Apel Jasno-
górski 21.20 Informacje dnia 21.40 Polski
punkt widzenia 22.00 Przyroda i ludzie
22.30 Z

20 WRZEŚNIA
PIĄTEK

TVP 1

05.05 Jeden z dziesięciu - teleturniej
05.40 Jaka to melodia?
06.20 Przysięga (12) - telenowela, Turcja
07.05 Elif (569) - serial obcy, Turcja
08.00 Wiadomości, Pogoda - inf.
08.15 Kwadrans polityczny - public.
08.40 Korona królów (252) - telen. hist.
09.10 Magazyn śledczy Anity Gargas
09.40 Okrasa łamie przepisy - magazyn
10.20 Komisarz Alex (11) - serial, Polska
11.05 Ojciec Mateusz 14 (179) - serial
12.00 Wiad., Agrobiznes, Agropogoda
12.35 Magazyn rolniczy - mag. rolniczy
12.45 A więc wojna - cykl rep., Pol. 2019
12.55 Wyspy na morskim pustkowiu - film dokumentalny, Wielka Brytania 2017
14.00 Elif (570) - serial obcy, Turcja
15.00 Wiadomości, Pogoda, Alarm!
15.35 Gra słów, Krzyżówka - teleturniej
16.05 Przysięga (13) - telenowela, Turcja
17.00 Teleexpress, Pogoda - inf.

SENSACYJNY

22.35
Zimne światło dnia

17.30 Jaka to melodia?
18.00 Klan (3515) - telenowela, Polska
18.30 Korona królów - taka historia... (40)
18.55 Jeden z dziesięciu - teleturniej
19.25 Sport, Wiad., Pogoda, Alarm!
20.35 Dziewczyny ze Lwowa 4 (41)
21.30 Krew z krwi (2/8) - serial, Polska
22.35 Zimne światło dnia - film sensacyjny, USA/Hiszpania 2012
00.20 SEAL Team - komando Foki (2)

TV PULS

06.00 112 - na każde wezwanie (74, 75)
07.00 Kobra - oddział specjalny (15) 08.00 Lombard. Życie pod zastaw 5 (210) 09.00 Rodzinny interes (46) 10.00 Zaklinaczka duchów 2 (25, 26) 12.00 Kobra - oddział specjalny (15, 16) 14.00 Agenci NCIS: Los Angeles 10 (5) 15.00 Lombard. Życie pod zastaw (20) 16.00 Wielka zabawa TV Puls w Mragowie - widowisko, Pol. 2019 17.00 Gra muzyka 18.00 Lombard. Życie pod zastaw 5 (210, 211) 20.00 Kula w łeb - film krym., USA 2012 21.50 Kobiety mafii - film sensac., Pol. 2018 00.40 Mściciel - film sensac., USA/Niem./Fr./RPA 2004 02.15 Zobacz to! Menu na miarę 02.55 Tajemnice medycyny (18) 03.55 Dyzur 2 (27) 04.30 Menu na miarę 05.00 Dyzur 2 (15, 16)

TVP INFO

07.30 Serwis Info 07.33 Wstaje dzień 07.50 Agrobiznes 07.55 Agropogoda 08.00 Serwis Info 08.10 Minęła ósma 09.00 Serwis Info 09.11 Minęła dziewiąta 10.00 Serwis Info, Pogoda Info 14.59 Serwis Info 15.29 Info dzień 16.19 Pogoda Info 16.25 Info dzień 16.51 Pogoda Info 17.00 Teleexpress 17.15 Teleexpress Extra 17.32 O co chodzi 18.00 Panorama 18.20 Panorama opinii 18.32 Serwis Info 18.44 Widziane z Polski 19.00 Serwis Info 19.30 Wiadomości 19.58 Gość „Wiadomości” 20.13 Forum 21.00 Nie da się ukryć 21.28 Flesz Info Wieczór 21.40 Studio LOTTO 21.49 W tyle wizji 22.31 W tyle wizji extra 23.00 INFO wieczór 23.30 W akcji 23.55 Serwis Info, Pogoda Info

POLSAT SPORT NEWS

06.00 Siatkówka mężczyzn: ME 2019 08.00 Sport Flesz 08.07 Piłka nożna: Fortuna 1. i. liga 09.00 Motocyklowe MS: GP Aragonii 09.40 Sport Flesz 09.55 Motocyklowe MS: GP Aragonii 10.40 Sport Flesz 10.55 Motocyklowe MS: GP Aragonii - 1. sesja treningowa w klasie Moto2 12.00 Sport Flesz 12.07 KOTV Classics 13.15 Motocyklowe MS: GP Aragonii - 2. sesja treningowa w klasie Moto3 14.10 Motocyklowe MS: GP Aragonii - 2. sesja treningowa w klasie Moto2 16.00 Siatkówka kobiet: PS 18.00 Siatkówka mężczyzn: KRISPOL 1. liga - mecz: Stal Nysa S.A. - ŁUK Politechnika Lublin 20.30 Siatkówka kobiet: PS 23.00 Siatkówka kobiet: PS 01.00 Sporty walki: Babilon MMA

TVP 2

05.10 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział (93) - serial
06.05 Anna Dymna - spotkajmy się
06.40 Familiada - teleturniej
07.15 Pytanie na śniadanie - magazyn
11.25 Rodzinka.pl (261) - serial, Polska
11.55 Barwy szczęścia (2096) - serial
12.30 Kolo fortuny - teleturniej, Polska
13.05 Teściowie i synowie. Kto tu rządzi?
13.35 Gotowi do gotowania. Start!
14.10 O mnie się nie martw II (1/13)
15.10 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział (153) - serial
16.00 Kolo fortuny - teleturniej, Polska
16.35 Familiada - teleturniej
17.10 Wieź miłość (145) - telen., Tur.
18.00 Panorama, Pogoda - program inf.
18.30 Gotowi do gotowania. Start!
18.55 Teściowie i synowie. Kto tu rządzi?
19.35 Barwy szczęścia (2096) - serial
20.10 Barwy szczęścia (2097) - serial

SERIAL

20.10
Barwy szczęścia (2097)

20.35 Kulisy serialu „Barwy szczęścia”
20.40 Czar par - teleturniej, Polska 2019
22.25 Festiwal Filmów Fabularnych w Gdyni - kronika
22.35 Muzyka na weekend - magazyn
23.35 Salon piękności - kom., USA 2005
01.30 Kłamstwa mojej matki - thriller, Kanada 2015, reż. Monika Mitchell
03.05 Martwe zło - horror, USA 2013
04.35 Zakończenie programu

PULS 2

11.45 Reksio (38) 12.00 Bajki Bolka i Lolka (12) 12.10 Tomek i przyjaciele 21 (14) 12.30 Bob Budowniczy 20 (96) 12.50 Strzał Sam II (4) 13.00 Blaze i megamaszyny (1) 13.35 Psi Patrol 4 (23) 14.10 Alvin!!! i wiewiórki 3 (11, 12) 14.35 Mustang: Duch Wolności (5) 15.00 Miraculous: Biedronka i Czarny Kot (15) 15.35 Jeźdźcy smoków (15) 16.10 Krudowie: U zarania dziejów 2 (25) 16.35 Fineas i Ferb 4 (24, 25) 17.35 Pingwiny z Madagaskaru 3 (12, 13) 18.35 Jeźdźcy smoków (16) 19.00 Miraculous: Biedronka i Czarny Kot (16) 19.30 Nicky, Ricky, Dicky i Dawn (15) 20.00 Lombard. Życie pod zastaw 4 (181, 182) 22.00 Gra muzyka 23.00 Emmanuelle - film erotyczny, Francja 1974 01.00 Golo i wesoło II

FOKUS TV

06.00 Wehikuł czasu 06.05 Redakcja: Dział Śledczy (11) 07.25 Wehikuł czasu 07.45 Wspaniały świat wędkarskich przygód (45, 46, 47) 09.20 Największe wynalazki starożytności (10) 10.15 Gwiazdy lombardu 10.55 Starożytni kosmici (1) 11.50 Piloci w australijskim buszu (5) 12.55 Misja skarb 13.45 Gwiazdy lombardu 14.40 Drwale 15.35 Misja skarb 16.35 Piloci w australijskim buszu (6) 17.35 Fabryka jedzenia (23) 18.10 Gwiazdy lombardu 21.50 Misja skarb 22.50 Pedofil z sąsiedztwa - film dok., Wlk. Brytania 2015 00.00 Wszelkie świat: Zagadki starożytności (6) 00.55 Pod lupą 02.00 Lista Fokusa 02.35 Lista Fokusa 02.55 Misja skarb 03.55 Wspaniały świat wędkarskich przygód (11, 12, 13, 14)

EUROSPORT 1

06.00 Kajakarstwo: Supercup w Linyi 07.00 Tenis: Turniej US Open w Nowym Jorku - mecz finałowy gry pojedynczej kobiet 08.30 Kolarstwo: Giro d'Italia - best of 09.30 Kolarstwo: Tour de France - best of 10.30 Kolarstwo: Vuelta a Espana - best of 11.35 Tenis: Turniej US Open w Nowym Jorku - mecz finałowy gry pojedynczej mężczyzn 12.55 Tenis: Puchar Lavera 15.00 Tenis: Puchar Lavera 17.00 Kolarstwo: Vuelta a Espana - best of 18.00 Kolarstwo: Coppa Sabatini 18.50 Wiadomości 18.55 Tenis: Puchar Lavera 21.00 Tenis: Puchar Lavera 23.00 Wiadomości 23.05 Kolarstwo: Coppa Sabatini 00.00 Tenis: Puchar Lavera 01.30 Watts 02.00 Kajakarstwo: Supercup w Linyi 03.00 Legends Live On 03.30 Camps to Champs

POLSAT

04.55 Disco Gramy - muz., Polska 2018
05.40 Telezakupy TV Okazje - magazyn
06.00 Nowy dzień - program inf.
09.00 Malanowski i partnerzy (104)
09.30 Malanowski i partnerzy (105) - serial fab-dok., Polska
10.00 Dzień, który zmienił moje życie (76) - serial paradok., Polska
11.00 Dlaczego ja? (709) - serial, Polska
12.00 Gliniarze (270) - serial, Polska
13.00 Trudne sprawy (886) - serial, Pol.
14.00 Pierwsza miłość (2914) - serial obyczajowy, Polska
14.45 Dlaczego ja? (932) - serial, Polska
15.50 Wydarzenia - program inf.
16.10 Pogoda - program informacyjny
16.15 Interwencja - mag. reporterów
16.30 Na ratunek 112 (375) - serial, Pol.
17.00 Gliniarze (365) - serial, Polska
18.00 Pierwsza miłość (2915) - serial
18.50 Wydarzenia, Sport, Pogoda - inf.

ROZRYWKA

20.05
Dancing with the Stars...

19.30 Świat według Kiepskich (5)
20.05 Dancing with the Stars. Taniec z gwiazdami 10 - rozcz. Polska 2019
22.15 Love Island, Wyspa miłości - reality show, Polska 2019
23.25 Aeon Flux - film SE USA 2005, reż. Kathryn Kusama, wyk. Charlize Theron, Marton Csokas, Jonny Lee Miller, Sophie Okonedo, Frances McDormand
01.20 Tajemnice losu - program rozcz.

STOPKlatka TV

06.00 Wewnątrz ścigam się - film krótkometrażowy, Irł. 2017 06.25 Złotopolscy (298, 299) 07.25 Plebania (58, 59) 08.30 Stawka większa niż życie (1, 2) 10.55 Apokalipsa: I wojna światowa (5): Wybawienie 12.00 Allo, Allo (9, 10, 11): Sześć wielkich cydów: Złoty wdowy Arlois: Policjant przybywa 14.00 Katastrofy w przestworzach (19, 20) 16.15 Lombard Chicago: Wszystko pod zastaw (3) 16.40 Wojny kontenerowe (3) 17.05 Scena śmiechu 18.00 Sherlock (3) 20.00 Napad - komedia, USA 1999 21.50 Domowe piekło - horror, USA 2008 23.50 Opowieść podręcznej (5, 6) 02.00 Święta krowa - komedia, Polska/Niem./Finl. 2011 03.55 Miłość Kropka.pl (1) 04.55 Scena śmiechu 05.59 Zakończenie programu

TVP 3

11.00 Astronarium 11.35 W tyle wizji 12.15 Co niesie dzień 12.30 Gra słów. Krzyżówka 12.30 Rok w ogrodzie 13.35 Agrobiznes 13.45 Szlakiem miejsc niezwykłych: Pomniki historii 13.55 Agropogoda 14.00 Program lokalny 15.05 Wspaniałe stulecie: Sultanka Kösem (107) 15.45 Z mezą zawsze jest problem 16.00 Telekurier 16.25 Pogoda 16.30 Kryminalna siódemka 16.45 Dziennik regionów - tematy dnia 17.00 Świat wyszcigów konnych 17.30 Program lokalny 20.00 Korona królów 20.30 Gra słów. Krzyżówka 21.00 Tygodnik polityczny 21.30 Program lokalny 22.00 Dziennik regionów 22.20 Echa dnia 22.40 Pogoda 22.45 Kryminalna siódemka 23.00 Alarm 23.20 W tyle wizji

TVP SPORT

05.00 Tenis: Turniej WTA w Osace 07.00 Tenis: Turniej WTA w Osace - mecz ćwierćfinałowy gry pojedynczej 09.00 Tenis: Turniej WTA w Osace - mecz ćwierćfinałowy gry pojedynczej 11.00 Tenis: Turniej WTA w Osace - mecz ćwierćfinałowy gry pojedynczej 12.55 Podnoszenie ciężarów: MS - Pattaya 2019 - mężczyźni w kategorii do 67 kg 15.00 Z kamerą TVP Sport 15.25 Podnoszenie ciężarów: MS - Pattaya 2019 - kobiety w kategorii do 55 kg 17.30 Piłka ręczna mężczyzn: PGNiG Superliga - studio 17.55 Piłka ręczna mężczyzn: PGNiG Superliga - mecz: Piotrkowianin Piotrków Trybunalski - MMTS Kwidzyn 20.00 Sporty walki: Gala HFO. Spartan Night 23.00 Sportowy wieczór 23.40 Podnoszenie ciężarów: MS - Pattaya 2019 - kobiety w kategorii do 55 kg

TVN

04.50 Uwaga! - magazyn, Polska
05.15 Mango - telezakupy
06.20 Kuchenne rewolucje - program rozrywkowy, Polska 2015
07.20 Doradca smaku - magazyn
07.30 Dzień Dobry TVN - mag., Pol. 2019
11.00 Z gruntu zdrowo - magazyn
11.30 Sztuka mięsa - magazyn, Pol. 2019
12.00 Ukryta prawda (1071) - serial, Pol.
13.00 Szkoła (723) - serial paradok., Pol.
14.00 19+ (424) - serial paradok., Polska
14.30 Szpital (439) - serial paradok., Pol.
15.30 Szkoła (724) - serial paradok., Pol.
16.30 19+ (425) - serial paradok., Polska
17.00 Kuchenne rewolucje: Gdańsk, Czardasz - program rozcz. Pol. 2015
18.00 Ukryta prawda (1072) - serial, Pol.
19.00 Fakty
19.25 Sport
19.35 Pogoda
19.50 Uwaga! - magazyn, Polska

PRZYGODOWY

20.00
Harry Potter i Insygnia...

20.00 Harry Potter i Insygnia Śmierci: część 1 - film przygodowy, USA/Wielka Brytania 2010, reż. David Yates, wyk. Daniel Radcliffe, Emma Watson, Richard Griffiths, Harry Melling
23.05 Niepamięć - film SE USA 2013, reż. Joseph Kosinski, wyk. Tom Cruise
01.40 Kuba Wojewódzki - talk-show
02.40 Uwaga! - magazyn, Polska
03.00 NOC Magii

TTV HD

08.45 Express, Pogoda 09.05 Usterka 12 (3) 09.40 Gogglebox. Przed telewizorem 8 10.45 Express, Pogoda 11.00 Sędzia Anna Maria Wesołowska 6 (12) 12.00 Sąd rodzinny (15) 12.55 Mania sprzątania 4 (6) 14.00 Ślub od pierwszego wejrzenia 15.00 Królowe życia 6 (7) 15.45 Express, Pogoda 16.05 Uwaga! 16.25 DeFacto 3 - flesz 16.40 Dżentelmeni i wieśniacy 2 (2) 17.45 Express, Pogoda 18.05 Dama i wieśniaczki. Za granicą 2 (4) 19.05 10 zadań specjalnych Michela Morania 4 19.45 Express, Pogoda 20.00 Gogglebox. Przed telewizorem 5 20.45 Gogglebox. Przed telewizorem 9 21.45 Express, Pogoda 22.00 Królowe życia 7 (5) 22.40 Królowe życia 3 (3) 23.30 Orzeł czy reszka? 2

TVP POLONIA

12.25 Wiadomości 12.40 Historia jednego obrazu 12.50 Wilnoteka 13.10 Na sygnale (226) 13.45 M jak miłość (1445) 14.40 Szansa na sukces. Eurowizja Junior 2019 15.45 Wiadomości 15.55 Korona królów - taka historia... (39) 16.30 Baw się słowami 16.40 Baw się słowami 16.55 Domisie 17.20 Historia jednego obrazu 17.30 Teleexpress 17.45 A więc wojna 17.55 Gra słów. Krzyżówka 18.25 Okrasa łamie przepisy 18.55 Wszystko przed nami (38) 19.25 Magazyn z Ameryki 19.45 Dobranocka 20.00 Wiadomości, Pogoda 20.35 Sport 20.45 Na dobre i na złe (743) 21.45 Polonia 24.22 Halo Polonia 22.45 Wolny ekran 23.00 Z pamięci 23.10 Focus on Poland 23.30 Szansa na sukces

POLSAT SPORT

06.00 Siatkówka mężczyzn: Mistrzostwa Europy 2019 - mecz fazy grupowej: Holandia - Czechy 08.30 Siatkówka mężczyzn: ME 2019 - mecz fazy grupowej: Czechy - Czarnogóra 11.00 Magazyn Fortuna 1. ligi - mag. piłkarski 12.45 Rugby: JPN - Japonia 2019 - mecz fazy grupowej: Japonia - Rosja 15.30 Siatkówka mężczyzn: ME 2019 - mecz fazy grupowej: Polska - Ukraina 17.30 Boks 19.00 Siatkówka mężczyzn: 2. Memoriał Adama Wójcika - mecz: Śląsk Wrocław - BC Oostende 21.30 Siatkówka mężczyzn: ME 2019 - mecz fazy grupowej: Polska - Ukraina 23.30 Boks: Gala w Białymstoku - walka: Michał Sirowatka - Maxim Churbanov 01.00 Boks: Polsat Boxing Night: Adamek vs Saleta - waga ciężka: Tomasz Adamek - Przemysław Saleta

TV 4

06.00 Buffy, postrach wampirów 2 (16)
07.05 Szczeniak zwany Scooby-Doo (11)
07.35 Dragon Ball Super (122) - serial
08.00 Nasz nowy dom - reality show
09.00 Septagion (80) - serial krym., Pol.
10.00 Anatomia głupoty według Richarda Hammonda (2, 3) - serial
11.00 Przekleństwo (51) - telen., Meksyk
12.00 Ekstremalny ranking zwierząt (6): Śmiałkowie - serial, Nowa Zel.
13.00 Detektywi w akcji (124) - serial
14.00 STOP Drogówka - magazyn, Polska
15.00 Policjantki i Policjanci (573)
16.00 Sekrety sąsiadów (23) - serial
16.30 Sekrety sąsiadów (24) - serial
17.00 Miodowe lata (80): KAnalersi
18.00 Septagion - serial krym., Polska
19.00 Policjantki i Policjanci (574)
20.00 Gwiazdy Kabaretu - rozcz.
21.00 Nasza klasa - rozcz. Polska 2019
21.30 Nasza klasa - rozcz. Polska 2019

ROZRYWKA

20.00
Gwiazdy Kabaretu

22.00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny (321) - serial krym., Polska
23.05 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny (322) - serial krym., Polska
00.05 Outsider - film sensacyjny, USA 2014, reż. Brian A Miller
02.05 Interwencja - mag. reporterów
02.40 Disco Polo Life - muz., Polska 2019
03.40 Top 10 - lista przebojów - muz.
05.45 Telezakupy TV Okazje - magazyn

TV 6

06.00 Top 10 - lista przebojów 07.00 Buffy, postrach wampirów 5 (8) 08.00 Drużyna A (1) 09.00 Gwiazdy Kabaretu 10.00 Galileo 11.00 Czysta chata 12.00 Miodowe lata (78, 31) 13.40 Sekrety sąsiadów (15) 14.15 MacGyver (26) 15.15 Diagnosta: Morderstwo (13): Lily 16.15 Gliniarz i prokurator (6) 17.15 Medicopter 117 (73) 18.15 Miodowe lata (27, 72): Decydujący głos. Język ciała 20.00 Galileo 21.00 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku (77, 78) 22.55 Duma i uprzedzenie, i zombie - horror, USA/Wlk. Brytania 2016 01.10 STOP Drogówka 02.10 Wiatry móch (59): Tajne Oszcze Samuraja 02.40 Top 10 - lista przebojów 03.40 Disco Polo Life 04.40 Disco Polo Life 05.45 Telezakupy TV Okazje

TVP ROZRYWKA

06.20 Teściowie i synowie. Kto tu rządzi?
06.50 Okrasa łamie przepisy 07.25 Makłowicz w podróży 07.55 Gotowi do gotowania. Start! 08.30 Familiada 09.05 Kolo fortuny 09.40 Kabaret na kulisy 10.35 Nozem i widelcem 10.55 Święta wojna (306) 11.35 Familiada 12.10 Życie to kabaret: Kabaret Ani Mru-Mru 14.15 The Wall. Wygraj marzenia 15.15 Kabaretowa mapa Polski 17.20 Kabaretowa mapa Polski 18.20 Okrasa łamie przepisy 18.55 Makłowicz w podróży 19.25 Gotowi do gotowania. Start! 19.55 Teściowie i synowie. Kto tu rządzi? 20.35 The Wall. Wygraj marzenia 21.35 Postaw na milion 22.35 Szansa na sukces. Eurowizja Junior 2019 23.40 Dzieki Bogu już weekend 00.50 Kolo fortuny

TVP KULTURA

08.45 Księżstwo - dramat, Pol. 2011 11.00 Dom (11) 12.45 TVP Kultura na 44. Festiwalu Filmowym w Gdyni 13.00 Studio Kultura - rozmowa 13.20 48. Międzynarodowy Festiwal Muzyki Współczesnej Warszawa. Jesień 2019 - koncert, Pol. 2005 14.05 Zuzanna - film krótkometrażowy, Pol. 2006 14.25 Legenda Tatr - film obcy, Pol. 1994 16.25 Straszne skutki awarii telewizora - komedia, Czechosł. 1969 18.00 Odyseja filmowa (2) 19.05 Teledyski 19.20 Kłębry po sztuce 19.30 Kolo pióra 20.00 Informacje kulturalne 20.30 Wieczór kinomana 20.35 Rób, co należy - dramat, USA 1989 22.40 TVP Kultura na 44. Festiwalu Filmowym w Gdyni 23.05 Świat w piosence (4) 23.50 Tygodnik kulturalny 00.45 Ieraz animacje: On i ona - film krótkometrażowy

TVN SIEDEM

05.00 Szkoła (72/156) - serial, Polska
06.00 Ukryta prawda (693) - serial, Pol.
07.00 Sąd rodzinny (162) - serial, Polska
08.00 Szpital (360) - serial paradok., Pol.
08.55 Sędzia Anna Maria Wesołowska (199) - serial fab-dok., Polska
09.50 Big Brother Pobudka 2
09.55 Przepis na życie 2 (2) - serial
10.55 Big Brother 2 - reality show
11.50 Zakochani po uszy (89/120)
12.20 19+ (175, 176) - serial paradok.
13.25 Ukryta prawda (425) - serial, Pol.
14.25 Big Brother Popołudnie 2
14.30 Sąd rodzinny (163) - serial, Polska
15.30 Szpital (361) - serial paradok., Pol.
16.30 Sędzia Anna Maria Wesołowska (200) - serial fab. dok., Polska
17.30 Big Brother Podwieczorek 2
17.35 Detektyw Monk 2 (4/16) - serial
18.30 Dwóch i pół (3/16) - serial, USA
19.00 Kuchenne rewolucje 5

REALITY SHOW

20.00
Big Brother Arena 2

20.00 Big Brother Arena 2
21.30 Big Brother + - reality show
22.05 Druhu - komedia romantyczna, USA 2011, reż. Paul Feig, wyk. Kristen Wiig, Rose Byrne, Maya Rudolph
00.35 Tammy - komedia obyczajowa, USA 2014, reż. Ben Falcone, wyk. Melissa McCarthy, Susan Sarandon
02.45 NOC Magii
05.05 Zakończenie programu

TV TRWAM

16.00 Informacje dnia 16.10 Siódmy sakrament 16.35 Świat na wyciągnięcie ręki 17.00 Moje leczenie word - film dokumentalny, Polska 2016 17.30 Okiem kamery 17.55 Kartka z kalendarza - powstanie warszawskie 18.00 Aniol Pański 18.05 Informacje dnia 18.15 Westerplatte młodych 18.55 Przegląd katolickiego tygodnika „Niedziela” 19.00 Warto zauważyć... w mijającym tygodniu 19.30 Opowieści Theo (8) 19.45 Modlitwa z telefonem udziałem dzieci 20.00 Informacje dnia 20.20 Różaniec 20.50 Kolory świętości 21.00 Apel Jasnogórski 21.20 Informacje dnia 21.40 Polski punkt widzenia 22.00 Ziemia Obiecana (51) 22.50 Święty Piotr Julian Eyraud - film dokumentalny, Francja 2018

ATM ROZRYWKA

06.00 Disco Gramy 07.00 TV Okazje 07.30 Awantura o kasę 08.25 Awantura o kasę 09.20 Gra w ciemno 10.20 Pierwsza miłość (2904) 11.05 Ewa gotuje 11.35 Ewa gotuje 12.00 Zawodowiec amator 12.30 Zawodowiec amator 13.00 Siołki (12): Szklarnia 14.00 Maloliaty (44): Marysia 15.00 Urlop Polaka 15.30 Urlop Polaka 16.00 Świat według Kiepskich (65, 66) 17.00 Gang Olsena uderza ponownie - komedia, Dania 1977 19.15 Acapulco H.E.A.T. (14, 15) 21.15 Świat według Kiepskich (94, 95) 22.15 Gang Olsena idzie na wojnę - komedia, Dania 1978 00.25 Zameldowani (10) 00.50 TV Okazje 01.25 Peep Show (39) 02.00 Siołki (18) 03.00 Pielęgniarki (99) 04.00 Disco Gramy 05.00 Disco Gramy

TVP HISTORIA

13.05 Transsyberyjska wyprawa Joanny Lumley (3 odc.) - film dok., Wlk. Brytania 2015 13.55 A więc wojna 14.10 Voyager: misja bez końca - film dok., Wlk. Brytania 2012 15.15 Niezwykłe miasta (1) 16.10 Powstanie Warszawskie dzień po dniu 16.25 Historia Polski: Odważyć się być wolnym - film dok., Pol. 2004 17.20 Ex Libris 17.50 Wojna polska 1939. Dzień po dniu 18.15 A więc wojna 18.25 Polska egzotyczna 18.50 Polska Kronika Filmowa 19.05 Tajemnica Enigmy (3) 19.55 Astronomia niepodległa - 100 lat polskiej astronomii (3) 20.25 Marzy-ciele 20.55 Druga wojna światowa - niezna-ne historie (3) 21.45 A więc wojna 22.00 W pól do trzecie RP 22.35 Szerokie tory 23.15 Rozbite marzenia. 1918-1939 (3) 00.15 Wojna polska 1939. Dzień po dniu

**21 WRZEŚNIA
SOBOTA**

TVP 1

05.35 Klan (3512, 3513) - telenowela
06.25 Sprawa dla reportera - magazyn
07.20 Rok w ogrodzie - magazyn
07.45 Rok w ogrodzie extra - magazyn
08.00 Pełnosprawni - magazyn
08.25 wojsko-polskie.pl - cykl rep.
08.50 Studio Raban - magazyn, Polska
09.20 Rodzinny ekspres - magazyn, Pol.
09.55 Łap marzenia! obycz., Australia/
Zjednoczone Emiraty Arabskie 2017
11.35 Wojenne dziewczyny 3 (28)
12.25 A więc wojna - cykl rep. Pol. 2019
12.40 Fascynujący świat: Borelioza -
cicha epidemia - dok., Francja 2014
13.40 Kulisy „Postaw na milion”
13.50 Okrasa łamie przepisy - magazyn
14.20 Z pamięci - cykl felietonów
14.35 Jak to działa? - magazyn
15.05 Rolnik szuka żony 6 (2)
16.05 Ojciec Mateusz 22 - serial, Polska
17.00 Teleexpress, Pogoda - inf.

THRILLER

21.30
Prawnik z Lincolna

17.30 Jaka to melodia?
18.30 Postaw na milion - teleturniej, Pol.
19.25 Sport, Wiad., Pogoda, Alarm!
20.35 Komisarz Alex 13 (153) - serial
21.30 Prawnik z Lincolna - thriller USA
2011, reż. Brad Furman
23.40 Iceman: Historia mordercy - dra-
mat biograficzny, USA 2012
01.35 Jaka to melodia?
02.30 Zimne światło dnia - film sens.

TV PULS

05.55 Pan wzywał, milordzie? 3 (4) 07.00
Taki jest świat 4 07.50 Górka Dolna 2 (3)
08.55 13 posterunek 2 (25, 27) 10.20
Lombard. Życie pod zastaw 5 (207, 208, 209,
210, 211) 15.05 Rodzinny interes (43, 44, 45):
Rajdowiec: Trudne powroty: Rozstania
18.00 Rodzinny interes (46): Zakazany tań-
ciec 19.00 Gra muzyka 20.00 Liberator -
film sensac., USA/Fr 1992 22.00 Mechanik:
Konfrontacja - film sensacyjny, Francja/USA
2016 00.00 American Pie: Wesele - kome-
dia, USA/Niem. 2003 02.00 Zobacz to!: Ta-
ki jest świat 4 02.50 Biedsiada na cztery
pory roku (2): Biedsiada węgierska - karp-
zatorski 03.25 Menu na miarę 03.55 Menu
na miarę 04.35 Z archiwum policji (2)
05.00 Dyżur 2 (17) 05.35 Dyżur 2 (19)

TVP INFO

05.55 Powitanie - Poranek: Serwis, Info
05.59 Serwis Info, Pogoda Info 09.15 Sa-
lon dziennikarski 09.59 Serwis Info week-
end, Pogoda Info 15.00 Debaty TVP Info
15.29 Info dzień 16.19 Pogoda Info 16.25
Info dzień 16.51 Pogoda Info 17.00 Tele-
express 17.15 Teleexpress Extra 17.32
Studio Wschód 18.00 Panorama 18.18
Serwis Info weekend 18.30 Kobiety
okiem 18.52 Serwis Info weekend 19.30
Wiadomości 19.58 Gość „Wiadomości”
20.13 Minęła dwudziesta 21.00 Nie da się
ukryć 21.28 Flesz Info Wschód 21.40 Stu-
dio LOTTO 21.50 Studio Polska 23.30 INFO
wieczór 00.00 Salon dziennikarski 00.52
Wiadomości 01.20 Gość „Wiadomości”
01.45 Minęła dwudziesta

POLSAT SPORT NEWS

06.00 Siatkówka mężczyzn: ME 2019 07.00
Sport fiesz 07.07 Siatkówka mężczyzn: ME
2019 08.00 Sport fiesz 08.07 Tenis: Turniej
ATP w Metz 10.00 Sport fiesz 10.07 Siat-
kówka mężczyzn: KRISPOL 1. liga 12.00
Sport fiesz 12.07 Magazyn InCycle 12.35
Motocyklowe MS: GP Aragonii 14.00 Rugby:
PS - Japonia 2019 14.10 Motocyklowe MS:
GP Aragonii - 1. sesja kwalifikacyjna w klasie
MotoGP 14.35 Motocyklowe MS: GP Arago-
nii - 2. sesja kwalifikacyjna w klasie MotoGP
15.05 Motocyklowe MS: GP Aragonii - 1. se-
sja kwalifikacyjna w klasie Moto2 15.30 Mo-
tocyklowe MS: GP Aragonii - 2. sesja
kwalifikacyjna w klasie Moto2 17.20 Siat-
kówka mężczyzn: ME 2019 20.20 Siatków-
ka mężczyzn: ME 2019 23.00 Piłka nożna:
Fortuna 1. liga 01.00 Sporty walki

TVP 2

04.40 Koło fortuny - teleturniej, Polska
05.15 Barwy szczęścia (2093) - serial
05.45 Barwy szczęścia (2094) - serial
06.20 M jak miłość (1453) - serial, Pol.
07.15 Pytanie na śniadanie - magazyn
11.20 To je Borowicz. Podróż ze sma-
kiem - mag. kulinarny, Polska 2019
11.50 Szansa na sukces. Eurowizja Ju-
nior 2019 - widowisko, Polska 2019
13.00 O mnie się nie martw II (1/13)
14.00 Familiada - teleturniej
14.35 Koło fortuny - teleturniej, Polska
15.15 Rodzinka.pl (267): Wyścig do
smoczka - serial kom., Polska
15.45 Najgorszy kucharz - rozr.
16.50 Słowo na niedzielę: Modlitwa za
drani - program religijny
17.55 Kroniki F1
18.00 Panorama, Pogoda - program inf.
18.25 Czar par - teleturniej, Polska 2019
19.30 Czar par - teleturniej, Polska 2019

KONCERT

20.05
Roztańczony Narodowy 2019

20.05 Roztańczony Narodowy 2019 -
koncert, Polska 2019
23.35 Wkręcenie w randkę - program roz-
rywkowy
00.45 Konwój - thriller Polska 2016, reż. Ma-
ciej Żak, wyk. Robert Więckiewicz, Ja-
nuż Gajos
02.25 Martwe zło - horror, USA 2013, reż.
Fede Alvarez, wyk. Jane Levy
03.55 Zakończenie programu

PULS 2

06.00 Królowie aukcji 3 (26) 06.30 Woj-
ciech Ciejrowski: Boso - Teksas (3, 4) 07.30
Bajki Bolka i Lolka (13) 07.40 Reksio (42)
08.00 Blaze i megamaszyny (1) 08.30 Bob
Budownicz 20 (97) 08.45 Psi Patrol 4 (24)
09.10 Marta mówi 2 (25, 26) 10.10 Bejsbo-
lista Buddy - film przyg., Kanada/USA 2002
12.10 Kopciuszek - baśń film., USA 1997
14.00 Nicky, Ricky, Dicky i Dawn II (12, 13, 14,
15) 16.20 Pingwiny z Madagaskaru 3 (14, 15)
17.35 Pingwiny z Madagaskaru (1) 18.00
Angry Birds Film - film anim., Finl./USA 2016
20.00 Wielka zabawa TV Puls w Mrągowie-
widowisko, Pol. 2019 20.55 Spadaj, tato - ko-
media, USA 2012 23.25 Porąbani - komedia,
USA/Kanada 2010 01.05 Skorpion 3 (8)
02.00 Niesamowitel (9, 10, 11)

FOKUS TV

06.00 Wehikuł czasu 06.05 Redakcja (2)
07.05 Wehikuł czasu 07.10 Skandaliczny
magazyn historyczny 07.45 Sąsiedzi (55-61,
75, 62, 63) 09.25 Zaklinacz rekinów 10.15
Nieznane oblicza Chin (16) 10.40 fabryka
jedzenia (11) 11.10 Starożytni kosmici (8)
12.10 Podbój oceanów (1) - film dok., Niem.
2014 13.25 Gwiazdy lombardu 15.00 Kryp-
tonim szef (10) 15.55 Autostrada przez pie-
kło (4, 5) 17.55 Nagie miasto (1) 19.00
Misja skarb 20.00 Premiera: Elektryczni (3,
4) 21.00 Premiera: Dynastia, które zmieni-
ły świat (2) 22.00 Oszukał system (4, 3)
23.00 Premiera: Tajne akty UFO (12) 23.50
Pierwszy stopień do piekła (5) 00.55 Pod
lupą 01.55 Tajemnice historii (1, 2) 02.55
Wspaniały świat węgierskich przygód (5, 6)

EUROSPORT 1

06.00 Kolarstwo: Coppa Sabatini 07.00 Te-
nis: Turniej US Open w Nowym Jorku
mecz finałowy gry pojedynczej mężczyzn
08.30 Tenis: Puchar Laver 09.50 Siatków-
ka mężczyzn: ME 2019 - skrót meczu fazy
play-off 10.00 World Touring Car Cup: Wy-
ścig w Chinach - 2. wyścig 10.45 World To-
uring Car Cup: Wyścig w Chinach - 3. wyścig
11.30 Siatkówka mężczyzn: ME 2019 - skrót
mecz fazy play-off 11.45 Tenis: Puchar
Lavera 12.55 Tenis: Puchar Lavera 15.00
Kolarstwo: Primus Classic 16.30 Zapasy:
MS - Nur-Sultan 2019 17.00 Tenis: Puchar
Lavera 18.50 Wiadomości 18.55 Tenis: Pu-
char Lavera 21.00 Tenis: Puchar Lavera
23.00 Wiadomości 23.05 Kolarstwo 00.00
Tenis: Puchar Lavera 01.30 World Touring
Car Cup: Wyścig w Chinach - 2. wyścig

POLSAT

04.55 Disco Gramy - muz., Polska 2018
05.40 Telezakupy TV Okazje - magazyn
06.00 Nowy dzień - program inf.
08.45 Scooby-Doo i cyberpościgi - film
animowany, USA 2001
10.10 Ewa gotuje - magazyn, Polska 2019
10.45 Moje disco, moje wszystko - pro-
gram muzyczny, Polska 2019
11.45 Dancing with the Stars. Tańiec z
gwiazdami 10 - rozr., Polska 2019
13.45 Ninja Warrior Polska - reality show,
Polska 2019
15.45 Kabaret na żywo: Kabaret Śmie-
le - To się nadaje do kabaretu? - pro-
gram rozrywkowy, Polska
17.45 Chłopaki do wzięcia (161) - serial
dokumentalny, Polska
18.15 Chłopaki do wzięcia (162) - serial
dokumentalny, Polska
18.50 Wydarzenia, Sport, Pogoda - inf.
19.30 Świat według Kiepskich (531) - se-
rial komediowy, Polska

ANIMOWANY

20.10
Epoka lodowcowa...

20.10 Epoka lodowcowa: Wędrówka kon-
tynentów - film anim., USA 2012, reż.
Steve Martino, Mike Thurmeier
22.00 Twoja Twarz Brzmi Znamo 12 -
program rozrywkowy, Polska 2019
00.05 Gliniarze z Brooklynu - dramat
sensacyjny, USA 2009, reż. Antoine Fu-
qua, wyk. Richard Gere, Don Cheadle,
Ethan Hawke, Wesley Snipes
03.00 Tajemnice losu - program rozr.

STOPKŁATKA TV

06.00 Allo, Allo! (2) 06.30 Scena śmiechu
07.30 Komisarz Rex 6 (81, 82, 83): W ostat-
niej chwili: Handlarz dziełmi: Piękna śmierć
10.25 Stawka większa niż życie (1, 2): Wiem,
kim jesteś: Ścisłe tajne 12.45 Szpital Good
Karma 2 (6) 13.45 Gry wojenne - film sen-
sac., USA 1983 16.00 Kosmiczna katastrofa
- thriller SF, Kanada 2011 17.50 Zagadki kry-
minalne panny Fisher 3 (5): Śmierć i histo-
ria 18.55 Zagadki kryminalne panny Fisher
3 (6): Śmierć w hotelu 20.00 Premiera:
Donnie Brasco - film krym., USA 1997 22.50
Święci z Bostonu - dramat, USA/Kanada
1999 01.00 Zamknąć za sobą drzwi - film
sensac., Polska 1987 02.50 Obywatel - ko-
mediodramat, Polska 2014 04.55 Scena
śmiechu 05.59 Zakończenie programu

TVP 3

08.00 Podwodna Polska 08.30 Las bliżej
nas (15) 09.00 Planeta Ziemia 10.00 Pro-
gram lokalny 12.05 Tygodnik polityczny
12.35 Moja historia 13.00 Jesień w regio-
nach 13.15 Ukryte skarby 13.50 Ktoś
wielki widział, ktośkolwiek wie 14.20 Rolnik
szuka żony (1) 15.15 Córka generała Pan-
kratowa - dramat, Pol. 1934 16.40 Pogoda
16.45 Dziennik regionów - tematy dnia
17.00 Jesień w regionach 17.15 Gdzie jest
Prezydent? 17.30 Program lokalny 20.00
Piosenka dla Ciebie 21.00 Piosenka u Ci-
bie 21.30 Program lokalny 22.00 Dziennik
regionów 22.25 Regionalny magazyn spor-
towy - sobota 22.35 Pogoda 22.45 Krymi-
nalna siódemka 23.05 Kochamy śląskie
00.50 Ktośkolwiek widział, ktośkolwiek wie

TVP SPORT

05.00 Tenis: Turniej WTA w Osace 07.00 Te-
nis: Turniej WTA w Osace 09.00 Tenis: Tu-
rniej WTA w Seulu - mecz półfinałowy gry
pojedynczej 11.00 Strongman: Liga Mi-
strów 2019 - Holandia 12.00 Stan futbolu
12.55 Podnoszenie ciężarów: Mistrzostwa
świata 14.50 Tenis: Turniej WTA w Seulu -
mecz półfinałowy gry pojedynczej 16.15
Siatkówka mężczyzn: ME 2019 - studio
17.00 Retro TVP Sport 18.55 Siatkówka
mężczyzn: ME 2019 - studio 19.40 Tenis:
Turniej WTA w Osace - mecz półfinałowy
gry pojedynczej 21.15 Tenis: Turniej WTA
w Seulu - mecz półfinałowy gry pojedynczej
22.30 Sportowy wieczór 23.15 Podnosze-
nie ciężarów: Mistrzostwa świata - Pattaya
2019 - kobiety w kategorii do 59 kg 00.50
Sporty walki: Gala HFO

TVN

04.50 Uwaga! - magazyn reporterów, Polska
05.15 Mango - telezakupy
07.30 Dzień Dobry TVN - magazyn, Polska
2019
11.00 Na Wspólnej (2942) - serial obycz-
ajowy, Polska, reż. Robert Klenner
11.25 Na Wspólnej (2943) - serial obycz-
ajowy, Polska, reż. Robert Klenner
11.50 Na Wspólnej (2944) - serial, Pol.
12.25 Na Wspólnej (2945) - serial, Pol.
12.50 MasterChef - rozr., Polska 2019
14.20 Top Model - reality show, Pol. 2019
15.50 Stylowy projekt - rozr., Pol. 2019
16.25 Kobieta na krańcu świata (2) - se-
rial dokumentalny, Polska
17.00 Kuchenne rewolucje: Zjazd Flo-
rencja - program rozr., Polska 2019
18.00 36,6°C - program med., Pol. 2019
19.00 Fakty, Sport, Pogoda - inf.
19.45 Uwaga! - magazyn, Polska
20.00 Mam talent! - rozr., Polska 2019

KOMEDIA

21.45
Kac Vegas w Bangkoku

21.45 Kac Vegas w Bangkoku - komedia,
USA 2011, reż. Todd Phillips, wyk. Bra-
dley Cooper, Ed Helms, Zach Galifia-
nakis, Justin Bartha, Ken Jeong
23.55 Terminator 2: Dzień sądu - film SF,
USA/Francja 1991, reż. James Came-
ron, wyk. Arnold Schwarzenegger, Lin-
da Hamilton, Edward Furlong
02.40 Uwaga! - magazyn, Polska
03.00 NOC Magii

TTV HD

05.25 Ostre cięcie 8 06.10 Dwóch i pół (8)
06.45 Sędzia Anna Maria Wesołowska 6 (9,
10) 08.45 Express, Pogoda 09.00 Goggle-
box. Przed Telewizorem II 09.55 Vlogbox.
W necie 2 10.45 Express, Pogoda 11.05 10
zadań specjalnych Michela Morana 4
11.40 Patent na... 12.10 DeFacto II 12.35
Zamiana znow 13.40 Damy i wieśniaczki. PL
(7) 14.40 Damy i wieśniaczki. 2. granic 2
(4) 15.45 Express, Pogoda 16.05 Ostre
cięcie 8 16.55 Gogglebox. Przed telewizo-
rem 5 17.45 Express, Pogoda 18.05 Uster-
ka 12 (3) 18.40 Patent na... 19.10 Patent
na... 19.45 Express, Pogoda 20.05 Orzeł
czy reszka? 2 21.15 Królowe życia 7 (5, 6)
22.40 Gogglebox. Przed Telewizorem II
23.45 Gogglebox 00.15 Gogglebox

TVP POLONIA

07.15 Pytanie na śniadanie 10.55 Polonia
24 11.10 Halo Polonia 11.50 Okrasa łamie
przepisy 12.25 Ojciec Mateusz 21 (269)
13.15 Na dobre i na złe (743) 14.15 Jaro-
cin festiwal 2019. Muzyka wolności 15.25
Jaka to robota, czyli kabaretowy przegląd
zawodów 15.50 A więc wojna 16.00 Kul-
turalni PL 17.00 Słownik: polsko@polski
17.30 teleexpress 17.55 M jak miłość
(1446) 18.45 Szansa na sukces. Eurowizja
Junior 2019 19.45 Dobranocka: Mami Fa-
talia (3) 20.45 Wiadomości, Pogoda 20.35
Sport 20.45 Stulecie Winnych (2) 21.40
Wkręcenie w randkę 22.45 Opole 2018 na
bis - koncert, Pol. 2018 23.00 44. Festiwal
Polskich Filmów fabularnych w Gdyni
01.05 M jak miłość (1446)

POLSAT SPORT

06.45 Rugby: Puchar Świata - Japonia
2019 - mecz fazy grupowej: Australia - Fi-
dżi 09.15 Rugby: Puchar Świata - Japonia
2019 - mecz fazy grupowej: Francja - Ar-
gentyna 11.45 Rugby: Puchar Świata - Ja-
ponia 2019 - mecz fazy grupowej: Nowa
Zelandia - Republika Południowej Afryki
13.00 GROM Challenge 2019 - reportaż
13.50 Żużel: Puchar Nice 1 ligi 16.50 Siat-
kówka mężczyzn: Mistrzostwa Europy 2019
- mecz 1/8 finału 19.50 Siatkówka męż-
czyzn: Mistrzostwa Europy 2019 - mecz 1/8
finału 22.30 Siatkówka mężczyzn: Mi-
strzostwa Europy 2019 - mecz 1/8 finału
01.00 Boks - program sportowy 02.00
Sporty walki: UFC Fight Night: Rodriguez
vs. Stephens - waga piórkowa: Yair Rodri-
guez - Jeremiy Stephens

TV 4

06.00 Ekstremalny ranking zwierząt
(5): Wojownicy - serial, Nowa Zel.
07.05 101 dalmatyńczyków (3) - serial
07.35 Flintstonowie (76) - serial, USA
08.05 Flintstonowie (77) - serial, USA
08.40 Droga do Eldorado - film animowa-
ny, USA 2000, reż. Bibi Bergeron
10.30 Policjantki i Policjanci (570)
11.30 Policjantki i Policjanci (571)
12.30 Policjantki i Policjanci (572)
13.30 STOP Drogówka - magazyn, Polska
14.35 Mali agenci - film przygodowy, USA
2001, reż. Robert Rodriguez, wyk.
Antonio Banderas
16.35 Poszukiwacze świętej włóczni -
film przygodowy, Niemcy 2010, reż.
Florian Baxmeyer, wyk. Kai Wiesinger,
Bettina Zimmermann
19.00 Galileo - pr. popularnonaukowy
20.00 Policjantki i Policjanci (573)
21.00 Policjantki i Policjanci (574)

SERIAL

20.00
Policjantki i Policjanci (573)

22.00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminal-
ny (323) - serial krym., Polska
23.00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminal-
ny (324) - serial krym., Polska
00.05 Samobójcza misja - thriller, Wielka
Brytania 2015, reż. Mark Nuttall
02.15 Graffiti - program publicystyczny
02.40 Disco Polo Life - muz., Polska 2019
03.40 Top 10 - lista przebojów - muz.
05.45 Telezakupy TV Okazje - magazyn

TV 6

06.00 Top 10 - lista przebojów 07.00 De-
tektyw Monk (10, 11) 08.50 Detektyw Monk
(12) 09.45 Teczowy obóz - komedia, Cze-
chy/USA 2011 11.40 Karzeł Długonos - film
familiarny, Niem. 2008 13.30 Columbo (1)
15.30 Jem i Hologramy - film obycz., USA
2015 17.55 Mistrz z kierownicy ucieka 2 - ko-
media, USA 1980 20.00 Galileo 21.00 CSI:
Kryminalne zagadki Nowego Jorku (79)
22.00 CSI: Kryminalne zagadki Nowego
Jorku (80) 23.00 Cios poniżej pasa - film
sensac., USA 2006 01.00 Wiatry móch
(60) 01.30 Wiatry móch (61) 02.00 Wiatry
móch (62): Wprowadzenie Jelro 02.30 Su-
perLudzie Extra 02.40 Top 10 - lista przebo-
jów 03.40 Disco Polo Life 04.40 Disco Polo
Life 05.45 Telezakupy TV Okazje

TVP ROZRYWKA

07.35 Big Music Quiz 08.40 Koło fortuny
09.15 Gwiazdzyńców TVP Rozrywka 09.50
Laskowik & Malicki - niedziela wieczór
10.40 Kabaret TOP Story 10.55 Życie to ka-
baret 11.55 Gwiazdzyńców TVP Rozrywka
12.25 Muzeum Polskiej Piosenki 12.40 To
je Borowicz. Podróż ze smakiem 13.10
Podróż z historią (37) 13.45 Prywatne ży-
cie zwierząt 3 (2) 14.20 Postaw na milion
15.10 Muzeum Polskiej Piosenki 15.25 Pu-
lapki umysłu 2 (2) 15.50 Szansa na sukces.
Eurowizja Junior 2019 17.00 Wszystkie
stworzenia duże i małe (1) 18.10 Wielki test
o polskich kryminalach 19.35 Kabaret za
kulisami 20.40 The Best of Smile 21.55 La
La Poland 2 22.40 Kabaretowa mapa Polski
01.50 Koło fortuny

TVP KULTURA

09.00 Rodzina Leśniewskich (5) 09.40 Ro-
dzina Leśniewskich (6) 10.15 Tygodnik kul-
turalny 11.10 Artyści antagoniści (3)
12.05 TVP Kultura na 44. Festiwalu Filmo-
wym w Gdyni 12.25 Szlakiem miejsc nie-
zwykłych: Pomniki historii 12.40 Zmruz
czyli komediodramat, Polska 2003 14.15
Szlakiem Kolbarga 14.45 One. Kobiety kul-
tury 15.20 FilMOTEKA małopolska 16.30
Aby do niedzieli - film kryminalny, Francja
1983 18.20 Dianie w kinie 19.00 44. Festi-
wal Polskich Filmów fabularnych w Gdyni -
widowisko, Pol. 2019 21.10 TVP Kultura na
44. Festiwalu Filmowym w Gdyni 21.35 Ta-
niel pustyni - dramat, Wlk. Brytania/Zjed-
noczone Emiraty Arabskie/Rum. 2014
23.25 Frank Zappa & The Mothers: Roxy
The Movie - koncert, Wielka Brytania 1973

TVN SIEDEM

05.10 Mango - telezakupy
07.15 Niezapomniane lata 90. (5/10):
Biznes i technologie - serial, Pol.
08.15 Ukryta prawda (424) - serial, Pol.
09.15 Big Brother 2 - reality show
10.15 Big Brother 2 - reality show
11.15 Big Brother 2 - reality show
12.15 Dziką lokatorka - komedia roman-
tyczna, USA 1992, reż. Frank Oz, wyk.
Steve Martin, Goldie Hawn
14.30 Prezydent: Miłość w Białym Domu
- komedia romantyczna, USA 1995,
reż. Rob. Reiner, wyk. Michael Douglas,
Annette Bening, Michael J. Fox, Mar-
tin Sheen, Richard Dreyfuss
16.50 Mroczny rycerz - film sensacyjny,
USA/Wielka Brytania 2008, reż. Chri-
stopher Nolan, wyk. Christian Bale,
Heath Ledger, Aaron Eckhart, Mi-
chael Caine, Maggie Gyllenhaal
20.00 Big Brother 2 - reality show

DRAMAT

21.00
Zimowa opowieść

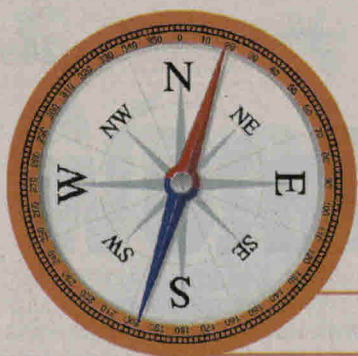
21.00 Zimowa opowieść - dramat obycz-
ajowy, USA 2014, reż. Akiva Goldsman,
wyk. Colin Farrell, Jessica Brown Fin-
dlay, Jennifer Connelly, William Hurt
23.30 Zamiana ciał - komedia, USA 2011,
reż. David Dobkin, wyk. Ryan Reynolds,
Jason Bateman, Leslie Mann
01.50 Zagubieni 4 (14-ost.) - serial, USA
02.45 NOC Magii
04.55 Zakończenie programu

TV TRWAN

15.20 100 cudownych miejsc na świecie
15.30 Wierze w Boga 16.00 Informacje
dnia 16.10 Kaplica Pamięci - film dok., Pol.
2016 17.00 Z Parlamentu Europejskiego
17.30 Okiem kamery 17.55 Karłka z ka-
lendarza - powstanie warszawskie 18.00
Aniol Pański 18.05 Informacje dnia 18.15
Rozmowy niedokończone 19.25 Święty na
każdy dzień 19.30 Katedra ks. bp. Anto-
niego Długosza 19.45 Modlitwa z telefo-
nicznym udziałem dzieci 20.00 Informacje
dnia 20.20 Różaniec 20.50 Kolory Święto-
ści 21.00 Apel Jasnogórski 21.20 Infor-
macje dnia 21.40 Polski punkt widzenia
22.00 Pieśń Faith - dramat, USA 2017
23.40 Petra - tajemnicze miasto 00.00
Programy powtórkowe

ATM ROZRYWKA

06.00 Disco Gramy 07.00 TV Okazje
07.30 Ewa gotuje 08.00 Ewa gotuje 08.30
Zameldowani (10) 09.00 Acapulco H.E.A.T.
(11, 12, 13, 14) 13.

Przewodnik turystyczny na jesień 2019

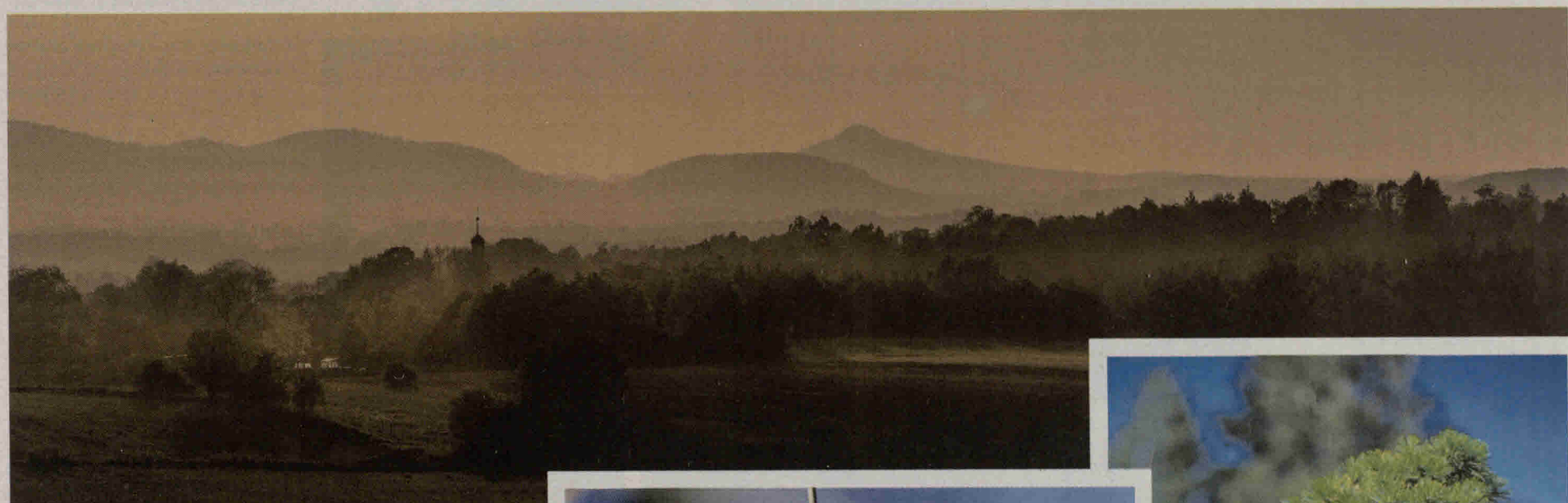
Kompas Górski

IMPREZY • WYDARZENIA • ATRAKCJE • PRAKTYCZNE INFORMACJE

nowiny
JEDYNOGOSPODARSTWA

nj24.pl

Zobacz
DUCHA
GÓR

Karkonoski Festiwal Kwiatów

MAŁA JAPONIA

OGRÓD
JAPANEŃSKI
W PRZESIECE

58-562 Przesieka

ul. Brzozowe Wzgórze 8b

GPS 50.802998, 15.677160

tel. 509 789 426, 509 843 069

www.malajaponia.pl

Oto propozycja dla całych rodzin. Mała Japonia w Przesiece jest jedną z najbardziej interesujących atrakcji Karkonoszy. W każdym zakątku ogrodu Siruwa na gości czekają niezwykle rzeczy, warte zobaczenia. Z wizyty tutaj zadowolone będą zarówno osoby szukające relaksu i odpoczynku, jak i te które poszukują wrażeń i nowych doświadczeń.

Mała Japonia to przede wszystkim wspaniały ogród, ale także kawałek prawdziwej Japonii w krajobrazie naszych gór, prezentujący piękno karkonoskiej przyrody, zamkniętej w charakterystyczne dla Kraju Kwitnącej Wiśni kompozycje, strumienie i wodospady. Skomponowany został zgodnie z japońską sztuką zakładania ogrodów oraz filozofią feng shui. Twórcy Siruwi udanie łączą tradycję z nowoczesnością. Dzięki temu zwiedzanie Małej Japonii jest fascynującą przygodą. Samuraj, gejsza, ogród japoński, drzewa bonsai, prawdziwa japońska zielona herbata czy ikebana to znane wszystkim pojęcia. Tutaj zyskują realną formę.

Oprócz zachwycającej przyrody na gości czeka tu imponujących rozmiarów plac zabaw dla dzieci oraz muzeum samurajów, prezentujące bogatą kolekcję oręża i zbroi rycerzy dawnej Japonii - samurajów, głównie z epoki EDO (1603-1868). Odwiedzając Małą Japonię, można poprobować smaków Japonii, choćby oryginalnej japońskiej zielonej herbaty i innych napojów.

Mała Japonia to nie tylko wspaniały ogród, zmieniający się każdego dnia. To także miejsce nietuzinkowych wydarzeń, pozwalających poznać orientálną kulturę, związanych z rytmem życia natury, właściwych dla każdej pory roku.

Chryzantema - jesienny symbol Japonii

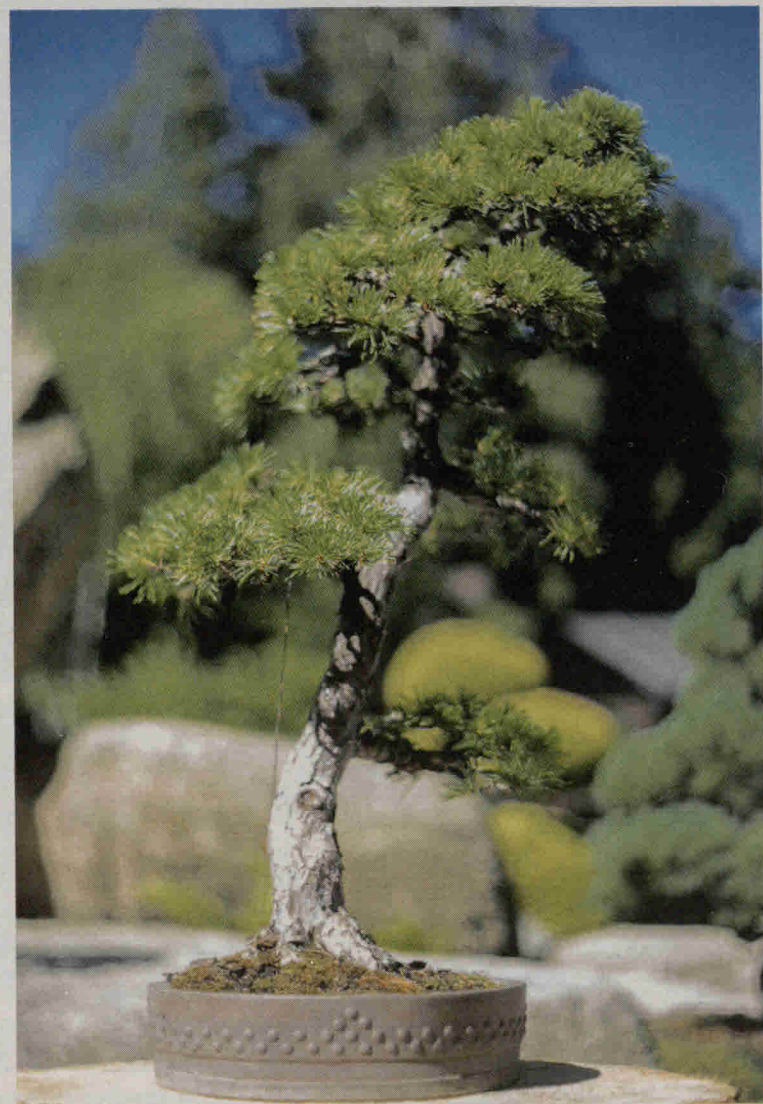
We wrześniu w Japonii obchodzony jest Dzień Chryzantemy - święto radości, piękna i dobrej zabawy. W Japonii chryzantema jest uważana za źródło szczęścia i nieśmiertelności, a jej symbolu używano do wskazywania pozycji w hierarchii społecznej Kraju Wschodzącego Słońca. Istnieje wiele odmian tego kwiatu, różniących się od siebie kolorem i wielkością pąków. Najbardziej lubiane odmiany w Japonii to kwiaty białe i żółte.

Prawdziwe szaleństwo w Japonii wybucha na przełomie października i listopada wraz z prezentowanymi podczas kiku-matsuri i kikka-ten, czyli festiwali i wystaw chryzantem, a zwłaszcza kiku-ningy-ten; wystaw chryzantemowych lalek.

Tradycyjnie w święto chryzantem myto się w chryzantemowej rosie, co miało zapewnić młody wygląd. Wytwarzano też chryzantemowe sake i chryzantemową herbatę, które pito w Dzień Chryzantem. Picie chryzantemowej sake zapewniać miało długowieczność oraz chronić przed złymi duchami.

Japońska symbolika chryzantemy jest całkowicie odmienna od polskiej, w której chryzantemy funkcjonują głównie

jako kwiaty nagrobne, przez co niosą ze sobą szereg smutnych skojarzeń. W Japonii wprost przeciwnie - chryzantema o szesnastu płatkach jest herbem rodzinnym rodziny cesarskiej (kikuka monsho). Stare przysłowie mówi: *Jeśli chcesz żyć długo, zdrowo i w radości - pielęgnuj swój ogród chryzantemowy.*

Już od 21 września przesiecki Ogród Japoński Siruwa rozkwitnie ponad trzema tysiącami różnokolorowych chryzantem. Stworzone zostaną z nich kolorowe dywany i rzeźby. Kwiatami udekorowana zostanie część dachów Małej Japonii. Stworzymy też miniaturę chryzantemowego dworu cesarskiego. W czasie trwania festiwalu chryzantem w Małej Japonii zapraszamy wszystkich na chryzantemową herbatę i sake, tradycyjnie podawaną z płatkami chryzantemy. Japończycy wierzą, że przynosi ona długowieczność i szczęście w miłości.

Zapraszamy na przygodę pełną rodzinnego szczęścia, która na długo pozostanie w Waszych wspomnieniach!

Górski savoir-vivre

Jesień uznawana jest za idealny czas na wędrowki po górach. Zachęca do nich stabilna, wyżowa pogoda, bez burz i gwałtownych ulew, niewysokie temperatury, sprzyjające wysiłkowi fizycznemu, czyli podchodzeniu po stromych górskich ścieżkach, a także - wręcz magiczny krajobraz: oszałamiająca kolorystyka górskich lasów, jesienne mgły o poranku, łagodne światło niskiego słońca, ukochane przez fotografujących góry...

No i brak tłumów na szlakach. Jesienią pojawiają się turyści żyjący z górami za pan brat. Można ich rozpoznać po ubiorze, wyposażeniu, stosunku do przyrody, a przede wszystkim - po zachowaniu.

Wytrawni turyści w większości kultywują swoisty, górski savoir-vivre. Na czym on polega? O wiele częściej niż latem słyszymy na szlaku serdeczne „dzień dobry” z ust najzupełniej obcych sobie ludzi, których w momencie spotkania łączy jedno - umiłowanie górskiej wędrowki. Szczególnie często pozdrawiają się wędrowcy w Tatrach, lecz obyczaj ten został już upowszechniony w innych pasmach górskich. Nasze Karkonosze są i pod tym względem specyficzne. Ponieważ skupia się w nich ruch turystyczny z Polski, Czech oraz Niemiec, odpowiedzią na polskie „dzień dobry” częstokroć będzie czeskie „dobří den” lub „ahoj” albo niemieckie „Guten Tag” czy nawet „Grüss Gott”.

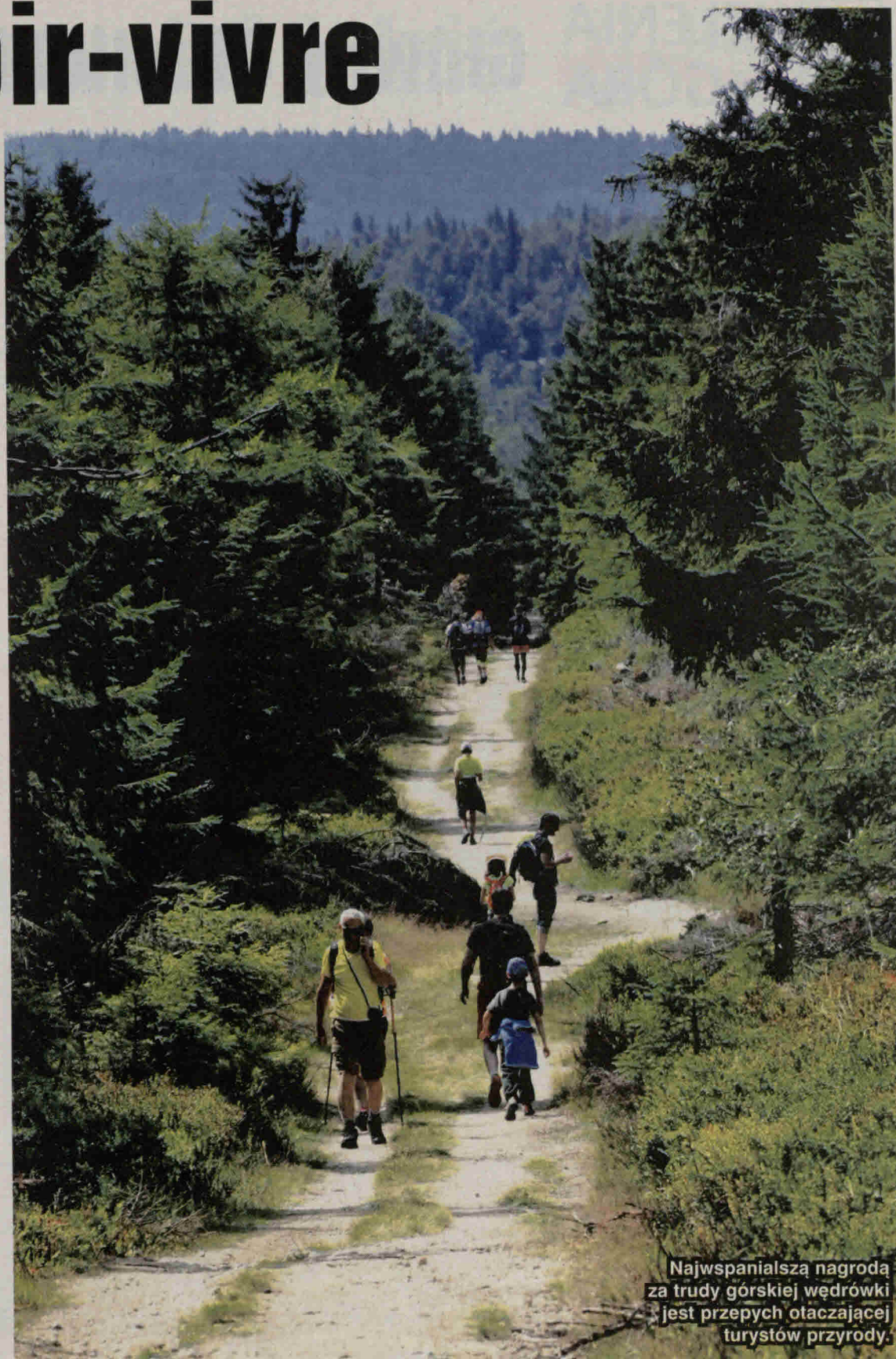
Istnieje kilka wyjaśnień, skąd pochodzi ten piękny obyczaj. W dawnych czasach powitanie pozwalało niejako sprawdzić, czy u współtowarzysza na szlaku wszystko w porządku. Jeśli spotkany człowiek sprawiał wrażenie wycieńczonego, cierpiącego, wtedy niosło mu się konieczną pomoc. Powitanie było też oznaką szacunku wobec człowieka, który, podobnie jak my, postanowił sprawdzić swe siły na górskiej, stromej drodze. Stanowiło również dobre

życzenie, aby dzień w górach był dla współwędrowca udany i zakończył się szczęśliwym powrotem.

Górska etykieta nie ogranicza się do pozdrawiania towarzyszy na szlaku. Grupki obytych z górami turystów nigdy nie idą całą szerokością ścieżki. Pamiętają, że idzie się prawą stroną górskiej drogi, lewą pozostawiając dla nadchodzących z przeciwka lub osób idących szybciej, które chcą nas wyprzedzić. A co, jeśli ścieżka jest wąska? Cóż, wtedy idziemy rzędem, jeden za drugim. Ten obyczaj jest nie tylko uprzejmością - przestrzeń, która pozwala wyminąć się na wąskim, stromym, górskim szlaku, jest jednym z ważnych warunków bezpieczeństwa w górach.

Te przejawy kultury górskich wędrowek to poziom podstawowy. Górski savoir-vivre ma też wersję zaawansowaną, która nakazuje np. odczekać z pozdrowieniem, jeżeli akurat schodzimy po stromym zboczu, a spotykamy wędrowca pokonującego tę stromiznę pod górę. Zadyszany, może nie mieć siły, by odpowiedzieć na nasze „dzień dobry”, więc jemu oddajmy inicjatywę. Na pewno nas pozdrowi, przynajmniej uśmiechem lub skinieniem głowy, jeśli na „dzień dobry” nie starczy siły.

Grupki obytych z górami turystów nigdy nie idą całą szerokością ścieżki. Pamiętają, że idzie się prawą stroną górskiej drogi, lewą pozostawiając dla nadchodzących z przeciwka lub osób idących szybciej, które chcą nas wyprzedzić.

Najwspanialszą nagrodą za trudy górskiej wędrowki jest przepych otaczającej turystów przyrody.

Górska etykieta nie zezwala również przystawać na samym środku ścieżki, zwłaszcza wiodącej pod górę. Gdy podejście nas „przerasta” i trzeba chwilę odpocząć lub też pojawia się jakikolwiek inny, wymagający postoju problem, schodzimy na bok. W ten sposób nie blokujemy szlaku i nie wybijamy z rytmu tych, którzy podchodzą za nami.

Przykładów zachowań, świadczących o obyciu z górami, górską przyrodą, wędrowkami w jej czarowym otoczeniu, można podać mnóstwo. Warto z pewnością wspomnieć o sprawach tak podstawowych, jak zachowanie ciszy, poruszanie się, dla bezpieczeństwa własnego oraz innych istot, tylko po wyznaczonych szlakach czy też wyrzucanie śmieci jedynie w miejscach do tego wyznaczonych... Aby jednak poznać górski savoir-vivre również w bardziej wyrafinowanej postaci, najlepiej jesienną porą wybrać się na górski szlak, by nie tylko rozkoszować się wspaniałością otoczenia, lecz także poobserwować tych wędrowców, od których można uczyć się górskiej etykiety.

JELENIA
GÓRA

Główny Cieplicki Szlak Spacerowy

Oto propozycja dla poszukiwaczy nietuzinkowych wrażeń i przygód dostępnych na wyciągnięcie ręki. Całkiem nowa atrakcja stolicy Karkonoszy. Dla wszystkich - mieszkańców miasta, kuracjuszy i turystów. Wokół jeleniogórskiego uzdrowiska - Cieplic - właśnie wytyczony został szlak spacerowy, łączący najciekawsze miejsca okolicy. Na podążających nim wędrowców czeka zachwycająca przyroda, interesujące zabytki, punkty widokowe. To niebanalna propozycja spotkania z fantastyczną naturą i historią regionu. Jest co zobaczyć i gdzie odpocząć.

Cała trasa ma długość około 11 kilometrów. Jest łatwa, idealnie nadaje się na rodzinne wycieczki czy marsz

rzeć możemy ruiny wieży, a wprawne oko dojrzy w zaroślach ślady dawnej świetności tego miejsca. W bezpośrednim sąsiedztwie góry znajduje się punkt widokowy „Panorama”.

Grób Nieznanego Kapłana

Między Cieplicami a Stanisławem, na skraju lasu znajduje się grób nieznanego księdza z czasów II wojny światowej. Miejsce wyjątkowo tajemnicze, o którym krąży wiele legend. Pewne jest, że pochowano w nim osobę duchowną, natomiast przyczyny śmierci kapłana stanowią temat licznych opowieści. Krąży nawet pogłoski, że duch zmarłego nawiedza to miejsce, strasząc pobliskich mieszkańców. Grób jest szanowany przez lokalnych

mieszkańców i zawsze utrzymany w należytym porządku. Często widać tam świeże kwiaty oraz zapalony znicz.

Park Norweski i Park Zdrojowy

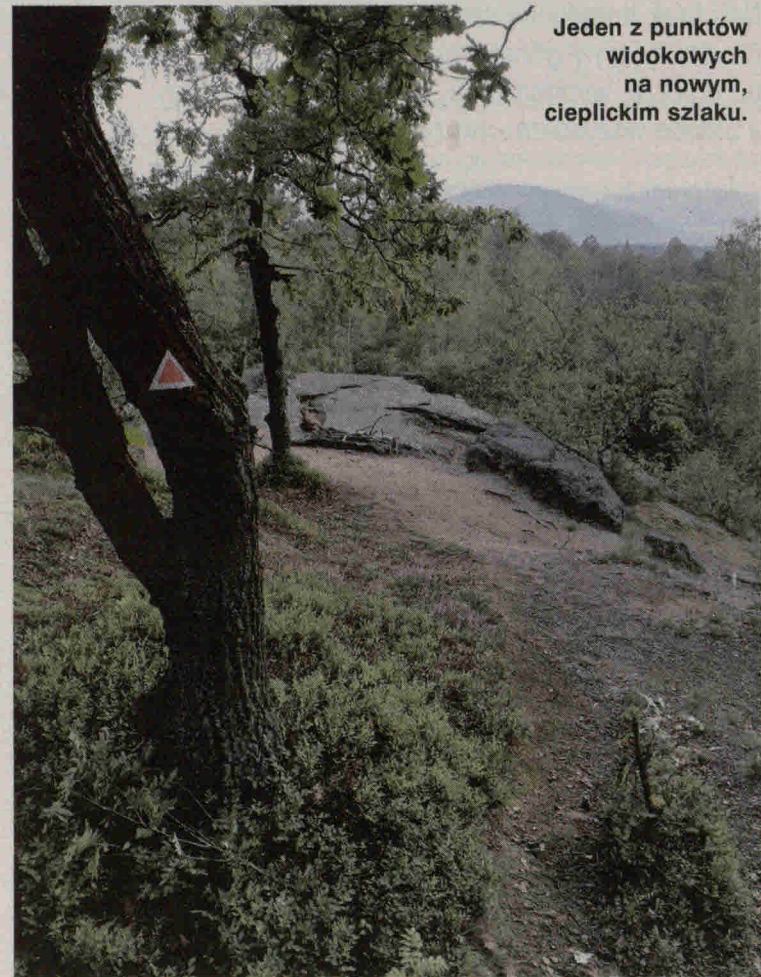
Sąsiadujące ze sobą parki są niewątpliwymi atrakcjami Cieplic. Park Norweski został założony na początku XX wieku przez właściciela fabryki maszyn papierniczych, Eugena Füllnera. Oddzielał zakład produkcyjny od osiedla domów pracowników. Obecna nazwa pochodzi od pawilonu wybudowanego na wzór restauracji w Oslo. Ozdobą parku jest staw z kamiennym mostkiem, nad którym usytuowano Pawilon Norweski. Do niedawna mieściło się tam Muzeum Przyrodnicze.

Park Zdrojowy przylega do pałacu Schaffgotschów. Pierwsze wzmianki o przypałacowym ogrodzie francuskim pochodzą z 1748 r. W roku 1838 park został gruntownie przebudowany wg nowych założeń w stylu angielskim. To właśnie tutaj znajduje się Teatr Zdrojowy oraz muszla koncertowa. Park bogaty jest w elementy tzw. małej architektury,

przypominające jego dziewiętnastowieczny wygląd.

To tylko wybrane atrakcje, które napotkać można w czasie spaceru Głównym Cieplickim Szlakiem Spacerowym. Więcej informacji już wkrótce znaleźć można będzie na stronie internetowej szlakcieplicki.pl, gdzie dostępna będzie również interaktywna, stale wzbogacana mapa szlaku.

Jeden z punktów widokowych na nowym, cieplickim szlaku.

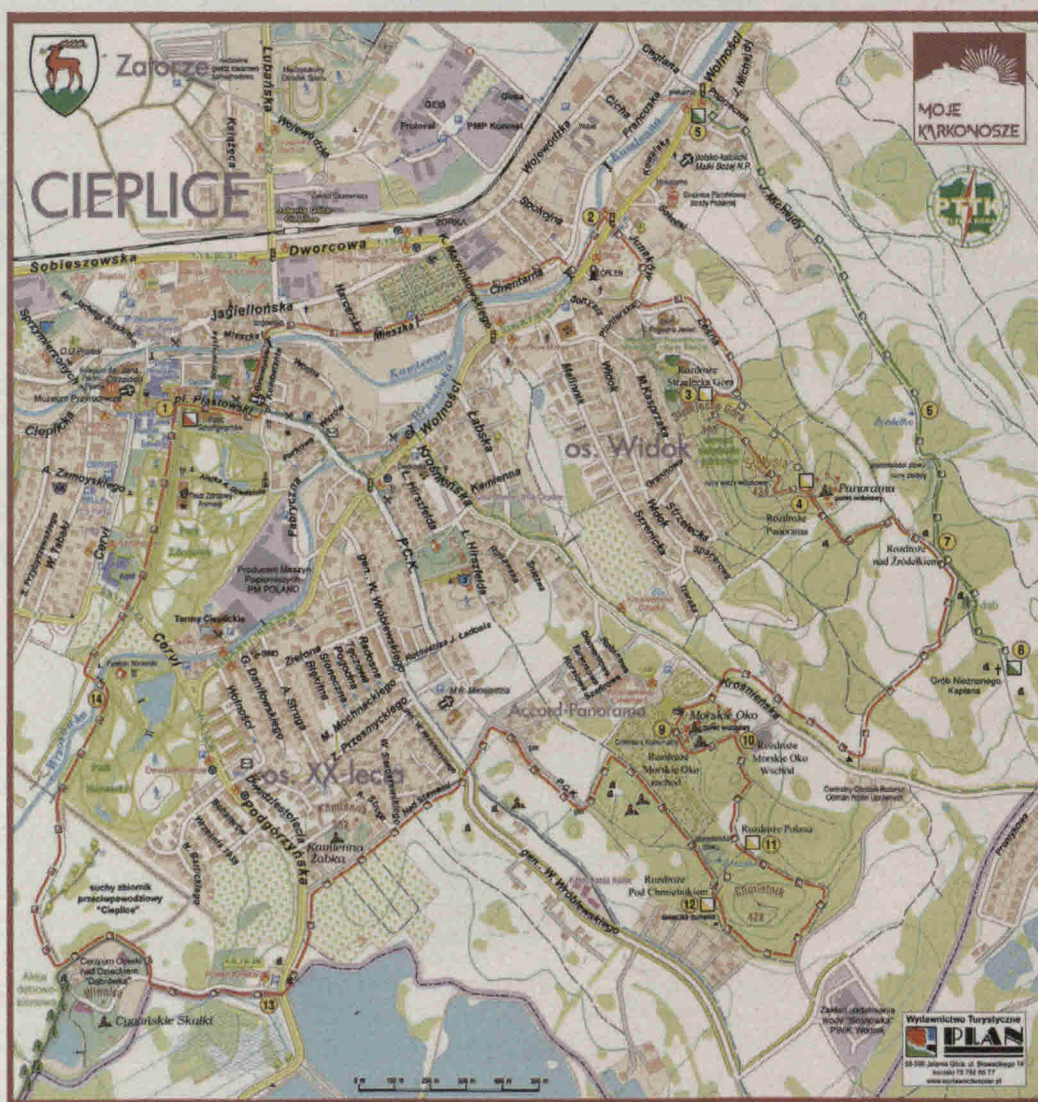
Wieża widokowa górująca nad Malinnikiem, na tle panoramy Karkonoszy, była często przedstawiana na dawnych pocztówkach.

z kijkami. Szlak niedawno został wytyczony i profesjonalnie oznakowany. Zrewitalizowano znajdujące się na nim punkty widokowe i postawiono słupy kilometrażowe. Wkrótce wzbogaci się ma także o pulpity edukacyjne, przewodnik online oraz profesjonalną, papierową edycję mapy w kilku językach.

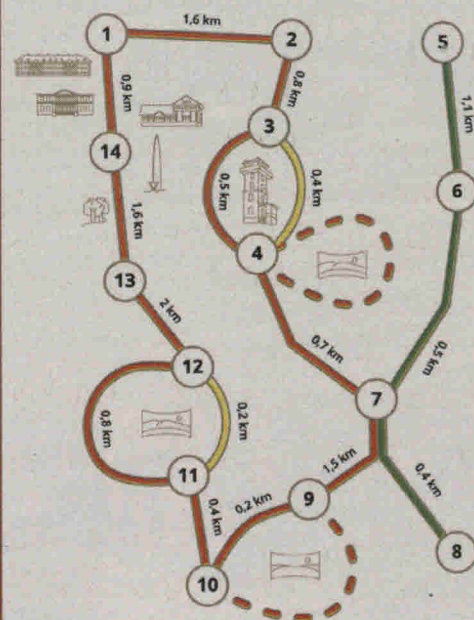
Wędrowkę okręgnym Głównym Cieplickim Szlakiem Spacerowym rozpocząć można choćby w sercu uzdrowiska, na Placu Piastowskim, i podzielić na wygodne, niezbyt męczące etapy. Do głównej, czerwonej pętli szlaku przylega dodatkowo odcinek zielony i żółte łączniki, które stanowią uzupełnienie trasy. Podczas wędrowki napotkać można na liczne, unikatowe atrakcje. Co czeka nas po drodze?

Strzelecka i Sołtysia Góra z ruinami Wieży Widokowej

W okolicy Malinnika piętrzy się szczyt z dwoma wierzchołkami - Strzelecka i Sołtysia Góra. Swego czasu bardzo popularne i chętnie odwiedzane miejsce, dobrze zagospodarowane turystycznie. Od XVIII wieku stanowiło jeden z najbardziej cenionych punktów widokowych, a to za sprawą stojącej na szczycie wieży. W okolicach funkcjonowała restauracja z salą taneczną, strzelnica sportowa, stok z wyciągiem, a nawet skocznia narciarska. Do dzisiaj odnaleźć można liczne ślady ścieżek wokół góry, którymi turyści spacerowali po utworzonym w tej okolicy parku. Obje-

Do głównej czerwonej pętli szlaku przylega dodatkowo odcinek zielony i żółte łączniki, które łącznie stanowią całość trasy.

1. Plac Piastowski	8. Grób Nieznanego Kapłana
2. Przystanek Sołtysia Góra (Strzelecka Góra)	9. Rozdroże Morskie Oko Zachód
3. Rozdroże Strzelecka Góra	10. Rozdroże Morskie Oko Wschód
4. Rozdroże Panorama	11. Rozdroże Polana
5. Źródło Ceglana	12. Rozdroże pod Chmielnikiem
6. Źródło	13. Przystanek Podgórska (XX-Lecia), pętla autobusowa
7. Rozdroże nad Źródłem	14. Park Norweski

Borowy Jar - dawniej i dziś

Malowniczy przełom rzeki Bóbr, wijącej się pomiędzy wysokimi wzniesieniami Góry Siodło i Góry Gapy, tworzy zakątek zwany Borowym Jarem. To ulubione miejsce uprawiania różnych form turystyki dawnych i współczesnych jeleniogórczy. Park Krajobrazowy Doliny Bobru, zwłaszcza w jesiennych barwach, ma niezaprzeczalny urok.

Z Borowym Jarem wiąże się wiele ciekawych legend oraz nawiązań do świata antycznego. Jeleniogórski Helikon, bo tak nazywano dawniej Borowy Jar, opisał po raz pierwszy jeleniogórski drukarz, Immanuel Krahn, w swoim przewodniku wydany w roku 1796. Trasa rozpoczynała się od Wzgórza Krzywoustego, prowadziła przez najbardziej dziki odcinek przełomu Bobru - nazywanym Końcem Świata (dzisiejsza elektrownia Bobrowice III), i dalej, aż do schroniska Perła Zachodu.

Helikon był niezwykle popularnym miejscem spacerów jeleniogórczy od XVIII do połowy XX wieku. Znajdowały się tu liczne obiekty, świadczące o fascynacji kulturą starożytnej Grecji. W ostatnim czasie w Borowym Jarze prowadzone są prace zmierzające do odtworzenia najciekawszych elementów dawnego Helikonu. Coraz częściej w Borowym Jarze spotkać można nie tylko spacerowiczów, ale także rowerzystów, fascynatów regionalną historią i amatorów rekreacji w pięknych okolicznościach przyrody.

Proponujemy jesienną, pieszą wycieczkę po Borowym Jarze, śladami opisu Immanuela Krahna i tropami starej legendy. Po Borowym Jarze prowadzi wiele ścieżek. Warto zarezerwować sobie kilka godzin czasu na niespieszne odkrywanie Borowego Jaru. Wieżę Krzywoustego czy gościniec Perła Zachodu zna niemal każdy. Pora odkryć nowe miejsca w Borowym Jarze.

Dwa źródła

Na początek warto odszukać w terenie źródło Hippokrene. Źródło, nawiązujące do greckiego źródła Hippokrene, znajduje się w połowie drogi z Jeleniej

Góry do schroniska Perła Zachodu. Trzeba skrócić z głównej trasy i podążać za drogowskazami.

Na jeleniogórskim Helikonie popularne były dwa źródła: Merkelbrunn (Cudowne Źródło) i właśnie Hippokrene. Współcześni jeleniogórczy lepiej znają Cudowne Źródło, z którego do dzisiaj czerpią wodę. Natomiast Hippokrene pozostawało zapomniane. Po odnowieniu, uporządkowaniu i oznakowaniu terenu źródło Hippokrene wygląda tak, jak przed laty.

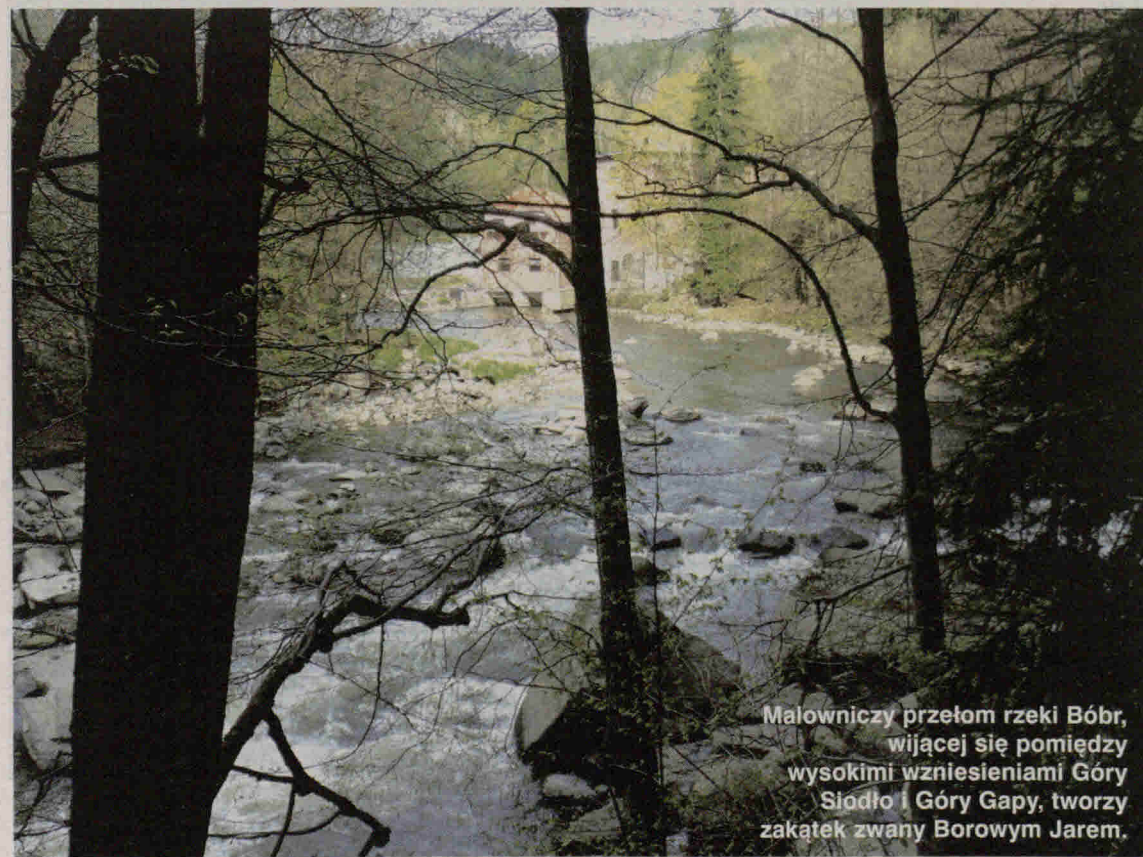
Cudowne Źródło natomiast bez problemu można odnaleźć w ciągu ścieżki pieszo-rowerowej im. Mariana Południkiewicza przy Alei Krzywoustego. Źródło to było popularne od dawna. Ponoć woda stąd zaczerpnięta sprzyja...

Po odnowieniu, uporządkowaniu i oznakowaniu terenu źródło Hippokrene wygląda tak, jak przed laty.

W otoczeniu majestatycznych drzew porastających Borowy Jar schronisko „Perła Zachodu” wygląda jak tajemniczy pałac z miejscowych legend.

Malowniczy przełom rzeki Bóbr, wijącej się pomiędzy wysokimi wzniesieniami Góry Siodło i Góry Gapy, tworzy zakątek zwany Borowym Jarem.

prawdopodobności. Aż strach w dzisiejszych czasach zapuszczać się tam w towarzystwie innych osób. Zmuszeni do mówienia prawdy, możemy ściągnąć na siebie niemałe kłopoty.

Różnymi trasami

Po Borowym Jarze prowadzi wiele ścieżek. Cudowne Źródło to jeden z punktów ścieżki edukacyjnej DZPK „Jak kropla skałę drążyła”.

Długość tej trasy wynosi około czterech kilometrów, a wszystkie miejsca ważne, zarówno ze względu na ich wartość przyrodniczą, jak i historyczną, oznaczone zostały pulpami i tablicami informacyjnymi.

Ścieżka prowadzi od wieży widokowej na wzgórzu Bolesława Krzywoustego, skąd rozpościera się piękna panorama na Jelenią Górę, Rudawy Janowickie i Karkonosze, przez Cudowne Źródło, obiekty hydrotechniczne na rzece Bóbr, gościniec „Perła Zachodu”, do Wieży Książęcej w Siedlęcinie.

Drugą trasą odtworzoną w Borowym Jarze jest „Ścieżka Poetów” wraz z punktami widokowymi „Trafalgar” i „Kapitański Mostek”.

Góra Gapy

Wprawdzie dawny jeleniogórski Helikon nie zawierał opisu Góry Gapy (znajduje się

ona na przeciwnym brzegu Bobru), ale koniecznie trzeba ją odnaleźć i poznać. Z tego punktu rozpościera się piękna panorama na Jeżów Sudecki, Jelenią Górę, Rudawy Janowickie, a w dalszej perspektywie - Góry Kaczawskie.

Góra Gapy to rozległe, kopulaste wzgórze porośnięte lasem świerkowym i bukowym. Jej najwyższy punkt osiąga wysokość 485 metrów n.p.m. Górę Gapy ogranicza od południowego zachodu rzeka Bóbr, a od północnego wschodu droga łącząca Jeżów Sudecki z Siedlęcinem. Prawdziwą ozdobą Gapy są trzy malownicze skałki: Progi, Czyżynki i Sośnik z punktem widokowym oraz tablicą informacyjną. Przez wiele lat była to zapomniana okolica, odcięta od reszty Jeleniej Góry terenami wojskowymi. Droge na Górę Gapy wyznaczają tablice informacyjne. Aby tam dotrzeć, najlepiej ruszyć ulicą Grunwaldzką i skręcić w lewo, tuż za wiaduktem kolejowym. Niezbyt wytrenowanemu piechurowi dojście na górę (licząc od wiaduktu) zabiera około 40 minut. Przed rokiem na urokliwym Sośniku, z widokiem na zabobrzańską część Jeleniej Góry, Jeżów Sudecki i Góry Kaczawskie, zamontowano estetyczną balustradę, gwarantującą bezpieczeństwo turystom.

Góra Siodło

Ciekawym miejscem w Borowym Jarze jest także Góra Siodło. Dawni mieszkańcy Jeleniej Góry przywiązani byli do legendy, której góra zawdzięcza nazwę. Kiedyś ta góra nazywała się Górą Siodlarz. Legenda nawiązuje do okresu średniowiecza, kiedy całą górę porastał gęsty las. Ponoć mieszkał tam siodlarz, który oprócz wykonywania prawowitego zawodu, zajmował się nielegalnym biciem monet. Wówczas przywilej ten był zarezerwowany tylko dla władców. Sprawka została wykryta, siodlarza złapano i skazano na śmierć przez spalenie na stosie. Od tej pory duch siodlarza pojawia się na górze. Najczęściej można go zobaczyć na malowniczych skałkach, ale o bardzo różnych porach dnia. Nie wystarczy zatem raz jeden zdobyć Górę Siodło. Kto chce doświadczyć spotkania z duchem siodlarza, legendami i historią Jeleniej Góry - Borowy Jar musi odwiedzać bez względu na porę roku i dnia.

JELENIA
GÓRA

Wydarzenia jesieni 2019

Dla dzieci i dorosłych

ZDROJOWY
TEATR
ANIMACJI

„KRÓLEWNA Z DREWNA”

Spektakl dla dzieci - 12 października, godz. 16.00

„NA OTWARTYM SERCU” Spektakl komediowy

dla dorosłych 20 października, godz. 19.00

„COŚ NA ZĄB wg „Karius og Baktus”

Thorbjørna Egnera” Spektakl dla dzieci

27 października, godz. 16.00

„A-TA-YM” „Spektakl dla dzieci od 1. roku życia

10 listopada, godz. 16.00

„KOT W BUTACH” Spektakl dla dzieci

17 listopada, godz. 16.00

GALA OPERETKOWA 23 listopada, godz. 19.00

Biuro Wystaw Artystycznych

Katarzyna Koczyńska - Kielan. Ceramika

Celadon? Ćwiczenia z obcości.

4 października - 5 listopada 2019 r.

Przygotowana wystawa ceramiki to podsumowanie kilkuletnich doświadczeń artystki z pobytów twórczych w Chinach.

Kontakty - c.d. Wystawa fotografii

8 listopada - 14 grudnia 2019 r.

Kontakty to sposób kopiowania fotografii bezpośrednio, bez powiększania, metodami fotochemicznymi. To powrót do fotografii tradycyjnej, do źródeł fotografii, w związku z 180. rocznicą jej wynalezienia, którą obchodzimy w 2019 roku.

7-8 grudnia 2019 r. - LEGO na MIKOŁAJA

Pokaz wielkoformatowej instalacji świątecznej, wykonanej przez Tomasza Szmigieła z klocków Lego.

2019
REPERTUARDyrektor Naczelny - Tadeusz Wnuk
Kierownik Artystyczny - Piotr - Bogusław JędrzejczakTeatr im. Cypriana
Kamila Norwida
w Jeleniej Górze

PAŹDZIERNIK

3	CZWARTEK 10:00	DAMY I HUZARY DUŻA SCENA	17	CZWARTEK 19:00	DZIEŃ WALENTEGO DUŻA SCENA
4	PIĄTEK 10:00 / 19:00	DAMY I HUZARY DUŻA SCENA	18	PIĄTEK 19:00	DZIEŃ WALENTEGO DUŻA SCENA
5	SOBOTA 19:00	DAMY I HUZARY DUŻA SCENA	19	SOBOTA 19:00	DZIEŃ WALENTEGO DUŻA SCENA
6	NIEDZIELA 18:00	DAMY I HUZARY DUŻA SCENA	20	NIEDZIELA 19:00	KONCERT MUZYKA I SŁOWA STANISŁAW SOYKA
10	CZWARTEK 19:00	NIEDŹWIEDŹ, OSWIADCZYŃ DUŻA SCENA	26	SOBOTA 12:00	SZELMOSTWA LISA WITALISA CENTRUM KULTURY MUZA LUBIN
11	PIĄTEK 19:00	NIEDŹWIEDŹ, OSWIADCZYŃ DUŻA SCENA	27	NIEDZIELA 18:00	JGJ FESTIVAL JELENIOGÓRSKIE GWIAZDY JAZZU MAREK NAPIORKOWSKI HIPOKAMP FT. MINO CINELU
12	SOBOTA 19:00	NIEDŹWIEDŹ, OSWIADCZYŃ DUŻA SCENA			
26	SOBOTA 19:00	GALA SREBRNYCH KLUCZYKÓW 2019 DUŻA SCENA MAJA KLESZCZ & KWARTET PROWINCJONALNY	28	PONIEDZIAŁEK 19:00	JGJ FESTIVAL JELENIOGÓRSKIE GWIAZDY JAZZU

SEZON
2019/2020JESIEŃ
ZIMA

Z JCK

JELENIOGÓRSKIE CENTRUM KULTURY ZAPRASZA

WWW.JCK.PL

21.09

MAREK PIEKARCZYK AKUSTYCZNIE

Sala widowiskowa JCK / 19⁰⁰ / 45 PLN

12.10

VOO VOO

Sala widowiskowa JCK / 19⁰⁰ / 80 PLN

17.10

JAZZBLASTER

Klub Kwadrat / 19⁰⁰ / 30 PLN

18.10

JAMES CARTER ORGAN TRIO

Sala widowiskowa JCK / 20⁰⁰ / 80 PLN

18.10

TOMASZ CHYŁA QUINTET

Klub Kwadrat / 22⁰⁰ / 30 PLN

19.10

WOJCIECH MAZOLEWSKI

Sala widowiskowa JCK / 20⁰⁰ / 99 PLN

19.10

IMMIGRATION BOOTH

Klub Kwadrat / 22⁰⁰ / 30 PLN

20.10

HAILEY TUCK BAND

Sala widowiskowa JCK / 20⁰⁰ / 70 PLN

20.10

CUBAN LATIN JAZZ

Klub Kwadrat / 22⁰⁰ / 10 PLN

16.11

PABLOPAVO & LUDZIKI

Sala widowiskowa JCK / 19⁰⁰ / 70 PLN

06.12

MARCIN SÓJKA

Sala widowiskowa JCK / 19⁰⁰ / 60 PLNSUPER POMYSŁ
NA PREZENT
MIKOŁAJKOWY!

18.01

ANNA RUSOWICZ

Sala widowiskowa JCK / 19⁰⁰ / 60 PLNSUPER POMYSŁ
NA PREZENT
GWIAZDKOWY!

01.02

LENIWIEC / FARBEN LEHRE

Sala NOVA JCK / 18⁰⁰ / 35/40 PLNSUPER POMYSŁ
NA PREZENT
GWIAZDKOWY!

/JCKJELENIAGORA

WWW.JCK.PL

Bilety do nabycia w kasie biletowej JCK przy ul. Bankowej 28/30 oraz na www.bilety.jck.pl.
Kasa czynna od wtorku do piątku w godzinach 13.00 - 18.00 oraz na 2 godziny przed wydarzeniem.

KROKUS JAZZ FESTIWAL
16-20 X 2019 XVIII

im. Tadeusza „Errola” Kosińskiego

SCENA GŁÓWNA

16.10. / ŚRODA / 18.00
JAZZ FILM w DKF „Blue Note Records Beyond the Notes”

18.10. / PIĄTEK / 20.00
JAMES CARTER ORGAN TRIO /USA

19.10. / SOBOTA / 20.00
WOJCIECH MAZOLEWSKI QUINTET /PL

20.10. / NIEDZIELA / 20.00
HAILEY TUCK BAND /GB

POWIEŚ MŁODEGO JAZZU
18.10. / PIĄTEK / 19.30
JAZZ WORLD PHOTO

19 - 20.10. / SOBOTA - NIEDZIELA / 12.00
KONCERTY KONKURSOWE /PL, DE, CZ

SCENA KLUBOWA „KWADRAT”

17.10. / CZWARTEK / 19.00
JAZZBLASTER /PL

18.10. / PIĄTEK / 22.00
TOMASZ CHYŁA QUINTET /PL

19.10. / SOBOTA / 22.00
IMMIGRATION BOOTH /DE, USA

20.10. / NIEDZIELA / 22.00
THE CUBAN LATIN JAZZ /CUB, UA, PL

www.krokusjazzfestival.pl
www.jck.pl/bilety

Jeleniogórskie Centrum Kultury • ul. Bankowa 28/30 • tel. 75 64 78 884...885

Szklane skarby

Karkonosze i Góry Izerskie to kolebka tradycji szklarskich. O tym, że szkło to skarb regionu, przekonacie się w Muzeum Karkonoskim w Jeleniej Górze, które ma największą w Polsce kolekcję szkła zabytkowych oraz współczesnych i właśnie otwiera Laboratorium Szkła.

- Jesteśmy jedynym w Polsce muzeum, w którym nie tylko można będzie oglądać kolekcję szkła, ale także zobaczyć, jak powstają wyroby, jak są malowane i zdobione - mówi Gabriela Zawila, dyrektorka Muzeum Karkonoskiego. Huta szkła, która powstała przy muzeum, jest niezwykle atrakcją. Nie każdego turystę przyciągają muzealne ekspozycje, ale gdy pojawi się okazja, by samemu wygrawerować szklaną figurkę lub zrobić witraż, to mało kto będzie chciał ją przegapić.

Szklarskie tradycje

To, że Muzeum Karkonoskie, gromadząc zabytki regionalne i dokumentując historię regionu, szczególnie kultywuje pamięć o szklarskich tradycjach, ma źródło w początkach placówki i powstaniu w 1880 roku Riesengebirgsverein (RGV) Towarzystwa Karkonoskiego w Jeleniej Górze. Jego celem było, między innymi, gromadzenie, dokumentowanie i ochrona przedmiotów historycznych i artystycznych związanych z Karkonoszami. Duży nacisk na kolekcjonowanie szkła artystycznego kładł pierwszy dyrektor Das Museum des RGV dr Hugo Seydel, kolekcjoner i znawca szkła artystycznego. Jemu zawdzięczamy powstanie, po wybudowaniu w latach 1912-1914 budynku muzeum, stałej ekspozycji o tematyce szklarskiej. Szczęście do ludzi zakochanych w szkłe miało muzeum także po wojnie.

Mercedes za kielich

- Mieczysław Buczyński (1941-2005) był niekwestionowanym autorytetem i legendą - mówi Gabriela Zawila o pierw-

szym kustoszowi zbiorów szkła, od 1975 roku kierownik utworzonego wówczas Działu Szkła Artystycznego. To właśnie on, przy wsparciu dyrektora muzeum, Henryka Szymczaka i dzięki dotacjom finansowym państwa stworzył kolekcję, zaliczaną dziś do jednej z najbogatszych i najliczniejszych w Polsce. Mieczysław Buczyński sam często oprowadzał wycieczki. Mówił o eksponatach z pasją i barwnie. - Pan wie, ile wart jest ten kielich? - pytał turystów. - Mercedesa można za niego kupić! - takie porównania zostawały w pamięci.

- Mercedesa może nie, ale z pewnością nasze niektóre zabytkowe szkła są bardzo cenne - uściśla Gabriela Zawila. - Kontynuatorką rozpoczętego przez Mieczysława Buczyńskiego zadania była dr Stefania Żelasko, której zawdzięczamy naukowe opracowanie i propagowanie historii szkła śląskiego.

Główna kolekcja szkła w Muzeum Karkonoskim liczy ponad 7 tysięcy eksponatów i ciągle jest wzbogacana o nowe. Placówka kupuje je od kolekcjonerów, pracownicy śledzą aukcje, a czasami ludzie sami przynoszą do muzeum szkło lub ceramikę, które przechowują od pokoleń. Szkło jest drogie, a starsze eksponaty bardzo trudno jest zdobyć. Muzeum nie ma pieniędzy, by samemu robić zakupy. Nowe eksponaty do kolekcji kupuje dzięki wsparciu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, w ramach programu Kolekcje muzealne. Cenna jest także pomoc Urzędu Marszałkowskiego we Wrocławiu oraz Jeleniogórskich Zakładów Optycznych.

Szkło śląskie - nasza specjalność

Kolekcja szkła artystycznego w Muzeum Karkonoskim nosi imię Mieczysława Buczyńskiego. Główny trzon zbiorów stanowią obiekty szklane, wytworzone i zdobione różnymi technikami, dokumentujące rozwój technologii szklarskiej. Do najcenniejszych należy grupa szkła barokowego i rokokowego z terenów Śląska, Czech i Niemiec. Ze zbiorów przedwojennych zachowały się także liczne przykłady naczyniowych form ze szkła mlecznego, imitujące wyroby porcelanowe. Najliczniejszą grupę stanowią szkła z okresu biedermeier, kolorowe, bogato zdobione, o masywnych, przysadzistych proporcjach.

Ale najciekawsze i bardzo dokładnie oglądane są obiekty związane bezpośrednio z naszym regionem, tworzone głównie w Hucie Józefina w Szklarskiej Porębie i szlifierni Fritza Heckerta w Piechowicach oraz w hutach czeskich. Pokazują one niezwykle sztuki śląskich szklarzy i zdobników szkła. To była XVIII-wieczna wizytówka karkonoskiego regionu. Ówczesne wyroby trafiały na dwory: królewski i książęcy, a później już także do domów szlacheckich i mieszczańskich. Rytowane kielichy, karafki, kufle, szklance czy flakony na przyprawy stały się prawdziwą ozdobą stołów. Zdobienia były wielce zróżnicowane, począwszy od herbów rodowych, popiersi, scen rodzajowych z ważnych wydarzeń, pejzaży, panoram, poprzez motywy roślinne, postacie zwierząt, postacie kobiet i wielu innych.

Po I wojnie światowej huty w Szklarskiej Porębie i Piechowicach się połączyły,

a przedsiębiorstwo zdobywało nowe rynki i sławę. Głównym produktem było wówczas wysokiej jakości szkło kryształowe w stylu art deco, w postaci modnych serwisów do napojów, zestawów kryształowych do deserów czy kompletów do win i wódek. - Moda na szkło kryształowe powraca - ocenia Gabriela Zawila. Huta „Julia” w Piechowicach, która kontynuuje tradycje przedwojenne, nie musi się martwić o zbyt swoich wyrobów.

Hutę w Szklarskiej Porębie zamknięto w 1992 roku. Tym większa jest zasługa muzealników, którzy przejęli całą wzorcową hutę ze Szklarskiej Poręby, a teraz dbają, by nie zniknęła pamięć o pracownikach huty i artystach, którzy tu tworzyli. Jednym z nich był Henryk Albin Tomaszewski, polski rzeźbiarz, specjalizujący się w szkłe artystycznym. W Muzeum Karkonoskim udało się odtworzyć jego szklaną, pełnowartościową fontannę z 1967 roku. Można ją już oglądać (pod dachem, obok chaty karkonoskiej). Gabriela Zawila poleca także uwadze zwiedzających szkła pamiątkowe z przełomu XIX i XX wieku, z typową dekoracją rytowaną - z panoramą Karkonoszy i wędzami Jeleniej Góry i Cieplia.

Kruche jak szkło

Zwieńczeniem ekspozycji jest w Muzeum Karkonoskim galeria szkła współczesnego. Wśród twórców pojawiają się tu przedstawiciele tzw. Szkoły Wrocławskiej, działający od lat 50. XX wieku aż do dnia dzisiejszego. Są także prace artystów czeskich oraz bardzo kolorowe i efektowne rzeźby Silvio Vigliaturo, wybitnego włoskiego artysty. Galeria szkła współczesnego sukcesywnie wzbogacana jest o kolejne eksponaty i projekty autorskie pedagogów i studentów Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu.

Szkło jest trudne w obróbce, kruche, niewdzięczne w transporcie. Współczesne prace to właściwie rzeźby, których wykonanie jest o wiele trudniejsze niż prac w metalu czy drewnie. Łatwiej namalować obraz, niż stworzyć pracę ze szkła. Do tego nigdy nie ma 100-procentowej pewności, że praca się uda, czy nie rozpadnie się na kawałeczki. W Laboratorium Szkła można

będzie się przekonać, jak trudne zadanie mają artyści pracujący w tym tworzywie.

Laboratorium Szkła wspólnie z Czechami

Laboratorium Szkła powstało, gdy Muzeum Karkonoskie i Muzeum Szkła w czeskim mieście Nový Bor postanowiły bardziej rozreklamować szklarskie tradycje regionu.

- Mamy najpiękniejszą kolekcję szkła w Polsce, największą wystawę szkła artystycznego w Polsce i chcemy pokazać to szkło od kuchni, stąd ta nazwa „laboratorium” - tłumaczy Gabriela Zawila ideę projektu. Partner, z którym go realizują, nie został wybrany przypadkowo. Nový Bor to miejscowość z tradycjami szklarskimi, w której działa słynna na świecie huta szkła, mieszcząca i tworzą artyści szkła oraz znajduje się tu kilka szkół branżowych. Skłarskie Muzeum Nový Bor istnieje od 100 lat i dokumentuje długą tradycję produkcji i handlu czeskim szkłem. Niepowtarzalne dzieła czeskich mistrzów, znajdujące się w zbiorach muzeum, reprezentują różnorodne techniki i style.

Projekt zakłada, że turyści, jadąc szklarskim szlakiem, odwiedzą Muzeum Szkła w Novym Borze oraz Muzeum Karkonoskie. Na trasie znajdują się również: Piechowice z hutą „Julia”, Szklarska Poręba, mająca wieloletnie tradycje szklarskie, oraz czeskie miasta: Harrachov, Jablonec nad Nisou, a także Jablonec v Podještědí, w których działają małe huty szkła i są dziesiątki pracowni, gdzie dbają, by nie zginęły wieloletnie tradycje szklarskie.

Po wizycie w placówce jeleniogórskiej turyści będą już dobrze wyedukowani, bo w hucie szkła, którą wybudowano przy Muzeum Karkonoskim poznają proces powstawania szklanych wyrobów, ich barwienia i zdobienia. W hucie zamontowany został piec do wytopu szkła. Są także odprężarki i inne specjalistyczne maszyny. Podczas weekendów ze szkłem, które zaplanowano do 2020 roku, artyści szklarze będą mówić o swojej pracy oraz prowadzić warsztaty dla dzieci i dorosłych. Wspólnie będą grawerować, robić witraże, malować szkło i przekonają się, jak jest to wymagający materiał.

LABORATORIUM
SZKŁA

Uroczyste otwarcie Laboratorium Szkła odbędzie się 27 września 2019 r. Równocześnie zostanie otwarta wystawa poświęcona powojennym losom huty w Szklarskiej Porębie a także artystom z nią związanym i jej pracownikom.

Program

27 września
Godz. 10.00-13.00
Warsztat:
„Szkłana mozaika dla najmłodszych”, dla dzieci w wieku 4-10 lat
Godz. 14.00
Uroczyste otwarcie „Laboratorium szkła”

28 września
Godz. 9.30-11.30
Warsztat:
„Szkłana mozaika dla najmłodszych i dorosłych”, dla dzieci od 4 do 10 lat
Godz. 11.30-13.30
Warsztat:
„Szkłana mozaika dla młodzieży” w wieku od 10-16 lat
Godz. 10.00-13.30
Warsztat:
„Warsztat grawerski” dla dorosłych
Na warsztaty wstęp jest wolny.

27, 28, 29 września
zwiedzanie wystaw w ramach ceny biletu ulgowego

Polacy i Gerhart Hauptmann - delikatnie z trumną noblisty

Muzeum Miejskie Dom Gerharta Hauptmanna w Jeleniej Górze - Jagniątkowie jest placówką niezwykłą. Utworzono je po historycznym spotkaniu premiera Tadeusza Mazowieckiego i Helmuta Kohla w Krzyżowej w 1989 roku, gdzie doszło do symbolicznego pojednania Polaków i Niemców. Rzadko się zdarza, aby o „być albo nie być” domu pisarza, przekształconego 16 lat później w muzeum, decydowali premier i kanclerz. Były ku temu jednak ważne powody.

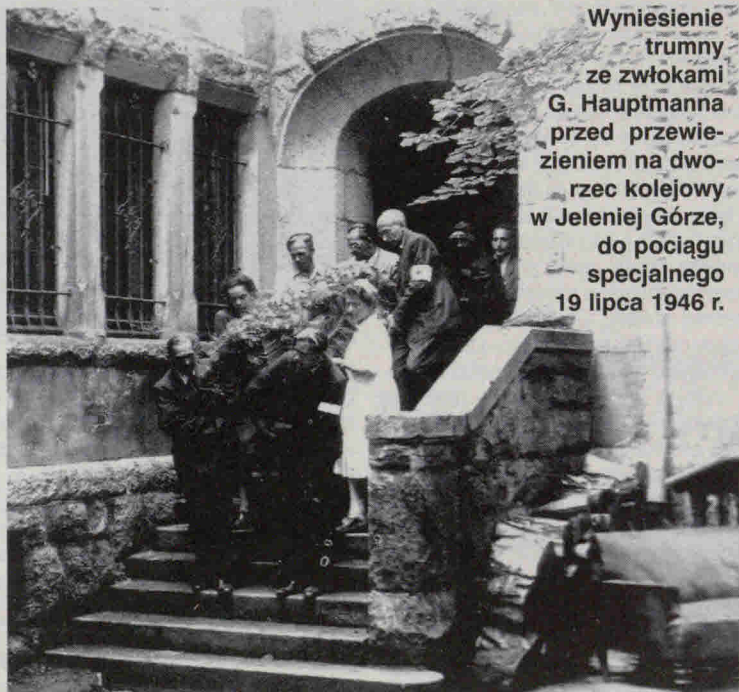
Dla Niemców Gerhart Hauptmann był i jest ważnym symbolem ich kultury, a literatury w szczególności. Już od początku XX wieku Hauptmann był w Niemczech literackim celebrytą. Powszechnie interesowano się jego życiem, nasłuchiowano wygłaszanych przez niego opinii na aktualne tematy polityczne. Jego „okrągłe” urodziny przybierały charakter święta państwowego. Superpostać kultury niemieckiej stał się po przyznaniu mu w 1912 roku literackiej Nagrody Nobla za całokształt twórczości dramatycznej, a szczególnie za dramat „Tkacze”.

Po drugiej wojnie światowej Niemcy nie zapomnieli o swoim nobliście, który niemal całe życie był związany z Dolnym Śląskiem, a z Jagniątkowem w szczególności. To w ówczesnym Agnetendorfie w latach 1900-1901 Hauptmann zbudował swój niezwykle dom, rezydencję nazywaną „Wiesenstein”, czyli Łąkowy Kamień. Ta wyjątkowość postaci Gerharta Hauptmanna, fakt, że był znany w całym świecie, spowodowała, że nie był on po II wojnie światowej zagrożony przymusowym wysiedleniem za Odrę i Nysę Łużycką, czego doświadczyli w wyniku przegranej wojny i ustaleń alianckich tysiące Niemców z Dolnego Śląska.

Niemcy nie zapomnieli o swoim nobliście także w późniejszych latach.

„Wiesenstein” i oglądały ją z zewnątrz. Czasami grupy lub pojedyncze osoby zainteresowane postacią G. Hauptmanna były wpuszczane do wnętrza, gdzie funkcjonował wówczas Dom Wczasów Dziecięcych „Warszawianka”. Pechem miał sam Günter Grass, którego do willi nie wpuszczono. Tworzyło to obraz niemal konspiracyjnego oddawania hołdu niemieckiemu nobliście.

pamiętać, że był to czas niezwykle. Niemal wszyscy Polacy, którzy przeżyli traumę II wojny światowej, mieli powody, aby żywić do Niemców uczucie wrogości i nienawiści. W Europie był to czas szczególny. Trwała jeszcze wielka wędrówka ludów z zesłań, przymusowych emigracji, ale też ucieczek przed powojennymi porządkami. Niemiecki noblista z Jagniątkowa też uczestniczył

Wyniesienie trumny ze zwłokami G. Hauptmanna przed przewiezieniem na dworzec kolejowy w Jeleniej Górze, do pociągu specjalnego 19 lipca 1946 r.

Pierwszym upamiętnionym Polakiem na wystawie w Jagniątkowie jest por. Henryk Bany, który konwojował pociąg specjalny do granicy na Nysie Łużyckiej. Na zdjęciu - przed rzeźbą Hanusi koło domu pisarza.

Wiele niemieckich wycieczek oraz osób prywatnych, odwiedzających Karkonosze w latach 60, 70 i 80. XX wieku, miało w swoim programie „nieoficjalną” wizytę w Jagniątkowie. Autokary najczęściej zatrzymywały się w okolicach willi

Śmierć pisarza, siedem tygodni oczekiwania i pociąg specjalny

Niezwykle były okoliczności śmierci i ostatniej podróży zmarłego w dniu 6 czerwca 1946 roku pisarza. Trzeba

w tej wędrówce, ale już jako zmarły pasażer, umieszczony w dwóch trumnach pociągu specjalnego. Dla niewielu osób w historii świata - tak jak dla Hauptmanna - konduktem żałobnym był Sonderzug, czyli składający się z 7 wagonów pociąg specjalny, którym przewieziono zwłoki pisarza z dworca kolejowego w Jeleniej Górze do Berlina, a po kolejnym tygodniu dalej, na bałtycką wyspę Hiddensee, gdzie pochowano go na niewielkim rybackim cmentarzu w wiosce Kloster.

- Polski premier i niemiecki kanclerz swą decyzją o utworzeniu muzeum w Jagniątkowie uczynili z Gerharta Hauptmanna i niezwyklej historii ostatnich dni jego życia oraz pośmiertnej podróży symbol polsko-niemieckiego pojednania. Choć trzeba zaznaczyć, że do historycznej mszy w Krzyżowej mogło dojść dopiero ponad czterdzieści lat później - mówi Janusz Skowroński, dyrektor Muzeum Gerharta Hauptmanna w Jagniątkowie - W tej historii - jak dotąd - nie

zwrócono należytej uwagi na Polaków, którzy w powojennej biedzie i niepewności otoczyli niemieckiego noblistę i jego rodzinę sensowną, skuteczną opieką i pomocą, abyśmy się teraz nie wstydzili, a przeciwnie - mogli być z tego dumni. Dlatego chcemy dowartościować i upamiętnić w naszym muzeum polskich uczestników tych zdarzeń.

Pierwszy upamiętniony: Henryk Bany - komendant Sonderzugu

Liczący wówczas 83 lata Gerhart Hauptmann zmarł 6 czerwca 1946 roku. W chwili śmierci nie było jasne, co stanie się z jego ciałem. Wcześniej kategorycznie odmawiał wyjazdu (wówczas oznaczałoby to wypędzenie) na terytorium Niemiec. Odrzucono pomysł pochowania go w Jagniątkowie, a także w Dreźnie i Berlinie-Müggelheim. Osoba mająca decydujący głos w tej sprawie, żona pisarza Margareta, wskazała jako miejsce pochówku Hauptmanna wyspę Hiddensee na Bałtyku. Na miejscu, w Jagniątkowie, trzy dni po śmierci pisarza odbył się pogrzeb bez pochówku, także z udziałem Polaków, i rozpoczęło się oczekiwanie na przewiezienie ciała pisarza wraz z rodziną, kilkusobową służbą i częścią dobytku. Zwłoki umieszczono w cynkowej trumnie. Oczekiwały one na transport w gabinecie pisarza, zwanym przez niego „Laboratorium”.

- Ważne dokumenty z tamtych wydarzeń trafiły do naszego muzeum dzięki przytomności rodziny por. Henryka Bany. To on w lipcu 1946 roku dostał polecenie zwiezienia dobytku na stację i poprowadzenia pociągu specjalnego z trumną z Jeleniej Góry do Berlina - mówi Janusz Skowroński. - Zbiór zawiera rozkaz wyjazdu, protokół przekazania pociągu w ręce radzieckie w granicznej miejscowości Tuplice, a także podziękowanie Margarete Hauptmann dla porucznika Henryka Bany, sporządzone na faksymile wiersza Hauptmanna, za opiekę konwoju do granic Polski i stosowne zaświadczenie pielęgniarki pisarza. Bany, powróciwszy do Jeleniej Góry, nie oddał dokumentów w komendanturze, starannie ukrywając je w domu.

- Może uznać, że kiedyś staną się ważne? W naszym muzeum można już obejrzeć wystawę z dokumentami, pamiątkami i zdjęciami, ukazującą tę część historii pociągu oraz rolę polskiego porucznika w pośmiertnej podróży pisarza ku miejscu jego spoczynku - dopowiada dyrektor. - Uzupełniliśmy ją o raporty polskich władz w Warszawie, a nawet meldunki graniczne.

Prof. Lorentz, starosta Tabaka, Wojciech Ginter i inni

Jagniątkowska placówka prowadzi obecnie projekt muzealny zatytułowany: „Gerhart Hauptmann i Polacy 1945-1946”. Do udziału w nim zaproszono jeleniogórskich licealistów, studentów i doktorantów. Celem jest odkrywanie najnowszej historii, docieranie do osób-swiadków zdarzeń, ich rodzin, do zachowanych a nieznanych zdjęć i dokumentów. Pracownicy muzeum wraz z wolontariuszami dotarli m.in. do prof. Aliny Kowalczykowej, córki profesora Stanisława Lorentza, który już w lipcu 1945 roku odwiedził dom G. Hauptmanna, pozostawiając „żelazny list” Rządu Polskiego, gwarantujący bezpieczeństwo pisarzowi i jego najbliższemu. Pozyskali od niej unikalne pamiątki po ojcu. Zebrano także wspomnienia o Wojciechu Tabace, pierwszym staroście Jeleniej Góry - który pierwszy pomagał pokonać trudności bytowe rodzinie Hauptmanna. Wiedzę o tamtych wydarzeniach wzbogaciła rozmowa z panią Alfredą Tabakową, synową powojennego starosty. Cenne są wspomnienia rodziny Ireny Matczak, pierwszej sekretarki Tabaki, oddelegowanej na ostatnie urodziny noblisty w listopadzie 1945 roku.

Z zebranych relacji, odnalezionych dokumentów i tych znajdujących się już w zasobach muzeum przygotowywana jest stała wystawa o Polakach, którzy wspomagali Hauptmanna w latach 1945-1946, a także przewiezienie zwłok pisarza i rodzinnego dobytku w miejsce wybrane przez żonę pisarza.

- Listę tych osób otwiera prof. Stanisław Lorentz, który dotarł do pisarza z „żelaznym listem” w lipcu 1945 roku, w tym samym dniu, gdy odkryto w pobliskiej wiosce Hain, dzisiejszej Przesiece, trzy wielkie działa Jana Matejki - wyjaśnia Janusz Skowroński - Swoje miejsce na tej wystawie będą mieli też jeleniogórzanie: pierwszy starosta Wojciech Tabaka, jego dyrektor od aprowizacji Stanisław Czepurkowski, Zdzisław Straszak - sekretarz starosty, prof. Stefan Górka, mecenas Franciszek Ćwikowski, Irena Matczak, Henryk Bany i Bogdan Ginter ze Szklarskiej Poręby - pierwszy powojenny komendant tego miasta.

Otwarcie tej stałej wystawy, wraz z projekcją specjalnie przygotowywanego filmu dokumentalnego, zaplanowano na 15 listopada 2019 r., w 157. rocznicę urodzin niemieckiego noblisty.

Muzeum Miejskie

FUNDACJA WSPÓŁPRACY
POLSKO-NIEMIECKIEJ
STIFTUNG
FÜR DEUTSCH-POLNISCHE
ZUSAMMENARBEIT

Projekt „Gerhart Hauptmann
i Polacy 1945-1946”
współfinansowany jest
ze środków Fundacji Współpracy
Polsko-Niemieckiej.

Z kosmiczną energią do gwiazd

Być w Karkonoszach i nie zobaczyć spektaklu Teatru Naszego, to tak, jak być w Paryżu i nie zobaczyć wieży Eiffla - mówią ci, którzy chociaż raz byli w tym wyjątkowym miejscu. A jak byli raz, to wracają, ale już z rodziną, z przyjaciółmi i ze znajomymi. Wracają po inteligentny humor, autentyczne wzruszenie i głęboką refleksję. Wychodzą z teatru pełni emocji, ze łzami w oczach, tymi radości a czasami i smutku. Tak działa magia Teatru Naszego.

Tylko tutaj można w pełni poczuć i zobaczyć, jak urzeczywistnić nawet te najbardziej odważne marzenia. W przypadku Jadwigi i Tadeusza Kutów były to marzenia o własnym teatrze. Teatr Nasz w Michałowicach działa nieprzerwanie od 1991 roku. To wielki sukces twórców, okupiony codzienną tytaniczną pracą i heroiczną walką z rozmaitymi przeciwnościami losu. Charyzmatyczni marzyciele, wizjonerzy, pasjonaci. Zawodowi aktorzy, którzy postawili wszystko na jedną kartę. Zdecydowali się zrezygnować z bezpiecznych etatów w państwowych teatrach na rzecz bardzo ryzykownego przedsięwzięcia: przeprowadzki, zakupu starego domu do kapitalnego remontu i stworzenia na granitowej skale budynku teatru.

Wyremontowali dom, zbudowali teatr, potem salę, która przekształciła się w restaurację, a na koniec postawili kilka domków. - To widzowie wymusili na nas te inwestycje, bo chcieli po spektaklach jeszcze zostać i podelektować się atmosferą tego energetycznego miejsca - wyjaśnia Tadeusz Kuta. Obecnie publiczność Teatru Naszego może

korzystać z restauracji i noclegów, szczególnie podczas weekendów, bo spektakle odbywają się w każdy piątek i sobotę, a wyjątkowo w czwartki.

Fenomen i wyjątkowość Teatru Naszego polega na tym, że jego jedynymi sponsorami są widzowie. Jako prawdziwie niezależny i prywatny, teatr działa bez dotacji, bez wsparcia zewnętrznych instytucji. Taki od początku był wybór właścicieli. Daje im to niezależność artystyczną i swobodę kroczenia trudną, ale własną drogą. To także jeden z nielicznych teatrów w Polsce, w którym widzowie mogą spotkać się i porozmawiać z aktorami po spektaklach oraz spędzić z nimi czas do późnych godzin nocnych, a rano spotkać się na śniadaniu. Właściciele teatru często sami serwują gościom napoje i potrawy w swojej restauracji. Całym menu zajmuje się osobiście i z czułością Jadwiga Kuta - pasjonatka smaków i zapachów wyszukanej kuchni.

Teatr Nasz to, nie tylko miejsce, ale przede wszystkim Oni - artyści, wszechstronni aktorzy komediowi i dramatyczni. Ona: Jadwiga Kuta, obdarzona niezwykłym głosem, laureatka Przeglądu Piosenki Aktorskiej we Wrocławiu. Jej przejmujące interpretacje piosenek podziwiane były na scenach polskich i za granicą (Francja, Niemcy, Stany Zjednoczone). Brawurowa odtwórczyni ról komediowych i poruszająca do szpiku kości w scenach dramatycznych. On: Tadeusz Kuta, autor wszystkich sztuk teatralnych w repertuarze. Mistrz błyskotliwych dialogów i puent oraz przenikliwy tropiciel absurdów współczesnej egzystencji ludzkiej. Dramatopisarz i dramaturg. A zarazem aktor, reżyser i producent w jednej osobie. Razem tworzą fenomenalny duet artystyczny, łączący pasję, profesjonalizm oraz perfekcję na scenie i... w życiu. Z dystansem do siebie, pokorni wobec zdarzeń losu, z wyśmienitym poczuciem humoru. Fascynujący i intrygujący. Nieziemska energia, która promieniuje od Nich, na

TEATR NASZ

JADWIGA I TADEUSZ KUTOWIE

gości Teatru Naszego działa jak magnes i przyciąga tych, którzy szukają niebanalnych doznań duchowych oraz wytchnienia od miejskiego zgiełku i pośpiechu życia.

W zespole Teatru Naszego od zawsze jest córka artystów, Katarzyna Pastuszek. Od dziecka na scenie, jako aktorka. Obecnie współtwórczyni dialogów i scen, konsultantka strategii rozwoju teatru oraz wszelkich ważnych kroków artystycznych i biznesowych, podejmowanych przez właścicieli teatru, a prywatnie rodziców. Niepokojny duch i nieposkromiona łowczyni motocyklowych przygód.

Nie byłoby Teatru Naszego w obecnej formule, gdyby nie Jacek Szreniawa. Kompozytor, muzyk, multiinstrumentalista, aranżer, pedagog. Dołączył do Teatru Naszego, jako kompozytor, potem został kierownikiem muzycznym, a od kilkunastu lat z powodzeniem występuje w większości spektakli, również jako aktor. Jego muzyka, przebojowe solówki gitarowe oraz intrygujące, rockowe wykonania piosenek, to energetyczne i mocne akcenty przedstawień Teatru Naszego.

Goście i widzowie, którzy przyjeżdżają do Michałowic, nie zawsze zdają sobie sprawę, że za tak doskonale działającą organizacją spektakli kryje się zaledwie garstka osób. Właściciele Teatru Naszego czuwają nad wszystkim sami. W obsłudze technicznej pomagają im nie więcej

niż dwie do trzech osób. Zespołowo reżyserują, opracowują scenografię, choreografię i kostiumy. Zajmują się charakterystyką do każdej roli, są również inspicjentami, garderobianymi i rekwizytorami. Szalone tempo akcji, wielokrotne zmiany kostiumów, zmiana scenografii w trakcie jednego spektaklu to dla nich normalny rytm pracy. A to wszystko dzieje się podczas dwóch godzin przedstawienia - bez przerwy.

Teatr Nasz to niezwykle precyzyjnie działający mechanizm. Każdy spektakl musi być przygotowany w najdrobniejszych szczegółach i zaprezentowany widzom na najwyższym poziomie artystycznym. Najwyższy poziom dotyczy również położenia Teatru Naszego w Michałowicach - ponad 600 metrów nad poziomem morza. - To właśnie ta wysokość i bliskość Kosmosu zobowiązuje nas, aby marzyć, patrzeć i sięgać tylko wyżej, do gwiazd - śmieją się Jadwiga i Tadeusz Kutowie.

Spektakle Teatru Naszego, odbywają się przeważnie w piątki i soboty o godz. 19.00 w Michałowicach.

Telefoniczna i mailowa rezerwacja biletów: teatr@teatrnasz.pl; +48 502 633 518; +48 603 585 589.

Aktualny repertuar dostępny na stronie: www.teatrnasz.pl.

ZDJĘCIA: ADO KASPRZAK

Sudeckie imperium Walonów

Przybywali w Sudety najprawdopodobniej już od XII w. Ojczyzną większości z nich była Walonia - istniejąca do dziś kraina na pograniczu Belgii oraz Francji, niegdyś słynąca z tego, że jej mieszkańcy byli specjalistami w dziedzinie wydobywania i obróbki metali: znakomitymi geologami, górnikami, kowalami... I chociaż ci znawcy górskich skarbów wywodzili się też z innych krain zachodniej Europy, z czasem do wszystkich przylgnęło miano Walończyków lub też Walonów.

Średniowieczni znawcy gór

Interesowały ich te pasma górskie, których kształt oraz budowa geologiczna świadczyły o istnieniu liczącym sobie setki milionów lat. A tylko w takich górach można było znaleźć największe skarby - złoto, srebro, miedź, ołów, strategiczne dla średniowiecznych czasów żelazo, no i szlachetne oraz półszlachetne kamienie: szafiry, szmaragdy, rubiny oraz nieco pospolitsze, ale też cenione w jubilerstwie kryształy górskie, ametysty, kwarcy różowe, ciemne moriony, chryzoprazy, nefryty, karneole...

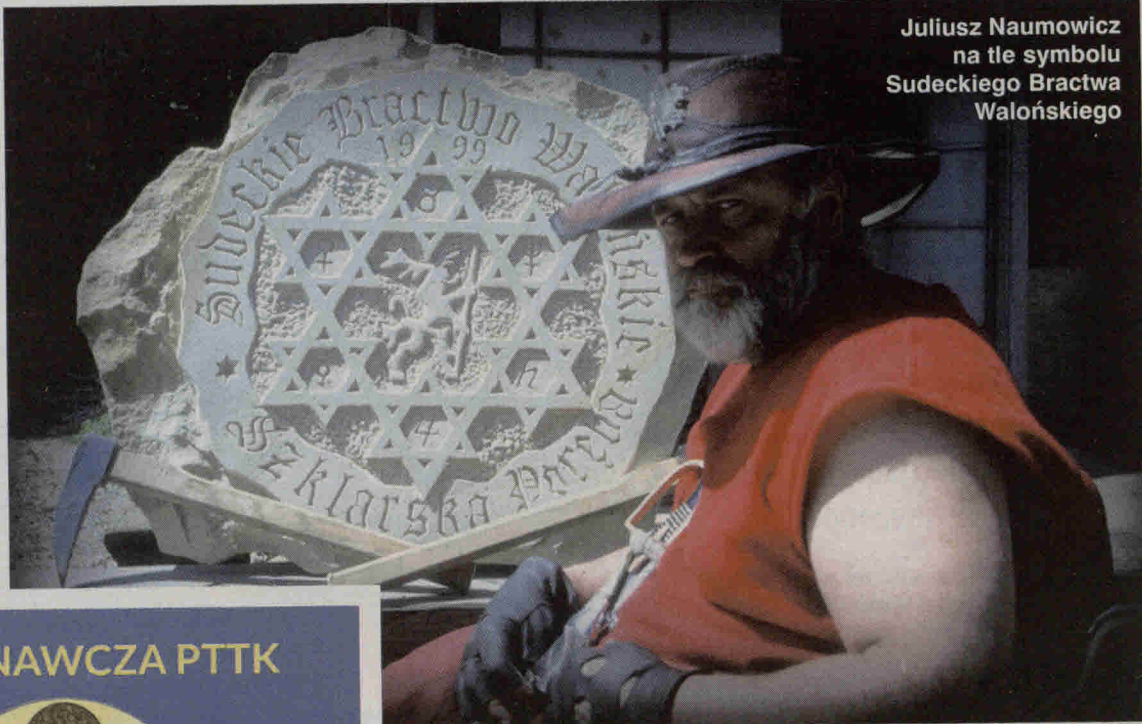
W średniowiecznym społeczeństwie byli wyodrębnioną, bardzo tajemniczą kastą. Dla oznaczenia swych znalezisk ryli dziwne znaki, które nawet dziś trudno jest rozszyfrować. Jak nikt w ówczesnym społeczeństwie znali przyrodę, tajniki górskich ścieżek, a przede wszystkim - nie bali się gór! A trzeba wiedzieć, że w średniowieczu lęk przed górami był potworny. Kto

przeżył burzę w górach lub lawinę - jest w stanie ten lęk zrozumieć.

Trochę światła na życie, zajęcia i obyczaje średniowiecznych Walonów rzuciły tzw. „Księgi Walońskie”, spisane głównie w XV w., a będące pierwszymi w dziejach Karkonoszy oraz Gór Iżerskich przewodnikami, użytecznymi dla poszukiwaczy górskich skarbów. One to m.in. umożliwiły odrodzenie tradycji walońskich w podkarkonoskiej krainie.

Skąd się wzięli współcześni Walonowie

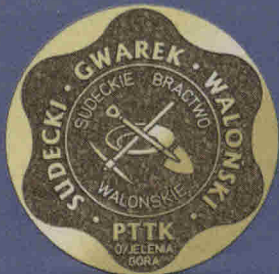
Juliusz Naumowicz - twórca Muzeum Ziemi „Juna” - wykreował nie tylko jedno z najoryginalniejszych muzeów w Polsce. W trudnych pod względem zdobycia pracy latach 90. oraz pierwszej dekadzie XXI w. poddał kilkudziesięciu ludziom ze Szklarskiej Poręby i okolic pomysł na zatrudnienie - poprzez zbieranie, obróbkę i sprzedaż

Juliusz Naumowicz
na tle symbolu
Sudeckiego Bractwa
Walońskiego

REGIONALNA ODZNAKA KRAJOZNAWCZA PTTK

SUDECKI GWAREK WALOŃSKI

Wykaz punktów

SUDETY ZACHODNIE

1. Złotoryja - Muzeum Złota
2. Złotoryja - Kopalnia Złota
3. Szklarska Poręba - Żelazny Tygiel Waloński
4. Szklarska Poręba - Muzeum Ziemi Juna
5. Szklarska Poręba - Muzeum Mineralogiczne
6. Szklarska Poręba - Karkonoskie Centrum Edukacji Ekologicznej KPN
7. Kowary - Kopalnia Podgórze
8. Kowary - Kopalnia Uranu Liczyrzepa
9. Wałbrzych - Centrum Nauki i Sztuki Stara Kopalnia
10. Boguszków Gorze - Centrum Kulturalno-Kongresowe „WITOLD”
11. Dobków - Sudecka Zagroda Edukacyjna
12. Luban - Muzeum Regionalne - wystawa minerałów Sudetów Zachodnich
13. Leszczyna - Skansen Górniczo-Hutniczy
14. Karpacz - Centrum Informacyjne KPN

SUDETY ŚRODKOWE I WSCHODNIE

15. Kletno - Kopalnia Uranu
16. Szklary Huta - Kopalnia Chryzoprazów
17. Nowa Ruda - Kopalnia Węgla
18. Złoty Stok - Średniowieczna Osada Górnicza
19. Złoty Stok - Kopalnia Złota

Więcej informacji na stronach: PTTK Sudety Zachodnie / o Jelenią Górę - <http://www.pttk-jg.pl>
oraz Sudeckiego Bractwa Walońskiego - <http://www.sudbraval.pl>

minerałów, tworząc w Karkonoszach coś w rodzaju przemysłu mineralogicznego.

Stąd niedaleko już było do odtworzenia średniowiecznych tradycji walońskich - przecież w ten sposób, poszukując, obrabiając i sprzedając skarby Karkonoszy, utrzymywali się dawni przybysze z Walonii i innych krain zachodniej Europy.

19 września 1999 r. powstało istniejące do dziś Sudeckie Bractwo Walońskie, a dom Julia Naumowicza - zlokalizowana niedaleko Muzeum Ziemi Stara Chata Walońska - stała się sercem Walońskiej Krainy, gromadzącą ziemiaków, kowali, poszukiwaczy minerałów, szacowne wiedźmy walońskie - czyli wszelkiej maści dziwaków, zakochanych w naturze, tradycjach, historii i górach. Do ich gromadzenia wokół siebie Juliusz Naumowicz miał niezwykły talent.

W Starej Chacie Walońskiej odbywały się też „wtajemniczenia” grup turystów w tradycję walońską - niepowtarzalnym widowiskiem były dzieci czy młodzież, nawet przez bitą godzinę zasłuchane w słowa imponującego brodacza na wózku inwalidzkim, który swą przemowę - barwną, dowcipną, a poświęconą górom w każdym ich aspekcie, kończył ogłuszającą salwą z myśliwskiej flinty, co na młodych wywierało piorunujące wrażenie. Niejeden z nich, wracając w Karkonosze już jako dorosły człowiek, dopytuje się o Starego Mistrza Walońskiego i mały w oczach, dowiadując się, że Juliusz Naumowicz już nie żyje.

Upłynęło 20 lat

W 2019 roku Sudeckie Bractwo Walońskie świętuje okrągłą rocznicę istnienia. W ciągu tych lat silnie zaznaczało i w dalszym ciągu zaznacza swą obecność pod Karkonoszami. Współcześni Walonowie, ubrani w charakterystyczne, długie, bordowe szaty z kapturami oraz skórzane kapelusze, organizują i prowadzą parady walońskie, jarmarki, wyprawy po Złotego Auruna, pokazy cięcia i szlifowania kamieni półszlachetnych czy rzeźbienia w sudeckich skałach. Można ich spotkać podczas zimowych i letnich imprez w Szklarskiej Porębie, takich jak np. Slalom Retro lub ArtSkwer, ale nie tylko - od lat bardzo aktywnie uczestniczą w znanym na całym świecie Lwóweckim Lecie Agatowym.

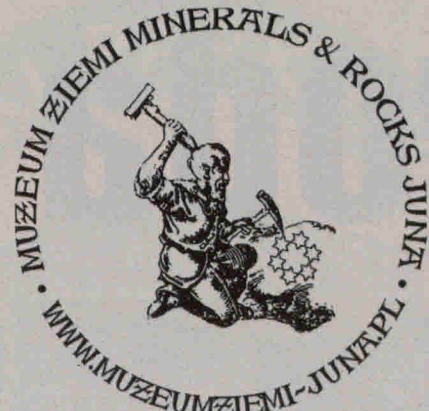
Na co dzień karkonoscy Walonowie kultuwają tradycje zrodzonych w średniowieczu zawodów i rzemiosł: szklarstwa, kowalstwa,

zielarstwa, a nade wszystko - poszukiwania skarbów ziemi. Swoją działalnością krzewią idee średniowiecznych poszukiwaczy skarbów, popularyzują aktywny wypoczynek, polegający na poszukiwaniu górskich minerałów, a także upowszechniają wiedzę o walońskich turystyczno-krajoznawczych Karkonoszy oraz innych pasm sudeckich.

Sudecki Gwarek Waloński...

... to nazwa nowej, regionalnej odznaki krajoznawczej, ustanowionej wspólnie przez Sudeckie Bractwo Walońskie, dla uczczenia 20. rocznicy istnienia, oraz Oddział PTTK „Sudety Zachodnie” w Jeleniej Górze. Odznakę tę może zdobyć każdy, kto ukończył 7. rok życia, a odwiedził 4 dowolnie wybrane, dawne kopalnie lub muzea minerałów na terenie Sudetów Zachodnich oraz 3 dowolnie wybrane miejsca tego rodzaju w Sudetach Środkowych i Wschodnich. To są wymagania konieczne, by uzyskać Odznakę Srebrną Sudeckiego Gwareku Walońskiego. Po zweryfikowaniu potwierdzeń uzyskanych w odwiedzonych miejscach i przyznaniu „srebra” możemy ubiegać się o Odznakę Złotą Sudeckiego Gwareku Walońskiego. Wtedy trzeba odwiedzić wszystkie pozostałe miejsca przewidziane regulaminem, a lokalizacji tych jest w sumie 19. Wśród nich znajdziemy Muzeum Złota oraz niegdyśszą kopalnię tego szlachetnego kruszcu w Złotoryi, Muzeum Ziemi „Juna” i Muzeum Mineralogiczne w Szklarskiej Porębie, tamtejszy Żelazny Tygiel Waloński i Karkonoskie Centrum Edukacji Ekologicznej KPN. Trzeba odwiedzić też sztolnie po wydobyciu uranu w Kowarach: Kopalnię „Liczyrzepa” i Kopalnię „Podgórze”, a także zapoznać się z osobliwościami Skansenu Górniczo-Hutniczego w Leszczynie. Miłośników górskiej przyrody oraz ciekawostek geologicznych usatysfakcjonuje wizyta w Sudeckiej Zagrodzie Edukacyjnej w Dobkowie i w Centrum Informacyjnym KPN w Karpaczu. Z pewnością warta obejrzenia jest, również znajdująca się na liście wystawa minerałów Sudetów Zachodnich w Muzeum Regionalnym w Lubaniu.

Każdy, kto zechce zostać Sudeckim Gwarem Walońskim, znajdzie pełnię informacji o odznakach na stronach internetowych www.pttk-jg.pl oraz www.sudbraval.pl Ta ostatnia, strona Sudeckiego Bractwa Walońskiego, ukazuje działalność tego niezwykłego stowarzyszenia.

SZKLARSKA PORĘBA

Przy międzynarodowym szlaku drogowym E-65, wiodącym ku granicy z Czechami w Szklarskiej Porębie - Jakuszycach, tuż przed wjazdem do miasteczka pod Szrenicą, po prawej stronie, nieco powyżej bazy namiotowej „Pod Ponurą Małą” stoi piękny biały dom, z wyraźnie uwidoczną, drewnianą konstrukcją szachulcową. Muzeum Ziemi „Juna”, specjalizujące się w prezentacji różnorodnych minerałów, a uznawane za jedną z najbardziej interesujących tego typu placówek w Polsce, zaprasza gości już od ponad 20 lat.

Sięgnął w głębiny historii

Kto? Twórca Muzeum Ziemi, człowiek, od którego imienia i nazwiska - Juliusz Naumowicz - zrodziła się nazwa „Juna”. Był wielkim oryginałem, o niezwykłym życiu i związanych z górami pasjach; m.in. pasji mineralogicznej, która doprowadziła go do sukcesów, ale też spowodowała tragedię - w 1991 r., podczas wydobywania kolejnego okazu do kolekcji, Julo (jak go nazywali przyjaciele i znajomi) odpał od skalnej ściany, z wysokości 10 m.

Z trudem przywrócono go życiu. Życiu na wózku inwalidzkim, gdyż nastąpił nieodwracalny paraliż dolnej części ciała. Energiczny, ruchliwy człowiek gór, mineralog, wędrowiec, znakomity narciarz, nie załamał się. Skierował swą energię na zupełnie nowe tory.

W połowie lat 90. XX w. Julo kupił budynek pod motel. W trakcie generalnego remontu odkryto w piwnicach piec chlebowy, najprawdopodobniej

z poł. XIX w., przystosowany do wypieku dużej ilości chlebów. Zapisana w miejscowych kronikach i opowiadana przez przewodników sudeckich historia o budowie „Drogi Głodu” w latach 1845-47, drogi, której śladem przebiega dzisiejsza międzynarodowa trasa E-65 do przejścia granicznego Jakuszyce-Harrachov, nagle zyskała materialny dowód - prawdopodobnie w miejscu XX-wiecznego motelu wypiekano chleby dla robotników, stanowiące podstawowe, lecz iście głodowe wynagrodzenie za ciężką pracę przy budowie drogi.

Juliusz Naumowicz oraz jego przyjaciele, wśród których był także znany miejscowy historyk, Przemysław Wiater, zaczęli szperać w dokumentach, kronikach i zapiskach. Odkryli, że przed II wojną światową istniała w miejscu motelu przydrożna karczma, zwana „Warner's Haus”. Jej fundamenty świadczyły, że wcześniejszy budynek w tym miejscu mógł pochodzić z XVIII w. Ponieważ budowlę tę znajdowały się przy historycznym szlaku kupieckim, wiodącym w średniowieczu z kasztel-

anii we Wleniu na obszar ówczesnej Szklarskiej Poręby, skąd szlak ten wiodł na wierzchołek Karkonoszy, ku źródłom Łaby (nazywano go „Czeską Ścieżką”), zrodziło się przypuszczenie, że w głębokim średniowieczu, na miejscu przyszłego muzeum mineralogicznego, mogła znajdować się strażnica strzegąca bezpieczeństwa wędrowców na „Czeskiej Ścieżce”.

Zachwycające skarby natury

Odwiedzający muzeum dają się porwać fascynacji tajemniczym, przepięknym światem minerałów - kontemplując głęboką zieleń cennych malachitów, czar przezroczystych jak woda w górskim potoku kryształów, tajemniczy fiolet ametystów... całkiem za darmo. Bo wstęp do muzeum od początku był bezpłatny. Można było godzinami snuć się po pomieszczeniach „Juni” i podziwiać minerały pochodzące nie tylko z Sudeców, lecz poprzez dary, wymianę czy kupno pozyskiwane dosłownie z całego świata.

Utrzymanie zapewniały placówce stoiska z biżuterią i drobiazgami wyrabianymi z owych minerałów. A ponieważ ekspozycja była wyjątkowo starannie obmyślana - sznury koralu z kryształu górskiego czy kwarcu różowego, malachitowe wisioriki, „drzewka szczęścia” zdobione ametystami, nefrytowe breloczki i inne tego rodzaju cudowne spoczywały w podświetlonych, szklanych gablotkach - nikt ze zwiedzających nie opuścił „Juni” bez oryginalnej, wykonanej z sudeckiego minerału pamiątki, zakup której na dodatek, nie pustoszył portfela.

Juliusz Naumowicz wykreował nie tylko jedno z najoryginalniejszych muzeów w Polsce. W trudnych pod względem zdobycia pracy latach 90. oraz pierwszej dekadzie XXI w. poddał kilkudziesięciu ludziom ze Szklarskiej Poręby i okolic pomysł na zatrudnienie, poprzez zbieranie, obróbkę i sprzedaż minerałów, tworząc w Karkonoszach coś w rodzaju przemysłu mineralogicznego.

Tragiczny przerywnik

Twórca „Juni” zmarł 28 kwietnia 2013 r., przeżywszy 71 lat. Jego dzieło kontynuowała żona Anna oraz córki: Maja i Kaja. Muzeum spokojnie

funkcjonowało, ku radości pasjonatów mineralogii, turystów i, oczywiście, właścielek.

Tragedia rozegrała się w nocy z 17 na 18 marca 2015 r. W muzeum wybuchł gwałtowny pożar, który zniszczył nie tylko znaczną część budynku. Wysoka temperatura, a także woda używana w trakcie akcji gaśniczej, zniszczyły większość bezcennej, troskliwie gromadzonej przez lata kolekcji minerałów. Spłonęły też zdjęcia, dokumenty, książki i inne pamiątki, zgromadzone przez Juliusza Naumowicza i jego rodzinę w sali pamięci, poświęconej ludziom gór...

Biegli z zakresu pożarnictwa stwierdzili, że przyczyną tragedii było podpalenie. Niestety, prokuratorskie dochodzenie w tej sprawie umorzono - z powodu braku możliwości wykrycia sprawcy.

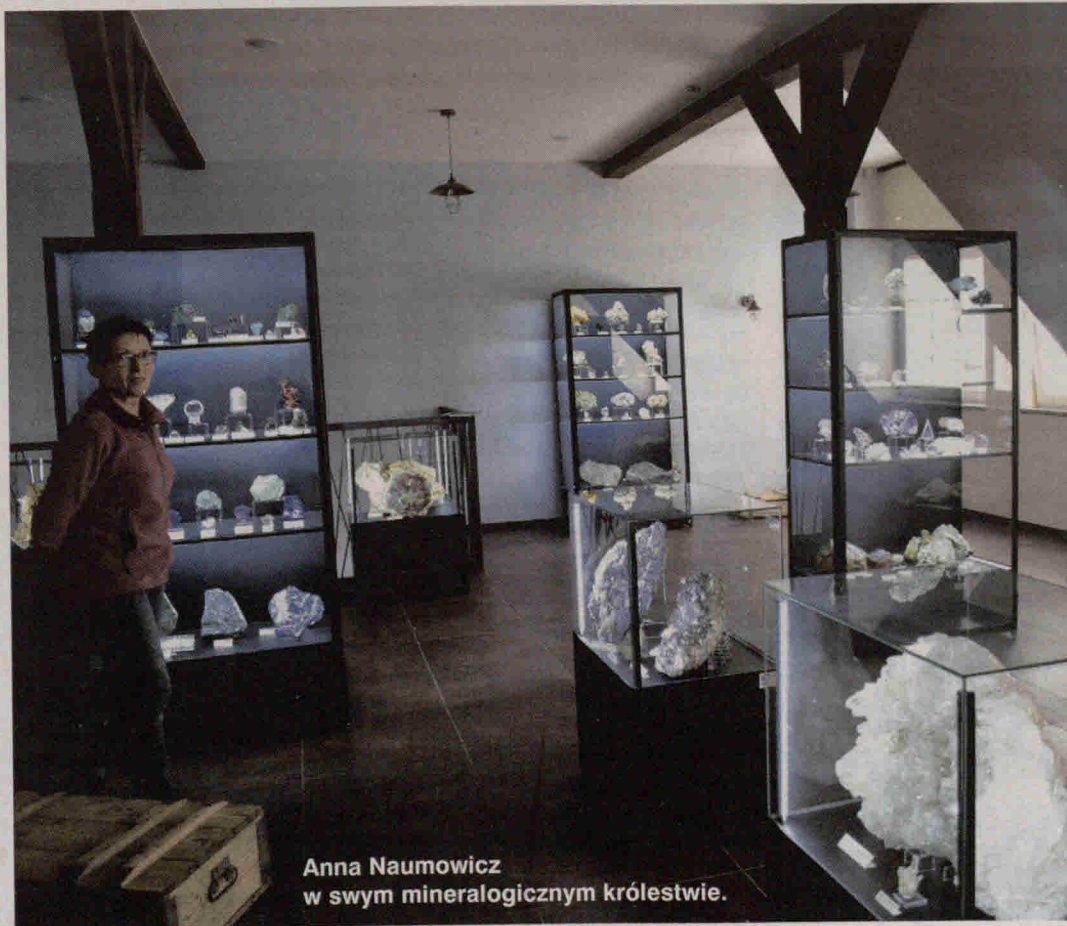
Jak Feniks z popiołów...

Przez ponad trzy lata Anna, Maja i Kaja Naumowicz toczyły zacieklą walkę, wbrew złemu losowi i złym ludziom, by odbudować Muzeum Ziemi. Nie były w tym same. Pomagało „pospolite ruszenie przyjaciół”, złożone z przewodników sudeckich, geologów, mineralogów, urzędników samorządowych z Karpacza i Szklarskiej Poręby... Chodziło o to, by jak najszybciej odbudować siedzibę „Juni” po pożarze, no i oczywiście zgromadzić środki finansowe na ten cel.

19 września 2018 r., w 19. rocznicę powstania Sudeckiego Bractwa Walońskiego, odbudowane Muzeum Ziemi „Juna” w Szklarskiej Porębie znów powitało gości.

Zgromadzona w nim kolekcja minerałów jest oczywiście inna niż przed pożarem, lecz nadal można podziwiać wspaniałe wykwity sudeckiej ziemi - ametysty, kryształy górskie, kwarcy różowe, moriony, agaty, chryzoprazy czy jaspisy. W przestronnych wnętrzach znajdują się nie tylko gabloty ze starannie wyeksponowanymi skarbami ziemi, ale również plansze z opisami właściwości minerałów, a także wielka mapa, obrazująca wędrówki średniowiecznych Walończyków i stanowiska do płukania złota lub preparowania minerałów. W głębi budynku - sala audiowizualna, więc można wyświetlać filmy czy organizować prelekcje dla grup.

Gościom głębiej zainteresowanym mineralogiczną problematyką towarzyszy w zwiedzaniu, służąc fachowym komentarzem, przewodnik po obiekcie. Jest to usługa płatna. Ci natomiast, którzy chcą jedynie nacieszyć oczy pięknym skarbem ziemi, a przy okazji kupić na pamiątkę coś interesującego, nadal, jak przed laty, mogą część muzeum zwiedzać za darmo.

Anna Naumowicz
w swym mineralogicznym królestwie.

Jesienią przyroda

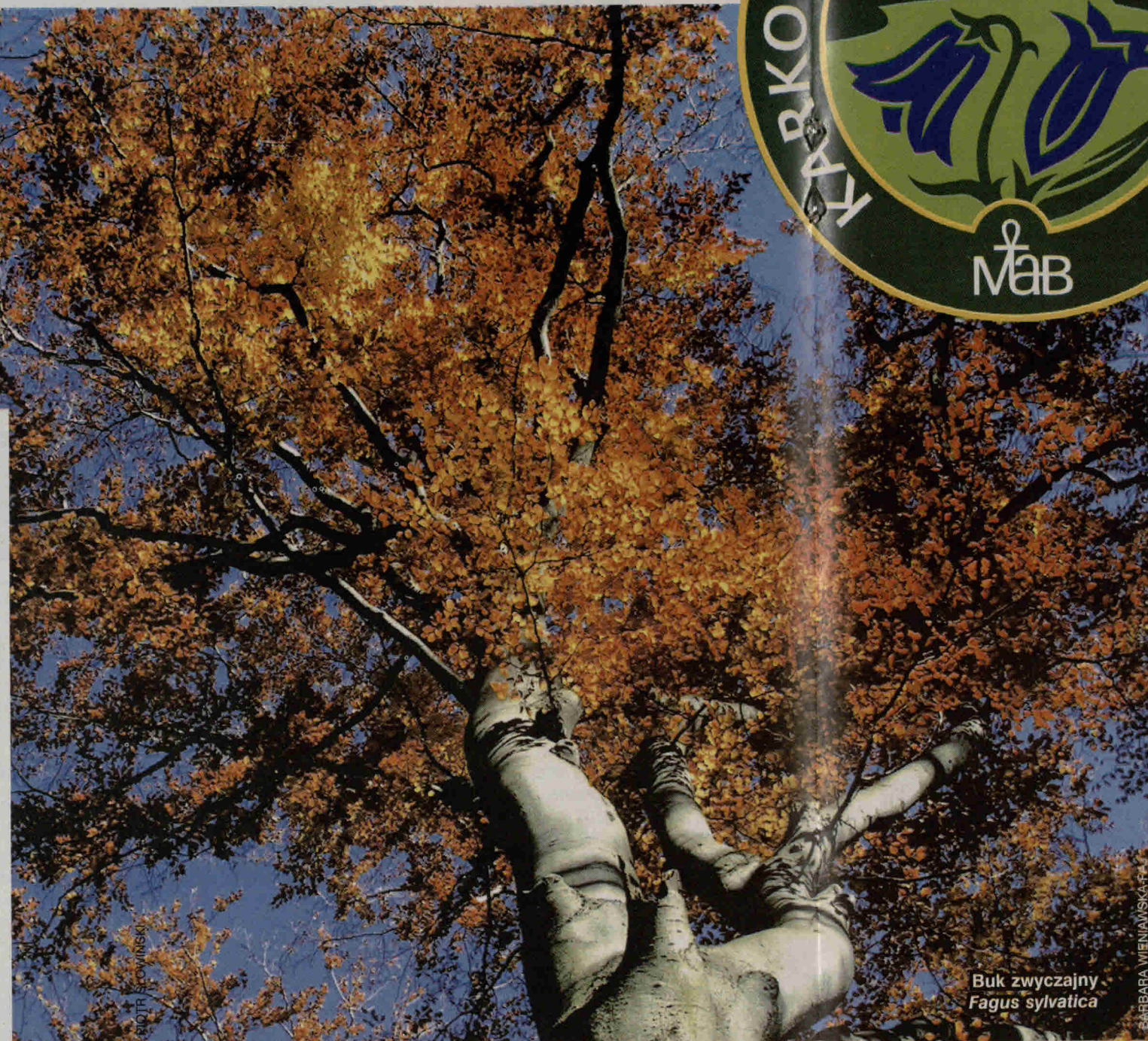
Oficjalnie jesień zaczyna się pod koniec września, ale coraz krótsze dni, chłodniejsze noce i mgliste poranki zapowiadają nieuchronne nadejście tej pory roku. Uczucie nostalgii, jakiego doświadczamy w tym okresie, może sprawiać wrażenie sennej atmosfery w otaczającej nas przyrodzie. Nic bardziej mylnego! Dla większości organizmów jesień to czas sporych zmian i intensywnej pracy; ożywienia z letniego letargu, związanego z przygotowaniami do nadchodzącej zimy.

Zmiana koloru liści na drzewach, której zawdzięczamy piękne jesienne pejzaże, tak naprawdę związana jest z rozkładem chlorofilu: zielonego barwnika znajdującego się w liściach, umożliwiającego roślinie fotosyntezę. Chlorofil rozkładany jest na prostsze związki i magazynowany w głębiej położonych tkankach. Wraz ze spadkiem ilości chlorofilu uwidaczniają się inne barwniki znajdujące się w liściach: żółte i pomarańczowe flawonoidy i ksantofile oraz czerwone antocyjany. Drzewa bardzo gospodarnie zarządzają swoim aparatem asymilacyjnym. W pewnym sensie przypominają w tym fabrykę wygaszającą stopniowo kolejne, nierentowne sektory produkcyjne, by ostatecznie zawiesić swoją działalność na okres zimy.

Skracanie się dnia świetlnego powoduje także wiele ptaków do wędrówki na ich stałe zimowiska. Dobrym miejscem obserwacji migrujących ptaków są przełęcze, będące najdogodniejszą drogą pokonania łańcuchów górskich. Ptaki często czeka bardzo daleka podróż, a końcówka lata to ostatni okres, w którym mogą intensywnie zerować w celu odłożenia niezbędnych

Wiewiórka pospolita
Sciurus vulgaris

Buk zwyczajny
Fagus sylvatica

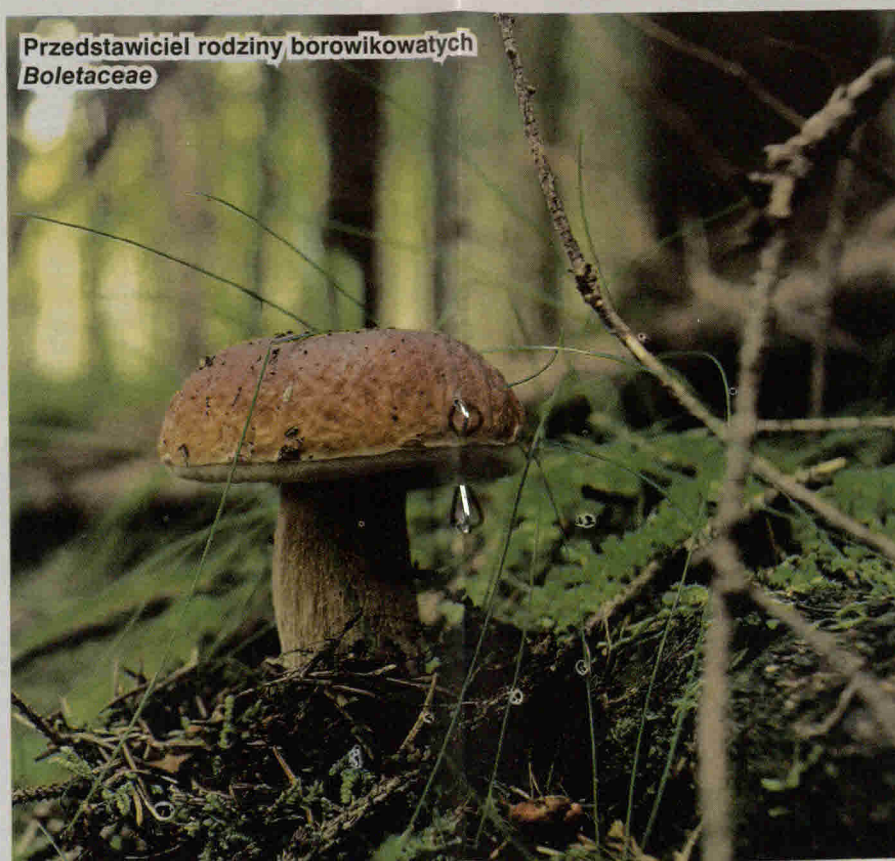
Kret europejski
Talpa europaea

rezerw energetycznych. Podobnie czynią wszystkie gatunki nietoperzy, borsuki, jeże i inne zwierzęta szykujące się do snu zimowego. Zwierzęta niehibernujące i niepodlegające trudnej migracji; takie jak wiewiórki, sójki czy orzechówki, muszą szykować spiznienie, które służy im będą jako źródło pokarmu podczas zimowych miesięcy. Z przechowywaniem zapasów nie ma większych problemów, w końcu orzechy i nasiona to pokarm zdatny do spożycia przez wiele miesięcy, kłopotem może okazać się jedynie zapamiętanie dokładnych lokalizacji wszystkich kryjówek.

Zimową rezerwę kretów stanowi natomiast do kilkuset dżdżownic, unieruchomionych poprzez nadgryzienie zwojów nerwowych i magazynowanych w jednym z podziemnych korytarzy.

Dla jelenia szlachetnego początek września upływa pod znakiem miłosnych uniesień: w tym czasie rozpoczyna się rykowisko. Jest to rytuał godowy, w którym samce starają się zaprezentować swoim ewentualnym partnerkom z jak najlepszej strony. W tej grze liczy się mocny głos, zdolny do całonocnego, głośnego porykiwa-

Przedstawiciel rodziny borowikowatych
Boletaceae

tętni życiem

Kwiczol
Turdus pilaris

Jeleń szlachetny
Cervus elaphus

nia oraz dobra kondycja fizyczna, wyrażona w rozmiarach ciała, a także wyhodowanym od wiosny porożu. Ważna jest także nieustępliwość w stosunku do konkurentów, co czasami kończy się może pojedynkiem dwóch zbliżonych wielkością byków. Rykowisko angażuje samce do tego stopnia, że w przeciągu jego trwania (około 3 tygodni) nie pobierają pokarmu, tracąc około 30 procent masy ciała.

Jesień to także czas rozrodu wielu grzybów podstawkowych. Jesienne słońce i niższe niż latem temperatury umożliwiają szybki rozwój grzybnii. W miejscu styku strzępek dwóch

osobników dochodzi do zespolenia ich komórek oraz wytworzenia owocnika, czyli „grzyba” w potocznym znaczeniu. Jeśli na tym etapie owocnik nie wyłduje w kobiałce lub wiadrze jakiegoś grzybiarza, w jego hymenoforze (u większości popularnych gatunków jest to blaszka lub rureczki na spodniej stronie kapelusza) zachodzi proces tworzenia sporów, które, rozslane po okolicy, dadzą początek tysiącom nowych organizmów.

Podczas jesiennych spacerów, na butwiejącym drewnie lub liściach natrafiać możemy także na osobliwe galaretowate twory, często jaskra-

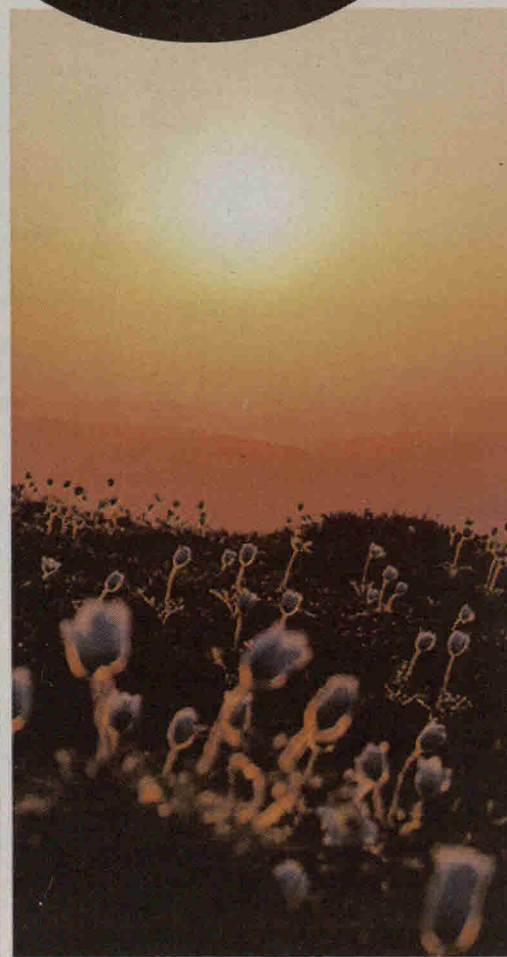
wo zabarwione. Są to śluzowce, bardzo ciekawe organizmy z pogranicza królestwa zwierząt i grzybów. Galaretowata forma zwana śluznią to wielojądrowy twór, powstający z fuzji olbrzymiej ilości jednokomórkowych pelczaków, które dotychczas, niewidoczne dla ludzkiego oka, penetrowały okolice „na własną rękę”. Śluznia zdolna jest do powolnego przemieszczania się i pochłaniania napotkanych na swojej drodze mikroorganizmów. Gdy śluznia pochłonie już dostateczną ilość materii, przekształca się w zarodnie przypominające często owocniki grzybów. W zarodniach

wykształcane są następnie zarodniki, z których, po rozsianiu przez wiatr, wyłgnie się kolejne pokolenie pelczaków. Jak widać, przyroda na jesień wcale nie zwalnia, przeciwnie - zachodzące w niej procesy nabierają tempa, by przygotować organizmy do nadchodzącej zimy. Biorąc przykład z otaczającej nas natury, warto chyba wziąć się do pracy: przygotować przetwory, zrobić porządek w ogrodzie czy iść na spacer do lasu i nazbierać trochę grzybów. W końcu jesień to nie pora na lenistwo.

Grzegorz Hajnowski

Weź udział w konkursie fotograficznym

Fundacja Nowin Jeleniogórskich, wspólnie z Nowinami Jeleniogórskimi, przy wsparciu wielu instytucji, organizacji oraz władz samorządowych, organizuje konkurs fotograficzny zatytułowany „Zobacz Ducha Gór”. Jego celem jest utrwalanie, prezentowanie i promowanie wszelkich bogactw oraz atrakcji turystycznych całego naszego regionu, a także promocja sztuki fotografowania i aktywnego wypoczynku. Na laureatów konkursu czeka wiele atrakcyjnych nagród!

To już piąta edycja konkursu organizowanego co dwa lata. Do jego kontynuowania zachęca nas powodzenie, jakim konkurs „Zobacz Ducha Gór” cieszy się wśród zainteresowanych skarbami natury, kultury i życiem regionu oraz sztuką fotografowania. Do poprzedniej, czwartej edycji konkursu zgłoszonych zostało 165 prac (w tym zestawy wielozdjęciowe) 37 autorów! Na pokonkursową wystawę w Muzeum Karkonoskim jurorzy zakwalifikowali 65 prac 26 autorów i przyznali dziesięć nagród - sześć głównych, jedną nagrodę specjalną oraz trzy wyróżnienia.

Bogactwo i uroda krajobrazu przyrodniczego oraz kulturowego naszych gór jest niewyczerpanym źródłem inspiracji twórczych. Dowód tego stanowi rosnący zbiór wartościowych fotografii, będący efektem konkursu, oraz rosnące grono osób, które chcą dzielić się z innymi swoimi fotograficznymi fascynacjami.

Nasz konkurs otwarty jest dla wszystkich zainteresowanych, zarówno mieszkańców regionu, jak i przyjeżdżających tutaj turystów, którzy, zwiedzając i podziwiając najpiękniejsze miejsca naszej sudeckiej krainy, rejestrują swoje wrażenia, wspomnienia i emocje przy pomocy aparatu fotograficznego.

Technika wykonywanych zdjęć jest dowolna, tematyka zaś bardzo szeroka. Konkursowe fotografie muszą przedstawiać skarby Ducha Gór, zarówno te naturalne, jak i kulturowe. Mogą to być zdjęcia wspaniałej przyrody, architektury, impresje fotograficzne inspirowane pobytami w górach, reportaże zapisujące ciekawych wydarzeń rozgrywających się w naszych górach, zdjęcia reportażowe prezentujące urok codziennego życia czy oryginalne fotograficzne pamiątki z wycieczek. Słowem, wszelkie fotograficzne obrazy, z jakich zbudować można album pokazujący bogactwo naszej wspaniałej krainy. **Ważne! Zdjęcia muszą być wykonane na obszarze Sudetów Zachodnich - Karkonoszy, Gór Izerskich, Rudaw Janowickich, Gór Kaczawskich, Kotliny Jeleniogórskiej w okresie od października 2017 roku do końca września 2019 r.**

Najciekawsze zdjęcia opublikujemy na łamach Kompas Górskiego - niezwyklego przewodnika turystycznego, wydawanego na każdą porę roku, a ich autorów przedstawimy także w Nowinach Jeleniogórskich. Większy zbiór konkursowych prac zaprezentujemy też na pokonkursowej wystawie w Muzeum Karkonoskim w Jele-

niej Górze. Na autorów najlepszych prac czekają również atrakcyjne nagrody, ufundowane przez partnerów konkursu. Wśród trofeów do zdobycia są dwie nagrody specjalne: Prezydenta Miasta Jeleniej Góry - za najlepszą fotografię Jeleniej Góry, oraz Nowin Jeleniogórskich - za najlepszą fotografię reportażową. O otwartej jeszcze puli nagród fundowanych przez Partnerów przedsięwzięcia informować będziemy w kolejnych zapowiedziach konkursu, publikowanych na łamach Kompas Górskiego oraz Nowin Jeleniogórskich i na portalu internetowym www.nj24.pl.

Termin zgłaszania prac do tegorocznej edycji konkursu mija **14 października 2019 roku. Uwaga! Decyduje data dotarcia przesyłki z pracami do organizatora.** Zdjęcia dostarczać można do siedziby Fundacji Nowin Jeleniogórskich pocztą tradycyjną bądź elektroniczną, a także osobiście. Zdjęcia w postaci elektronicznej zapisane muszą być w plikach o odpowiedniej jakości, pozwalającej na ich publikację w druku. Do udziału w konkursie zgłaszać można także klasyczne odbitki fotograficzne, gdyż w naszym konkursie udział brać mogą także ci, którzy posługują się analogowymi aparata-

tami fotograficznymi. Do prac w postaci klasycznych odbitek muszą być jednak dołączone wglądowniki w postaci cyfrowej, o parametrach umożliwiających ich wydruk w odpowiedniej jakości.

Warunkiem przyjęcia zdjęć do konkursu jest dostarczenie wraz z nimi wypełnionej i podpisanej karty zgłoszenia, udostępnionej na portalu www.nj24.pl (w zakładce Kompas Górski), gdzie opublikowany jest również regulamin konkursu. Formularze kart zgłoszeń oraz regulamin konkursu dostępne są także w siedzibie organizatora. Zdjęcia kierować należy przesyłkami tradycyjnymi na adres: Fundacja Nowin Jeleniogórskich, ul. M. Skłodowskiej-Curie 13, 58-500 Jelenia Góra (z dopiskiem na kopercie „Konkurs Zobacz Ducha Gór 2019”) lub pocztą elektroniczną na adres: fundacja@fundacjanj.org.

Rozstrzygnięcie konkursu, uroczyste rozdanie nagród oraz otwarcie pokonkursowej wystawy w Muzeum Karkonoskim w Jeleniej Górze zaplanowane zostało na **listopad 2019 r.**

Gorąco zapraszamy do udziału w naszym konkursie i wspólnym tworzeniu fotograficznego portretu Krainy Ducha Gór!

Najwyższa góra Sudetów oraz Republiki Czeskiej jest zazwyczaj głównym celem przybywających do Karpacza turystów, lecz we wschodniej części Karkonoszy wznoszą się też inne szczyty, które górskich wędrowców usatysfakcjonują pokonaniem wymagającego podejścia oraz wspaniałymi walorami widokowymi. Jedno z tych wzniesień to Skalny Stół, liczący 1282 m n.p.m. Jego wyniosła sylwetka widoczna jest, gdy idziemy ul. Obrońców Pokoju w stronę skrzyżowania z ulicami Wilczą i Skalną.

Aby zdobyć Skalny Stół, należy wejść na czarny szlak, który wiedzie leśną drogą, na prawo od pensjonatu „Krucze Skały”. Warto na chwilę zboczyć w lewo - przez kładkę na potoku Płomnica dojdziemy do imponującej, zbudowanej z granitognejsów grupy skalnej, zwanej Krucze Skały. W minionych wiekach wydobywano tu kamienie szlachetne i półszlachetne - nawet tak rzadkie jak szafiry. Kto dokładnie obejrzy 25-metrowy masyw skalny, znajdzie w nim wgłębienia stanowiące po części naturalne pieczary, a po części - efekt dawnych prac górniczych.

Gdy wrócimy na czarny szlak, poprowadzi nas łagodnie wznosząca się, leśna droga, wiodąca wzdłuż Płomnicy. Dochodzimy nią do skrzyżo-

wania szlaków zielonego i czarnego przy tzw. Szerokim Moście, po czym, idąc dalej czarnym szlakiem, wchodzimy do Sowiej Doliny.

Miejsce niezwykle - zarówno pod względem budowy geologicznej, interesującej, związanej z dawnym górnictwem historii, jak i - odosobnienia. Właściwie nie wiadomo, co sprawia, że jest to najrzadziej odwiedzany przez turystów zakątek wschodnich Karkonoszy. Fakt, że nie wiedzie bezpośrednio na Śnieżkę? Odium czarnego szlaku, powszechnie uważanego za najtrudniejszy? Coś w tym jest, gdyż wędrowka przez Sowią Dolinę do najłatwiejszych nie należy.

Czarny szlak, po początkowym, łagodnym podejściu, wiedzie dosyć ostro pod górę. Na-

grodą są widoki na geologiczne ciekawostki, jak np. zbudowane ze srebrzyście lśniącego łupków łyszczykowych wzgórze Buława o wysokości 877 m n.p.m., sterczące pośrodku doliny. Naprzeciw Buławy, na prawo od szlaku, wypatrzymy stare hałdy i wejścia do opuszczonych sztolni dawnych kopalni - Sowią Dolina stanowiła w średniowieczu teren penetracji tzw. Walończyków, którzy odkryli tu miedź, ołów, srebro, arsen, a nawet złoto. Swoje odkrycia opisali w XV-wiecznych Księgach Walońskich. Jeszcze w drugiej połowie XIX w. wydobywano te bogactwa, a jeden z potoków tworzących rzeczkę Płomnicę, dopływający z prawej strony szlaku, nosi nazwę Płóknica - od wypłukiwania metali z rud i skały płonej. Drugi

z potoków źródłowych Płomnicy to Niedźwiada. Ta nazwa przypomina, że w Karkonoszach, ponad 200 lat temu, żyły niedźwiedzie.

Nad miejscami dawnych prac górniczych zobaczyć można skałki zwane Granatami. Niedgdyś znajdowano tu drobne kryształki ciemnoczerwonego minerału, który z chemicznego punktu widzenia jest połączeniem kwarcu i glinu. Jubilerzy cenią granaty za ich niezwykłą kolorystykę, a miejscowi znawcy minerałów twierdzą, że po obfitych opadach deszczu wciąż jeszcze można w Płóknicy lub Niedźwiadzie znaleźć te kamienie, nawet o średnicy 1 cm.

Powyżej zbiegu Płóknicy i Niedźwiady nasz szlak pnie się serpentynami na Sowią Przełęcz (1164 m n.p.m.). Już na tym stromym podejściu można rozkoszować się wspaniałymi panoramami okolic Karpacza, lecz jeśli z Sowiej Przełęczy pójdziemy niebieskim szlakiem w lewo, osiągniemy cel naszej wędrowki - Skalny Stół.

Góra stanowi zachodni kraniec tzw. Kowarskiego Grzbietu. Zbudowana jest z prastarych, prekambryjskich jeszcze łupków łyszczykowych, więc każdy, kto pasjonuje się geologią, znajdzie tu inspirację dla swych zainteresowań. Największym jednak walorem Skalnego Stołu są panoramy. Wzniesienie stanowi znakomity punkt widokowy na wschodnią część Karkonoszy, Karpacz oraz Kotlinę Jeleniogórską. Z nietypowej perspektywy można ujrzeć stąd Śnieżkę, a także znajdującą się po czeskiej stronie dolinę rzeki Upy, zamkniętą masywem tzw. Czarnej Góry, również leżącej w Czechach.

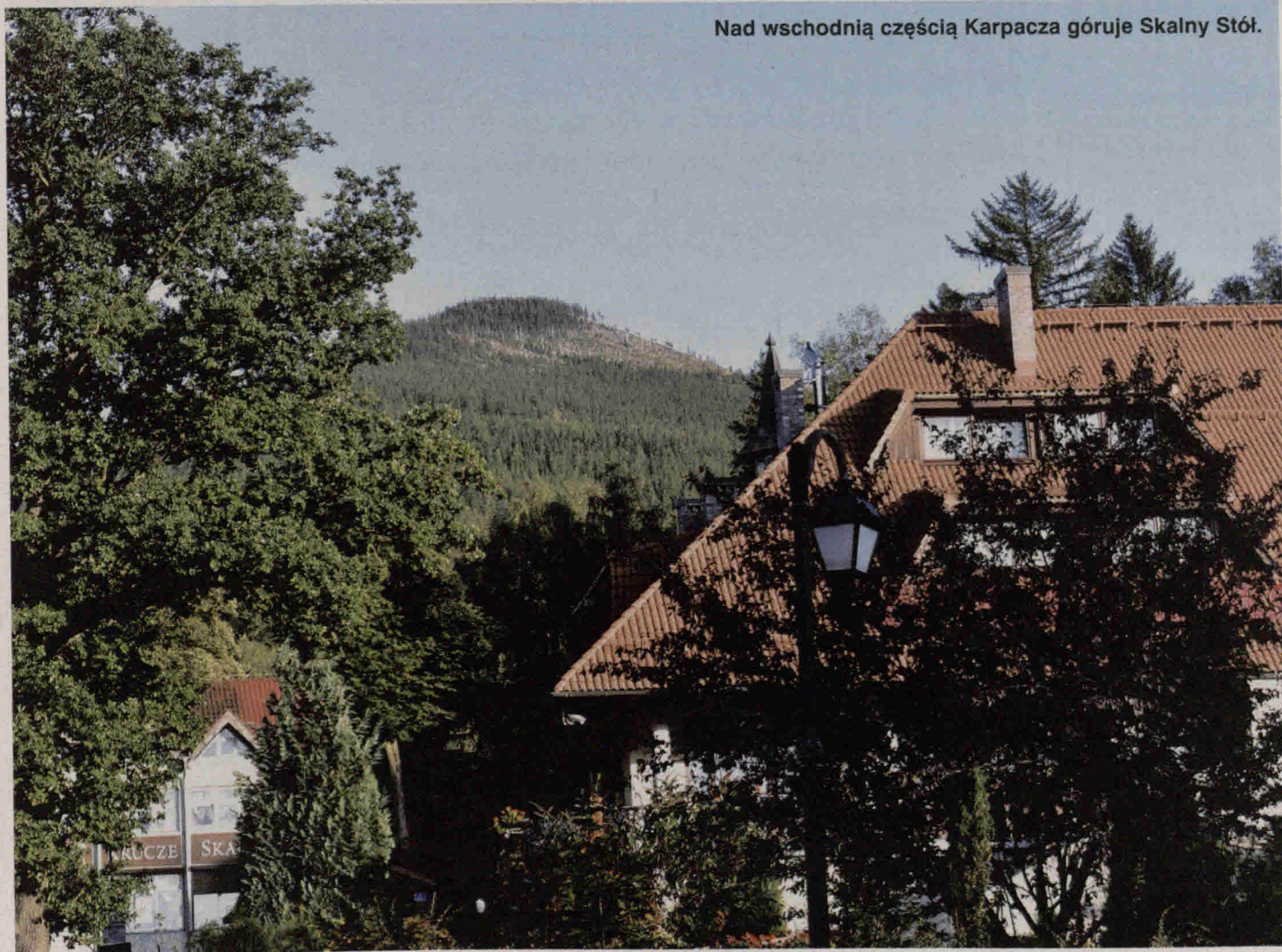
Podejście z Karpacza na Skalny Stół zajmuje około 3 godzin. Wariantów powrotu mamy kilka. Jeżeli wędrowkę zaczęliśmy rano, możemy wycofać się na Sowią Przełęcz, a stamtąd podejść przez czeskie schronisko „Jelenka” i Czarą Kopę na Śnieżkę. Można też pójść przez Kowarski Grzbiet w stronę Przełęczy Okraj, skąd do Karpacza dostaniemy się komunikacją publiczną. Ci, którzy nie boją się stromych zejść, ruszą ze Skalnego Stołu w dół, żółtym szlakiem, do dawnej osady pasterskiej Budniki na stokach Kowarskiego Grzbietu, skąd szlak zielony doprowadzi do Karpacza.

Jeśli jednak do rannych ptaszków nie należymy, a na Skalnym Stole znajdziemy się w godzinach wczesnopopołudniowych, lepiej będzie tym samym, czyli czarnym szlakiem zejść do Karpacza - jesienne dni są krótkie, a podstawowa zasada bezpiecznego korzystania z uroków górskiej wędrowki głosi, że do zachodu słońca powinniśmy już zejść ze szlaku.

Nie tylko Śnieżka góruje nad Karpaczem...

Nad wschodnią częścią Karpacza góruje Skalny Stół.

Pożegnać słońce, pobiec w góry, porozmawiać o wyprawach na szczyty

Jesień w Karpaczu to pora nie tylko na wędrówki nieco opustoszałymi trasami. To także okazja do uczestniczenia w ciekawych oraz oryginalnych spotkaniach i zawodach. Do takich należy Pożegnanie Słońca w Budnikach.

Idzie czas, gdy słońca nie widać w Budnikach

Miłośnicy tej nieistniejącej już miejscowości w pobliżu Karpacza i Kowar dbają, aby o tym szczególnym miejscu nie zapomniano. Dwa razy do roku można z nimi powędrować do Budnik. Na wiosnę, by powitać słońce. Jesienią, by je pożegnać. W tym roku Pożegnanie Słońca w Budnikach zaplanowane zostało na **16 listopada**. Uczestnicy wyprawy wyruszą o godz. 9.00 spod DW Krucze Skały (Karpacz) i DW Przedwiośnie (Kowary).

Historia Budnik sięga XVII wieku, kiedy to w wyniku wyniszczającej wojny 30-letniej okoliczni mieszkańcy szukali schronienia w niedostępnych terenach górskich. Osiedla tego typu miały charakter tymczasowy, skąd najpewniej wzięła się pierwsza nazwa osady - Forstbauden (Leśne Budy). Gdy niebezpieczeństwo wojny minęło, część osadników została na miejscu, trudniąc się pasterstwem, wyrobem serów czy robotami leśnymi.

Ponad sto lat później, w związku z rozwojem turystyki, Budniki zaczęły przeżywać okres największego rozkwitu. Na przełomie XIX i XX wieku w wiosce powstały nawet dwie gospody. W późniejszych latach na terenie wsi funkcjonowała także filia ewangelickiej szkoły i schronisko. Dzisiaj po większości budowli nie ma śladu. Miłośnicy Budnik oznaczyli jednak miejsca, gdzie się one znajdowały. Są tam tablice informacyjne. W szalasy w Budnikach można obejrzeć na zdjęciach, jak wyglądała ta miejscowość przed wojną.

We wspomnieniach dawnych mieszkańców wyczytać można o występowaniu każdej zimy grubej pokrywy śnieżnej, która utrudniała komunikację nawet pomiędzy poszczególnymi domostwami. Szczególnie uciążliwy w tym czasie był także brak słońca, które przez 113 dni w roku nie wychodziło ponad masyw Grzbietu Kowarskiego. Z tego względu rokrocznie

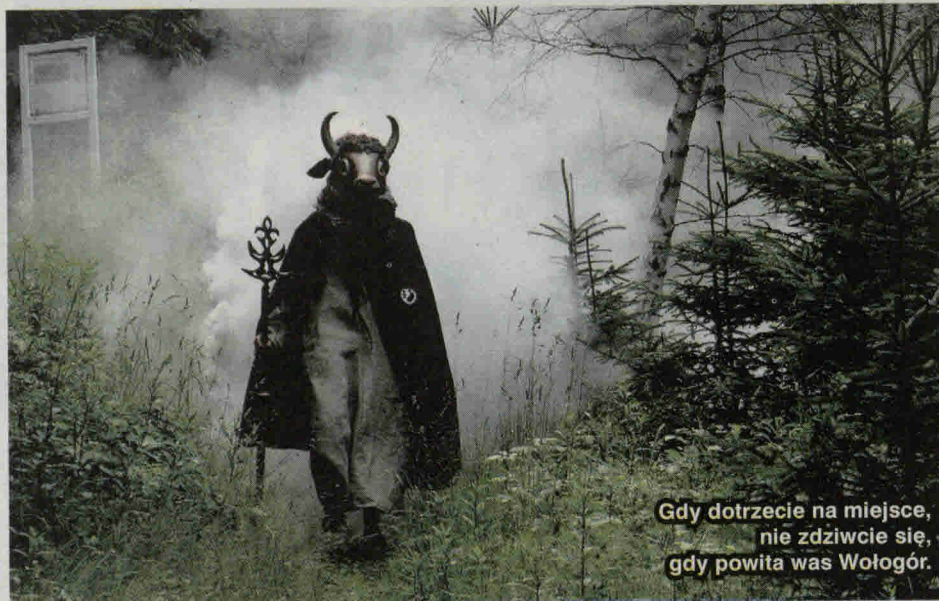
odbywały się uroczystości. Zwykle w listopadzie organizowano pożegnanie, zaś w okolicach 19 marca powitanie słońca. Ta tradycja została wznowiona przez miłośników Budnik. Można się do nich przyłączyć.

Wołogór pilnował porządku w górach

Gdy dotrzecie na miejsce, nie zdziwcie się, gdy powita was Wołogór. Jak głosi legenda, był to jeden z pomocników Liczyrzepy. Jak opisuje Krzysztof Pallaga, Wołogór swoją siedzibę miał na Wołowej Górze, między Kowarami i Karpaczem. Ze starych podań wynika, że właśnie z tego powodu góra ta wzięła nazwę Wołowej. Jedynym człowiekiem, który go widział w życiu, był sędziwy staruszek z Kowar o imieniu Gustaw. Opowiadał, że stwór miał ludzką postać, z głową wołu. Wołogór miał za zadanie pilnować porządku w górach w rejonie Wołowej Góry, Budnik i strumienia Malina.

Ponadto miał pomagać w trudnych sprawach okolicznym mieszkańcom i turystom. Władał magicznym totemem, który dawał mu magiczną moc.

- Jednak jak wszystko z czasem się kończy, przyszedł i czas na Wołogóra. Tajemniczy totem tracił moc. Budniki pustoszały, następował inny okres. Wołogór czuł się zmęczony i bezsilny. Odszedł w górę strumienia Malina w rejon wodospadów wraz ze swoim totemem. Na jednym z głazów odtąd kształt totemu oraz pozostał ślad swojej prawej stopy i zniknął na zawsze. Miejsce to było zawsze słoneczne i radosne, ale z chwilą zniknięcia tam Wołogóra stało się ponure do dnia dzisiejszego. Od tego momentu miejsce to nazywane jest „Ponurą Kaskadą” - głosi legenda. Podczas pożegnania słońca 16 listopada dotrzecie w opisane miejsca, zasiądziecie przy ognisku i będziecie świętować z innymi wędrówkami.

Gdy dotrzecie na miejsce, nie zdziwcie się, gdy powita was Wołogór.

Więcej informacji o wydarzeniach w Karpaczu na stronie internetowej www.karpacz.pl oraz oficjalnym profilu na Facebooku: www.facebook.com/UMKarpacz/.

Bieg do Kotła Łomniczki

Przed wyprawą do Budnik można potrenować podczas Biegu do Kotła Łomniczki. To 3-kilometrowa trasa dla każdego. Według organizatorów można ją pokonać biegnąc, maszerując, uprawiając nordic walking, a nawet spacerując. Chodzi o wspólne popularyzowanie biegania i po prostu aktywności na świeżym powietrzu dla wszystkich, bez żadnych ograniczeń wiekowych.

Zawodnicy wyruszą na trasę **5 października** o godz. 11.00 przy ul. Olimpijskiej w Karpaczu, przy wejściu na szlak czerwony im. Mieczysława Orłowicza. Meta znajduje się przy schronisku PTTK „Nad Łomniczką” w Karpaczu.

Z himalaistami na filmach o górach

Karkonoskie Dni Łajtowych nie mogą przepuścić wielbiciele gór. Od 29 listopada do 1 grudnia w hotelu Gołębiowski w Karpaczu będą mogli obejrzeć filmy poświęcone tematyce górskiej, wysłuchać relacji z niezwykle interesujących wypraw oraz spotkać się i podyskutować z elitą polskiego i światowego alpinizmu oraz z wielkimi gwiazdami sceny wspinaczkowej. W poprzednich edycjach festiwalu można było wysłuchać prelekcji między innymi Denisa Urubko, Elisabeth Revol, Bogusława Magrela czy Jarosława Batora. W tym roku także nie zabraknie sław himalaizmu. Program tegorocznych Karkonoskich Dni Łajtowych znajdziecie na www.dnialajtowe.pl.

Szklarska Poręba

Rowerowa Kraina to 20 oznakowanych tras rowerowych, tworzących pętlę (w tym 14 w Szklarskiej Porębie), o łącznej długości ok. 450 km (około 350 km w granicach gminy), a także skate park, wypożyczalnię i serwisy rowerowe. Najdłuższy zjazd na trasie mierzy aż 8 km! Najwyższy punkt, na który można wjechać (i z niego zjechać), osiąga wysokość 1150 m n.p.m. Trudności tras mierzone są w skali od 1 do 5. Przeciętna długość poszczególnych tras waha się od 8 do 50 km.

Zapierające dech w piersi widoki i kontakt z naturą. Wypożyczalnia i serwisy sprzętu rowerowego. To wszystko można znaleźć w Szklarskiej Porębie – Rowerowej Krainie, znakomitej na jesienne rodzinne wycieczki.

Rowerowy Bieg Piastów

Polana Jakuszycka obfituje w ścieżki rowerowe, które spełnią oczekiwania nawet najwybredniejszych miłośników dwóch kółek. Dla wszystkich, którzy lubią sportową rywalizację, **28 września 2019 r.** odbędzie się 5. Rowerowy Bieg Piastów. Dla uczestników przygotowano 3 dystanse MINI, MEGA i GIGA. Trasa MINI prowadzi przez Orle, Granicznik, Cichą Równię, nad Izerę, Szklarską Drogę oraz Górny i Dolny Dukt. Start i meta w Jakuszycach. Nie

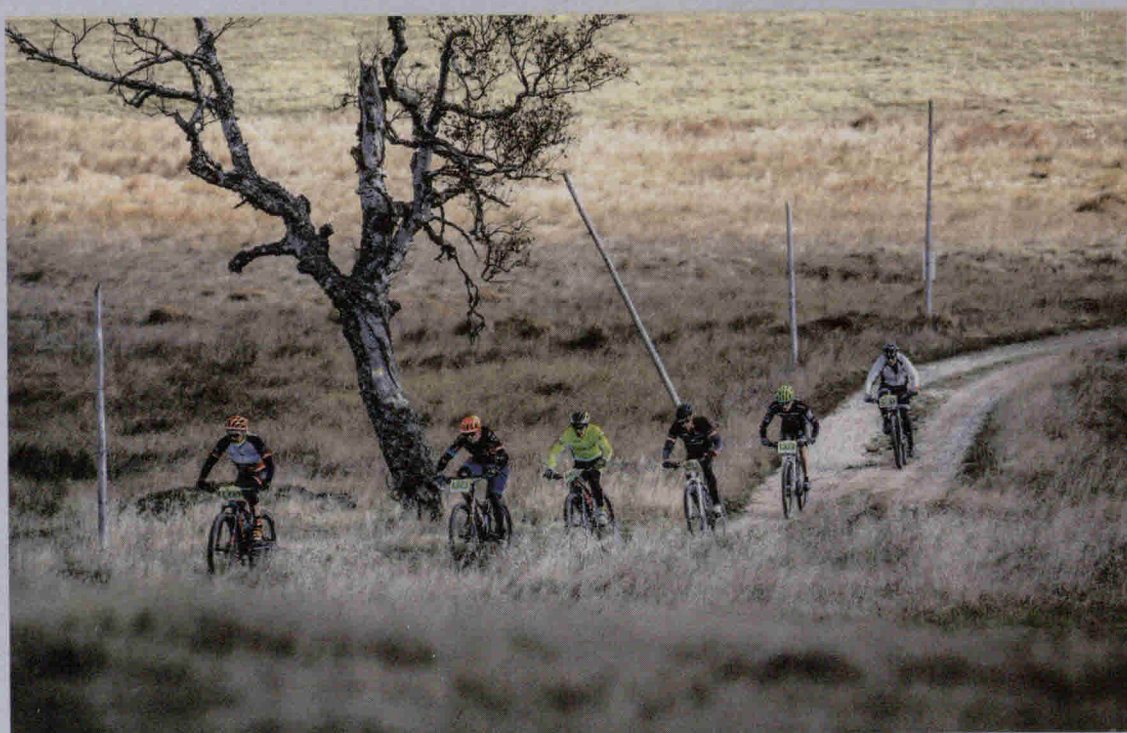
zabraknie też fragmentu asfaltowej trasy Spacerowej z Polany Jakuszyckiej do Rozdroża pod Działem Izerskim. Trasa MEGA to prawdziwe wyzwanie. Z Jakuszyce aż pod Stóg Izerski nad Świeradowem-Zdrojem i z powrotem! Ma wiele kamieni, wymagających ogromnej koncentracji zjazdów, podjazdów i podejść, na których trzeba się bardzo mocno starać, by nie zejść z roweru i go nie prowadzić. Trasa GIGA to wyzwanie dla najlepszych i najtwardszych. Z Jakuszyce aż pod Stóg Izerski nad Świeradowem-Zdrojem, a potem jeszcze pod Wysoki Kamień i w pobliżu Zakrętu Śmierci! Dopiero stamtąd powrót do Jakuszyce przez odcinki najtrudniejsze: Czerwone Skałki, Wodę Mineralną i Bez Łaski. Potem jeszcze Dolny Dukt i meta. Po drodze wiele kamieni, wymagających świetnej techniki i skupienia zjazdów, podjazdów i podejść.

Nie zabraknie też atrakcji dla najmłodszych. Rowerowa Przygoda to „wyścig” dla dzieci do 12. roku życia i konieczne pod opieką dorosłych. Dystans wyniesie około kilometra - wszyscy dadzą radę, wszyscy będą zwycięzcami.

Zapisy na wszystkie dystanse Rowerowego Biegu Piastów trwają już od 1 maja 2019. Szczegóły na www.bieg-piastow.pl.

Rowerowa Kraina

Każdego, kto zasmakował górskiej turystyki rowerowej, nie trzeba przekonywać o atutach tej formy aktywnego wypoczynku. Przemierzanie górskich szlaków na dwóch kółkach daje możliwość pokonywania większych dystansów niż turystyka piesza, niesie ze sobą poczucie przestrzeni i niezależności, podnosi niejednokrotnie poziom adrenaliny oraz przysparza wielu pozytywnych emocji. Szklarska Poręba jest miejscem, gdzie turystyka rowerowa smakuje najlepiej.

Izerska legenda...

W części Świeradowa-Zdroju, a dokładnie w osiedlu Czarniawa-Zdrój, położony jest piękny, zabytkowy Młyn, zwany Czarcim. Młyn przyjął swą nazwę od przekazywanej od pokoleń na tych terenach legendy o czarcie hulającym w młynie - aby ustrzec się przed jego kławami, należy jednak przed wejściem do młyna dotknąć głowy strzegącego wejścia lwa.

Dawno temu w Czarniawie-Zdroju osiedlił się młodzienczek imieniem Bożydar. Za oszczędności kupił w okolicach Czarnego Potoku kawałek gruntu i postawił na nim młyn wodny. Wiosną i jesienią wody w rzece nie brakowało, ale w okresie letnim i zimowym zdarzało się, że przy braku opadów nie można było poruszyć ciężkiego koła młyńskiego. Klientów młynarz miał niewielu, ponieważ mieszkańcy wioski wozili zboże do innych młynów. Problem ten spędzał sen z powiek Bożydarowi. Gdy pewnej nocy wracał z karczmy w Orłowicach, spotkał na swej drodze nieznanego wędrowca. Pod wpływem chmielowego napoju Bożydar zwierzył się nieznanemu ze swych problemów, a ten doradził mu, aby poszedł o północy na Czarną Kopę i na skale wyrzeźbił pierwszą literę swojego imienia. Rada była zaskakująca i dziwna, ale nietrudna do wykonania. Po kilku tygodniach, kiedy młyn zatrzymywał się coraz częściej, a klientów było coraz mniej, Bożydar wybrał się na wspomnianą górę i wykuł w skale literę B. I wszystko się zmieniło, koło młyńskie obracało się bez przerwy, a mieszkańcy przywozili zboże na przemiał. W krótkim czasie Bożydar stał się jednym z najzamożniejszych mieszkańców wioski. I wtedy okazało się, że mimo majątku żadna z pań nie chce go poślubić. Martwiąc się tym, podczas jednej z bezsennych nocy zauważył siedzącą nad brzegiem potoku postać. Rozpoznał w niej nieznanego, którego dawno temu spotkał na swej drodze. Znowu opowiedział mu o swoim zmartwieniu, a nieznamy znowu poradził mu, by wykuł na skale obok pierwszej ostatnią literę swojego imienia. Następną noc Bożydar udał się na Czarną Kopę i zrobił, co mu poradził nieznamy. Nie minął tydzień, a oświadczyli

Bożydarowi przyjechała panna z okolicznej miejscowości. Wyprawiono huczne wesele, a młodzi żyli długo i szczęśliwie. Niestety, nie doczekali się potomstwa. Aż przyszedł wreszcie czas, gdy Bożydar musiał rozstać się z życiem doczesnym - wówczas nieznamy pojawił się po raz trzeci. Wziął go za rękę i zaprowadził pod Czarną Kopę, gdzie rozsunięły się skały i czar wciągnął Bożydara do mrocznych czeluści piekła.

Stuchając rad nieznanego, własną ręką na skale podpisał na siebie wyrok. Wdowa przeżyła młynarza zaledwie o kilka lat, a młyn spłonął od uderzenia pioruna. Tyle legenda.

W roku 1890, w tym samym miejscu wzniesiono młyn murowany, który w myśl legendy nazwano

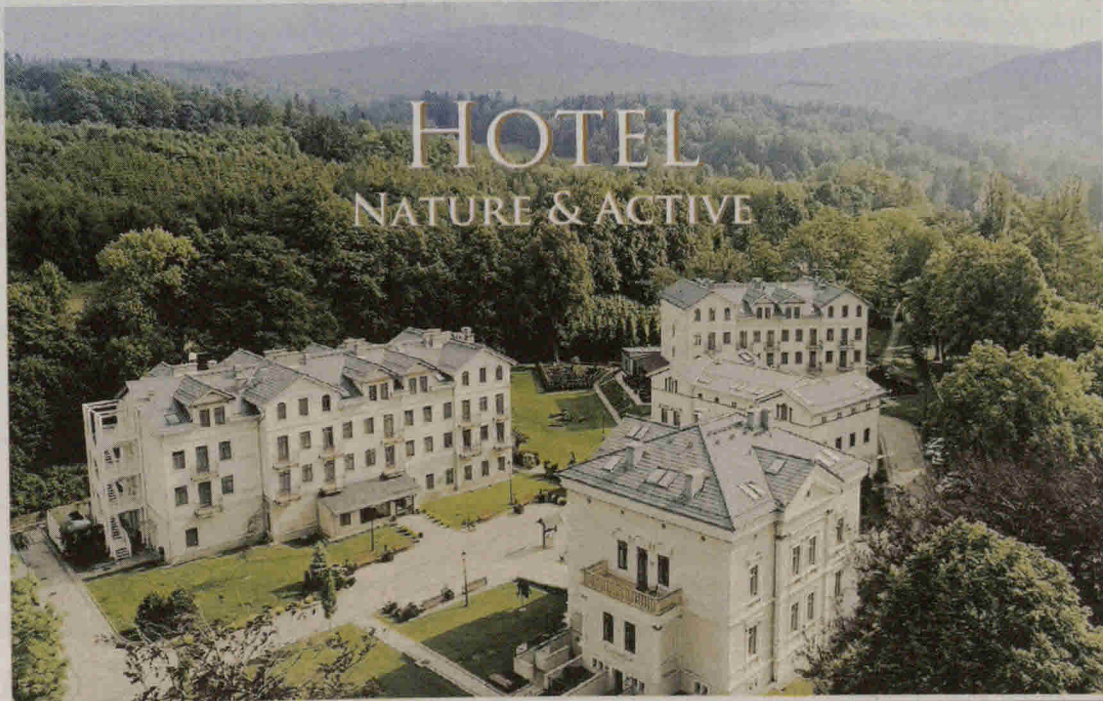
Czarcim. Czarcim Młyn dysponuje najstarszym kołem napędowym na tym terenie i należy do nielicznych tego typu obiektów na Dolnym Śląsku. Praktycznie tylko niewielkie zmiany i modernizacje zostały wprowadzone we młynie od daty jego powstania i po dziś dzień funkcjonuje on starym sposobem.

Obecnie Czarcim Młyn to skansen produkcyjny. Można tu zobaczyć ponad 120-letni piec chlebowy, można zajrzeć do komory sercowej pieca, obejrzeć maszyny i urządzenia produkcyjne. Można też wziąć czynny udział w cyklu produkcyjnym. Co prawda chleb w starym piecu wypiekany jest okazjonalnie i ma raczej charakter „konserwacyjny”, to jednak w latach 2010-2012 powstała nowoczesna kuchnia warsztatowa, w której chleb z zachowaniem wszystkich procedur pieczony jest codziennie. Codziennie też produkcja skonsumowana zostaje przez zwiedzających.

Zwiedzanie Czarciego Młyna możliwe jest od środy do soboty. We wtorki prowadzone są specjalne warsztaty piekarskie, podczas których zwiedzający, od ziarenka do bochenka, mogą przyrządzić się dawnemu cyklowi produkcji pieczywa - zapoznać z rodzajami zbóż, mąkami i produktami niezbędnymi do wypieku, wyrobić ciasto na chleb, zagnieść i uformować bułki, i oczywiście oddać się degustacji wypieków.

Czarcim Młyn jest również jednym z miejsc postojowych na trasie szlaku turystycznego „Śladami Izerskich Tajemnic”. Można tu odpocząć, przespacerować się wokół młyna po Ogrodzie Roślin i Ziół oraz zobaczyć Czarny Strumień, który napędzał młyńskie koło i był przyczyną kłopotów Bożydara. To też okazja, aby przenieść się w czasy, kiedy produkcja mąki i wypiek chleba były wartością.

HOTEL | RESTAURACJA | COTTON CLUB | MINERAL SPA | BASEN

- BLISKOŚĆ STOKÓW NARCIARSKICH, TRAS ROWEROWYCH SINGLE TRACK ORAZ BIEGOWYCH RUN TRACK
- PAKIETY DLA AKTYWNYCH: FIT LADY, FIT CAMP
- ACTIVE MEN SPA, BIKE FRIENDLY
- ZABIEGI SPA IDEALNE PO WYSIĘKU
- REGENERACJA W STREFIE WELLNESS
- PRZECHOWALNIA SPRZĘTU SPORTOWEGO
- MYJKA ROWEROWA BIKE WASH
- STACJA NAPRAWCZA DO ROWERÓW
- SUSZARKA DO BUTÓW
- FREE SKI BUS
- WYPOŻYCZALNIA KIJÓW NORDIC WALKING
- MAPY TRAS DOSTĘPNE DLA GOŚCI

ŚWIERADÓW - ZDRÓJ

COTTONINA
HOTEL & MINERAL SPA RESORT

UL. SANATORYJNA 7
59-850 ŚWIERADÓW-ZDRÓJ
+48 75 78 45 500
INFO@COTTONINA.PL
WWW.COTTONINA.PL

KACZAWSKIE Single Tracki

Kaczawskie single tracki otwarto na początku maja tego roku, jako trzeci tak rozbudowany kompleks ścieżek rowerowych tego typu na Dolnym Śląsku. To oznakowane, leśne ścieżki rowerowe na naturalnym podłożu, szerokie na ok. 1 m, prowadzone tak, by zapewnić jak najwięcej frajdy z jazdy, przy jednoczesnym poszanowaniu przyrody. Kręte, obfitujące w zjazdy i podjazdy, wykorzystujące naturalne warunki terenowe dla uatrakcyjnienia przejazdu hopkami, muldami, rynnami zjazdowymi, slalomami, a przy tym bezpieczne dzięki temu, że są jednokierunkowe.

Trasy zostały stworzone w taki sposób, aby można było z nich korzystać bez względu na wiek czy umiejętności, od wczesnej wiosny do późnej jesieni. Podzielone są na pięć lokalizacji, z zamysłem, by w każdej z nich cyklista mógł spędzić cały dzień.

Na Kaczawskie Single Tracki składa się dziesięć tras, tworzących pięć pętli:

- single track „Dłużek” (15,9 km), Wojcieszów/Dobków
- single tracki „Dwa Wąwozy” (6,3 km) i „Pod Grzybkami” (2,9 km), Rzeszów
- single tracki „Gozdno 1” (10,8 km) i „Gozdno 2” (2,8 km), Gozdno

- single tracki „Okole” i „Okole Zjazd” (10,1 km), Lubiechowa/Chrośnica
 - single tracki „Ostrzyca” (4,1 km), „Pod Ostrzycą” (3,9 km) i „Zielonki” (5,1 km), Proboszczów/Bełczyna/Twardocice.
- Trasy mają różny stopień trudności. Te najłatwiejsze poprowadzono w Rzeszówku i Gozdnie oraz wokół Ostrzycy Proboszczowickiej. Projektanci przygotowali tam tzw. rollery. Nieco bardziej wymagające są ścieżki na Okolu. Amatorzy najtrudniejszych tras znajdują je przy Dłużku.

Dodatkową atrakcją dla cyklistów będą trzy oddane w ubiegłym roku a położone w prze-

Względnie łagodne, oferujące wspaniałe widoki, ciekawe przyrodniczo i kulturowo Góry Kaczawskie oraz ich Pogórze, to teren wymarzony na wycieczki rowerowe. I wreszcie miłośnicy tej formy aktywności doczekali się tras, które pozwolą zwiedzać tę krainę na dwóch kółkach. Mają do dyspozycji 63 km single tracków i możliwość dotarcia rowerem na trzy punkty widokowe w bonusie.

Ci, którzy dotrą na jeden z punktów widokowych, ujrzą niezwykłą panoramę Karkonoszy, widzianych z perspektywy Gór Kaczawskich.

Single tracki to oznakowane, leśne ścieżki rowerowe na naturalnym podłożu, szerokie na ok. 1 m, prowadzone tak, by zapewnić jak najwięcej frajdy z jazdy.

Rowerzyści korzystający z kaczawskich single tracków bardzo je sobie chwalą. Podkreślają różnorodność tras, zwłaszcza ich urozmaicenia techniczne.

Dodać jeszcze trzeba, że także miłośnicy pieszych wędrówek i nordic walking znajdą coś dla siebie w Kaczawskiej Rowerowej Krainie - wytyczono przeznaczone do tego rodzaju aktywności ścieżki, prowadzące na górskie szczyty z punktami widokowymi.

Rowerzyści korzystający z kaczawskich single tracków bardzo je sobie chwalą. Podkreślają różnorodność tras, zwłaszcza ich urozmaicenia techniczne.

Kaczawskie Single Tracki powstały dzięki Nadleśnictwu Złotoryja oraz gmin Świerżawa, Wojcieszów, Pielgrzymka, które uczestniczyły w przedsięwzięciu.

Anioły, wulkany i welon Babci Greta

Zaledwie pół godziny drogi od Jeleniej Góry, w sercu Krainy Wygasłych Wulkanów, leży pozornie uśpiona miejscowość, która może Was mocno zaskoczyć. Jak to pytają niektórzy goście: „Takie rzeczy na takim wygizdowie?”.

Dobków (niem. Klein Helmsdorf), bo o nim mowa, to modelowy przykład wsi łańcuchowej, z charakterystycznym dla Sudetów ułożeniem zabudowy wzdłuż doliny strumienia. Doliną tego strumienia - Bukownicy - biegnie geograficzna granica Gór Kaczawskich i Pogórza Kaczawskiego, regionu znanego jako Kraina Wygasłych Wulkanów.

Źródła historyczne po raz pierwszy wzmiankują o Dobkowie w 1203 roku. Głaz upamiętniający 800-lecie wsi został ustawiony w centrum miejscowości w 2003 roku. Ponieważ okoliczne ziemie należały do klasztoru, a nie do świeckich właścicieli, w Dobkowie nigdy nie było pałacu - zachowały się jedynie ruiny dawnego renesansowego dworu, zamieszkiwanego niegdyś przez administratora klasztornych dóbr. Jako wieś należąca do cystersów był katolicką enklawą w regionie zamieszkiwanym przez ewangelików. Katolicka tradycja podyktowała wyjątkowy krajobraz Dobkowa: występują tu liczne kapliczki i krzyże przydrożne, wiele budynków gospodarczych i domów zdobią też wywietrzniki w kształcie krzyży. Takich symboli niewiele jest na Dolnym Śląsku - w tradycji protestanckiej one nie występowały.

Dobków wyróżnia nie tylko unikalna historia, ale także aktywność i artystycz-

na dusza jego mieszkańców. Znajdują się tu trzy rodzinne pracownie ceramiczne. Choć każda z nich posiada własny styl i klimat, łączy je ręczna technika lepienia, częste motywy roślinne oraz...

anioły. Dobkowskie anioły można od wielu lat spotkać na jarmarkach i wystawach na Dolnym Śląsku, jednak najlepiej zobaczyć je na miejscu - tam, gdzie powstają! Każdą z pracowni można odwiedzić po wcześniejszym umówieniu lub wpaść z nieoczekiwaną wizytą - jeśli artyści są w domu, z przyjemnością pokażą swoje prace. Może nawet wyjdziecie stamtąd ze świeżo zaadaptowanym aniołem, który będzie czuwał nad pomyślnością Waszego domu?

W centrum miejscowości, niedaleko zabytkowego kościoła pw. św. Idziego, uwagę zwracają pięknie odremontowane budynki dawnego gospodarstwa w stylu frankońskim. Dziś znajduje się tam niesamowite miejsce - nowoczesne centrum edukacyjne, dzięki

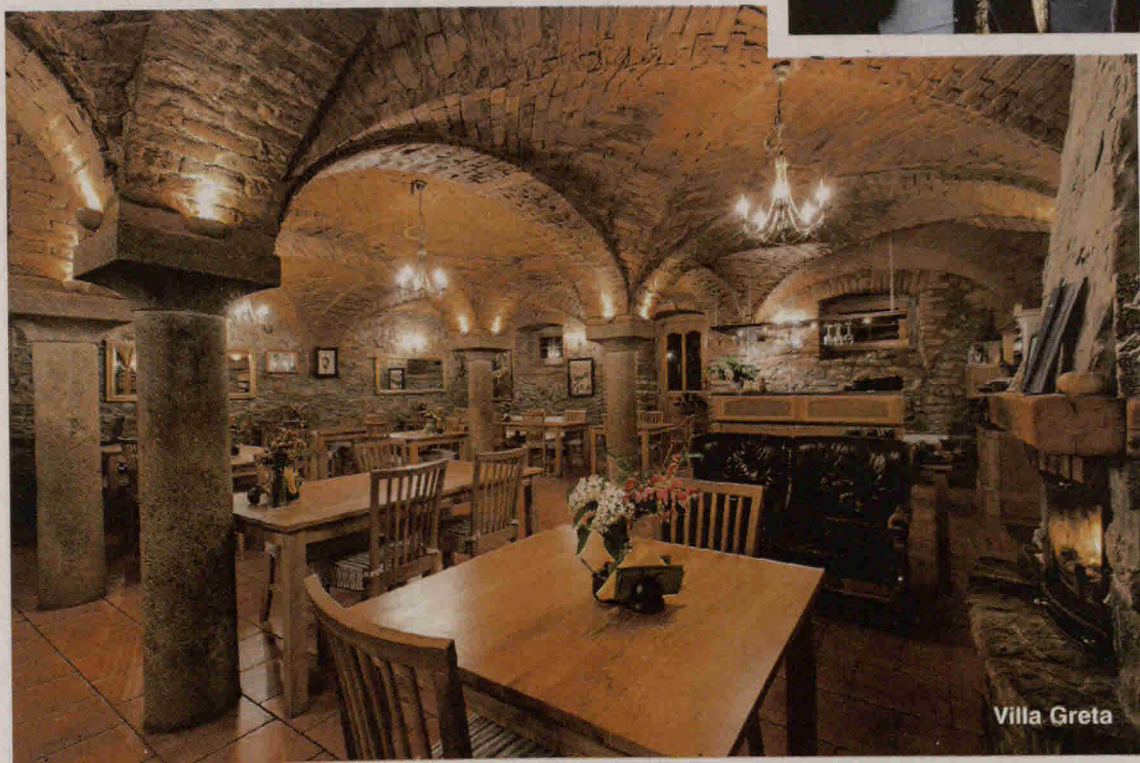
któremu poznacie osławioną wulkaniczną przeszłość regionu. Mowa o Sudeckiej Zagrodzie Edukacyjnej, której nowoczesna ekspozycja poświęcona jest naukom o Ziemi. To miejsce stanowi bramę do Krainy Wygasłych Wulkanów: za pomocą interaktywnych makiet, modeli i gier poznacie tutaj

burzliwą historię naszej planety, a z pomocą pracujących tu geologów-regionalistów zaplanujecie ciekawe wycieczki po okolicy. Centrum odwiedza co roku kilkanaście tysięcy gości, w tym ponad dziesięć tysięcy dzieci podczas szkolnych wycieczek i wypadów z rodzicami. Czego tu szukają? Poza wyposażeniem sal edukacyjnych, ilustrujących geologiczne zagadnienia, można tu skorzystać z różnorodnych warsztatów i zajęć laboratoryjnych. Nie lada gratką jest największa w Polsce platforma trzęsienia ziemi!

Ciekawostką jest też romantyczna historia tego domu. Obecny właściciel wnuk Polaka - Janka i Niemki - Margarety, zwanej pieśzczotliwie Gretą. Ich miłość, w tamtych czasach zakazana, przetrwała ciężkie czasy prześladowań i przesiedleń. Po otrzymaniu w Warszawie zgody na małżeństwo z Niemką Janek poślubił Gretę i do końca swoich dni mieszkali w jej rodzinnym domu w Dobkowie. Dziś pod ceglany sklepieniem sali restauracyjnej w Villi Greta znajdziecie ich nieco wyblakły portret ślubny.

Centrum Nauki
Sudecka Zagroda Edukacyjna

Villa Greta

Położenie Dobkowa w oddali od głównych dróg i wielkiego przemysłu umożliwia kultywowanie prawdziwego wiejskiego życia. Kilka pasiek dostarcza doskonałego miodu i produktów pszczelich. U wielu gospodarzy można również zaopatrzyć się w owoce i warzywa, domowe przetwory czy swojskie jajka. Z dóbr tych restauracja Villa Greta przyrządza doskonałe dania w duchu „slow food”, czyli kuchni bazującej na lokalnych i sezonowych produktach. W zabudowaniach dawnego wiejskiego gospodarstwa znajduje się również pensjonat oferujący gościom trzynaście pokoi, w tym apartamenty i pokoje rodzinne. W jego progi chętnie przybywają rodziny z dziećmi. Zachęca ich bezpieczne położenie, przyjazna atmosfera, rewelacyjny plac zabaw pomiędzy ziołowym ogrodem a starym sadem, zdrowa i smaczna kuchnia oraz okoliczne atrakcje, zapewniające kreatywną rozrywkę.

Co jeszcze można robić w Dobkowie? Warto wdrapać się na przynajmniej jeden z dwóch punktów widokowych. Punkt widokowy „Trzy okresy wulkanizmu” znajduje się na północnym zboczu doliny Bukownicy, a podziwiać można z niego panoramę na okoliczne wzgórza, będące pozostałościami aż trzech okresów aktywności wulkanicznej. Po drugiej stronie doliny, na wzgórzu Kapliczna, znajduje się zabytkowa kapliczka domkowa, a przed nią rozciąga się piękny widok na Pogórze Kaczawskie. Wreszcie, po Dobkowie trzeba po prostu... pospacerować! Na pewno zmotywuje Was do tego gra terenowa, której ukończenie wymaga rozwiązywania zagadek, odnajdowania cyfr szyfru, a na końcu otwarcia skrzynki ze skarbami.

Warto przeznaczyć choć jeden dzień, aby zboczyć z utartych szlaków i dać się wciągnąć we wspianą historię Krainy Wygasłych Wulkanów. Gdy raz spróbujecie, na pewno będziecie wracać!

Julia Jankowska

Widok na Ostrzycę

Po ulicach i szlakach...

Jelenia Góra, Szklarska Poręba, Karpacz i inne miasta Kotliny Jeleniogórskiej stają się coraz częściej tłem akcji kryminałów, książek obyczajowych czy science fiction. Warto powędrować śladami bohaterów opowieści. Dowiedzie się wielu ciekawych rzeczy o miejscach, które, wydawałoby się, że znacie bardzo dobrze. Tym bardziej, że w długie, jesienne wieczory, po górskich eskapadach i wycieczkach krajoznawczych, jest mnóstwo czasu na czytanie. No i warto zrelaksować się, sięgając po literaturę osadzoną w krajobrazie za oknem.

Z komisarzem Ciszewskim na gieldzie i w Cieplicach

Jednym z takich miejsc jest gielda przy ul. Lubańskiej w Jeleniej Górze. To tu komisarz Paweł Ciszewski, bohater kryminału Przemysław Semczuk „Tak będzie prościej” usiłuje ustalić konkrety związane ze śledztwem, jakie prowadzi w sprawie zabójstwa Tadeusza Stecia, znanego w mieście przewodnika sudetckiego. Na gieldzie wielu jeleniogórzan bywa co niedzielę. Kupujących i wystawiających nie odstrasza nawet zła pogoda. Każdy liczy na okazję. Ale czy handlujący wiedzą, co było na tym placu kilkadziesiąt lat temu i co ma wspólnego z nim jeleniogórski Automobilklub? Dzięki Semczukowi przekonujemy się, że plac niewiele się zmienił. Tak jak w 1993 roku, na gieldzie jest sporo towarów ze Wschodu. Rzadziej trafia się niemiecka elektronika, bo w polskich sklepach jest dostępny teraz ten sam towar. Podobnie jest z towarami spożywczymi i choćby jajka Kinder niespodzianki nie są dzisiaj żadnym rarytasem. Warto jednak przyjechać specjalnie na gieldę po lekturze kryminału, by móc porównać dzisiejsze realia z tymi z lat 90.

Od razu można przejść się też na osiedle Orle w Cieplicach, gdzie w domu przy ul. Orlej 3 mieszkał Tadeusz Steć. Tu spotykał się ze znajomymi i zgromadził bardzo cenne zbiory starodruków oraz innych zabytków. Postać na tyle kontrowersyjna, że choć zwany był „przewodnikiem przewodników”, do tej pory nie doczekał się swojej ulicy w Jeleniej Górze. Śledztwo w sprawie jego morderstwa jest w powieści „Tak będzie prościej” okraszone wieloma szczegółami z lat 90. ubiegłego wieku, pojawiają się również na kartach książki ludzie znani w regionie.

Pamięci panów Zbyszka i Tośka

Komenda Wojewódzka Policji w Jeleniej Górze mieściła się przy ulicy Nowowiejskiej. Komisarz Ciszewski, zwany Cichym, podczas śledztwa często opuszczał gmach, by dotrzeć na Śnieżkę. Jeden z tropów prowadził bowiem do Antoniego Madejki, konserwatora pracującego w obserwatorium meteorologicznym na najwyższym szczycie Karkonoszy. Z powieści dowiemy się, jak budowano słynne „spodki” i co się w nich znajduje. Zapamiętujemy, że pracownicy mieli tu nawet własny piec do pieczenia chleba, a pod budowlą są ogromne zbiorniki na olej opałowy. Pan Tosiek dbał o to, by na chodzie były wszystkie urządzenia techniczne. Zaopatrywał też meteorologów w żywność. Musiał ją donosić na własnych plecach z Domu Śląskiego. A gdy nie chodził wyciąg Zbyszko, to nosił jedzenie aż z Karpacza. Jedno-krzesełkowy wyciąg, który do niedawna kursował na Kopę, nazwę wziął od Zbigniewa Pawłowskiego, który pracował przy budowie wyciągu, znał każdą śrubkę i sprawił, że kolejka kursowała przez tyle lat. Zawsze uśmiechnięty i pomocny, zapadł w serca wielu turystów.

Pan Tosiek i pan Zbyszek już nie żyją. Przemysław Semczuk upamiętnił ich w swojej powieści. Jeśli teraz będziecie jechać nowoczesną koleją

na Kopę, wspomnijcie dwóch ludzi, barwnych, sympatycznych i oddanych górcom. W powieści autor wspomina także o Arturze Pająku, celniku, który zginął na służbie w 2012 roku, oraz gospodarzach Domu Śląskiego - Annie i Henryku Czarskich. Dowiemy się dlaczego osiedlili się w Karkonoszach i kogo zawsze witali z otwartymi rękami. Dzięki kryminałowi można także innym okiem spojrzeć na dawne przejścia graniczne na Okraju oraz w Jakuszycach. Spora grupa czytelników nie zna czasów, gdy stały tu budki Straży Granicznej i celników. Nie zna pewnie także smaku Rumu Tuzemskiego, który Czesi produkowali z ziemniaków, a Polacy masowo kupowali w sklepikach przygranicznych. Starsi czytelnicy z sentymentem mogą przypomnieć sobie atmosferę przekraczania granicy i kontroli, znakomicie przedstawioną w kryminale „Tak będzie prościej”.

W Night Clubie Palace w Zgorzelcu

Na granicę przenosi nas także kolejna powieść Przemysław Semczuk „To nie przypadek”. Tym razem akcja dzieje się w Zgorzelcu, Jędrzychowicach i innych okolicznych miejscowościach, a także w Karkonoszach. Lata 90. ubiegłego wieku to były czasy, gdy na przejściach granicznych, polsko-niemieckich oraz polsko-czeskich, działały „mrówki”,

czyli ludzie kursujący tam i z powrotem i przenoszący sztangi papierosów. W tirach szmuglowano spirytus. O wpływy walczyli członkowie mafii zgorzeleckiej. Do Zgorzelca trafia komisarz Paweł Ciszewski, który prowadzi śledztwo w sprawie zamrożonego w górach turysty. Trop wiedzie nad granicę...

Jak zwykle u Przemysław Semczuk, nie kończy się na wątku kryminalnym. Wraz z bohaterami powieści możemy spacerować po Zgorzelcu i poznawać historię typowych dla miasta miejsc. Jednym z nich jest budynek Miejskiego Domu Kultury, ogromny gmach, niegdyś Górnośląska Hala Chwały, a po wojnie Powiatowy Dom Kultury. Jedną z sal w latach 90. XX wieku wynajął Nikos Rusketos i urządził Night Club Palace. Idealnie trafił w potrzeby nowych mieszkańców Zgorzelca handlarzy, hurtowników i cinkciarzy - opisuje Semczuk, a my podczas wizyty w tym mieście wyobraźmy sobie jak niezwykle, kolorowy (ale chyba i niebezpieczny) musiał to być lokal. I kto dał pozwolenie, by restauracja ze striptizem działała w domu kultury?

Jadało się także i tańczyło w Klubie Garnizonowym. Ze zrozumiałych względów nie bywali tu przemysłowcy, za to mundurowi pojawiali się chętnie. Wszystkich przyciągała słynna pizzeria Da Franco. Prowadził ją Sycylińczyk, który za żoną Polką przyjechał do Zgorzelca i serwował pizzę, jakich nigdzie indziej

nie zjecie. Czyż nie warto odszukać tego lokalu? Albo sprawdzić, co dzieje się na placu przed dworcem PKP?

W latach 90. osiedlili się tu Cyganie, dla których Zgorzelec miał być przystankiem do lepszego, zachodniego świata. Nie można sobie było z nimi poradzić. Gdy jakaś grupa trafiała do ośrodka dla imigrantów, natychmiast pojawiali się następni. Pranie wiszące między drzewami w pobliskim parku, zapachy jedzenia, żebrzące dzieci - to był normalny widok.

Nie zapomnijcie także, by przechadzając się ulicą Bohaterów Getta w Zgorzelcu, wyobrazić sobie, jak pozostawiana kiedyś była stoiskami i budkami, w których handlowano warzywami, papierosami, ciuchami i innymi rzeczami. To był deptak handlowy i każdy Niemiec, który z Goerlitz ciągnął na targowisko w Zgorzelcu, musiał tędy przechodzić. Szczegółowe opisy, czym handlowano, co opłacało się kupować i jak przebiegały odprawy na moście w Zgorzelcu, to dodatkowa wartość powieści Semczuka. Zwłaszcza teraz, gdy spacer po jednej i drugiej stronie Nysy Łużyckiej, wyprawy na zakupy, lody czy piwo do lokalu polskiego lub niemieckiego są normalną rzeczą.

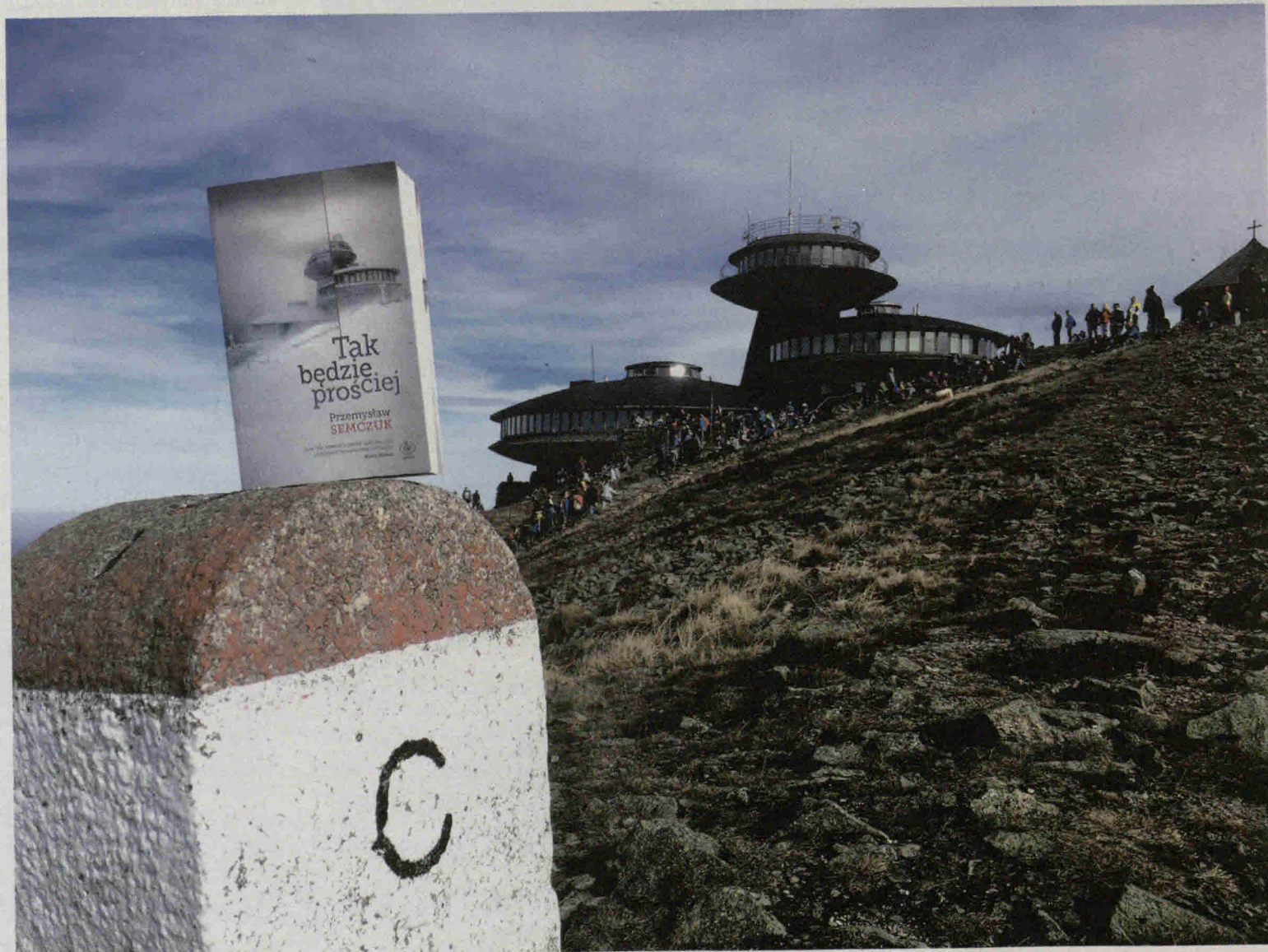
W tej powieści także pojawiają się, znani z „Tak będzie prościej” Antoni Madejek ze Śnieżki, Zbyszek Pawłowski z wyciągu na Kopę i celnik Artur Pająk, ale jest także książd Kubek, życzliwy,

serdeczny i wyciągający pomocną dłoń, znany także i teraz każdemu mieszkańcowi Jagniątkowa czy Michałowic. Z nimi oraz komisarzem Ciszewskim po raz kolejny wędrujemy w Karkonosze.

Po karkonoskich szlakach z Koziółkiem

W góry zabiera czytelników także Krzysztof Koziółek. Akcję swojej powieści „Nad Śnieżnymi Kotłami” umieścił w Schreiberhau (Szklarskiej Porębie) w 1939 roku. Autor tak dokładnie i realnie opisał przedwojenny kurort, że są czytelnicy, którzy z książką pod pachą wyruszają na zwiedzanie śladami asystenta kryminalnego Antona Habichta.

Kryminał jest kopalnią wiedzy o tym, co w 1939 roku jedzono, jak się ubierano, gdzie chodzono na wycieczki, gdzie robiono interesy, z kim i gdzie. Autor wykonał mrówczą pracę, by ustalić, że na przykład nocleg w pokoju w schronisku Nowa Śląska Bouda kosztował od 1,75 do 4,25 marki, a na kolację serwowano do wyboru zupy: winną albo mleczną. Apetytu narobią czytelnikom opisy innych smakołyków podawanych w karkonoskich schroniskach. W menu były: szpecle, czyli małe kluski kartoflane, wyrabiane z mąką, mieszane z serem i skwarkami lub na śniadanie galareta z pieczonymi ziemniakami i kompotem z agrestu. Takich potraw pojawia się

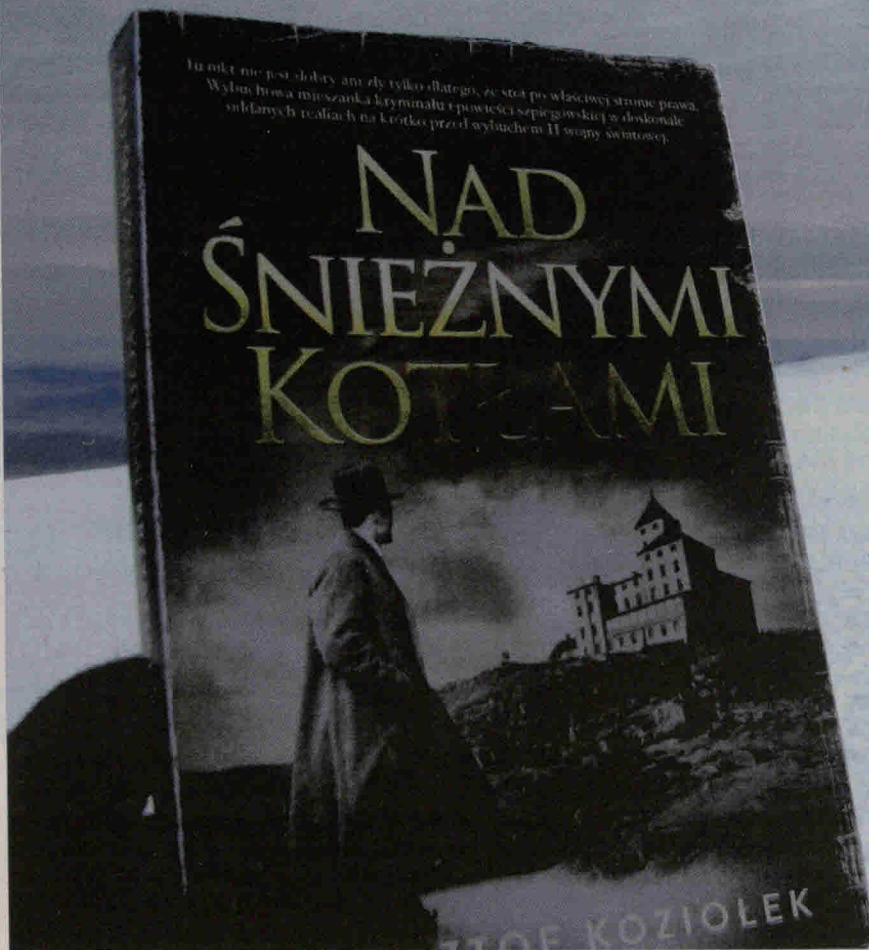

... Z książką w plecaku

w książce więcej, bowiem asystent kryminalny Habicht ma dobry apetyt i lubi restauracje.

Habicht prowadzi śledztwo w sprawie morderstwa, do którego dochodzi w hotelu górskim Nad Śnieżnymi Kotłami. Dzisiaj mieści się tu stacja przekąskowa i nie można jej zwiedzać. Tym ciekawsze są opisy Koziółki. Czytając, jak wypoczywano w 1939 roku w hotelu górskim Nad Śnieżnymi Kotłami, najbardziej zazdrościmy gościom pobytu na oszklonej werandzie. Widok na górskie szczyty mieli niesamowity. Pokój kosztował 1,60 marki za dobę. Pięć razy tyle należało zapłacić za nocleg w luksusowych warunkach. Na ścianach hotelowej restauracji wisiały obrazy ówczesnych pejzażystów, między innymi Alfreda Nikischa. Asystent kryminalny zjadał się tu „ślaskim niebem w gębie”, czyli wędzonym mięsem, podawanym z suszonymi owocami: śliwkami, gruszkami, jabłkami i czereśniami oraz kluskami robionymi z bułek.

Krzysztof Koziółek opisuje w powieści także przebieg karkonoskich szlaków i jak budowali je członkowie RGV (Riesengebirgsverein, w skrócie RGV, niemiecka organizacja turystyczna działająca w latach 1880-1945 na terenie Karkonoszy, Gór Iżerskich), którzy także znakowali trasy, stawiali wieże widokowe i dbali o dogodnie połączenia komunikacyjne. Z kryminału poznajemy również historię powstania ratownictwa górskiego w Górach Olbrzymich oraz zabawy turystów. Okazuje się, że przed wojną jedną z ich ulubionych rozrywek było najmowanie przewodników górskich, którzy rywalizowali w rzucając wielkich głazów w głąb kotłów górskich. Popularne były także wyprawy szlakiem kufli piwa. Turyści piwni przyjeżdżali porannym pociągami i szli w kierunku Śnieżnej Kopy. W każdym schronisku wypijali kufel piwa i zjadali się gulaszem lub parówkami. Drogę wskazywały im tablice

w schroniskach „Kwadrans do pilznera”, więc bez trudu docierali na kolejny kufel. Wraz z wypitymi trunkiem śpiewali coraz głośniejsze, aż do ochrypnięcia.

Karkonosze - zagłębie mitów

Joanna Jagodzińska z Książnicy Karkonoskiej wskazuje, że Karkonosze to nie

tylko miejsce dla akcji kryminałów. Często góry są tłem dla historii miłosnych czy pretekstem do przypominania mitów albo słynnych mieszkańców regionu.

Bartosz Zawistowski w powieści „Dziedzictwo” krąży wokół cudownego źródła i dobroczynnej wody na Grabowcu. Takie miejsce musi przyciągać barwne postaci i inspirować niezwykle wydarzenia. Pojawiają się w tej książce odległe od siebie w czasie osoby, jak Wołchw-Drogomyśl,

syn Pomira, Jan z zakonu joannitów, z burzliwą przeszłością, Baltazar - ludowy uzdrowiciel, Tadeusz, uciekinier z obozu pracy, Laura - Niemka kolaborantka i Basia żyjąca współcześnie. Co je może łączyć? Prawdopodobnie tytułowe dziedzictwo, ale może coś więcej. Ta książka może być doskonałym podsumowaniem wycieczki do kaplicy Św. Anny i Dobrego Źródła w Sosnowcu.

Z Henrykiem Wańkiem śladami artystów

Karkonosze umiłował sobie także Henryk Wańek. Po lekturze jego powieści „Cmentarz nieśmiertelnych” innym okiem spojrzymy na Szklarską Porębę. Zagubiona gdzieś w górach miejscowość, która przyciągnęła braci Hauptmannów, a potem zaczęła przyciągać kolejnych twórców (Reiner Maria Rilke, Wilhelm Bölsche, Bruno Wille, Hermann Hendrich), jest opisana przez pryzmat losów mieszkających tu niegdyś artystów. Z każdego eseju bije ogromna miłość do Karkonoszy i Gór Iżerskich, którą dzielą kolejne pokolenia.

W „Wyprzedaży duchów” Henryk Wańek wprowadza bohaterów, którzy nie chodzą tak zwyczajnie w góry. Jak tłumaczy Joanna Jagodzińska, dla nich wyjście w Karkonosze i Iżery to metafizyczna podróż, szukanie odpowiedzi na problemy życiowe, ucieczka, czy upragnione osamotnienie. Towarzyszy im tajemniczy J.. Kim jest? Nikt nie wie. Dla każdego

ma inną twarz, zupełnie jak Pan Jan, który rządzi w górach. Autor zwodzi, zmienia nazwy, ale kto zna Sudety, ten domyśli się, gdzie leży Sośnica, Pasówka... Autor twierdzi, że po przeczytaniu „Wyprzedaży duchów”, z mapą lub bez, kilkoro z czytelników na pewno wyruszy do Kotliny Jeleniogórskiej. Może znajdzie piwnicę, w której ogień nieprzerwanie płonie od kilkudziesięciu lat...

Miłość w Kowarach

Joanna Sykat w „Niebie pod Śnieżką” prowadzi nas do Kowar. Główną bohaterkę, Kingę, 39-latkę po rozwodzie, poznajemy w szpitalu psychiatrycznym. Odwiedza w nim chorą matkę Hannę, która niedawno została wdową. Hanna całkowicie wycofała się z życia i według lekarzy uciekła w chorobę. Kinga zaczyna szukać śladów przeszłości matki. Pamiętki prowadzą ją do Kowar. Tam spotyka Ocię, która była sąsiadką jej rodziny. Jeszcze niedawno Kinga nie wiedziała, że spędziła kilka lat w Kowarach. Opowieści Oci, drobiazgi, krajobrazy, przedmioty budzą kolejne wspomnienia. Jest jeszcze Maks, przystojny przewodnik po okolicy, który rozbudza w Kingie miłość do nieba pod Śnieżką. Para lubi wędrówki i na szlaki możemy się wybrać razem z nimi.

Wędrówki śladami postaci literackich

Książek, po lekturze których innym okiem spojrzymy na szlaki karkonoskie czy jeleniogórskie ulice, przybywa. Zwiedzanie miejsc związanych z bohaterami literackimi ma długą historię. Czasami książka staje się dla nas na tyle interesująca, że chcielibyśmy przenieść się w miejsca związane z jej bohaterami bądź autorem.

W czasie wędrówek śladami postaci z książek mamy szansę poznać oglądane miejsca z zupełnie innej strony. Takie „wyprawy” często prowadzą ścieżkami biegnącymi z dala od najpopularniejszych atrakcji turystycznych.

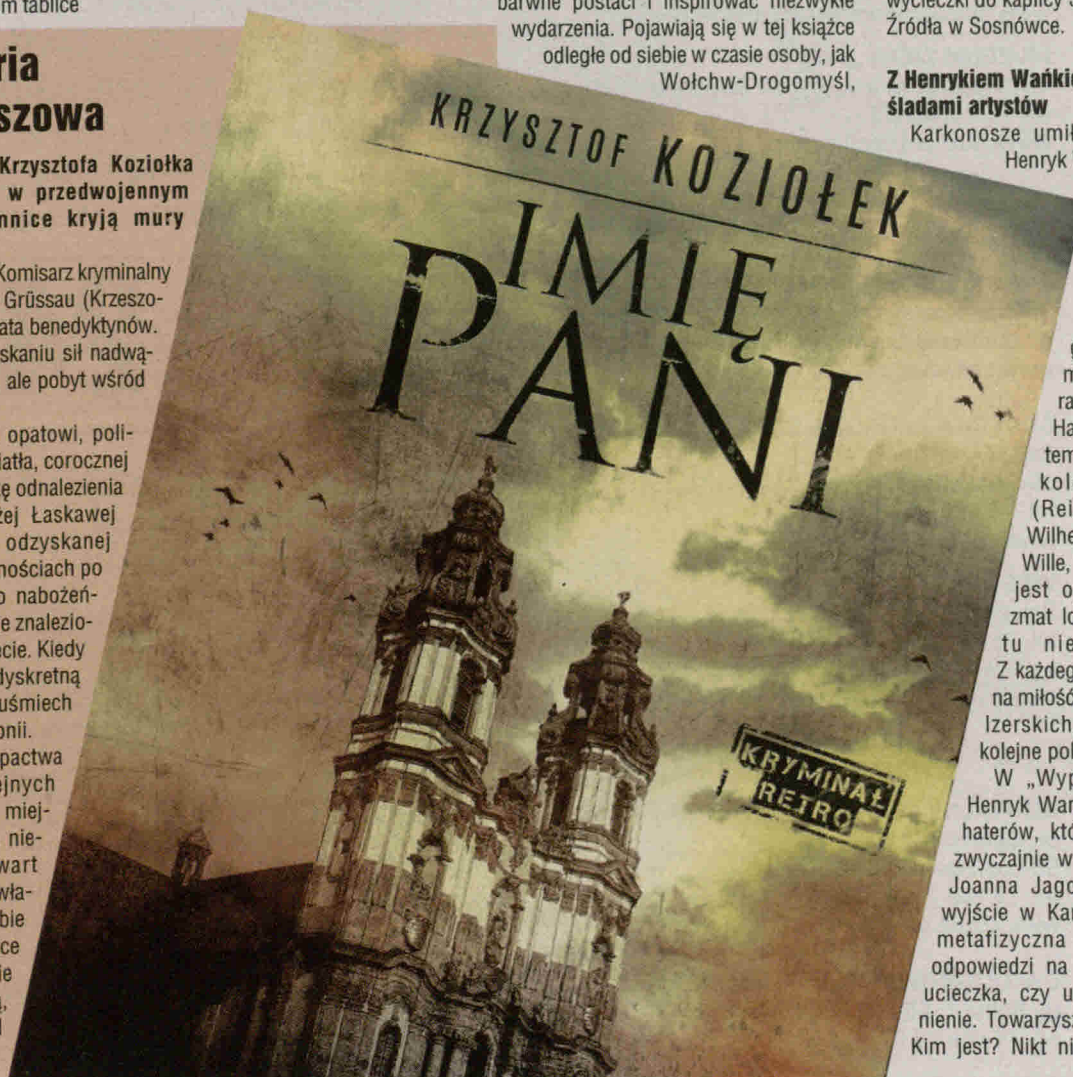
Mroczna historia dawnego Krzeszowa

Akcja kryminału retro Krzysztofa Koziółki „Imię Pani” rozgrywa się w przedwojennym Krzeszowie. Jakie tajemnice kryją mury tamtejszego klasztoru?

Jest 18 grudnia 1934 roku. Komisarz kryminalny Gustav Dewart wypoczywa w Grüssau (Krzeszowie), korzystając z gościny opata benedyktynów. Urlop ma mu pomóc w odzyskaniu sił nadwątłych rodzinnym dramatem, ale pobyt wśród mnichów zaczyna go męczyć.

Żeby nie robić przykrości opatowi, policjant bierze udział w Dniu Świątka, corocznej mszy odprawianej na pamiątkę odnalezienia cudownej ikony Matki Bożej Łaskawej ukrytej przed husytami i odzyskanej w nadprzyrodzonych okolicznościach po 196 latach. Niemal zaraz po nabożeństwie jeden z mnichów zostaje znaleziony martwy w klasztornej toalecie. Kiedy opat prosi swego gościa o dyskretną pomoc, ten traktuje to jako uśmiech losu i odskocznię od monotonii.

Jednak wkrótce mury opactwa stają się świadkami kolejnych zagadkowych zgonów. Gdy miejscowa policja uznaje je za nie-szczęśliwe wypadki, Dewart postanawia przeprowadzić własne śledztwo. Nie zdaje sobie przy tym sprawy, że wkrótce przyjdzie mu zmierzyć się nie tylko z tajemniczym sprawcą, ale i własnymi lękami, przed którymi stara się uciec.

ABC turysty, czyli co i gdzie

Punkty informacji turystycznej:

Jelenia Góra

KARKONOSKA INFORMACJA TURYSTYCZNA
pl. Ratuszowy 6/7, 58-500 Jelenia Góra
tel. 519 509 343
www.jeleniagora.pl

Karpacz

INFORMACJA TURYSTYCZNA
ul. Konstytucji 3 Maja 25, 58-540 Karpacz
tel. 75 761 86 05
www.karpacz.pl

Kowary

INFORMACJA TURYSTYCZNA
ul. 1 Maja 1a, 58-530 Kowary
tel. 75 718 24 89
www.kowary.pl

Szklarska Poręba

INFORMACJA TURYSTYCZNA
ul. Jedności Narodowej 1a
58-580 Szklarska Poręba
tel. 75 754 77 40
www.szklarskaporeba.pl

Świeradów-Zdrój

STACJA KULTURY
IT ul. Dworcowa 1, tel. 75 713 64 82
it@swieradowzdroj.pl
www.swieradowzdroj.pl

Przydatne adresy:

KARKONOSKI PARK NARODOWY

ul. Chałubińskiego 23
58-570 Jelenia Góra-Sobieszów
tel. 75 75 53 48
www.kpnmab.pl

KARKONOSKIE CENTRUM

EDUKACJI EKOLOGICZNEJ KPN
ul. Okrzei 28
58-580 Szklarska Poręba
tel. 75 717 21 24

CENTRUM INFORMACYJNE KPN

ul. Leśna 9
58-540 Karpacz
tel. 75 700 00 08

PTTK O/ „SUDETY ZACHODNIE”

ul. 1 Maja 86, 58-500 Jelenia Góra
tel. 75 752 58 51
www.pttk-jg.pl

KOŁO PRZEWODNIKÓW SUDECKICH

www.przewodnik-sudecki.pl

GILDIA PRZEWODNIKÓW SUDECKICH

www.gildia-przewodnicy.pl

CAFE TURYSTYCZNA

przy WIEŻY ZAMKOWEJ
ul. Podwale 1, 58-500 Jelenia Góra
tel. 792 210 344
www.cafeturystyczna.pl

Kulturalnie:

JELEŃ GÓRA

MUZEUM KARKONOSKIE

ul. Matejki 28, 58-500 Jelenia Góra
tel. 75 75 234 65
www.muzeumkarkonoskie.pl

MUZEUM HISTORII I MILITARIÓW

ul. Sudecka 83, 58-500 Jelenia Góra
tel. 75 61 62 682
www.militaria-muzeum.pl

MUZEUM PRZYRODNICZE

ul. Cieplicka 11a, 58-500 Jelenia Góra
tel. 75 75 515 06
www.muzeum-cieplice.pl

MUZEUM MIEJSKIE

„DOM GERHARTA HAUPTMANN”
ul. Michałowicka 32, 58-570 Jelenia Góra
tel. 75 755 32 86
www.muzeum-dgh.pl

KARPACZ

MUZEUM SPORTU I TURYSTYKI

ul. Kopernika 2, 58-540 Karpacz
tel. 75 761 96 52
www.muzeumsportu.org

MIEJSKIE MUZEUM ZABAWEK

ul. Kolejowa 3, 58-540 Karpacz
tel. 75 761 85 23
www.muzeumzabawek.pl

SZKLARSKA PORĘBA

MUZEUM

„DOM CARLA I GERHARTA HAUPTMANNÓW”
ul. 11 Listopada 23, 58-580 Szklarska Poręba
tel. 75 717 26 11
www.muzeumdomhauptmannow.pl

MUZEUM ZIEMI „JUNA”

ul. Jeleniogórska 9, 58-580 Szklarska Poręba
tel. 75 717 32 87
www.muzeumziemi-juna.pl

Niebanalnie:

AEROKLUB JELEŃGÓRSKI

- loty zapoznawcze szybowcem
ul. Łomnicka-Lotnisko, 58-500 Jelenia Góra
www.aeroklub.jgora.pl

SUDECKA ZAGRODA EDUKACYJNA

Dobków 66
59-540 Świerzawa
tel. 75 617 14 68
www.sudeckazagroda.pl

WESTERN CITY

Ściegny 200, 58-540 Karpacz
tel. 75 761 95 60
www.western.com.pl

Gdy potrzebna pomoc:

SZPITALNY ODDZIAŁ RATUNKOWY (SOR)

ul. Ogińskiego 6
58-506 Jelenia Góra
tel. 75 753 71 18, 75 753 71 19
www.spzoz.jgora.pl

CAŁODOBOWA APTEKA BANKOWA

ul. Solna 1, 58-500 Jelenia Góra
tel. 75 764 78 01

GRUPA KARKONOSKA

GOPR

STACJA CENTRALNA – JELEŃ GÓRA:
UL. SUDECKA 79

SZKLARSKA PORĘBA:
UL. UROCZA 2

KARPACZ:

UL. TURYSTYCZNA (PRZY WYCIĄGU NA KOPE)

Zeskanuj numer!

DODAJ NUMERY ALARMOWE
DO SWOJEGO TELEFONU!

601 100 300 985

WWW.GOPR.ORG

WWW.FACEBOOK.COM/GOPRKARKONOSZE

nowiny jeleniogórskie

- tygodnik ludzi ciekawych życia
- ważne wiadomości dla mieszkańców regionu i turystów
- wydarzenia, reportaże, publicystyka,
- dziennikarskie interwencje, rozmowy z interesującymi ludźmi
- historia, kultura, sport, rekreacja
- porady, rozrywka, program TV
- skuteczna promocja i reklama
- zawsze we wtorek - także w e-wydaniu**

www.nj24.pl

- codzienna porcja informacji
- „Nowiny Jeleniogórskie” i „Kompas Górski” w wersji elektronicznej

Kompas Górski na zimę 2018/2019 - bezpłatny przewodnik turystyczny wydany przez Fundację Nowin Jeleniogórskich z siedzibą w Jeleniej Górze, ul. Marii Skłodowskiej-Curie 13, tel. 75 642 44 20, fax: 75 752 69 13 fundacja@fundacjanj.org, www.fundacjanj.org KRS: 0000435148 KONTÓ: 69 2030 0045 1110 0000 0263 7360

Na zlecenie wydawcy przewodnik przygotowała redakcja Nowin Jeleniogórskich, www.nj24.pl, nowiny@nj24.pl DRUK: Polska Press Sp. z o.o., Oddział Poligrafia, Drukarnia w Sosnowcu. Nakład przewodnika: 30 000 egz.

Teksty i zdjęcia: Daniel Antosik, Alina Gierak, Grzegorz Hajnowski, Julia Jankowska, Tomasz Kędzia, Ewa Kiraga-Wójcik, Krzysztof Koziołek, Marek Lis, Elżbieta Plucińska, Małgorzata Potoczak-Pelczyńska, Przemysław Semczuk, Barbara Wieniawska-Raj, Krzysztof Zarkowski, Bike Life oraz materiały partnerów wydawnictwa.

Redakcja: Daniel Antosik. Skład: Natalia Jaskólska. Korekta: Ewa Kiraga-Wójcik.

Chcesz zaistnieć w „Kompasie Górskim”?
Chcesz, aby „Kompas Górski” docierał do Ciebie, Twoich gości, współpracowników, kontrahentów? Skontaktuj się z nami!

TERMY CIEPLICKIE

basen, spa, squash, trening, fitness

JESIENNE WIECZORY W TERMACH CIEPLICKICH!

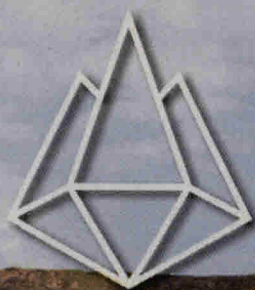

- **BILETY W TARYFIE WIECZORNEJ JUŻ OD 32 ZŁ ZE STREFĄ SPA**
- **CZWARTKOWE CEREMONIE ZAPACHOWE**
- **SZEROKI WACHLARZ ZNIŻEK DLA SENIORÓW, STUDENTÓW ORAZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH**
- **GODZINA GRY W SQUASHA OD 35 ZŁ**
- **KARNETY NA ZAJĘCIA FITNESS ORAZ STREFĘ TRENINGU FUNKCJONALNEGO**

CZYNNE CODZIENNIE OD 06:00 DO 22:00

WIĘCEJ INFORMACJI NA WWW.TERMYCIEPLICKIE.PL

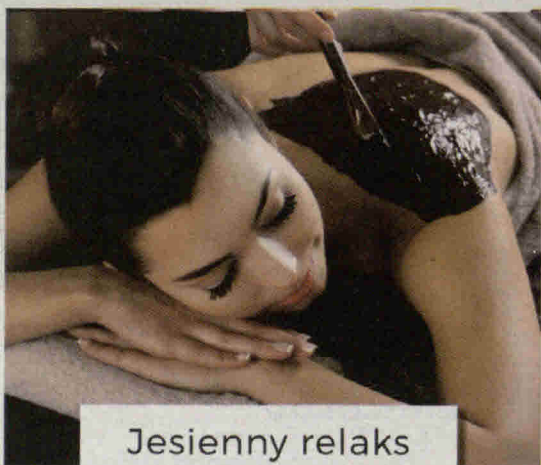
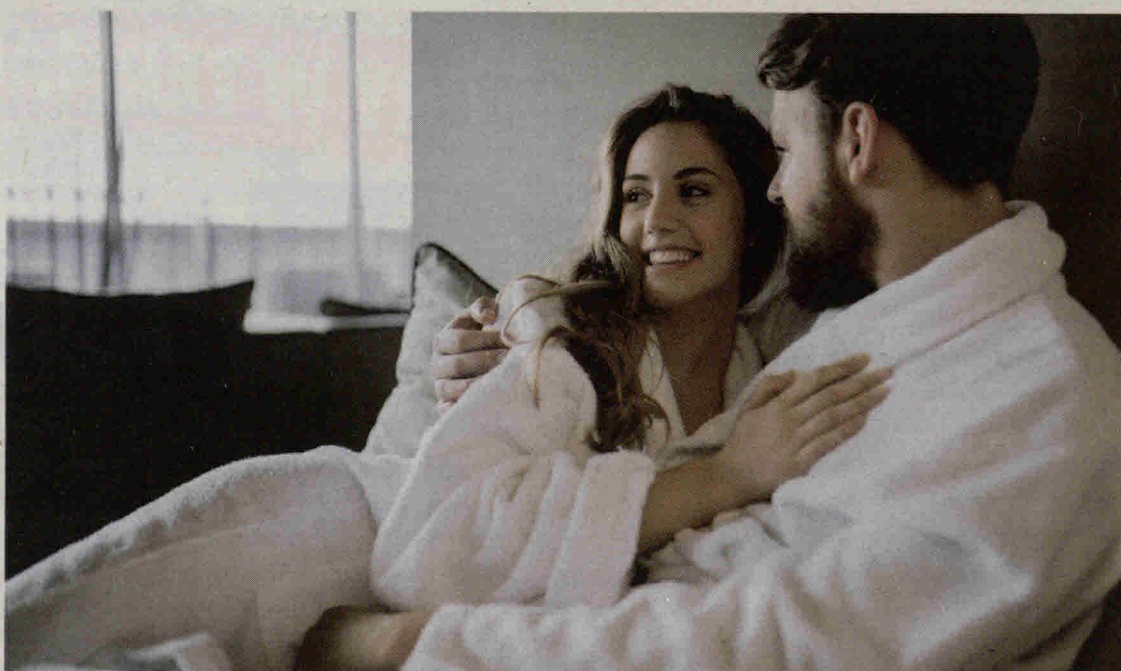
ODWIEDŹ NAS NA

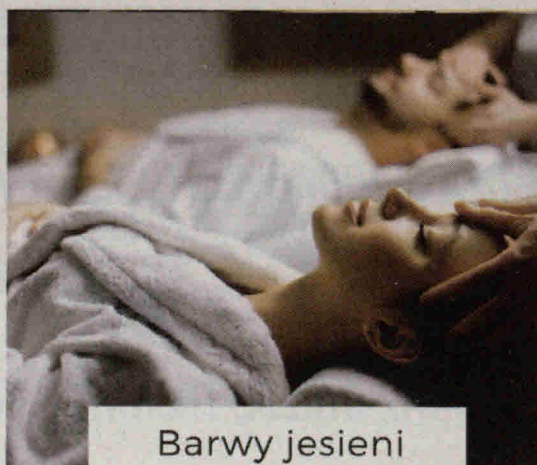
CZARNY KAMIEŃ
RESORT & SPA

Tu zaczyna się wypoczynek

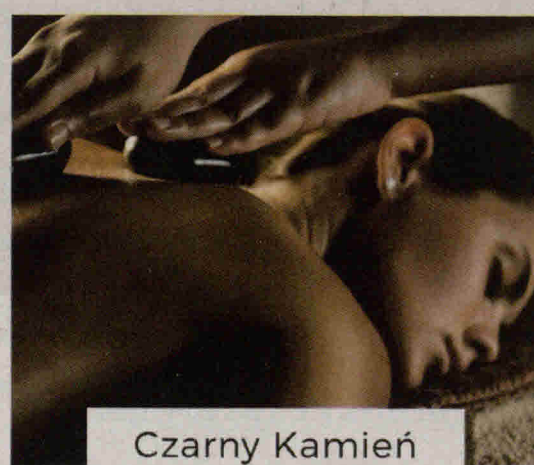
**Zachwyć się jesienią
w Karkonoszach...** feerią
kolorów, grą promieni słońca
wędrującego po stokach,
perłami rosy nawleczonej na
pajęczne sieci. Wsłuchaj się
w delikatny śpiew ptaków,
zrelaksuj się w strefie
wellness lub **odpręż się**
w kameralnym SPA -
**podaruj sobie wSPAniały
wypoczynek.**

Jesienny relaks
4-6 dni, od 187 zł*

Barwy jesieni
6 dni, od 990 zł**

Czarny Kamień
4-6 dni, od 226 zł*

* cena za 1 os./noc; ** cena za 1 os./pobyt

CZARNY KAMIEŃ RESORT&SPA
58-580 Szklarska Poręba, ul. Wojska Polskiego 11

tel.: +48-75-769-38-54 lub +48 536 150 050
www.czarny-kamien.pl

22 WRZEŚNIA
NIEDZIELA

TVP 1

05.15 Klan (3514, 3515) - telenowela
06.05 Słownik polsko@polski
06.35 wojsko-polskie.pl - cykl reportaży
07.00 Transmisja mszy świętej
08.00 Tydzień - magazyn rolniczy, Polska
08.30 Zakochaj się w Polsce - mag.
09.05 Ziarno - program dla dzieci, 2019
09.40 Las bliżej nas (16) - serial, Polska
10.10 Polskie drogi (3/11) - serial, Polska
11.55 Między ziemią a niebem - mag.
12.00 Anioł Pański - program religijny
12.15 Między ziemią a niebem - mag.
12.45 Misja Bangladesz. Sen o Panu Bogu - reportaż, Polska 2019
13.05 A więc wojna - cykl rep. Pol. 2019
13.20 Rozbójnicy wśród zwierząt (2/3) - film dok., Wielka Brytania 2017
14.15 Z pamięci - cykl felietonów
14.30 Weterynarze z sercem - magazyn
15.05 Komisarz Alex 13 (153) - serial
16.05 Postaw na milion - teleturniej, Pol.

OBYCZAJOWY

22.15
Ponad wszystko

17.00 Teleexpress, Pogoda - inf.
17.30 Jaka to melodia?
18.30 Dziewczyny ze Lwowa 4 (41)
19.25 Sport, Wiadomości, Pogoda - inf.
20.15 Wojenne dziewczyny 3 (29)
21.15 Rolnik szuka żony 6 (3)
22.15 Ponad wszystko - film obyczajowy, USA 2017, reż. Stella Meghie
00.00 44. Festiwal Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni

TV PULS

06.00 Tajemnice medyczne (12, 13) 08.05 Łowcy skarbów 2 (21, 22) 10.05 Biblioteka-rze 3 (9) 11.00 Gra muzyka 12.05 K-9 - komedia, USA 1989 14.20 Najpiękniejsze baśnie: Świniopas - baśń filmowy, Niem. 2017 15.35 Ace Ventura: Zew natury - komedia, USA 1995 17.30 Gwiezdne wojny: Część 5 - Imperium kontratakuje - film SF, USA 1980 20.00 Renegaci - film sensacyjny, USA/Francja/Belgia/Niemcy 2017, reż. Steven Quale, wyk. J.K. Simmons, Sullivan Stapleton, Charlie Bewley 22.10 Operacja „Morze Czerwone” - film sensacyjny, Chiny/Hongkong 2019 01.00 Gatunek 3 - horror SF, USA 2004 03.10 Skorpion 3 (4) 04.05 Zobacz to! Taki jest świat 4 04.55 Menu na miarę 05.35 Z archiwum policji (11)

TVP INFO

05.55 Powitanie - Poranek: Serwis Info 05.59 Serwis Info, Pogoda Info 09.50 Wroniczka 17 10.59 Pogoda Info 11.02 Serwis Info weekend, Pogoda Info 14.59 Serwis Info weekend 15.30 Kościół z bliska 15.59 Info dzień 16.51 Pogoda Info 17.00 Teleexpress 17.15 Teleexpress Extra 17.32 Teleexpress na deser 17.47 Serwis Info weekend 18.00 Panorama 18.18 Serwis Info weekend 18.30 Studio Zachód 19.00 Głębia ostrości 19.25 Serwis Info weekend 19.30 Wideo 19.58 Gość: „Wiadomości” 20.13 Minęła dwudziesta 21.00 W pełnym świetle 21.24 Flesz Info Wieczór 21.40 Studio LOTTO 21.49 Strefa starca 23.00 INFO wieczór 23.21 Nie da się ukryć extra 00.00 Serwis Info weekend

POLSAT SPORT NEWS

07.15 Rugby: Puchar Świata - Japonia 2019 - mecz: Włochy - Namibia 09.45 Rugby: Puchar Świata - Japonia 2019 - mecz: Irlandia - Szkocja 11.00 Badminton: Turniej BWF World Tour w Changzhou - mecz finałowy 12.10 Piłka nożna: Liga holenderska - mecz: ADO Den Haag - AZ Alkmaar 14.25 Piłka nożna: Liga holenderska - mecz: PSV Eindhoven - AFC Ajax 16.40 Badminton: Turniej BWF World Tour w Changzhou - mecz finałowy 18.00 Piłka nożna: Liga czeńska - mecz: AC Sparta Praga - SK Slavia Praga 20.30 Siatkówka kobiet: Puchar Świata - mecz: Japonia - Chiny 23.00 Piłka nożna: Liga holenderska - mecz: FC Emmen - Feyenoord 01.00 Sporty walki: Armia Fight Night

TVP 2

04.35 Słowo na niedzielę: Modlitwa za drani - program religijny
04.45 Barwy szczęścia (2095) - serial
05.15 Barwy szczęścia (2096) - serial
05.45 Barwy szczęścia (2097) - serial
06.20 M jak miłość (1454) - serial, Pol.
07.15 Pytanie na śniadanie - magazyn
10.25 Simon Reeve i jego śródziemnomorskie przygody (4-ost.)
11.35 The Voice of Poland. Przesłuchania w ciemno - widowisko
12.30 The Voice of Poland. Przesłuchania w ciemno - widowisko
14.00 Familiada - teleturniej
14.35 Koło fortuny - teleturniej, Polska
15.15 Szansa na sukces. Eurowizja Junior 2019 - widowisko, Polska 2019
16.25 Rodzinka.pl (268) - serial, Polska
17.00 Piłka nożna - studio
17.20 Piłka nożna: PKO Ekstraklasa - mecz: Cracovia - Legia Warszawa

TELETURNIEJ

20.05
The Wall. Wygraj marzenia

19.35 Kroniki FI
19.40 Lajki - magazyn kulturalny
20.05 The Wall. Wygraj marzenia
21.00 Muzyka na bis - koncert, Polska 2019
22.00 Wkręcenie w randkę - program rozr.
23.05 Echo serca 2 (20) - serial, Polska
00.00 Julieta - dramat obyczajowy, Hiszpania 2016, reż. Pedro Almodóvar
01.50 Konwój - thriller, Polska 2016
03.25 Zakończenie programu

PULS 2

06.00 Królowie aukcji (1, 2) 07.00 Wojciech Cejrowski. Boso - Teksas (5, 6) Miasteczko w Teksasie: Koniec świata 08.05 Złatura. Kosmiczna przygoda - film familijny, USA 2005 10.05 Planeta skarbów - film animowany, USA 2002 12.05 Angry Birds Film - film animowany, Finl./USA 2016 14.05 Wielkie wakacje - komedia, Fr/Wł 1967 16.00 Gra muzyka 17.00 Wielka zabawa TV Puls w Mragowie - widowisko, Pol. 2019 18.00 Lombard. Życie pod zastaw 5 (202, 203, 204, 205, 206) 22.55 Agenci NCIS II (19, 20): Cień. City, część 2: Strona, której nie ma 00.35 Lekarze na start (1) 01.25 Niesamowite (14, 15, 16, 17). Skuter. Firma na sprzedaż: Drogi spadek. Ostatnie zadanie 03.45 Biesiada na cztery pory roku (7, 8, 9, 10)

FOKUS TV

06.00 Wehikuł czasu 06.05 Redakcja (3) 07.05 Wehikuł czasu 07.10 Skandaliczny magazyn historyczny 07.45 Sąsiedzi (64-72) 09.25 Zaklęcie rekinów 10.20 Walki zwierząt (4) 11.15 Starożytni kosmici (9) 12.10 Podróż oceanów (2) - film dok., Niem. 2014 13.25 Gwiazdy lombardu 15.00 Kryptonim: szef (11) 15.55 Na lodowym szlaku 16.55 Na lodowym szlaku 17.55 Nagie miasto (2) 19.00 Misja skarb 20.00 Premiera: Misja skarb 21.00 Cała prawda o alkoholu - film dok., Wlk. Brytania 2016 22.10 Oddział XXI (7, 8) 23.05 Sala operacyjna (13, 14) 00.20 Pierwszy stopień do piekła (6) 01.10 Pod lupą 01.55 Tajemnice historii (3, 4) 02.55 Wspaniały świat wędkarskich przygód (11, 12, 13, 14, 15, 16)

EUROSPORT 1

06.00 Kolarstwo: Vuelta a Espana - best of 07.00 Tenis: Puchar Lavera 08.30 Kolarstwo: Tour de France - best of 09.35 Kolarstwo: Vuelta a Espana - best of 10.35 Zapasy: MS - Nur-Sultan 2019 11.10 Tenis: Puchar Lavera 11.55 Tenis: Puchar Lavera 14.00 Tenis: Puchar Lavera 16.00 Tenis: Puchar Lavera 18.00 Tenis: Puchar Lavera 20.00 Wiadomości 20.05 Kolarstwo: Mistrzostwa świata - Yorkshire 2019 - drużynowa jazda na czas sztafet mieszanych 21.30 Tenis: Puchar Lavera 22.55 Wiadomości 23.00 Kolarstwo: MS - Yorkshire 2019 - drużynowa jazda na czas sztafet mieszanych 00.00 Tenis: Turniej US Open w Nowym Jorku - best of 01.00 Watts 01.30 Kolarstwo: MS - Yorkshire 2019 - drużynowa jazda na czas sztafet mieszanych

POLSAT

04.55 Disco Gramy - muz., Polska 2018
05.40 Telezakupy TV Okazje - magazyn
06.00 Nowy dzień - program inf.
08.45 Jeźdźcy smoków na końcu świata (41) - serial animowany, USA
09.15 Kung Fu Panda: Sekrety mistrzów - film animowany, USA 2011
09.45 Wojownicze żółwie ninja - film przygodowy, USA 2014, reż. Jonathan Liebesman, wyk. Megan Fox, Will Arnett, William Fichtner
12.00 Asteriks i Obeliks: Osiedle Bogów - film animowany, Belgia/Francja 2014, reż. Alexandre Astier, Louis Cliché
13.55 Epoka lodowcowa: Wędrówka kontynentów - film animowany, USA 2012, reż. Steve Martino, Mike Thurmeier
15.50 Twoja Twarz Brzmi Znajomo 12
17.50 Nasz nowy dom - reality show
18.50 Wydarzenia, Sport, Pogoda - inf.
19.30 Państwo w państwie - public.

ROZRYWKA

20.05
Kabaret na żywo

20.05 Kabaret na żywo - rozr., Polska
22.15 Love Island. Wyspa miłości Extra
23.20 48 godzin - komedia sensacyjna, USA 1982, reż. Walter Hill, wyk. Eddie Murphy, Nick Nolte, Annette O'Toole
01.35 Uprawdżona 2 - film sensacyjny, Francja 2012, reż. Olivier Megaton, wyk. Liam Neeson, Famke Janssen, Mag-Gie Grace, Leland Orser
03.25 Tajemnice losu - program rozr.

STOPKŁATKA TV

06.00 Kradzież - film krótkometrażowy, Hiszp. 2017 06.15 Scena śmiechu 07.15 Scena śmiechu 08.10 Komisarz Rex 6 (84, 85, 86): Błęd. Zabójczy interes: Mordercy test 11.10 Przygody Merlina (13) 12.10 Przygody Merlina 2 (14): Kłątwa Korneliusza Sigana 13.10 Przygody Merlina 2 (15): Dawna i przyszła królowa 14.10 Komedia małżeńska - komedia, Pol. 1993 16.25 Napać - komedia, USA 1999 18.00 Poirot: Pięć małych świnek - film krym., Wlk. Brytania 2003 20.00 Premiera: 80 milionów - komedia, Pol. 2011 22.10 Blitz - film krym., Wlk. Brytania 2011 00.10 Krzyk 4 - horror, USA 2011 02.25 Chinka - eludna film, Fr. 2016 02.50 Scena śmiechu 03.45 Scena śmiechu 04.45 TV okazje 05.59 Zakończenie

TVP 3

07.05 Rolnik szuka żony (2) 08.00 Rok w ogrodzie 08.20 Pogoda 08.30 Agape 09.00 Zubry z Puszczy Białowieskiej - film dok., Fr. 2016 10.00 Program lokalny 12.05 Głos regionów 13.00 Piłka nożna: 2. liga - mecz: Stal Rzeszów - Resovia 15.15 Film fabularny - film obycz. 16.40 Pogoda 16.45 Dziennik regionów - tematy dnia 17.00 Czytanie puszki 17.30 Program lokalny 20.00 Szansa na sukces. Eurowizja Junior 2019 - widowisko, Pol. 2019 21.00 Cafe piosenka 21.30 Program lokalny 22.00 Dziennik regionów 22.25 Regionalny magazyn sportowy - niedziela 22.40 Pogoda 22.45 Kryminalna siódemka 23.05 Sady, przesady: Rozróby u Kuby 23.45 Sady, przesady 00.00 Defilada zwycięzców - film dok., Pol.

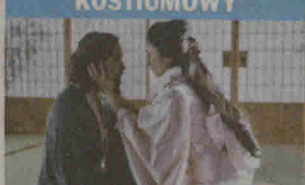
TVP SPORT

05.00 Tenis: Turniej WTA w Osace 07.00 Tenis: Turniej WTA w Osace 09.05 Boks: Walka o pas WBA Inter-Continental w Nowym Jorku 10.05 Strongman: Liga Mistrzów 2019 - Holandia 11.00 Historia Maratonu Warszawskiego - film dok. 11.35 Siatkówka mężczyzn: ME 2019 13.35 Kolarstwo: Mistrzostwa świata - Yorkshire 2019 14.55 Formula 1: GP Singapuru 16.00 Kolarstwo: Mistrzostwa świata - Yorkshire 2019 16.45 Boks: Walka o pas WBC World w Nowym Jorku - waga lekka: Devin Haney - Zaur Abdullaev 17.45 Tenis: Turniej WTA w Osace - mecz finałowy gry pojedynczej 19.45 Piłka nożna: PKO Ekstraklasa - mecz: Cracovia - Legia Warszawa 21.45 Sportowy wieczór 22.25 Formula 1: GP Singapuru 23.40 Kolarstwo: Mistrzostwa świata - Yorkshire 2019

TVN

04.50 Uwaga! magazyn reporterów Polska
05.15 Mango - telezakupy
07.30 Dzień Dobry TVN - magazyn, Polska
11.00 Kobieta na krańcu świata (3) - serial dokumentalny, Polska
11.35 Co za tydzień - magazyn informacyjny, Polska 2018-2019
12.10 39 i pół tygodnia (2) - serial, Pol.
13.10 Mam talent! rozr., Polska 2019
14.55 Minionki rozrabiają - film animowany, USA 2013, reż. Pierre Coffin, Chris Renaud
17.00 Big Brother Tydzień 2 - reality show, Polska 2019
18.00 Starsza pani musi fiknąć - program rozrywkowy, Polska 2019
19.00 Fakty, Sport, Pogoda - inf.
19.45 Uwaga! - magazyn, Polska
20.00 MasterChef - rozr., Polska 2019
21.30 39 i pół tygodnia (3/10) - serial komediowy, Polska

KOSTIUMOWY

22.30
47 roninów

22.30 47 roninów - film kostiumowy, USA 2013, reż. Carl Rinsch, wyk. Keanu Reeves, Hiroyuki Sanada, Ko Shibasaki, Tadanobu Asano, Min Tanaka
01.00 Big Brother Tydzień 2 - reality show, Polska 2019
02.00 Kuchenne rewolucje: Zjazd Florencja - program rozr., Polska 2019
03.00 Uwaga! - magazyn, Polska
03.20 NOC Magii

TTV HD

07.05 Cała prawda o jedzeniu 2 (4) 07.40 Od zera do milionera 08.10 Gogglebox 08.45 Express, Pogoda 09.05 Lukusowe hotele od kuchni (1) 10.10 Patent na... 10.45 Express, Pogoda 11.00 DeFacto II 11.30 Usterka 12 (3) 12.00 Dżentelmeni i wieśniacy 2 (2) 13.00 Darny i wieśniaczki. Za granicą 2 (4) 14.00 Vlogbox. W necie 2 14.40 Gogglebox. Przed telewizorem II 15.45 Express, Pogoda 16.00 Orzeł czy reszka? 2 17.00 Kossakowski. Wtajemniczenie 4 17.45 Express, Pogoda 18.05 Królowe życia 7 (5, 6) 19.45 Express, Pogoda 20.00 DeFacto II 20.30 DeFacto 8 21.00 Darny i wieśniaczki. PL (8) 22.00 Zamiana żon 23.00 Kossakowski. Wtajemniczenie 4 23.45 Vlogbox. W necie 2

TVP POLONIA

12.15 Między ziemią a niebem 12.45 Sportkanie ze światem 13.00 Transmisja mszy świętej 14.20 Alternatywy 4 (3) 15.20 Polsko-czeska pogoda. Festiwal Kultury i Piosenki Polskiej i Czeskiej - Kudowa-Zdrój 2019 16.00 Prywatne życie zwierząt 3 (1) 16.30 Leśniczówka (91) 16.55 Leśniczówka (92) 17.20 A jak wojna 17.30 Teleexpress 17.55 M jak miłość (1447) 18.45 Lato, muzyka, zabawa. Wakacyjna trasa Dwójki 2019 19.15 A to polski właśnie... 19.20 A to polski właśnie... 19.25 Nela Mała Reporterka 19.45 Dobranocka: Pamiętnik Flori 2 (21) 20.00 Wiadomości, Pogoda 20.35 Sport 20.45 Blondynka 7 (8) 21.45 Msza za miasto Arras - spektakl teatralny, Pol. 2015 23.40 Niedziela z...

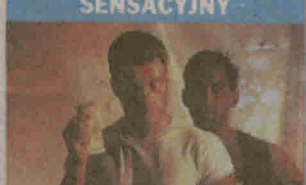
POLSAT SPORT

05.20 Siatkówka kobiet: PS - mecz: Dominikana - Kenia 07.50 Siatkówka kobiet: Puchar Świata - mecz: Chiny - Brazylia 11.00 Cafe Futbol (Gospodarz programu, Mateusz Borek, rozmawia z zaproszonymi gośćmi na tematy związane z piłką nożną. Czasami w tej roli zastępuje go Roman Kolton, etatowy ekspert programu. W każdym odcinku widzowie zobaczą wywiady z gwiazdami futbolu, sondy wśród kibiców, przegląd piłkarskich wydarzeń tygodnia.) 12.30 Siatkówka mężczyzn: ME 2019 - mecz 1/8 finału 14.45 Piłka nożna: Fortuna 1, liga - mecz: Podbeskidzie Bielsko-Biala - GKS Tychy 16.50 Siatkówka mężczyzn: Mistrzostwa Europy 2019 - mecz 1/8 finału 20.00 Boks 20.30 Mistrzostwa świata w koszykówce - reportaż 22.30 Boks 01.00 Boks

TV 4

06.00 Ekstremalny ranking zwierząt (6): Śmiałkowie - serial, Nowa Zel.
07.05 101 dalmatyńczyków (4) - serial
07.35 Flintstonowie (77-79) - serial, USA
09.05 Alvin i wiewiórki - film familijny, USA 2007, reż. Tim Hill
11.00 Galileo - pr. popularnonaukowy
12.00 Galileo - pr. popularnonaukowy
13.00 Park jurajski 3 - film przygodowy, USA 2001, reż. Joe Johnston
15.00 Nasza klasa - rozr., Polska 2019
15.30 Nasza klasa - rozr., Polska 2019
16.00 Gwiazdy Kabaretu - rozr.
17.00 Miłość na zakręcie (17) - serial
17.30 Miłość na zakręcie (18) - serial
18.00 Miłość na zakręcie (19) - serial
18.30 Miłość na zakręcie (20) - serial
19.00 Galileo - pr. popularnonaukowy
20.00 Wykonać wyrok - film sensacyjny, Kanada/USA 1990, reż. Deran Sarafian, wyk. Jean-Claude Van Damme

SENSACYJNY

20.00
Wykonać wyrok

21.55 Gabinet numer 5 (3) - serial, Pol.
22.55 Gallows Hill - horror, USA 2013, reż. Victor Garcia, wyk. Peter Facinelli
00.50 STOP Drogowka - magazyn, Polska
01.50 Interwencja - mag. reporterów
02.10 Interwencja - mag. reporterów
02.25 Graffiti - program publicystyczny
02.40 Disco Polo Life - muz., Polska 2019
03.40 Top 10 - lista przebojów - muz.
05.45 Telezakupy TV Okazje - magazyn

TV 6

06.00 Top 10 - lista przebojów 07.00 Colombo (1) 08.55 Galileo 09.55 Galileo 10.55 Mistrz kierownicy ucieka 2 - komedia sensac., USA 1980 13.00 Gwiazdy Kabaretu 14.00 Policjantki i Policjanci (330) 15.00 Policjantki i Policjanci (331) 16.00 Policjantki i Policjanci (332) 17.00 Detektyw Monk (10, 11) 19.00 Detektyw Monk (12) 20.00 Galileo 21.00 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku (81) 22.00 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku (82) 23.00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny (78) 00.00 Hawaje 5-0 (3) 01.00 Hawaje 5-0 (4) 02.00 Własy móch (63) 02.30 Superludzie Extra 02.40 Top 10 - lista przebojów 03.40 Disco Polo Life 04.40 Disco Polo Life 05.45 Telezakupy TV Okazje

TVP ROZRYWKA

09.45 Muzeum Polskiej Piosenki 09.55 I skowlek 5 Malicki - niedziela wieczór 10.50 Życie to kabaret 11.55 Gwiazdozbiór TVP Rozrywka 12.25 Muzeum Polskiej Piosenki 12.40 To je Borowicz. Podróże ze smakiem 13.10 Podróż z historią (38) 13.45 Prywatne życie zwierząt 3 (3) 14.20 Wszystkie stworzenia duże i małe (1) 15.20 Muzeum Polskiej Piosenki 15.45 Pułapki umysłu 2 (3) 16.20 Hity kabaretu 17.25 Taka to robota, czyli kabaretowy przegląd zawodów 18.20 KabareTOP Story 18.35 Wielki test o polskim parlamentarystach 20.10 Wkręcenie w randkę 21.20 Hity kabaretu 22.15 La La Poland 22.50 Kabareto-wa mapa Polski 01.55 Koło fortuny 02.40 Olga Lipińska zaprasza

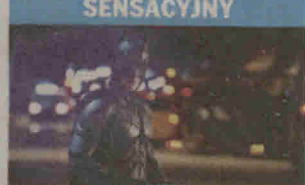
TVP KULTURA

07.00 Teledyski 07.30 Kłórdy po sztuce 07.40 Dłanie w kinie 08.25 Angielskie śniadanie: Pan wzywał, miłordzie? (3) 09.25 Od ucha do ucha: Niezapomniany Leonard Bernstein 10.30 Od ucha do ucha: Najdziwniejszy z rycerzy 11.40 Awantura o Basję - film obycz., Pol. 1995 13.40 Chleb, miłość i zazdrość - komedia, Wł. 1954 15.20 Chuligan literacki 15.50 100 na 100. Muzyczne dekady wolności - koncert z Katowic - koncert, Pol. 2018 17.00 Szlakiem miejsc niezwykłych: Pomniki historii 17.15 Niedziela... 18.10 Niedziela... na planie filmowym: Ogniem i mieczem - film hist., Pol. 1999 21.15 Butch Cassidy i Sundance Kid - western, USA 1969 23.10 Scena alternatywna - koncert, Pol. 23.40 Trzeci punkt widzenia 00.15 Joanna - film dok., Polska 2013

TVN SIEDEM

05.00 Mango - telezakupy
07.05 Niezapomniane lata 90. (6/10)
08.05 Big Brother 2 - reality show
09.00 Big Brother 2 - reality show
09.55 Big Brother 2 - reality show
10.50 Zakochani po uszy (86/120)
11.20 Zakochani po uszy (87/120)
11.50 Zakochani po uszy (88/120)
12.20 Zakochani po uszy (89/120)
12.50 Dziewczyny z drużyny 5: Walcz do końca - komedia, USA 2009, reż. Billie Woodruff, wyk. Christina Milian, Cody Longo, Rachele Brooke Smith, Holland Roden, Laura Cerón
14.55 Blues Brothers - komedia muzyczna, USA 1980, reż. John Landis, wyk. John Belushi, Dan Aykroyd, James Brown, Cab Calloway
17.45 Sknerus - komedia, USA 1994, reż. Jonathan Lynn, wyk. Michael J. Fox, Kirk Douglas, Nancy Travis

SENSACYJNY

21.00
Mroczny Rycerz powstaje

20.00 Big Brother 2 - reality show
21.00 Mroczny Rycerz powstaje - film sensacyjny, USA/Wielka Brytania 2012, reż. Christopher Nolan, wyk. Christian Bale, Iom Hardy, Anne Hathaway
00.25 Sztuka zrywania - komedia romantyczna, USA 2006, reż. Peyton Reed, wyk. Jennifer Aniston
02.40 NOC Magii
04.55 Zakończenie programu

TV TRWAM

15.50 Poczta z Indii. Dom Matki Teresy z Kalkuty - film dok., Pol. 2014 16.00 Informacje dnia 16.10 Koncert życzeń 17.00 Tam, gdzie Bóg płacze 17.30 Okiem kamer 17.55 Kartka z kalendarza - powstanie warszawskie 18.00 Anioł Pański 18.05 Informacje dnia 18.15 Rozmowy niedokończone 19.25 Święty na każdy dzień 19.30 Moja katolicka rodzina 20.00 Informacje dnia 20.20 Różaniec 20.50 Kolory świętości 21.00 Apel Jasnogórski 21.20 Informacje dnia 21.40 Retrospekcja 21.45 Śladami apostoła Pawła (1) 22.30 100 cudownych miejsc na świecie 22.40 Tydzień z Ziemi Świętej 23.00 Jak my to widzimy - z daleka widać lepiej 23.30 Tam, gdzie Bóg płacze 00.00 Programy powtórkowe

ATM ROZRYWKA

06.00 Disco Gramy 07.00 TV Okazje 07.30 Ewa gotuje 08.00 Ewa gotuje 08.30 Zameldowani (11) 09.00 Pierwsza miłość (2900, 2901, 2902, 2903, 2904) 12.35 Na rybie 13.05 Gang Olsena uderza ponownie - komedia, Dania 1977 15.10 Świat według Kiepskich (57, 59, 61, 63): Pływak zółto-brzeżek: Polowanie na szczura. Powód zajechał: Ręka wisielca 17.00 Gang Olsena idzie na wojnę - komedia, Dania 1978 19.10 Zameldowani (9, 10) 20.05 Przyjaciel czy wróg - komedia, USA 2009 21.40 Świat według Kiepskich (50, 98, 99): Mistrz podrobów. Gość w domu: Złote jajko 23.10 Gangi z Oss - dramat, Hol. 2011 01.30 Na krawędzi (10) 02.30 Siołki (20) 03.30 Czas na kulturę 04.00 Disco Gramy 05.00 Disco Gramy

TVP HISTORIA

09.15 Awantura o Basję (11) 09.50 Awantura o Basję (12) 10.20 Okrasa łamie przepisy 10.55 Astronomia niepodległa - 100 lat polskiej astronomii (3) 11.25 Z biegiem Bugu (3) 11.55 Voyager: misja bez końca - film dok., Wlk. Brytania 2012 12.55 We władaniu monsunów (1) 14.00 Archiwum zimnej wojny 14.40 Fredek uszczęśliwił świat - komedia, Pol. 1936 16.05 Powstanie Warszawskie dzień po dniu 16.15 Wielka gra 17.15 Wojownicy czasu 17.40 A więc wojna 17.50 Wojna polska 1939. Dzień po dniu 18.25 Wielka miłość Balzaka (5) 19.30 Marsz wyzwoleńców - film dok., Polska 2009 20.40 Druga wojna światowa - nieznanie historii (3) 21.40 Hubal - film woj., Polska 1973 00.00 Wielki test o Polskich Siłach Zbrojnych - widowisko, Polska 2018

23 WRZEŚNIA
PONIEDZIAŁEK

TVP 1

05.05 Jeden z dziesięciu - teleturniej
05.35 Jaka to melodia?
06.15 Przysięga (13) - telenowela, Turcja
07.05 Elif (570) - serial obycz., Turcja
08.00 Wiadomości, Pogoda - inf.
08.15 Kwadrans polityczny - public.
08.40 Korona królów - taka historia... (40) - serial dokumentalny, Polska
09.20 Ranczo 3 (27) - serial obycz., Pol.
10.15 Komisarz Alex (12) - serial, Polska
11.05 Ojciec Mateusz 14 (180) - serial
12.00 Wiad., Agrobiznes, Agropogoda
12.30 Magazyn rolniczy - mag. rolniczy
12.45 A więc wojna - cykl rep., Pol. 2019
12.50 Rozbójnicy wśród zwierząt (2/3) - film dok., Wielka Brytania 2017
14.00 Elif (571) - serial obycz., Turcja
15.00 Wiadomości, Pogoda, Alarm!
15.35 Gra słów, Krzyżówka - teleturniej
16.05 Przysięga (14) - telenowela, Turcja
17.00 Teleexpress, Pogoda - inf.

BIOGRAFICZNY

21.00
Boska Florence

17.30 Jaka to melodia?
18.00 Klan (3516) - telenowela, Polska
18.30 Korona królów (253) - telen. hist.
18.55 Jeden z dziesięciu - teleturniej
19.25 Sport, Wiad., Pogoda, Alarm!
20.30 Leśniczówka (141) - telen., Polska
21.00 Boska Florence - film biograficzny, Wielka Brytania/Francja 2016
23.00 Kupcy i fabrykanci - film dokumentalny, Polska 2019

TV PULS

06.00 112 - na każde wezwanie (75, 76)
07.00 Kobra - oddział specjalny (16) 08.00 Lombard. Życie pod zastaw 5 (211) 09.00 Rodzinny interes (46); Zakazany taniec 10.00 Zaklinaczka duchów 2 (26, 27) 12.00 Kobra - oddział specjalny (16, 17) 14.00 Agenci NCIS: Los Angeles 10 (6) 15.00 Lombard. Życie pod zastaw (21) 16.00 Rodzinny interes (46, 47) 18.00 Lombard. Życie pod zastaw 5 (211, 212) 20.00 Legionista Maxx - film sensac., USA 2019 21.55 Liberator - film sensac., USA/Fr. 1992 23.55 Uciekinier - film SF, USA 1987 02.00 Zobacz to! Taki jest świat 4 02.50 Tajemnice medyczne (1) 03.50 Biedziada na cztery pory roku (5) 04.20 Z archiwum policji (6) 05.00 Dyżur (10) 05.35 Dyżur 2 (18)

TVP INFO

07.00 Serwis Info 07.12 Jedziemy 07.50 Agrobiznes 07.55 Agropogoda 08.00 Jedziemy dalej 08.15 Serwis Info 08.18 Minęła osma 09.00 Serwis Info 09.11 Minęła dziewiąta 10.00 Serwis Info, Pogoda Info 14.59 Serwis Info 15.29 Info dzień 16.19 Pogoda Info 16.25 Info dzień 16.51 Pogoda Info 17.00 Teleexpress 17.15 Teleexpress Extra 17.32 O co chodzi 18.00 Panorama 18.20 Panorama opinii 18.32 Serwis Info 18.44 Widziane z Polski 19.00 Serwis Info 19.30 Wiadomości 19.58 Gość „Wiadomości” 20.13 Minęła dwudziesta 20.50 Warto rozmawiać 21.40 Studio LOTTO 21.49 W tyle wizji 22.31 W tyle wizji extra 23.00 INFO wieczór 23.30 W akcji 23.55 Serwis Info 00.02 Nie da się ukryć extra

POLSAT SPORT NEWS

06.00 Motocyklowe MŚ: Grand Prix Aragonii - wyścig w klasie MotoGP 07.00 Sport flegz 07.07 Motocyklowe Mistrzostwa Świata: Grand Prix Aragonii - wyścig w klasie MotoGP 08.00 Sport flegz 08.07 Cafe Futbol 09.00 Sport flegz 09.07 Cafe Futbol 09.50 Siatkówka kobiet: PŚ - mecz: Rosja - Argentyna 12.30 Piłka nożna: MLS - mecz: New York Red Bulls - Philadelphia Union 15.00 Piłka nożna: Liga czeska - mecz: AC Sparta Praga - SK Slavia Praga 17.00 Trans World Sport 18.00 Piłka nożna: Liga hollenderska - mecz: PSV Eindhoven - AFC Ajax 20.30 Piłka nożna: Fortuna 1. liga - mecz: Chrobry Głogów - Odra Opole 23.00 Piłka nożna: Fortuna 1. liga - mecz: Podbeskidzie Bielsko-Biala - GKS Tychy 01.00 Sporty walki: Armia Fight Night

TVP 2

04.45 Koło fortuny - teleturniej, Polska
05.20 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział (94) - serial
06.10 Coś dla ciebie - magazyn
06.40 Familiada - teleturniej
07.15 Pytanie na śniadanie - magazyn
11.00 Panorama, Pogoda - program inf.
11.10 Pytanie na śniadanie
11.55 Rodzinka.pl (262) - serial, Polska
11.55 Barwy szczęścia (2097) - serial
12.30 Koło fortuny - teleturniej, Polska
13.05 Teściowie i synowie. Kto tu rządzi? 13.35 Gotowi do gotowania. Start!
14.10 Coś dla ciebie - magazyn
14.35 Operacja zdrowie! - magazyn
15.10 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział (154) serial
16.00 Koło fortuny - teleturniej, Polska
16.35 Familiada - teleturniej
17.10 Węzień miłości (146) - telen., Tur.
18.00 Panorama, Pogoda, Sport - inf.

KOMEDIODRAMAT

22.50
Blue Jasmine

18.30 Gotowi do gotowania. Start!
18.55 Teściowie i synowie. Kto tu rządzi? 19.35 Barwy szczęścia (2097) - serial
20.10 Barwy szczęścia (2098) - serial
20.40 Kulisy serialu „M jak miłość”
20.55 M jak miłość (1455) - serial, Pol.
21.50 O mnie się nie martw II (2/13)
22.50 Blue Jasmine - komediiodramat, USA 2013, reż. Woody Allen
00.40 Głina 2 (23/25) - serial krym., Pol.

PULS 2

12.10 Tomek i przyjaciele 21 (15) 12.30 Bob Budowniczy 20 (98) 12.50 Strażak Sam II (5) 13.00 Blaze i megamaszynny (3) 13.35 Psi Patrol 4 (25) 14.10 Alvin!!! I wiewiórki 3 (12, 13) 14.35 Mustang: Duch Wolności (6) 15.00 Miraculous: Biedronka i Czarny Kot (16) 15.35 Jeźdźcy smoków (16) 16.10 Krudowie: U zarania dziejów 2 (26) 16.35 Fineas i Ferb 4 (25, 26) 17.35 Pingwiny z Madagaskaru 3 (13) 18.00 Pingwiny z Madagaskaru (2) 18.35 Jeźdźcy smoków (17) 19.00 Miraculous: Biedronka i Czarny Kot (17) 19.30 Nicky, Ricky, Dicky i Dawn (13) 20.00 Lombard. Życie pod zastaw 4 (182) 21.00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas 13 (18, 19) 23.00 Wstydlive choroby 6 (8, 9) 01.00 Lombard. Życie pod zastaw (22)

FOKUS TV

06.00 Wehikuł czasu 06.05 Redakcja: Dział Śledczy (12) 07.25 Wehikuł czasu 07.45 Wspaniały świat wędzarskich przygód (48, 49, 50) 09.20 Największe wynalazki starożytności (10) 10.15 Gwiazdy lombardu 10.55 Starożytni kosmici (1) 11.50 Piloci w australijskim buszu (6) 12.55 Misja skarb 13.45 Gwiazdy lombardu 14.40 Drwale 15.35 Poszukiwacze fortuny (6) 16.35 Piloci w australijskim buszu (7) 17.35 Fabryka jedzenia (21) 17.55 Wojny magazynowe 18.50 Starożytni kosmici (2) 19.45 Gwiazdy lombardu 20.55 OSP Na ratunek! (1) 21.50 Poszukiwacze fortuny (7) 22.50 Nagie miasto (1) 23.50 Dziwne oblicza wojny (3) 00.45 Handlarze historii 02.00 Lista fokusa 02.35 Lista fokusa

EUROSPORT 1

06.30 Snooker: Turniej Masters w Szanghaju 08.00 Wiaty 08.30 Kolarstwo: Mistrzostwa świata - Yorkshire 2019 12.45 Tenis: Puchar Laver 14.30 Wiaty 14.40 Kolarstwo: MŚ - Yorkshire 2019 - jazda indywidualna na czas juniorów 17.45 Siatkówka mężczyzn: ME 2019 - skrót meczu fazy play-off 18.00 Tenis: Puchar Laver 19.00 Jeździectwo: Global Champions Tour 19.30 Zapasy: MŚ - Nur-Sultan 2019 20.05 Siatkówka mężczyzn: ME 2019 - skrót meczu fazy play-off 20.15 Wiadomości 20.20 Snooker: Turniej China Championship - I. dzień 22.00 Wiadomości 22.05 Kolarstwo: Mistrzostwa świata - Yorkshire 2019 23.00 Sport w Yachting 23.30 Kolarstwo: Mistrzostwa świata - Yorkshire 2019 - jazda indywidualna na czas juniorów 01.30 Snooker

POLSAT

04.55 Disco Gramy - muz., Polska 2018
05.40 Teleszkupy TV Okazje - magazyn
06.00 Nowy dzień - program inf.
09.00 Malanowski i partnerzy (106)
09.30 Malanowski i partnerzy (107)
10.00 Dzień, który zmienił moje życie (77) - serial paradok., Polska
11.00 Dlaczego ja? (710) - serial, Polska
12.00 Gliniarze (271) - serial, Polska
13.00 Trudne sprawy (887) - serial, Pol.
14.00 Pierwsza miłość (2915) - serial
14.45 Dlaczego ja? (933) - serial, Polska
15.50 Wydarzenia - program inf.
16.10 Pogoda - program informacyjny
16.15 Interwencja - mag. reporterów
16.30 Na ratunek 112 (376) - serial, Pol.
17.00 Gliniarze (366) - serial, Polska
18.00 Pierwsza miłość (2916) - serial
18.50 Wydarzenia, Sport, Pogoda - inf.
19.30 Świat według Kiepskich (83) - serial komediowy, Polska

SENSACYJNY

20.15
Urowadzona 2

20.15 Urowadzona 2 - film sensacyjny, Francja 2012, reż. Olivier Megaton, wyk. Liam Neeson, Famke Janssen, Maggie Grace, Leland Orser, Jon Gries
22.10 Love Island. Wyspa miłości
23.20 Królowie ulicy - thriller, USA 2008, reż. David Ayer, wyk. Keanu Reeves, Forest Whitaker, Common, Martha Hargreaves, Cedric the Entertainer
01.40 Tajemnice losu - program rozr.

STOPKŁATKA TV

06.00 Złotopolscy (299, 300) 07.05 Plebania (60, 61) 08.05 Szpital Good Karma 3 (1) 09.00 Castle 3 (1): Śmiertelna sprawa 09.55 Apokalipsa: II wojna światowa: Agresja 11.00 Życie po zagładzie (9): Drogi do nieka 11.55 Allo, Allo! (12, 13) 13.55 Katastrofy w przestworzach (21, 22) 16.00 Sekrety luksusowych hoteli 2 (5) 17.00 Scena śmiechu 17.55 Komisarz Rex 6 (81) 18.55 Apokalipsa: I wojna światowa (5) 20.00 Premiera: Mścicielka - thriller, Fr./Kanada/USA 2016 22.00 Śmiertelne odliczanie - film sensac., USA 2016 23.50 Blitz - film krym., Wik. Brytania/Fr./USA 2011 01.50 Komedia małżeńska - komedia, Pol. 1993 03.50 MiłośćKropka.pl (5) 04.50 TV okazje 05.59 Zakończenie programu

TVP 3

11.00 Świat wyścigów konnych 11.35 W tyle wizji 12.15 Co niesie dzień 12.30 Gra słów: Krzyżówka 13.00 Mój pies i inne zwierzęta 13.15 Jedź bezpiecznie 13.35 Agrobiznes 13.45 Z miłości do miasta 13.50 Agropogoda 14.00 Program lokalny 15.00 Wspaniałe stulecie: Sultanka Kösem (108) 15.45 Odkrywanie Podkarpacia 16.00 Telekurier 16.25 Pogoda 16.30 Kryminalna siódemka 16.45 Dziennik regionów - tematy dnia 17.00 Las bliżej nas (16) 17.30 Program lokalny 20.00 Korona królów (253) 20.30 Gra słów: Krzyżówka 21.00 Twój wybór 21.30 Program lokalny 22.00 Dziennik regionów 22.20 Echo dnia 22.40 Pogoda 22.45 Kryminalna siódemka 23.00 Alarm 23.20 W tyle wizji

TVP SPORT

05.00 Tenis: Turniej WTA w Wuhan 07.00 Tenis: Turniej WTA w Wuhan 09.00 Piłka nożna: 2. liga 11.05 Wioślarsko: Mistrzostwa świata - Ottensheim 2019 - polskie medale 12.05 Boks: Gala w Londynie - waga ciężka: Daniel Dubois - Nathan Gorman 13.00 Podnoszenie ciężarów: Mistrzostwa świata - Pattaya 2019 - kobiety w kategorii do 71 kg 15.00 Gala 100-lecia PZn w Krakowie 15.15 100 lat Polskiego Związku Narciarskiego - film dok., Pol. 2019 15.55 Formuła 1: GP Singapuru - podsumowanie 16.50 Historia Maratonu Warszawskiego - film dok. 17.25 Piłka nożna: PKO Ekstraklasa - mecz: Cracovia - Legia Warszawa 19.35 4-4-2 20.30 Gala The Best FIFA Football Awards 2019 w Mediolanie 22.00 Gol Ekstra 23.35 Sportowy wieczór 00.05 Siatkówka mężczyzn: ME 2019

TVN

05.20 Uwaga! - magazyn, Polska
05.45 Mango - teleshopping
06.50 Nowa Maja w ogrodzie - magazyn
07.20 Akademia ogrodnika - magazyn
07.30 Dzień Dobry TVN - mag., Pol. 2019
11.00 Z gruntu zdrowo - magazyn
11.30 Sztuka mięsa - magazyn, Pol. 2019
12.00 Ukryta prawda (1072) - serial, Pol.
13.00 Szkoła (724) - serial paradok., Pol.
14.00 19+ (425) - serial paradok., Polska
14.30 Szpital (440) - serial paradok., Pol.
15.30 Szkoła (725) - serial paradok., Pol.
16.30 19+ (426) - serial paradok., Polska
17.00 Kuchenne rewolucje: Warszawa, Tbilisi - program rozr., Polska 2015
18.00 Ukryta prawda (1073) - serial, Pol.
19.00 Fakty, Sport, Pogoda - inf.
19.50 Uwaga! - magazyn, Polska
20.10 Doradca smaku - magazyn
20.15 Na Wspólnej (2946) - serial, Pol.
20.55 Milionerzy - teleturniej, Pol. 2019

REALITY SHOW

21.30
Top Model

21.30 Top Model - reality show, Pol. 2019
23.00 Kac Vegas w Bangkoku - komedia, USA 2011, reż. Todd Phillips, wyk. Bradley Cooper, Ed Helms, Zach Galifianakis, Justin Bartha, Ken Jeong
01.10 Stylowy projekt - rozr., Pol. 2019
01.40 Co za tydzień - magazyn
01.55 Uwaga! - magazyn, Polska
02.40 NOC Magii - interaktywny program rozrywkowy

TTV HD

08.45 Express, Pogoda 09.00 Idealna niania 8 09.50 Gogolebox. Przed telewizorem 10 10.45 Express, Pogoda 11.00 Damy i wieśniaczki. Za granicą 2 (4) 12.00 Sąd rodzinny (16) 12.55 Orzeł czy reszka? 2 13.55 Żony Hollywood 2 14.55 Królowe życia 6 (8) 15.45 Express, Pogoda 16.00 Uwaga! 16.20 Defacto 7 - flegz 16.35 Damy i wieśniaczki. Ukraina 4 (1) 17.45 Express, Pogoda 18.00 Sędzia Anna Maria Wesołowska 6 (13) 19.05 Gogolebox. Przed telewizorem 5 19.45 Express, Pogoda 20.10 Uwaga! po Uwadze 21.10 Usterka 12 (3) 21.45 Express, Pogoda 22.00 Gogolebox. Przed telewizorem 11 23.00 Gogolebox. Przed telewizorem 5 23.45 Defacto 11 00.10 Defacto 9

TVP POLONIA

12.25 Wiadomości 12.40 Historia jednego obrazu 12.50 Magazyn z Ameryki 13.10 Barwy szczęścia (2048) 13.45 Blondynka 7 (81) 14.40 One, Kobiety kultury 15.10 Nanda Devi East. Góra Szczęścia 15.45 Wiadomości 15.55 Korona królów (237) 16.25 Astronomiarium 16.55 Supelkowe ABC 17.10 Figury-Migu 17.20 Historia jednego obrazu 17.30 Teleexpress 17.45 A więc wojna 17.55 Gra słów: Krzyżówka 18.25 Cafe piosenka 18.55 Barwy szczęścia (2048) 19.25 Nad Niemnem 19.45 Dobranocka 20.00 Wiadomości, Pogoda 20.35 Sport 20.45 O mnie się nie martw 10 (2) 21.45 Polonia 24 22.05 Rozmowa z Polonią 22.20 Halo Polonia 23.10 Focus on Poland 23.30 Polski nie zniszczy nic na świecie

POLSAT SPORT

05.20 Siatkówka kobiet: PŚ - mecz: Dominika Brazyli 07.50 Siatkówka kobiet: PŚ - mecz: Chiny - USA 10.00 Siatkówka mężczyzn: ME 2019 - mecz 1/8 finału 11.30 GROM Challenge 2019 - reportaż 12.15 Rugby: PŚ - Japonia 2019 - mecz fazy grupowej: Walia - Gruzja 13.30 Piłka nożna: Fortuna 1. liga - mecz: Podbeskidzie Bielsko-Biala - GKS Tychy 16.00 Siatkówka mężczyzn: ME 2019 - mecz 1/8 finału 16.30 Formuła 1: Grand Prix Singapuru - skrót wyścigu 17.30 Magazyn Fortuna 1. ligi - mag. piłkarski 19.00 Siatkówka mężczyzn: Mistrzostwa Europy 2019 - studio 19.50 Siatkówka mężczyzn: Mistrzostwa Europy 2019 - mecz ćwierćfinałowy 22.30 Siatkówka mężczyzn: Mistrzostwa Europy 2019 - studio 23.30 Boks 01.00 Boks

TV 4

06.00 Buffy, postrach wampirów 3 (17)
07.05 Szczeniak zwany Scooby-Doo (12)
07.35 Dragon Ball Super (123) - serial
08.00 Nasz nowy dom - reality show
09.00 Septagon (78) - serial krym., Pol.
10.00 Miłość na zakręcie (20) - serial
10.30 Bumerang (20) - serial, Kanada
11.00 Przeklęta (52) - telen., Meksyk
12.00 Gafleo - pr. popularnonaukowy
13.00 Detektywi w akcji (125) - serial
14.00 STOP Drogówka - magazyn, Polska
15.00 Policjantki i Policjanci (574)
16.00 Sekrety sąsiadów (24) - serial
16.30 Sekrety sąsiadów (25) - serial
17.00 Miodowe lata (82): Krzyżacy
18.00 Septagon (81) - serial krym., Pol.
19.00 Policjantki i Policjanci (575)
20.00 Miłość na zakręcie (21) - serial
20.30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny (325) - serial krym., Polska
21.30 Gwiazdy Kabaretu - rozr.

SERIAL

20.00
Miłość na zakręcie (21)

22.35 Boks z Brooklynu - dramat obyczajowy, USA 2016, reż. Paul Borghe, wyk. Alec Baldwin, William DeMeo
01.00 Galileo - pr. popularnonaukowy
02.00 Tuż przed tragedią (7): Eksplozja na pokładzie lotniskowca
03.05 SuperLudzie (29, 30) serial dok.
04.05 Atleci - magazyn sportowy
04.40 Trans World Sport - magazyn
05.45 Teleszkupy TV Okazje - magazyn

TV 6

06.00 Top 10 - lista przebojów 07.00 Buffy, postrach wampirów 5 (9) 08.00 Drużyna A (2) 09.00 Policjantki i Policjanci (330)
10.00 Galileo 11.00 Czysta chata 12.00 Miodowe lata (72, 73) 13.40 Sekrety sąsiadów (16) 14.15 MacGyver (27) 15.15 Diagnosta: Morderstwo (14) 16.15 Gliniarz i prokurator (62) 17.15 Medicopter 117 (74) 18.15 Miodowe lata (36, 92): Fatum, los, przeznaczenie. Jedyny w swoim rodzaju 20.00 Galileo 21.00 CSI: Kryminalne zagadki Miami (66, 67) 23.00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny (79) 00.00 Wakacyjny seks - film erot., Fr. 2012 01.40 STOP Drogówka 02.40 Top 10 - lista przebojów 03.40 Disco Polo Life 04.40 Disco Polo Life 05.45 Teleszkupy TV Okazje

TVP ROZRYWKA

06.05 Teściowie i synowie. Kto tu rządzi? 06.35 Okrasa lamie przepisy 07.10 Makłowicz w podróży 07.40 Gotowi do gotowania. Start! 08.10 Familiada 08.45 Koło fortuny 09.30 Rodzina, ach rodzina 10.30 Rodzina, ach rodzina 11.35 Familiada 12.10 Życie to kabaret: Kabaret Ani Mru-Mru 14.20 The Wall. Wygraj marzenia 15.15 Kabaretowa mapa Polski: Kabaretowe Hity Lata 2015 18.20 Okrasa lamie przepisy 18.55 Makłowicz w podróży 19.25 Gotowi do gotowania. Start! 19.55 Teściowie i synowie. Kto tu rządzi? 20.35 The Wall. Wygraj marzenia 21.35 Kabaretowy Klub Dwójki 22.35 The Voice of Poland. Przesłuchania w ciemno 23.25 The Voice of Poland. Przesłuchania w ciemno

TVP KULTURA

07.00 Niezapomniany Leonard Bernstein 08.00 Szlakiem miejsc niezwykłych: Pomniki historii 08.10 Studio Kultura - rozmowy 08.30 Czarna suknia - dramat, Pol. 1967 09.25 Straszne skutki awarii telewizora - komedia, Czechosł. 1969 11.00 Dom (12) 13.00 Studio Kultura - rozmowy 13.20 Filmoteka małopolska 14.30 Niedziela, 15.20 Dziewczyna i gołębie - film obycz., Pol. 1973 16.20 Ucieczka z kina „Wolność” - dramat, Pol. 1990 18.00 Legendy polskiego teatru: Igor - opowieść o aktorze - film dok., Pol. 1997 19.05 Teledyski 19.30 Trzeci punkt widzenia 20.00 Informacje kulturalne 20.30 Letnie przesilenie - dramat, Pol./Niem. 2014 22.10 Antyfonie 22.40 Wielka architektura - film dok., Dania 2016 00.20 Proces Joanny d'Arc - dramat, Fr.

TVN SIEDEM

05.00 Szkoła (73/156) - serial, Polska
06.00 Ukryta prawda (694) - serial, Pol.
07.00 Sąd rodzinny (163) - serial, Polska
08.00 Szpital (361) - serial paradok., Pol.
08.55 Sędzia Anna Maria Wesołowska (200) - serial fab-dok., Polska
09.50 Big Brother Pobudka 2
09.55 Przepis na życie 2 (3) - serial
10.55 Big Brother 2 - reality show
11.50 Dwóch i pół (4/16) - serial, USA
12.20 19+ (177, 178) - serial paradok.
13.25 Ukryta prawda (426) - serial, Pol.
14.25 Big Brother Popołudnie 2
14.30 Sąd rodzinny (164) - serial, Polska
15.30 Szpital (362) - serial paradok., Pol.
16.30 Sędzia Anna Maria Wesołowska (201) - serial fab-dok., Polska
17.30 Big Brother Podwieczorek 2
17.35 Detektyw Monk 2 (5/16) - serial
18.35 Dr House 3 (6/24) - serial, USA
19.30 Zakochani po uszy (90/120)

KOMEDIA

21.00
Idealny facet dla mojej...

20.00 Big Brother 2 - reality show
21.00 Idealny facet dla mojej dziewczyny - komedia romantyczna, Polska 2009, reż. Tomasz Konecki, wyk. Marcin Dorociński
23.35 Big Brother Nocą 2 - reality show
00.10 Nienarodzony - horror, USA 2009
02.00 Długa strona medalu 4
02.30 NOC Magii
04.55 Zakończenie programu

TV TRWAM

15.50 Ma się rozumieć 16.00 Informacje dnia 16.10 Sanktuarium polskie 16.30 Zew natury 16.55 Świadkowie 17.10 100 cudownych miejsc na świecie 17.30 Spotkanie Rodziny Radia Maryja w parafii pw. Św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Jasielsku 19.25 Kartka z kalendarza - powstanie warszawskie 19.30 Przygody Monster Trucków (4) 19.45 Modlitwa z telefonycznym udziałem dzieci 20.00 Informacje dnia 20.20 Różaniec 20.50 Kołory świętości 21.00 Apel Jasnowiejski 21.20 Informacje dnia 21.40 Polski punkt widzenia 22.00 Stan bezpieczeństwa państwa 22.10 Mojżesz - 10 przykazań (141) 23.00 Próba wiary (4) 23.50 100 cudownych miejsc na świecie 00.00 Pr. powtórkowe

ATM ROZRYWKA

06.00 Disco Gramy 07.00 TV Okazje 07.30 Awantura o kasę 08.25 Awantura o kasę 09.20 Gra w ciemno 10.20 Pierwsza miłość (2905) 11.05 Ewa gotuje 11.35 Ewa gotuje 12.00 Na rybie: Mała rzeczka 12.30 Na rybie: Czechy 13.00 Siołki (13) 14.00 Malolaty (45): Pigulki 15.00 Piękno 15.30 Piękno 16.00 Świat według Kiepskich (67, 68) 17.00 Gang Olsena idzie na wojnę - komedia, Dania 1978 19.15 Acapulco H.E.A.T. (15, 16) 21.15 Świat według Kiepskich (100, 101) 22.20 Gang Olsena nigdy się nie poddaje - komedia, Dania 1979 00.25 Graczykowie (10) 00.55 TV Okazje 01.25 Peep Show (40) 02.00 Siołki (21) 03.00 Pieśniarniaki (100) 04.00 Disco Gramy 05.00 Disco Gramy

TVP HISTORIA

08.05 Ex Libris 08.30 Historia Polski: Odwagać się być wolnym - film dok., Pol. 2004 09.35 Sensacje XX wieku 10.35 Wielkie widowskie natury (6-ost.) 11.30 Polska Kronika Filmowa 11.45 Wojenne dziewczyny 2 (18) 12.40 Świadectwo urodzenia - film woj., Pol. 1961 14.30 We władaniu monsunów (1) 15.35 Spór o historię 16.10 Powstanie Warszawskie dzień po dniu 16.25 Historia Polski: Dowódcy AK 17.00 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii 17.25 A więc wojna 17.35 Flegz historii 17.55 Wojna polska 1939. Dzień po dniu 18.25 Polska Kronika Filmowa 18.50 Tajemnica Enigmy (4) 19.45 Historia w postaciach zapisana 22.00 Archiwum zimnej wojny 22.40 Tajne akcje III Rzeczy (4) 23.40 niepokorni - film dok., Polska 2006

24 WRZEŚNIA
WTOREK

TVP 1

05.00 Jeden z dziesięciu - teleturniej
05.35 Jaka to melodia?
06.15 Przysięga (14) - telenowela, Turcja
07.05 Elif (571) - serial obycz., Turcja
08.00 Wiadomości, Pogoda - inf.
08.15 Kwadrans polityczny - public.
08.40 Korona królów (253) - telen. hist.
09.20 Ranczo 3 (28) - serial obycz., Pol.
10.15 Komisarz Alex (13) - serial, Polska
11.05 Ojciec Mateusz 14 (181) - serial.
12.00 Wiad., Agrobiznes, Agropogoda
12.30 Magazyn rolniczy - mag. rolniczy
12.45 A więc wojna - cykl rep., Pol. 2019
12.50 Natura w Jedynce: Japonia z górą (1/5) - serial dok., Francja
14.00 Elif (572) - serial obycz., Turcja
15.00 Wiadomości, Pogoda, Alarm!
15.35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
16.05 Przysięga (15) - telenowela, Turcja
17.00 Teleexpress, Pogoda - inf.
17.30 Jaka to melodia?

SERIAL

21.10
Zniewolona (4)

18.00 Klan (3517) - telenowela, Polska
18.30 Korona królów (254) - telen. hist.
18.55 Jeden z dziesięciu - teleturniej
19.25 Sport, Wiad., Pogoda, Alarm!
20.30 Leśniczówka (142) - telen., Polska
20.55 Kulisy serialu „Zniewolona”
21.10 Zniewolona (4/48) - serial, Ukc.
21.55 Magazyn Ekspresu Reporterów
23.00 Okupowani 2 (2/8) - serial
23.55 Rocky 3 - dramat obycz., USA 1982

TV PULS

06.00 112 - na każde wezwanie (76, 77)
07.00 Kobra - oddział specjalny (17) 08.00 Lombard. Życie pod zastaw 5 (212) 09.00 Rodzinny interes (47) 10.00 Zaklinaczka duchów 2 (27, 28) 12.00 Kobra - oddział specjalny (17, 18): Niewidomy świadek: Bohater ulicy 14.00 Agenci NCIS: Los Angeles 10 (7): Jeden z nas 15.00 Lombard. Życie pod zastaw (22) 16.00 Rodzinny interes - film sensac., USA 2010 22.00 Kula w łeb - film krym., USA 2012 23.50 Arena - thriller, USA 2011 01.45 Zobacz to! Tajemnice medyczne (2) 02.45 Biesiada na cztery pory roku (6, 7, 8) 04.35 Z archiwum policji (7) 05.00 Dyżur (11) 05.35 Dyżur 2 (20)

TVP INFO

07.12 Jedziemy 07.50 Agrobiznes 07.55 Agropogoda 08.00 Jedziemy dalej 08.15 Serwis Info 08.18 Minęła ósma 09.00 Serwis Info 09.11 Minęła dziewiąta 10.00 Serwis Info, Pogoda Info 14.59 Serwis Info 15.29 Info dzień 16.19 Pogoda Info 16.25 Info dzień 16.51 Pogoda Info 17.00 Teleexpress 17.15 Teleexpress Extra 17.32 O co chodzi? 18.00 Panorama 18.20 Panorama opinii 18.32 Serwis Info 18.44 Widziana z Polski 19.00 Serwis Info 19.30 Wiadomości 19.58 Gość „Wiadomości” 20.13 Minęła dwudziesta 21.00 Nie da się ukryć 21.28 Flesz Info Wieczór 21.40 Studio LOTTO 21.50 W tyle wizji 22.31 W tyle wizji extra 23.00 INFO wieczór 23.30 W akcji 23.55 Serwis Info, Pogoda Info

POLSAT SPORT NEWS

06.00 Piłka nożna: Liga czeska - mecz: AC Sparta Praga - SK Slavia Praga 07.00 Sport flesz 07.07 Piłka nożna: Liga czeska - mecz: AC Sparta Praga - SK Slavia Praga 08.00 Sport flesz - program informacyjny 08.07 Cafe Futbol - magazyn sportowy 09.00 Sport flesz - program informacyjny 09.07 Cafe Futbol - magazyn sportowy 09.50 Siatkówka kobiet: Puchar Świata - mecz: Rosja - Holandia 12.30 Rugby: Puchar Świata - Japonia 2019 15.00 Siatkówka kobiet: Puchar Świata - mecz: 1 rundy: Chrobry Głogów - Lech Poznań 20.20 Siatkówka mężczyzn: Mistrzostwa Europy 2019 - mecz: półfinałowy 23.00 Siatkówka kobiet: Puchar Świata 01.00 Sporty walki: Armia Fight Night

TVP 2

04.40 Koło fortuny - teleturniej, Polska
05.20 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział (95) - serial
06.10 Łaska, miłość, działanie - rep.
06.40 Familiada - teleturniej
07.15 Pytanie na śniadanie - magazyn
11.25 Rodzinka.pl (263) - serial, Polska
11.55 Barwy szczęścia (2098) - serial
12.30 Koło fortuny - teleturniej, Polska
13.05 Teściowie i synowie. Kto tu rządzi? 13.35 Gotowi do gotowania. Start!
14.10 M jak miłość (1455) - serial, Pol.
15.10 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział (121) - serial
16.00 Koło fortuny - teleturniej, Polska
16.35 Familiada - teleturniej
17.10 Więzień miłości (147) - telen., Tur.
18.00 Panorama, Pogoda, Sport - inf.
18.30 Gotowi do gotowania. Start!
18.55 Teściowie i synowie. Kto tu rządzi? 19.35 Barwy szczęścia (2098) - serial

DOKUMENT

22.50
Pionierzy

20.10 Barwy szczęścia (2099) - serial
20.40 Kulisy serialu „M jak miłość”
20.55 M jak miłość (1456) - serial, Pol.
21.50 Echo serca 2 (21) - serial, Polska
22.50 Świat bez fikcji: Pionierzy - film dokumentalny, Polska 2017
00.00 O mnie się nie martw II (2/13)
00.55 Rodzinka.pl (268) - serial, Polska
01.35 Blue Jasmine - komediodramat, USA 2013, reż. Woody Allen

PULS 2

11.45 Reksio (41) 12.00 Bolek i Lolek (2) 12.10 Tomek i przyjaciele 21 (16) 12.30 Bob Budowniczy 20 (99) 12.50 Strażak Sam II (6) 13.00 Blaze i megamaszyny (4) 13.35 Psi Patrol 4 (26) 14.10 Alvin!!! i wiewiórki 3 (13, 14) 14.35 Mustang: Duch Wolności (7) 15.00 Miraculous: Biedronka i Czarny Kot (17) 15.35 Jeźdźcy smoków (17) 16.10 Krudowie: U zarania dziejów (14) 16.35 Finneas i Ferb 4 (26, 27) 17.35 Pingwiny z Madagaskaru (2, 3) 18.35 Jeźdźcy smoków (18) 19.00 Miraculous: Biedronka i Czarny Kot (18) 19.30 Nicky, Ricky, Dicky i Dawn (17) 20.00 Lombard. Życie pod zastaw 4 (183) 21.00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas 13 (20, 21) 22.55 Wstydlive choroby 6 (10, 11) 00.55 Lekarze na start (1)

FOKUS TV

06.00 Wzrost czasu 06.05 Redakcja: Dział Śledczy (13) 07.20 Wzrost czasu 07.35 Wspaniały świat wędkarskich przygód (51, 1, 2) 09.20 Nagie miasto (1) 10.15 Gwiazdy lombardu 10.55 Starożytni kosmici (2) 11.50 Piloci w australijskim buszu (7) 12.55 OSP na ratunek! (1) 13.45 Gwiazdy lombardu 14.40 Drwale 15.35 Poszukiwacze fortuny (7) 16.35 Piloci w australijskim buszu (8) 17.35 Fabryka jodeł (25) 17.55 Wojny magazynowe 18.50 Starożytni kosmici (3) 19.45 Gwiazdy lombardu 20.55 OSP na ratunek! (2) 21.50 Poszukiwacze fortuny (8) 22.50 Nagie miasto (2) 23.50 Dzwonne obliza wojny (4) 00.45 Handlarze historią 02.00 Lista Fokusa 02.35 Lista Fokusa

EUROSPORT 1

06.30 Kolarstwo: MS - Yorkshire 2019 07.30 Kolarstwo: MS - Yorkshire 2019 08.30 Kolarstwo: MS - Yorkshire 2019 11.00 Kolarstwo: MS - Yorkshire 2019 - jazda indywidualna na czas orlików 13.45 Tennis: Puchar Laver 14.45 Kolarstwo: MS - Yorkshire 2019 - jazda indywidualna na czas orlików 15.30 Kolarstwo: MS - Yorkshire 2019 - jazda indywidualna na czas kobiet 18.00 Jeździectwo 18.30 Horse Excellence 19.00 Tennis: Puchar Laver 20.05 Wiadomości 20.25 Snooker: Turniej China Championship - 2. dzień 21.55 Wiadomości 22.00 Kolarstwo: MS - Yorkshire 2019 - jazda indywidualna na czas kobiet 23.00 FIM Endurance World Championship 23.30 Wyścigi samochodowe 00.00 Kolarstwo

POLSAT

04.55 Disco Gramy - muz., Polska 2018
05.40 Telezakupy TV Okazje - magazyn
06.00 Nowy dzień - program inf.
09.00 Malanowski i partnerzy (108)
09.30 Malanowski i partnerzy (109)
10.00 Dzień, który zmienił moje życie (78) - serial paradok., Polska
11.00 Dlaczego ja? (711) - serial, Polska
12.00 Gliniarze (272) - serial, Polska
13.00 Trudne sprawy (888) - serial, Pol.
14.00 Pierwsza miłość (2916) - serial
14.45 Dlaczego ja? (934) - serial, Polska
15.50 Wydarzenia - program inf.
16.10 Pogoda - program informacyjny
16.15 Interwencja - mag. reporterów
16.30 Na ratunek 112 (377) - serial, Pol.
17.00 Gliniarze (367) - serial, Polska
18.00 Pierwsza miłość (2917) - serial
18.50 Wydarzenia, Sport, Pogoda - inf.
19.30 Świat według Kiepskich (7) - serial komediowy, Polska

REALITY SHOW

20.10
Ninja Warrior Polska

20.10 Ninja Warrior Polska - reality show, Polska 2019
22.15 Love Island. Wyspa miłości - reality show, Polska 2019
23.25 Adrenalina - film sensacyjny, USA/Wielka Brytania 2006, reż. Mark Neveldine, Brian Taylor wyk. Jason Statham, Amy Smart, Jose Pablo Cantillo, Efrén Ramirez
01.20 Tajemnice losu - program rozr.

STOPKLATKA TV

06.00 Złotopolscy (201, 202) 06.55 Plebania (62, 63) 07.55 Szpital Good Karma 3 (2) 08.55 Castle 3 (2) 09.50 Apokalipsa II wojna światowa: Pogrom 10.55 Życie pod zastawem (10): Niszczycielskie fale 11.50 Allo, Allo (13, 14, 15): Pojedynek, Zemsta Herr Flicka; Skradzioną kielbasę 13.55 Katastrofy w przestworzach (23, 24) 16.00 Rejsy w luksusie (1) 17.00 Scena śmiechu 17.55 Komisarz Rex 6 (82) 18.55 Apokalipsa II wojna światowa 20.00 Dobre zabijanie - dramat, USA 2014 22.05 80 milionów - komedia, Pol. 2011 00.25 Ambasada - komedia, Pol. 2013 02.35 Święta krowa - komedia, Pol./Niem./Finl. 2011 04.20 Kolekcja - film krótkometrażowy, Fr. 2018 04.40 TV okazje 05.59 Zakończenie programu

TVP 3

11.15 Kamień, nożyce, papier 11.35 W tyle wizji 12.15 Co niesie dzień 12.30 Gra słów. Krzyżówka 13.00 Operacja zdrowie! 13.35 Agrobiznes 13.45 Antenowe remanenty 13.55 Agropogoda 14.00 Program lokalny 15.05 Wspaniałe stulecie: Sultanka Kösem (109) 15.45 Antenowe remanenty 16.00 Telekurier 16.25 Pogoda 16.30 Kryminalna siódemka 16.45 Dziennik regionów - tematy dnia 17.00 Moja historia 17.15 Edukacja przyszłości 17.30 Program lokalny 20.00 Korona królów (254) 20.30 Gra słów. Krzyżówka 21.00 Twój wybór 21.30 Program lokalny 22.00 Dziennik regionów 22.20 Echo dnia 22.40 Pogoda 22.45 Kryminalna siódemka 23.00 Alarm 23.20 W tyle wizji

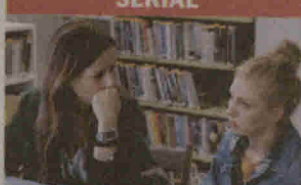
TVP SPORT

05.00 Tenis: Turniej WTA w Wuhan 07.00 Tenis: Turniej WTA w Wuhan 09.00 Tenis: Turniej WTA w Wuhan 11.05 Kolarstwo: Mistrzostwa świata - Yorkshire 2019 - jazda indywidualna na czas orlików 13.30 Gala The Best FIFA Football Awards w Mediolanie - widowisko 14.00 Gol Ekstra 15.35 Kolarstwo: Mistrzostwa świata - Yorkshire 2019 - jazda indywidualna na czas kobiet 18.05 Piłka ręczna mężczyzn: PGNiG Superliga - studio 18.20 Piłka ręczna mężczyzn: PGNiG Superliga - mecz: ORLEN Wisła Płock - NMC Górnik Zabrze 20.35 Podnoszenie ciężarów: Mistrzostwa świata - Pattaya 2019 - mecz: 1 rundy: Chrobry Głogów - Lech Poznań 20.20 Siatkówka mężczyzn: Mistrzostwa Europy 2019 - mecz: półfinałowy 17.15 Piłka nożna: Totolotek Puchar Polski - mecz 1 rundy: Widzew Łódź - Śląsk Wrocław 16.00 Siatkówka mężczyzn: Mistrzostwa Europy 2019 - mecz: półfinałowy 23.00 Siatkówka mężczyzn: Mistrzostwa Europy 2019 - mecz: półfinałowy 01.00 Boks

TVN

04.50 Uwaga! - magazyn reporterów, Polska
05.15 Mango - telezakupy
06.20 Kuchenne rewolucje: Nowy Dwór Mazowiecki, Charlie's - program rozrywkowy, Polska 2015
07.20 Doradca smaku - magazyn
07.30 Dzień Dobry TVN - mag., Pol. 2019
11.00 Cofnij czas - rozr., Polska 2015
12.00 Ukryta prawda (1073) - serial, Pol.
13.00 Szkoła (725) - serial paradok., Pol.
14.00 19+ (426) - serial paradok., Polska
14.30 Szpital (441) - serial paradok., Pol.
15.30 Szkoła (726) - serial paradok., Pol.
16.30 19+ (427) - serial paradok., Polska
17.00 Kuchenne rewolucje: Katowice, Good Father - rozr., Polska 2015
18.00 Ukryta prawda (1074) - serial, Pol.
19.00 Fakty, Sport, Pogoda - inf.
19.50 Uwaga! - magazyn, Polska
20.10 Doradca smaku - magazyn kulturalny, Polska 2019

SERIAL

21.30
Pułapka (4)

20.15 Na Wspólnej (2947) - serial, Pol.
20.55 Milionerzy - teleturniej, Pol. 2019
21.30 Pułapka (4/7) - serial krym., Pol.
22.30 Kuba Wojewódzki - talk-show, Polska 2019
23.30 Superwizjer - mag. reporterów
00.05 36,6°C - program med., Pol. 2019
01.05 Porwani (7) - serial krym., USA
02.05 Uwaga! - magazyn, Polska
02.30 NOC Magii

TTV HD

08.45 Express, Pogoda 09.00 Idealna niania 8.09.40 Gogglebox. Przed telewizorem 10.10.45 Express, Pogoda 11.00 Sędzia Anna Maria Wesołowska 6 (13) 12.00 Sąd rodzinny (17) 13.00 Druga twarz 2 13.55 Żony Hollywood 2 14.55 Królowe życia 6 (9) 15.45 Express, Pogoda 16.00 Uwaga! 16.20 Defacto 4 - flesz 16.35 Damy i wieśniaczki. Ukraina 4 (2) 17.45 Express, Pogoda 18.00 Sędzia Anna Maria Wesołowska 6 (14) 19.00 Gogglebox. Przed telewizorem 5 19.45 Express, Pogoda 20.05 Defacto 7 - flesz 20.20 Kossakowski. Wtajemniczenie 4 21.05 Patent na... 21.45 Express, Pogoda 22.00 Vlogbox. W necie 2 22.45 Damy i wieśniaczki. Za granicą 2 (4) 23.45 Usterka 12 (3)

TVP POLONIA

12.25 Wiadomości 12.40 Historia jednego obrazu 12.50 Nad Niemnem 13.10 Barwy szczęścia (2049) 13.45 Stulecie Winnych (2) 14.40 Polski nie zniszczy nic na świecie 15.35 Z pamięci 15.45 Wiadomości 15.55 Korona królów (238) 16.25 Zakochaj się w Polsce 16.50 Margolcia i Miś zapraszają dziś 17.05 Zwierzęki Czytali 17.20 Historia jednego obrazu 17.30 Teleexpress 17.45 A więc wojna 17.55 Gra słów. Krzyżówka 18.25 Koło pióra 18.55 Barwy szczęścia (2049) 19.25 Magazyn z Wysp 19.45 Dobranocka 20.00 Wiadomości, Pogoda 20.35 Sport 20.45 Ojciec Mateusz 21 (270) 21.45 Polonia 24 22.05 Rozmowa z Polonią 22.20 Halo Polonia 23.10 Focus on Poland 23.30 Ocaleni

POLSAT SPORT

05.20 Siatkówka kobiet: PS - mecz: Dominika - USA 07.50 Siatkówka kobiet: Puchar Świata - mecz: Chiny - Kenia 10.00 Siatkówka mężczyzn: Mistrzostwa Europy 2019 - mecz: półfinałowy 11.30 GROM Challenge 2019 - reportaż 12.15 Rugby: Puchar Świata Japonia 2019 - mecz: fazy grupowej. Rosja - Samoa 13.30 Piłka nożna: Totolotek Puchar Polski - mecz 1 rundy: Widzew Łódź - Śląsk Wrocław 16.00 Siatkówka mężczyzn: Mistrzostwa Europy 2019 - mecz: półfinałowy 17.15 Piłka nożna: Totolotek Puchar Polski - mecz 1 rundy: Chrobry Głogów - Lech Poznań 20.20 Siatkówka mężczyzn: Mistrzostwa Europy 2019 - mecz: półfinałowy 23.00 Siatkówka mężczyzn: Mistrzostwa Europy 2019 - mecz: półfinałowy 01.00 Boks

TV 4

06.00 Buffy, postrach wampirów 2 (18)
07.05 Szczeniak zwany Scooby-Doo (13)
07.35 Dragon Ball Super (124) - serial
08.00 Nasz nowy dom - reality show
09.00 Septagon (81) - serial krym., Pol.
10.00 Miłość na zakręcie (21) - serial
10.30 Bumerang (21) - serial, Kanada
11.00 Przekłeta (53) - telen., Meksyk
12.00 Galileo - program popularnonaukowy
13.00 Detektywi w akcji (126) - serial
14.00 STOP Drogówka - magazyn, Polska
15.00 Policjantki i Policjanci (575)
16.00 Sekrety sąsiadów (25) - serial
16.30 Sekrety sąsiadów (26) - serial
17.00 Miodowe lata (83): Azor - serial
18.00 Septagon (82) - serial krym., Pol.
19.00 Policjantki i Policjanci (576)
20.00 Miłość na zakręcie (22) - serial
20.30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny (326) - serial krym., Polska
21.30 Nasza klasa - rozr., Polska 2019

HORROR

22.40
Wilki

22.40 Wilki - horror, Francja/Kanada 2014
00.30 STOP Drogówka - magazyn, Polska
01.30 Tuż przed tragedią (8): Katastrofa w rafinerii w Teksasie
02.40 Graffiti - program publicystyczny
03.05 Atleci - magazyn sportowy
03.40 Trans World Sport - magazyn
04.40 SuperLudzie (31) - serial dok., Pol.
05.10 SuperLudzie (1) - serial dok., Pol.
05.45 Telezakupy TV Okazje - magazyn

TV 6

06.00 Top 10 - lista przebojów 07.00 Bufl, postrach wampirów 5 (10) 08.00 Drużyna A (3) 09.00 Policjantki i Policjanci (331) 10.00 Galileo 11.00 Czysta chata 12.00 Miodowe lata (92, 93) 13.40 Sekrety sąsiadów (17) 14.15 MacGyver (28) 15.15 Diagnoza: Morderstwo (15) 16.15 Gliniarz i prokurator (63) 17.15 Medicopier 117 (75) 18.15 Miodowe lata (33, 70): Duży miś; Partia 20.00 Galileo 21.00 CSI: Kryminalne zagadki Miami (68) 22.00 CSI: Kryminalne zagadki Miami (69) 23.00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny (80) 00.00 Hawaje 5-0 (5) 01.00 Hawaje 5-0 (6) 02.00 Benny Hill 02.40 Top 10 - lista przebojów 03.40 Disco Polo Life 04.40 Disco Polo Life 05.45 Telezakupy TV Okazje

TVN SIEDEM

05.00 Szkoła (74/156) - serial, Polska
06.00 Ukryta prawda (695) - serial, Pol.
07.00 Sąd rodzinny (164) - serial, Polska
08.00 Szpital (362) - serial paradok., Pol.
08.55 Sędzia Anna Maria Wesołowska (201) - serial fab. dok., Polska
09.50 Big Brother Pobudka 2
09.55 Przepis na życie 2 (4) - serial
10.55 Big Brother 2 - reality show
11.50 Zakochani po uszy (90/120)
12.20 19+ (179, 180) - serial paradok.
13.25 Ukryta prawda (427) - serial, Pol.
14.25 Big Brother Popołudnie 2
14.30 Sąd rodzinny (165) - serial, Polska
15.30 Szpital (363) - serial paradok., Pol.
16.30 Sędzia Anna Maria Wesołowska (202) - serial fab. dok., Polska
17.30 Big Brother Podwieczorek 2
17.35 Detektyw Monk 2 (6/16) - serial
18.35 Dr House 3 (7/24) - serial, USA
19.30 Zakochani po uszy (91/120)

KOMEDIA

21.00
R.I.P.D.: Agenci z zaświatów

20.00 Big Brother 2 - reality show
21.00 R.I.P.D.: Agenci z zaświatów - komedia sensacyjna, USA 2013, reż. Robert Schwentke, wyk. Jeff Bridges, Ryan Reynolds, Kevin Bacon
23.05 Big Brother Nocą 2 - reality show
23.40 Robin Hood - dramat przygodowy, USA/Wielka Brytania 2010
02.30 NOC Magii
04.55 Zakończenie programu

TV TRWAM

16.00 Informacje dnia 16.10 Jestem matką 16.30 Kalendarz młodych 16.50 Express studencki 17.00 100 cudownych miejsc na świecie 17.10 Prosto o gospodarce 17.30 Okiem kamery 17.55 Kartka z kalendarza - powstanie warszawskie 18.00 Aniol Pański 18.05 Informacje dnia 18.15 Rozmowy niedokończone 19.25 Święty na każdy dzień 19.30 Każdy małuch to potrafi 19.45 Modlitwa z telewizyjnym udziałem dzieci 20.00 Informacje dnia 20.20 Różaniec 20.50 Kolory świętości 21.00 Apel Jasnogórski 21.20 Informacje dnia 21.40 Polski punkt widzenia 22.00 Głos serca 22.45 Wołyń - nierozliczone ludobójstwo - film dokumentalny, Polska 2016 00.00 Programy powtórkowe

ATM ROZRYWKA

06.00 Disco Gramy 07.00 TV Okazje 07.30 Awantura o kasę 08.25 Awantura o kasę 09.20 Gra w ciemno 10.20 Pierwsza miłość (2906) 11.05 Ewa gotuje 11.35 Ewa gotuje 12.00 Urolop Polaka 12.30 Urolop Polaka 13.00 Siołki (14) 14.00 Malolaty (46) 15.00 Polskie dziury 15.30 Polskie dziury 16.00 Świat według Kiepskich (69, 70) 17.00 Gang Olsena nigdy się nie poddaje - komedia, Dania 1979 19.15 Acapulco H.E.A.T. (16, 17) 21.15 Świat według Kiepskich (102, 103) 22.20 Gang Olsena dalej dyla - komedia, Dania 1981 00.15 Graczykowie (11) 00.35 Świat według Kiepskich (35) 00.55 TV Okazje 01.30 Peep Show (41) 02.00 Siołki (22) 03.00 Pielegniarki (101) 04.00 Disco Gramy 05.00 Disco Gramy

TVP KULTURA

07.00 Teledyski - muzyka klasyczna 08.00 Informacje kulturalne 08.25 Studio Kultura - rozmowy 08.40 Dama pikowa - film obycz., Pol. 1972 09.20 Ucieczka z kina „Wolność” - dramat, Pol. 1990 11.00 Dom (13) 12.30 Program publicystyczny 13.00 Kultura Kultura - rozmowy 13.20 Sztuka Niemiec (3) - film dok., Wlk. Brytania 2010 14.15 Słakiem Kolberga 14.50 Wsteczny bieg - film obycz., Pol. 1978 16.10 Królewicz Olch - dramat, Pol. 2016 18.00 Joanna - film dok., Pol. 2013 18.50 Teledyski 19.25 Antyfonie 20.00 Informacje kulturalne 20.30 Teatr Telewizji: Bigda idzie! - sztuka na podstawie powieści Juliusza Kadena - Bandrowskiego, Pol. 1999 22.15 Sekrety i kłamstwa - komediodramat, Wlk. Brytania/Fr. 1996 00.45 One. Kobiety kultury

TVP HISTORIA

09.30 Sensacje XX wieku 10.30 Spór o historię 11.05 Archiwum zimnej wojny 11.40 Wojenne dziewczyny 2 (19) 12.30 Powstanie Warszawskie dzień po dniu 12.40 Moje akwarele 12.55 Głosy z daleka - film dok., Pol. 1992 13.55 Historia w postaciach zapisana 15.45 Marcylicie 16.20 Historia Polski: Fantazmaty powstania warszawskiego - film dok., Pol. 2009 17.15 Rodziny Wykłychych mają głos 17.50 Wojna polska 1939. Dzień po dniu 18.20 Polska Kronika Filmowa 18.40 Tajemnica Enigmy (5) 19.25 Ryngraf - film dokumentalny, Polska 2018 20.00 Helikoptery w akcji (2) 20.55 A więc wojna 21.05 Słynne jednostki specjalne (4) 22.00 Po PRL-u 22.35 Świadectwo urodzenia - film woj., Polska 1961 00.25 Wojna polska 1939. Dzień po dniu

Piłkarskie pikniki z Victorią

Jeleniogórska Victoria to nowy klub piłkarski w mieście. Najlepiej zorganizowany, bez budżetowej dotacji z Urzędu Miasta, wspierany przez jedenastu sponsorów, z największą liczbą kibiców, z rodzinną atmosferą i atrakcjami na meczach. Debiut w sezonie 2018/2019 w rozgrywkach B klasy drużyna przypieczętowała awansem. Teraz w siódmej lidze Victoria gromi rywali z grupy pierwszej. Nowy ambitny cel to awans do klasy okręgowej.

Jeszcze jeden klub w Jeleniej Górze? Przecież to pomysł karkołomny. Zgodnie z przepisami w pierwszym roku statutowej działalności miasto nie może go wspomóc finansowo. Gdzie znaleźć zawodników, za co kupić piłki, sprzęt sportowy, odzież i piłkarskie buty, na jakim boisku rozgrywać ligowe spotkania? Takie pytania i wątpliwości nie zniechęciły koleżeńskie grupy młodych futbolistów, znanych z gry w zespołach z Jeleniej Góry i okolic.

Stroje jak warszawska Polonia

- Przybywa dzieci i dorosłych, którzy chcą grać w piłkę nożną - potwierdza prezes Victorii Paweł Gluza. - Jest potencjał do utworzenia w mieście drugiej drużyny seniorskiej w KS Karkonosze. Co mają robić zawodnicy po ukończeniu wieku juniora starszego? Moim zdaniem w Jeleniej Górze może jeszcze powstać jeden, dwa kluby piłkarskie. Pytanie, czy są osoby, które podejmą się tego trudnego zadania. My na początku tak naprawdę nie wiedzieliśmy dokładnie, za co się zabieramy. Zaczęliśmy od organizowania treningów, właściwie gier, w hali przy ulicy Złotniczej. Najpierw zaczęło przychodzić kilku, potem kilkunastu. Potem z 20-osobowej grupy zaczęliśmy wybierać klubową kadrę, która mogłaby zagrać w B klasie. Prowadziłem rozmowy, jednak z różnych przyczyn drużyna Victorii nie mogła korzystać z boiska przy ulicach Złotniczej i Lubańskiej oraz w Parku Norweskim. Pomógł życzliwy nam Sławek Skalany. Całą rundę jesenną graliśmy na boisku w Janowicach Wielkich. Rundę wiosenną już w Jeleniej Górze.

Klub zarejestrowano 11 listopada 2017 roku, w Święto Niepodległości, stąd nazwa Victoria. Dlaczego piłkarze grają w czarnych strojach? Gdy działacze chcieli kupić pierwszy komplet strojów, to musieli brać to, co było na sprzedaż. Tylko w czarnym kolorze. I tak już zostało.

Feta po awansie

Trzydziestoletni prezes Paweł Gluza jest absolwentem Politechniki Wrocławskiej i Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, członkiem i założycielem kilku jeleniogórskich organizacji pozarządowych. Zawodowo ekspert ds. finansów osobistych.

W 22 meczach B klasy jeleniogórscy piłkarze wywalczyli 55 punktów, bramki 80:27. Kibice mocno wspierali zespół Victorii u siebie i na wyjeździe. Na boisku w Czarnym Borze było ich więcej niż fanów gospodarzy. W ostatniej kolejce Victoria rozbiła Uran Okrzeszyn 5:0. Bramki strzelili Mateuszowie: Sala i Woś, Radosław Paradowski, Szymon Okowiński i Samuel Guresz. Przed radośnym fetowaniem awansu przez piłkarzy, działaczy i całe środowisko przyjazne nowej drużynie, dzieciom zapewniono zabawę w zamkach dmuchanych i watę cukrową. Na piłkarskim święcie w Parku Norweskim nie zabrakło diuzej, świec dymnych, kiełbasek z grilla i napojów.

- Przyjęliśmy zasadę, że budujemy ten klub dla siebie, własną pracą - to nasza pasja. Victorię tworzy wiele osób i dzięki temu udało się wywalczyć awans - twierdzą wiceprezisi Przemysław Pawluk i Rafał Illis. W składzie zarządu są też skarbnik Wojciech Perkowski i sekretarz, jednocześnie kierownik drużyny, Łukasz Tyrowicz.

Wymagam waleczności i ambicji

W pierwszej rundzie B klasy licencję trenerską miał Robert Stachowski, ale tak naprawdę treningi prowadzili sami zawodnicy.

- Zgłosili się do mnie piłkarze i działacze Victorii, których w większości znam. Opowiedzieli o projekcie, co chcą budować, zaproponowali współpracę. Postanowiłem im pomóc, wykorzystać doświadczenie zdobyte w mojej piłkarskiej przygodzie w czwartoligowych Karkonoszach, w Lotniku Jeżów Sudecki i w górnośląskim MKS Śląsk Świętochłowice (oba z klasy okręgowej) oraz w meczach Pucharu Polski. Po kontuzji

kolana w 2016 roku, po której musiałem piłkarskie buty zawiesić na kołku, zrobiłem kurs trenerski, aby dalej mieć styczność z futbolem. Victoria to moja pierwsza przygoda w piłce seniorskiej, od strony zarządzania dużą grupą ludzi, i jest to poważne wyzwanie. Zaangażowałem się na sto procent. Klubowa kadra Victorii liczy 35 młodych zawodników w wieku 23 - 26 lat. Tylko Marek Jasiński jest z rocznika 1990, najmłodszy Aleksiej Kuncewicz ma 21 lat. Średnio dwa, a jak jest możliwość to nawet trzy razy w tygodniu trenuje dwudziestu piłkarzy. Sam jestem młodym człowiekiem, jestem w kontakcie z każdym zawodnikiem, rozmawiam z nimi indywidualnie. Mamy fajną atmosferę, zbudowaną na koleżeńskości i przyjaźni. Cieszy mnie nowy ambitny cel. Chcemy awansować. Ciągły rozwój klubu napędza mnie do jeszcze cięższej pracy trenerskiej. Mam nadzieję, że kibice będą dostrzegać tego efekty na każdym meczu - mówi coach Victorii, inżynier z zawodu, kierownik zespołu projektowego, Bartosz Gęca.

Jak sam podkreśla, od najmłodszych lat piłkarskiej przygody, od ciepłego Chojnika, potem awans z Karkonoszami do Dolnośląskiej Ligi Juniorów i w kolejnych sezonach w wyższych ligach, zawsze na boisku cechowała go waleczność i ogromna ambicja. I tego samego wymaga od swoich aktualnych podopiecznych.

Historyczna wiktoria w Wojcieszowie

Po remisie 1:1 w Strzyżowcu z Czarnymi, na inaugurację piłkarskiego sezonu w A klasie, piłkarze beniaminka wygrali wysoko drugi mecz z rzędu. W drugiej kolejce Victoria pokonała w Wojcieszowie Orła 3:0 po golach Juliana Rudnickiego, Marcina Tusieńskiego i Radka Paradowskiego. To była pierwsza historyczna wiktoria. W trzeciej serii piłkarze z Parku Norweskiego rozgromili Kwarę Pisarzowice 6:0. Już do przerwy prowadzili 3:0 po bramkach Radosława Paradowskiego, Sebastiana Kocota i Da-

niela Beckera. W drugiej połowie meczu dwukrotnie na listę strzelców wpisał się Julian Rudnicki. Końcowy wynik ustalił Sebastian Kocot.

Po ostatnim gwizdku o ocenę spotkania poprosiliśmy sędziego głównego Kamila Snackiego.

- Victoria dominowała na boisku i zasłuzenie zwyciężyła w efektywnym stylu. Wygrana mogła być jeszcze wyższa. Piłkarze z Pisarzowic nie mieli argumentów, jednak do końca, co warto podkreślić, grali fair, bez fauli na kartki. Jestem mile zaskoczony dużą frekwencją i sympatyczną, rodzinną atmosferą. Mecz oglądało sporo dzieci i nastolatków ze swoimi pieskami. Nie było wyzisk ani przekleństw dorosłych kibiców, obrażania rywali. Pełna kultura. To rzadko zdarza się na stadionach A klasy - podkreślił Kamil Snacki.

Rekordowa frekwencja w derbach

Na ligowych miejskich potyczkach z KS Maciejowa, potem z Pub Golem na boisku w Parku Norweskim, działacze i szkoleniowcy Victorii liczą na jeszcze większą frekwencję. Na ligowe mecze przychodzą rodzice i rodzeństwo piłkarzy, żony i partnerki, przyjaciele i koledzy z jeleniogórskich klubów. Każdy z nich „ściąga” po pięć - siedem osób. Summa summarum to razem 250 - 300 osób, czyli duża widownia. Na frekwencję ma wpływ urok Parku Norweskiego, drugiego takiego miejsca nie ma w okolicy. Działacze Victorii chcą to wykorzystać. Spacer, przy okazji mecz i zachęta do kibicowania po dodatkowych atrakcjach. Nowy klub ma sporą grupę „szalikowców”, w tym wielu śpiewających i z gadżetami. Czekać na dużą flagę Victorii. Kibice spotykają się z klubowymi sternikami, wspólnie omawiają różne pomysły.

- W działalność Victorii zaczyna angażować się coraz więcej osób ze „starym” peselem, którzy mecze oglądają z wnukami i dają nową jakość w funkcjonowaniu klubu. Dobrym przykładem jest Marek Baran, który każdą piłkarską

konfrontację fachowo relacjonuje na portalach społecznościowych. Bardzo ważną rolę odgrywa dział marketingu. Znakomite jakościowo, sportowo i technicznie fotki meczowe Victorii wykonuje Sylwia Olszewska (Dark Estrella), świetnie zmontowane są wideofilmy klubowego kamerzysty Karola, mamy dużą oglądalność na Facebooku. Nasze poczynania medialne i internetowe śledzą z uwagą w poznańskim Lechu, o czym nie omieszkali nas poinformować - mówi z dumą prezes Paweł Gluza.

Niezależni finansowo, ale...

Sponsorem strategicznym Victorii jest firma SIKLA Polska, spółka z o.o. Ponadto klub wspiera jeszcze dziesięć podmiotów gospodarczych. Można też liczyć na zawodników i kibicowską społeczność. W ciągu jednego dnia zebrali dwa tysiące złotych na zakup materiałów niezbędnych do remontu szatni. Choć Victoria chce stworzyć finansową niezależność od Urzędu Miasta, będzie starać się o dotację na poprawę bazy sportowej, łącznie z ogrodzeniem boiska i renowacją murawy. Został złożony wniosek o pieniądze z jeleniogórskiego budżetu obywatelskiego. Boisko i tereny wokół niego, które Victorii użycza cieplicki Chojnik, jest pod nadzorem konserwatora zabytków, co komplikuje wszelkie roboty. Władze Jeleniej Góry prowadzą z nim rozmowy i planują, co zrobić, aby piłkarska baza była znacznie lepsza.

Sukces w Pucharze Polski?

Kibiców Victorii czekają kolejne emocje w Pucharze Polski na szczelbu okręgu jeleniogórskiego. W pierwszej rundzie odnotowano pogrom 5:0 Mitexu Podgórzyn. Nie odbył się mecz drugiej rundy, gdyż z powodu fatalnej sytuacji kadrowej z pucharowych rozgrywek, ostatnio z ligi okręgowej, wycofano piłkarzy Stelli Lubomierz. Po walkowerze, w trzeciej rundzie PP zaplanowanej 18 września, Victoria zagra w Pobiednej z Fatmą, wieliderem czwartej grupy B klasy.

Tekst i zdjęcie: Henryk Stobiecki

Porażka debutantek z MKS Karkonosze

Szczyptornistkom ze stolicy Karkonoszy nie udało się inauguracja nowego, I-ligowego sezonu 2019/2020 w grupie B. Jeleniogórzanki, które formalnie zajęły miejsce KPR-u, wysoko, 24:36, przegrały z głównymi faworytkami do awansu do Superligi, Koroną Handball Kielce. W meczu określanym jako hit pierwszej kolejki zwycięska drużyna trenera Pawła Telelewskiego dominowała od początku. W drugiej części spotkania już zdecydowanie i stale powiększała bramkową przewagę.

Tylko do przerwy (wynik 14:17) debutantki z MKS Karkonosze toczyły w miarę wyrównaną i zaciętą grę. W kolejnych minutach po zmianie stron wyrównany sportowo przyjezdny team „żółto-czerwonych” pokazał swoje wysokie umiejętności indywidualne i taktyczne, był skuteczny w kontrataku i w mocnej obronie. Bramki strzeliło aż dwanaście zawodniczek. Warto przypomnieć, że utworzona w 2013 roku Korona Handball kontynuuje chlubne tradycje kobiecej piłki ręcznej w Kielcach z lat 1997-2004. To mistrz I ligi w sezonie 2016/2017 i ósma drużyna minionych rozgrywek w kobiecej ekstraklasie. KPR był dziewiąty. Z tamtego składu Superligi, z Korony do elbląskiego Startu odeszła tylko jedna z liderki, bramkarka Aleksandra Orowicz. Ekipa ze Świętokrzyskiego w wyznaczonym terminie nie spełniła licencyjnych wymogów nowej, profesjonalnej Su-

perligi kobiet, odwołania nie uwzględniono i kielczanki zostały relegowane do I ligi kobiet.

zabrakło kontuzjowanych piłkarek, rozgrywających: Sabiny Kobzar i Aleksandry Kurylek oraz juniorki

dłowa Joanna Załoga. To kolejne poważne osłabienie drużyny MKS Karkonosze.

3, Karolina Kanicka 2, Zuzanna Szramik, Weronika Weber i Magdalena Starczyk po 1.

- W nowej, jedenastoklubowej lidze łatwo nie będzie, ale najważniejsze, że mamy w Jeleniej Górze sekcję piłki ręcznej i gramy dalej. W seniorkach i w grupach młodzieżowych. Mam nadzieję, że trenerka Dillabo Samadova odpowiednio przygotowała zespół zdolny do niespodzianek. Wierzę, że jeleniogórzanki wygrają wiele spotkań w I lidze i kibicom będzie różnie. W następnym meczu z SPR-em w Olkuszu liczę na zwycięstwo - powiedział kibic kobiecego handballu, pan Jakub.

- Szkoda, że tak potoczyły się losy KPR-u, po 21 latach bardzo szkoda Superligi. Może przejęcie kobiecej piłki ręcznej przez klub Karkonosze da stabilizację finansową, organizacyjną i kadrową na dłuższą metę. Powrót do ekstraklasy powinien być priorytetem - dodał pan Radomir.

Oprócz wyżej wymienionych, rywalkami dziewcząt z MKS Karkonosze będą też AZS AWF Handball 28 Wrocław, KS Zgoda Ruda Śląska, AZS Poznań, MTS Żory, KS Cracovia 1906 Kraków, TSC MKS San Jarosław, SPR Gliwice i MKS PR Gniezno.

Najbliższy mecz przed własną publicznością jeleniogórskie piłkarki zagrają w sobotę, 4 października o godzinie 16, z drużyną z Gniezna.

Tekst i zdjęcia:
Henryk Stobiecki

Po trzech latach przerwy Sara Michalewicz (rocznik 1997) wróciła do zespołu i jest teraz podstawową bramkarką MKS Karkonosze.

W ambitnym i bojowym, jednak pokonanym różnicą 12 goli zespole „biało-niebieskich” widoczny był brak zgrania, ligowej rutyny i doświadczenia, zwłaszcza w poczynaniach młodych zawodniczek. Na boisku

Olgi Krok. Dwie ostatnie zawodniczki w okresie przygotowawczym zerwały więzadła i są po operacji. W trakcie sobotniego meczu z Koroną Handballem palec prawej ręki złamała, często i zbyt ostro faulowana, skrzy-

Dla kielczanek najwięcej bramek zdobyły Magda Więckowska 10 i Honorata Syncerz 4. Dla pokonanych „Karkonoszek” liderka Agnieszka (Kocela) Kowalska 8, Oktawia Bielecka 5, Joanna Załoga i Alicja Grzejszczak po

REKLAMA I PROMOCJA

amazon

Dołącz do naszej paczki!
Zarób od 200 zł brutto dziennie
Już działamy!

Praca 4 dni w tygodniu po 10h dziennie

22 307 82 80 | pracujwamazon.pl

Życie niewesołe

Nie tak dawno czytałem w tym mieście list o młodych ludziach, którzy wyjechali do pracy w Holandii i przechodzili tam różne perypetie. No, ja rozumiem, że młodzi, że jeszcze brak doświadczenia, trochę pstro w głowie, ale to zadaniem rodziców jest przygotować młodych do życia. Żeby umiał być samodzielny, niezależny, potrafił sam o siebie zadbać. Mam akurat taki fatalny przykład w mojej rodzinie, ponieważ jestem wujkiem 22-letniej dziewczyny, która popełnia błąd za błędem, nie zdając sobie nawet sprawy z tego, jakie to może mieć fatalne konsekwencje w przyszłości. Jej matka to widzi, ale stara się bagatelizować różne wydarzenia, co przynosi efekty w postaci naszych kłótni i na koniec wykrzykiwanie przez nich, żebym się nie wtrącał do ich życia. Chętnie bym się nie wtrącał, ale już kolejny raz musiałem ich podratować pożyczką finansową. Moja siostrzenica trzy lata temu oblała matematykę na maturze, rok później powtórzyła ten wynik, po czym zniechęciła się już do jego poprawienia. Wpadła na pomysł wyjazdu do pracy do Holandii, pojechała, pracowała tam w szklarni, najpierw w jednej, potem następnych. Mieszkała z ludźmi, którzy pili i ćpali, chociaż do tego przyznała się dopiero po pół roku. Poznała w Holandii chłopaka, wszyscy z zachwytem nad nim się rozświetlali, potem okazało się, że połowa jego opowieści to wyssane z palca bajeczki. Nie zniechęciła się jednak, pracowali razem i ledwo im starczało na życie w tej „wysniewionej krainie”. Płacono im tam tygodniówki, więc podobno ciężko było odłożyć do skarboxi jakiegokolwiek oszczędności. Z każdej tygodniówki musieli porobić jakieś opłaty, no i oczywiście trzeba było się przecież także wyżywić. Przenosili się z firmy do firmy, nie szukali czegoś lepszego, co dawałoby podstawy do uczenia się języka, do awansu. Żyli i nadal żyją tak od dwóch już lat, na zasadzie tu i teraz. Moja kłótnia z siostrą, która każdą uwagę na ten temat przyjmuje jako atak na jej rodzinę, dotyczyła ich prośby o kolejną pożyczkę, ponieważ wrócili na tydzień do domu, bez grosza, bez planu, chudzi jak szcapy, on palący papierosy jednego za drugim. Podobno ich okradziono w tym wspólnym mieszkaniu, zrezygnowali z pracy, opuścili lokum i w rezultacie pojawili się w domu. Nie mają od kogo pożyczyć, ja im nie odmawiam, bo to przecież rodzina, to dziecko mojej jedynej siostry, która jest rozwódką. Dałem więc te pieniądze, pojechali tym razem do Belgii, na zbiory owoców - ciekawy jestem, ile tam wytrzymają i ile zarobią. Nie chcą pracować w Polsce, chociaż tutaj przynajmniej nie musieliby płacić za mieszkanie, najwyżej dokładać się do innych kosztów. Można znaleźć nawet dobre oferty pracy, sprzedałem. Nawet sam mógłbym tego jej chłopaka zatrudnić u siebie w zakładzie, mówiłem o tym, a siostrzenica już by sobie coś znalazła, bo pracy nie brakuje. Powinna też w końcu zdać maturę, bo głupia nie jest, przecież inne przedmioty poszły jej dobrze. Na koniec coś dodam. Nie chciałem sprawić siostrze przykrości, ale uważam, że młodzi nie są szczerzy, coś za bardzo te pieniądze. Im przeciekają przez palce, znam inne osoby, które też wyjechały i radzą sobie świetnie. Trzymają się jednej pracy, chodzą na kurs języka holenderskiego, podejmują też naukę, żeby mieć konkretny zawód, mają różne ambicje. Ja tego u moich nie widzę.

Waldek

Dziękuję za list. To kolejny głos w sprawie młodych ludzi wyjeżdżających do pracy za granicą. Czy mamy też jakieś inne, bardziej optymistyczne spojrzenia na ten temat? Jakies doświadczenia, które pomogłyby innym w podjęciu ważnych życiowych decyzji? Zapraszamy do dyskusji.

Dominika (dominika@nj24.pl)

Nutella z owocami

To ciasto królowało na naszych stołach w poprzedniej dekadzie, ale sprawdzało się znakomicie na różnych uroczystościach.

Ma doskonały smak i apetyczny wygląd.

Na dodatek proste w wykonaniu i niewymagające pieczenia - owoce, delikatna śmietana i chrupiący, czekoladowy spód z nutelli i sucharków, na górze owoce zalane galaretką - nie może się nie udać.

Składniki: opakowanie sucharków, najlepiej tych bez cukru; 350 g nutelli; 500 ml śmietany kremówki 30- lub 36-procentowej; 400 g serka waniliowego homogenizowanego typu Danio; 25 g żelatyny; 2 galaretki wiśniowe (malinowe, truskawkowe); około 0,5 kg wiśni (malin, truskawek, borówek).

Przygotowanie: sucharki rozdrabniamy na bardzo drobne okruszki (najlepiej blenderem). Dodajemy nutellę i dokładnie mieszamy. Przygotowaną masę wykładamy do tortownicy (24-26 cm) wyłożonej papierem do pieczenia lub folią spożywczą i dokładnie ugniatamy na płasko. Odkładamy do lodówki. Galaretki rozpuszczamy w 3 szklankach wrzącej wody i odstawiamy do stężenia. Żelatynę rozpuszczamy w 1/3 szklanki gorącej wody, dokładnie mieszamy do rozpuszczenia, aby nie było grudek, odstawiamy do ostygnięcia. Śmietanę kremówkę ubijamy na sztywno, dodając pod koniec serka waniliowego, delikatnie mieszamy. Gdy żelatyna ostygnie, ale będzie jeszcze płynna, dodajemy ją cienkim strumieniem do masy (można również przed jej dodaniem wymieszać żelatynę z małą ilością masy i dopiero wtedy dodać do reszty). Masę wykładamy na przygotowany spód i odstawiamy do stężenia. Owoce układamy na cieście, zalewamy tęjącą galaretką. Odstawiamy do lodówki, najlepiej na noc.

Tekst i zdjęcie: (ep)

Kupujemy żelazko

Na pierwszy rzut oka zakup żelazka nie wydaje się być trudny. Jednak, gdy wnikniemy się w temat, okazuje się, że do wyboru mamy kilka rodzajów żelazek, dysponujących różną mocą, ciśnieniem pary czy rodzajem materiału, z którego wykonana jest stopa. Do tego dochodzi szereg funkcji... Na co zwracać uwagę?

Wybierając żelazko, nie dajmy się przede wszystkim porwać walce o jak największą ilość watów - pamiętajmy, że kilka sekund w szybkości nagrzania żelazka nie przekłada się bezpośrednio na jakość prasowania. W codziennych zastosowaniach najlepszym wyborem wydają się urządzenia o mocy od 2000 do 2400 W.

W przypadku tradycyjnych żelazek przewodowych niezwykle ważne jest elastyczne połączenie przewodu z żelazkiem - najlepsze jest na tak zwanej „kulce”. W innym przypadku miejsce sztywnego połączenia przewodu z żelazkiem szybko zacznie pękać i przecierać się. Nie bez znaczenia jest też długość samego przewodu - powinna zapewniać swobodę ruchów i komfort prasującego.

Bezprzewodowe żelazko posiada specjalną podstawkę, na której nagrzewa ono się przed pracą. Rozwiązanie to jest proste i bardzo funkcjonalne, ale wymaga nieco wolniejszego tempa prasowania, bo odłożenie żelazka jedynie na kilka sekund nie wystarczy. W takich warunkach może ono zwyczajnie nie utrzymać odpowiednio wysokiej temperatury, a co za tym idzie, skuteczność prasowania takim sprzętem będzie nieco niższa. To jednak niewielka wada dla tych, którzy cenią mobilność i wygodę.

Bardzo ważnym elementem jest materiał, z którego wykonana została stopa

żelazka. To od niej zależy, czy będzie nam się wygodnie prasować, czy żelazko nie będzie przywierało do materiału i jak płynnie będzie się po nim przesuwalo. Najczęściej stopa wykonywana jest z metalu - takie żelazko ma przeciętny poślizg, stopa trudno się czyści, łatwo ją zarysować, ale za to dość szybko się nagrzewa. Jeśli możemy, wybierajmy raczej modele ze stopą odporną na zarysowania i przypalenia (szafirowa, granitowa, tytanowa) - są droższe, ale mają dobry poślizg, a od tego wyjątkową trwałość, odporność na zarysowania i stosunkowo łatwo je wyczyścić.

Jeśli na co dzień prasujemy dużo koszul czy ubrań dziecięcych, to warto zastanowić się również nad kształtem stopy i nabyć sprzęt, który pozwoli swobodnie docierać do przestrzeni pomiędzy guzikami czy blisko kołnierzyka.

Inna istotna sprawa to ilość i ułożenie otworów na parę, jakie żelazko posiada na powierzchni stopy. Im więcej otworów posiada żelazko z generatorem pary, tym większa powierzchnia prasowanego materiału jest poddawana jej działaniu. Idealnie, gdy otwory na parę ułożone są na całej długości stopy. Najlepiej, jeśli rozmieszczone są w dwóch lub trzech rzędach. To właśnie wytwarzana przez żelazko para pozwala nam błyskawicznie uporać się nawet z najbardziej uporczywymi zagnieceniami. Większość żelazek wytwarza parę na poziomie około 40-45 g/min i jest to wartość wystarczająca.

Decydując się na zakup żelazka, warto również zwrócić uwagę na pojemnik na wodę (pojemność zapewniająca komfort pracy to minimum 250 ml) i funkcję odkamieniania/samoczyszczenia, które zapewnią długą żywotność żelazka.

(ep)

Gdy serce drgnie

Nie szata zdobć człowieka, pieniądze to rzecz nabyta, ale prawdziwy przyjaciel jest na wagę złota. Mam 62 lata, na imię Barbara, nie szukam przygód, wystarczy mi prawdziwy przyjaciel, który będzie zawsze, gdy będę go potrzebować. Jeśli oczekujesz tego, co ja, to zadzwoń. Tel. 693766827.

Panna
Wysoka (180), niezależna finansowo rozwódka pozna pana do lat 50. Listy proszę kierować do redakcji.

Karina
Poznam miłego Pana, samotnego, bez nałogów, w wieku 65-70 lat na dalszą drogę życia. Jestem emerytką, rozwiedzioną od 20 lat. Tel. 535 560 957.

Zosia
Jestem wdową, mam 68 lat, lubię aktywny wypoczynek, podróże, dobry film, brydża i dobre towarzystwo. Poznam osoby chętne do wspólnych wycieczek, ciekawe świata. Proszę o listy - na wybrane odpowiem.

Jagoda
Rozwiedziona, wysoki, niezależny mieszkaniowo i finansowo, ugodowy, bez nałogów, z okolic Jeleniej Góry pozna miłą, niezależną finansowo, spokojną Panią bez nałogów, która myśli o spędzeniu jesieni życia we dwoje. Tel. 518 649 794.

Leszek
Wolny, lat 70, wzrost 168, wykształcenie średnie techniczne, bez nałogów, materialnie niezależny, o dobrym charakterze. Lubie ustabilizowany tryb życia. Poznam Panią z wykształceniem minimum śred-

nim, posiadającą dobre cechy charakteru. Tel. 75-76-130-39.

Waldek
Mam 50 lat, 172 cm wzrostu, dobry humor i chęć do pracy. Poznam Panią na dobre i złe, w podobnym wieku, ale może być starsza. Tel. 603 410 532.

Robert
Pan w wieku 70 plus, proporcjonalna budowa, 175/75, uczuciowy, kochający morze i podróże, zmotoryzowany, pragnie poznać partnerkę, z którą ułoży sobie życie. Tel. 695 234 189.

Tadeusz
Poznam Panią. Ja, jeleniogórzanin, lat 54, zainteresowania - sport muzyka, film turystyka. Tel. 608 783 296.

Marek1

We dwoje dużo łatwiej pokonywać życiowe zakręty. Może spotkacie się tylko raz, a może spędzicie razem wiele wspaniałych chwil przez najbliższe lata. Napisz anons do naszego kącika lub zadzwoń i daj sobie szansę na poznanie osoby, która podobnie jak Ty odczuwa samotność. Wystarczy kilka słów o sobie i o swoich oczekiwaniach wobec ewentualnego partnera. List trzeba dostarczyć do redakcji NJ (ul. M. Curie-Skłodowskiej 13, 58-500 Jelenia Góra), można też wysłać mailem. Powtórzenie anonisu wymaga jedynie kontaktu telefonicznego. Kto pragnie odpowiedzieć na ogłoszenie (jeśli nie ma numeru telefonu), pisze list do wybranej osoby, zaznaczając jej imię i numer Nowin, w którym anons się ukazał, oraz załączając w kopercie znaczek pocztowy. Tel. 76 764 63 66, e-mail: ela@nj24.pl

Pomogę, oddam za darmo

Do oddania:
40-letnie agawy (Miłków); kanapa rozkładana 2-os. (Świeradów); dywan (mały).

Potrzeby:
Rowerek dla 3-latkę; ubranka dla niemowlaka (chłopiec); odzież dla dziewczynki (3,5 roku); buty męskie jesienno-zimowe (r. 40 i 42); pralka.

Ofiarodawcy i potrzebujący mogą dzwonić pod nr 75 764 63 66 w godz. 9-15.

(ep)

Atlas chorób i szkodników Rak bakteryjny pomidora

To jedna z groźniejszych chorób pomidorów. Atakuje rośliny w uprawie polowej i szklarniowej. Rak bakteryjny pomidora występuje we wszystkich fazach rozwoju rośliny, na liściach, owocach i łodygach. Porażone rośliny charakteryzuje wolniejszy wzrost, czasami ulegają karłowaceniu bez możliwości plonowania.

Choroba może wystąpić w formie utajonej, a widoczne objawy to zwijanie się i zasychanie liści. Z czasem pojawiają się żółtobrunatne plamy i roślina więdnę. Na owocach pojawiają się ciemne punkciki z jasną obwódką. Co ważne, porażenie nie wpływa na smak owoców, jednak poprzez swój wygląd tracą one na wartości, gdyż nie są już towarami pierwszorzędnych.

Skąd bierze się ta choroba? Najgorsze jest to, że patogen może przetrwać kilka ładnych miesięcy, stąd też zakażone nasiona są źródłem pierwotnego zakażenia. Patogen, który może przetrwać nawet do 3 lat na resztkach roślinnych w wilgotnej glebie bądź do 8 miesięcy w suchym podłożu, ma duże możliwości zainfekowania roślin podczas uprawy. Patogen wnika do tkanek roślinnych przez zranienie. Prace pielęgnacyjne, takie jak usuwanie bocznych pędów, przerzedzanie owoców, w znacznym stopniu przyczyniają się do rozprzestrzeniania choroby i występowania infekcji.

Jak radzić sobie z chorobą? Niestety, tu pojawia się duży problem, bowiem choroba ta w Polsce podlega kwarantannie. Porażone rośliny należy jak najszybciej usunąć i spalić. Zaleca się, aby przez najbliższe 3 lata nie uprawiać pomidorów, jeśli wystąpiła wyżej opisywana choroba. Jeśli chodzi o zwalczanie chemiczne, to możemy wykorzystywać preparaty miedziowe i opryskiwać nimi rośliny zgodnie z instrukcją dołączoną do danego preparatu. Jeśli chodzi o uprawę pomidorów w szklarni, niezbędne jest, aby po zbiorze zdezynfekować całą szklarnię preparatami do tego przeznaczonymi.

P. Walczak

Nie tak dawno rozpoczynaliśmy prace w ogrodzie, a tu już powoli witamy jesień, czyli okres chłodniejszych nocy, krótszych dni i wielu prac w ogrodzie. Jesień to także czas roślin kwitnących już nie tak ciepłymi i radosnymi barwami. To czas, w którym nie może zabraknąć wrzósów.

Te wyjątkowe rośliny przypominają nam o nadejściu jesiennych dni. Wrzósy to byliny, które kwitną obficie i długo. Najładniej wyglądają posadzone w większej grupie. Szczególnie ładnie wyglądają wrzósowiska, w których odmiany różnią się zabarwieniem. Wrzósy możemy spotkać w przeróżnych kolorach - od białego, przez żółty, różowy, fioletowy, czerwony, aż po ciemnobordowy. Rośliny dorastają do 20 cm wysokości, tworząc zwarte kępy. Liście są zimozielone i u różnych odmian możemy spotkać różne barwy tych liści. Często bywa tak, że po pierwszych przymrozkach liście zmieniają swój odcień. A wszystko zachowane w jesiennym tonacji.

Gdzie najlepiej sadzić wrzósy? W miejscach słonecznych, osłoniętych od wiatrów. Rośliny te należą do grupy roślin kwaśnolubnych, dlatego ważne jest zapewnienie im odpowiednio kwaśnego podłoża. Wtedy najlepiej rosną i prawidłowo się rozwijają. Rośliny sadzimy w odległości 20-30 cm od siebie. Warto je wyściółkować. Wrzósy mają dość płytki system korzeniowy, dlatego warto przeciwdziałać szybkiemu przesuszaniu wierzchniej warstwy gleby, np. pokrywając ją korą. Kora w późniejszym czasie stanowi także bardzo dobre zabezpieczenie przed silnymi mrozami. Chociaż wrzósy nie mają większego problemu z przetrzymywaniem w gruncie, ściółkowanie pozwoli utrzymać odpowiednią wilgotność podłoża podczas całego okresu uprawy. Jesienią warto wzbogacić kwitnące rośliny nawozem wieloskładnikowym. W pielęgnacji wrzósów ważne jest ich przycinanie. Rośliny tnijemy w kwietniu, skracając pędy nieco poniżej miejsca, z którego w poprzednim roku wyrastały kwiaty. W upalne lato ważne jest także podlewanie wrzósów.

Rośliny bardzo dobrze prezentują się na rabatach ogrodowych, obrzeżach i skalniakach.

Tekst i zdjęcie: P. Walczak

Jesienne wrzósy

Wrzósy to krzewinki, co oznacza, że mają wieloletnie zdrewniałe łodygi.

REKLAMA I PROMOCJA

Stare, polskie i saksońskie odmiany owoców w regionie przygranicznym

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania w partnerstwie ze Stowarzyszeniem Sachsische Landesstiftung Natur und Umwelt realizuje projekt pn. „Edukacja w celu zachowania starych, saksońskich i polskich odmian owoców w regionie przygranicznym”, w ramach programu Interreg Polska-Saksonia 2014-2020. Celem projektu jest kształcenie i szkolenie osób młodych i społeczeństwa w celu zachowania starych, saksońskich i polskich odmian drzew owocowych oraz pokazanie ich wartości dla turystycznego i ekonomicznego rozwoju pogranicza.

Tradycyjne sady owocowe to charakterystyczne elementy otwartego krajobrazu kulturowego. Są to ważne biotopy, które łączą ze sobą obszary zamieszkałe, grunty orne i obszary leśne, i dzięki temu umożliwiają wymianę gatunków oraz ich przetrwanie. W istotnym stopniu dają również możliwość doświadczania przyrody oraz przyczyniają się do poprawy atrakcyjności regionu.

Aktualne starania, związane z objęciem ich ochroną, inicjatywy osób prywatnych, stowarzyszeń i zrzeszeń w celu uświadamiania, zachowania i spowolnienia postępujących strat oraz ich różnorodności gatunkowej i odmianowej, jednak nie były w stanie ich zatrzymać. Nadal spotykamy się z wycinką drzew owocowych starych odmian. Ze względu na konieczność pielęgnowania i wykorzystania niezbędnej wiedzy specjalistycznej, której właściciele prywatni i gminy najczęściej nie posiadają, ich ochrona i zachowanie są utrudnione. W obu krajach brakuje młodych specjalistów. W związku z tym celem projektu

jest przybliżenie młodym ludziom „zielonej tematyki” i „zielonych zawodów”, i przygotowanie dla nich odpowiednich ofert kształcenia i szkoleń. Rozdrobniona struktura tradycyjnych sadów oraz zbiór owoców wymagający dużo czasu i pracy ogranicza ekonomikę gospodarowania i korzystanie z owoców z tradycyjnych sadów. W celu zwrócenia uwagi na wartość trzeba jednak szukać też innych dróg, np. turystycznych i w zakresie edukacji ekologicznej. Należy również poprawić stopień zaangażowania społecznego.

W ramach projektu zostaną utworzone 3 sady modelowe. Jeden sad jako muzeum, tam będą zgromadzone odmiany służące do pozyskiwania zrazów i prowadzone szkolenia dla mieszkańców z zakresu zakładania sadów, posadzone zostaną drzewa, które służyć będą lokalnym mieszkańcom i turystom. Drzewa zostaną opatrzone kodami QR, co pozwoli odwiedzającym korzystać z aplikacji mobilnej, w której zawarte będą informacje o danym gatunku drzewa i jego owocach. Przeprowadzone zostaną bezpłatne szkolenia i warsztaty dla osób zainteresowanych ochroną, pielęgnacją i szczepieniem drzew, przechowywaniem owoców oraz zakładaniem sadów owocowych. Przeprowadzona zostanie analiza odmian genetycznych drzew znajdujących się na naszym obszarze. Zebranie informacje posłuży do opracowania i wydania dwujęzycznego studium o starych odmianach polskich i saksońskich drzew owocowych.

Zapraszamy do współpracy mieszkańców obszaru LGD, a zwłaszcza po-

Najstarsza i najgrubsza grusza w Polsce.

wiatu lwóweckiego, lubańskiego, które są zainteresowane udziałem w projekcie, a którzy posiadają na obszarze swoich posesji stare drzewa owocowe.

Jeśli jesteś ciekawy, jakie gatunki jabłek rosną na Twoich drzewach, chcesz poznać ich odmiany i właściwości, to zapraszamy do kontaktu!

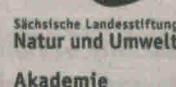
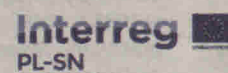
Owoce zostaną poddane analizie, której dokonają polscy i niemieccy pomolodzy podczas „Środkowoeuropejskich Dni Pomologów”.

Możesz dostarczyć nam swoje owoce bezpośrednio do biura LGD do dnia 26.09.2019 r. do godziny 15.00.

Jeśli chcesz uzyskać więcej informacji lub nie możesz przyjechać osobiście zapraszamy do kontaktu:

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Partnerstwo Izerskie”

Ubocze 300, 59-620 Gryfów Śląski, tel. kom. 603 087 441
promocja@lgdpartnerstwoizerskie.pl

Projekt Finansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Program Współpracy INTERREG Polska-Saksonia 2014-2020; Oś priorytetowa Programu Edukacja transgraniczna.

Wspomnienie

o Adeli Maczel (1905-1975)

Uczniom oddała wiedzę, serce i wolny czas

„Nauczyciel ociera się o wieczność. Nigdy nie może stwierdzić, gdzie kończy się jego wpływ”

Henry Adams

Trudno o lepszy dowód na właściwe wypełnienie misji pedagogicznej, od wdzięcznej pamięci uczniów, po latach wciąż wspominających i szanujących swą pierwszą nauczycielkę. A tak jest właśnie w przypadku pani Adeli Maczel, która przez dziesięciolecia była przewodnikiem kolejnych pokoleń młodych ludzi, nie tylko przekazując im wiedzę, ale ucząc też wrażliwości, szacunku do innego człowieka, patriotyzmu. Uczniowie dobrze to zapamiętali i teraz dają temu wyraz.

W niedzielę, 22 września o godz. 11.00, w kościele pw. Niepokalanego Serca NMP w Platerówce odbędzie się msza święta poświęcona pamięci i w intencji św. Adeli Maczel - nauczycielki w szkołach gminy Platerówka, założycielki i przewodniczącej Koła Gospodyń Wiejskich, damy Złotego Krzyża

Zasługi. Po mszy poświęcony zostanie pomnik - nagrobek, którego odbudowę przeprowadzono z inicjatywy dawnych uczniów pani Adeli i ze środków przez nich zebranych. A będzie jeszcze wydawnictwo z dokumentami dotyczącymi szanowanej nauczycielki, ze zdjęciami, ze wspomnieniami uczniów i nauczycieli.

Nie umiera, kto trwa w pamięci żywych i. Słowami mądrości budziła ducha prowadzącego nas godnie po ścieżkach życia - te sentencje znalazły się na nagrobku i dowodzą, że Adela Maczel ociera się o wieczność.

Adela Maczel pochodziła z Kresów. Urodziła się 22 września 1905

ANKIETA PERSONALNA

(Przed wypełnieniem należy ankietę uważnie przeczytać, następnie odpowiedzieć czytelnie i wyczerpująco na wszystkie pytania).

PYTAŃIA	ODPOWIEDZI
1. Nazwisko i imię, imię ojca (dla mężatek nazwisko panieńskie. W wypadku zmiany podać nazwisko poprzednie).	Maczelowa Adela c. Jansa z Sochackich
2. Pseudonimy. Podać wszystkie pseudonimy pod jakimi występował, podać gdzie i kiedy).	nie
3. Data i miejsce urodzenia. (Podać wieś, miasto, gminę, powiat, województwo i kraj).	22. IX. 1905 r. Biały Kamień, pow. Złoczów, woj. Tarnopol
4. Narodowość.	Polka
5. Przynależność państwowa. Czy poprzednio telstwo?	jęz. polska nie posiadałam innego obywatelstwa inteligencji pracującej typu prasyjczy nauczycielka nauczycielka nauczycielka nie Biegle w mowie i piśmie jęz. rosyjski nauczycielka Maczel Bronisław

przede wszystkim języka polskiego, ale też wielu innych przedmiotów, jawi się jako pedagog wymagający i jednocześnie wyrozumiały. Szczególnie

zależało jej, by w dużej części pochodzący z Kresów uczniowie nauczyli się poprawnej polszczyzny. Stąd zawsze powtarzana sentencja: Polacy nie gęsi a swój język mają.

Pamiętają również liczne wycieczki do teatrów, muzeów, ZOO, Wrocławia, Warszawy, Krakowa, Wieliczki.... Była niestrudzona w organizowaniu takich wyjazdów.

- Ukłmił mi w głowie dwudniowy wyjazd do Warszawy - opowiada jej dawny uczeń, Teofil Halicki. - Drugiego dnia, po zwiedzeniu Pałacu Łazienkowskiego, już o godz. 13.00 kierowniczka wycieczki zdecydowała, że resztę dnia, do odjazdu pociągu o godz. 21.00 będziemy czekać w parku, bo „jest tu spokój, ławeczki, ubikacja i lody”. Pani Adela odpowiedziała jej: „Przy naszej szkole też jest spokój, ławeczki i ubikacja, mogliśmy więc nigdzie nie jechać. A w Warszawie jest tyle miejsc do zwiedzenia, więc kto chce, może pójść ze mną na dalsze zwiedzanie”. Poszli wszyscy, łącznie z panią kierownicą, a ja dzięki temu mogłem po raz pierwszy w życiu zobaczyć ruchome schody i przejechać się nimi. A jednego ze swoich uczniów tak wtedy zachwyciła opowieściami o Pałacu Łazienkowskim, że już wówczas zapowiedział, iż będzie w nim pracował. I rzeczywiście, przez 12 lat pełnił kierownicze stanowisko w Pałacu Łazienkowskim.

To niejedyny uczeń spod skrzydeł pani Adeli, który odniósł zawodowy sukces. Wśród jej podopiecznych są osoby z tytułami profesorskimi, z sukcesami naukowymi, które zrobiły karierę polityczną i w gospodarce, w kraju i za granicą.

Uczniowska pamięć nabrała bardzo wymiernego kształtu. Dawni podopieczni, odwiedzający grób swojej nauczycielki, widzieli, jak bardzo jest zaniedbany. Teofil Halicki i Aurelia Kuliga wpadli na pomysł zorganizowania wśród uczniów zbiórki na odbudowę pomnika. Powstał Społeczny Zespół Odbudowy Pomnika św. Adeli i Bronisława Maczelów w Platerówce, a odzew przeszedł oczekiwania. Udało się nie tylko odbudować pomnik, ale w planach jest także wydanie pamiątkowego biuletynu poświęconego nauczycielce.

W najbliższą niedzielę zwieńczeniem tych starań będzie msza św. i poświęcenie pomnika.

(mal)

Zakład Usług Pogrzebowych „ANUBIS”

Dom Pogrzebowy KREMATORIUM

Jelenia Góra ul. Sudecka 68A
(parking nowego cmentarza)
Jelenia Góra ul. Wiejska 4B
Cieplice ul. Jagiellońska 26
(wjazd od ul. Sobieszowskiej)
tel. 075 752 25 82
kom. 0601 74 84 41
www.anubis-pogrzeby.pl

Zapraszamy Czytelników do wspominania swoich bliskich,

telefon 75 64 244 20

r. w Białym Kamieniu, w powiecie Złoczów, w województwie tarnopolskim. Marzyła, by zostać nauczycielką od najmłodszych lat i od razu po szkole podstawowej poszła tą drogą - rozpoczęła naukę w Prywatnym Seminarium Nauczycielskim Rzymsko-Katolickim im. Marii Konopnickiej w Złoczowie. Ukończenie seminarium w 1926 r. nie oznaczało łatwego znalezienia pracy. W okolicach miejsca zamieszkania okazało się to niemożliwe. Dopiero po dwóch latach zdobyła nominację kuratorium wileńskiego i mogła podjąć wymarzoną pracę w szkole we wsi Gronice, w powiecie oszmiańskim. W 1932 r. przeniosła się do szkoły w Skirdzimach (także powiat oszmiański), gdzie objęła pierwszą klasę, i tu, w 1933 r., zdała nauczycielski egzamin praktyczny. Wcześniej wyszła za mąż za Bronisława i urodziła syna Zbigniewa. W szkole na Wileńszczyźnie pracowała do listopada 1945 r.

Do Włosienia (wtedy Batowic), jako ekspatriantka, przyjechała 12 grudnia

1945 r. Z braku etatów w miejscowej szkole pracę podjęła w Platerówce (wówczas Żalipie Dolne). Po jakimś czasie we Włosieniu znalazł się dla niej etat, ale w 1953 r. znów wróciła do Platerówki, tym razem jako kierownik szkoły ogólnokształcącej stopnia podstawowego. Po kilku latach wróciła do szkoły we Włosieniu, gdzie uczyła do końca nauczycielskiej kariery, czyli do 22 marca 1965 r.

Jako nauczycielka przepracowała łącznie 30 lat 6 miesięcy i 15 dni. W czasie swej pracy otrzymała wiele nagród i wyróżnień, z najważniejszym - Złotym Krzyżem Zasługi. Wnioskodawcy podkreślali wzorową pracę, sumiennosc, obowiązkowość, ale i to, że mimo ciężkiej choroby prowadziła zajęcia, żeby dzieci nie miały przerwy w nauce.

Społeczna aktywność św. Adeli Maczel nie ograniczała się do szkół,

w których uczyła. Aktywnie działała w Kole Gospodyń Wiejskich w Platerówce i w 1947 r. została jego przewodniczącą. W tej organizacji współorganizowała dożynki, występy teatralne, a w 1950 r., wraz z innymi członkiniami koła, podjęła aktywne i zwińczone sukcesem starania o wybudowanie przystanku kolejowego we Włosieniu na linii Zgorzelec - Lubań. Zainicjowała też powołanie zespołu śpiewaczego „Malwy”, który do dziś występuje na wszystkich ważnych, gminnych uroczystościach, reprezentując też Platerówkę na zewnętrznych przeglądach, festiwalach i koncertach.

We wspomnieniach dawnych uczniów pani Adela, która uczyła

Rocznica na zamówienie

Zaraz po zakończeniu drugiej wojny światowej jednym z głównych celów komunistycznej propagandy było udowodnienie polskości tzw. Ziemi Odzyskanych. W przypadku Jeleniej Góry doskonałą okazją do tego stała się 840. rocznica założenia miasta.

Choć trudno uznać 840. rocznicę za coś specjalnie istotnego, bo choć pomimo naprawdę szczerych chęci, byłbym daleki od uznania jej za tzw. okrągłą rocznicę, to jednak wówczas taka uroczystość była władzy po prostu potrzebna. Nie powinno zatem nikogo dziwić, iż był to czynnik decydujący. Uroczystości, bazujące w głównej mierze na antyniemieckich nastrojach polskiego społeczeństwa, co zresztą jest jak najbardziej zrozumiałe, po tym, co spotkało Polaków z rąk Niemców w czasie wojny i kilkuletniej okupacji, były dla komunistów doskonałym narzędziem propagandowym. Równoczesne nawiązanie do czasów zamierzonych miało tylko utrwalać etos złego Niemca.

Do pracy ruszył aparat propagandowy, który w krótkim czasie rozwiązał wszelkie wątpliwości w tej materii. Miasto oraz jego mieszkańcy rozpoczęli przygotowania do wielkiego święta, Dni Karkonoszy, których początek wyznaczono na 15 VIII 1948 r.

Polskość przede wszystkim

Na łamach prasy za wszelką cenę próbowano zaakcentować prapolski charakter tych ziem, jednocześnie zaznaczając stałe zagrożenie ze strony niemieckiej. Jak wynika z niemieckich i czeskich kronik z wieków XI-XVI, miasto zostało założone przez Bolesława Krzywoustego w 1108 roku. Piastowski książę w obawie przed napadami Niemców otoczył miasto murem obronnym oraz wznosił warowny zamek na wzgórzu. Książęta piastowscy obdarzali miasto stałe przywilejami. Miasto zasłynęło z wyrobów pięknych tkanin, które cieszyły się popytem we wszystkich krajach europejskich. W roku 1526, po śmierci Ludwika, króla czeskiego i węgierskiego, bratanka Zygmunta Starego, miasto popadło w niewolę niemiecką. Liczne dokumenty przechowywane w Archiwum Miejskim oraz tzw. Polonica, znajdujące się w bibliotece im. Bandtkego w Cieplicach, wraz z zachowaną księgą parafialną chrztów sprzed około 300 lat, potwierdzają wiadomości o polskim pochodzeniu Jeleniej Góry i polskich jej mieszkańców. Jako inne dowody polskiego wkładu w rozwój miasta, wskazywano: Napisy na pomnikach, na tablicach oraz pieśni pisane na cześć Bolesława Krzywoustego i książąt piastowskich, utrwały prawdę o wielkich zasługach Piastów około rozbudowy miasta i jego rozwoju.

Podobnych artykułów na łamach lokalnej prasy nie brakowało, a wszystkie z nich przekonywały, że 840-lecie Jeleniej Góry (...) jeszcze bardziej wiąże nasze serca z tym pięknym i wartościowym grodem.

Hejnał i konkurs czystości

Z okazji nadchodzących obchodów władze oraz mieszkańcy ziemi jeleniogórskiej podjęli szereg ciekawych inicjatyw. Jedną z nich było skompo-

nowanie hejnału dla Jeleniej Góry, o co zwrócono się do profesora Zdzisława Jana Jachimeckiego (1882-1953) z Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz doktora Adolfa Chybińskiego (1880-1952) z Uniwersytetu Poznańskiego [w artykule prasowym, opisującym całą sprawę, pominięto imię naukowca, z racji, iż wówczas, podobnie jak zresztą dzisiaj, kojarzyło się ono jednoznacznie negatywnie - M.Ż.]. Poproszono ich, aby spróbowali ustalić historyczny motyw melodii z okresu piastowskiego lub stworzyli go od podstaw. Hejnał miał zostać odegrany po raz pierwszy 15 VIII 1948 r., w czasie inauguracji obchodów.

Innym podjętym wówczas pomysłem był konkurs estetyki i czystości, zorganizowany zresztą z dwóch powodów: 840. rocznicy założenia Jeleniej Góry oraz Wystawy Ziemi Odzyskanych we Wrocławiu (21 VII-31 X 1948 r.). Miał on dotyczyć estetyki wystaw i wnętrza sklepów oraz czystości i porządku w lokalach sklepowych na terenie całego miasta. Konkurs trwał od po-

łowy lipca do końca sierpnia 1948 r. Inicjatorem tej idei było jeleniogórskie Zrzeszenie Kupców Polskich.

Dni Karkonoszy

Oficjalne uroczystości rozpoczęły się 15 sierpnia. O godzinie 9:30 spod gmachu jeleniogórskiego ratusza wyruszył wielotysięczny pochód, który skierował się do kaplicy św. Anny, gdzie przy jednej z jej ścian miało dojść do odsłonięcia pamiątkowej tablicy. Po przemówieniu, które wygłosił ówczesny prezydent miasta Stanisław Gorczyca, a przy dźwiękach hymnu narodowego, odsłonięcia tablicy dokonał przedstawiciel władz wojewódzkich, w osobie wicewojewody Kulczyckiego.

Tego samego dnia odbyła się w Teatrze Miejskim uroczysta akademii, na którą przybyło kilkadziesiąt pocztów sztandarowych oraz przedstawiciele wielu urzędów, instytucji i organizacji. Po odegraniu hejnału Jeleniej Góry do zebranych przemówił przewodniczący Miejskiej Rady Narodowej. Następnie głos zabrał zastępca wojewody, który

miał powiedzieć m. in. że tu, w tym starym grodzie Bolesławowem toczyła się niegdyś walka pomiędzy żywiołem polskim i niemieckim. Nie zabrakło też delegacji z Czechosłowacji, w której imieniu przemawiał wiceprezydent Liberca, kończąc okrzykiem na cześć Polski i Czechosłowacji, miasta Jeleniej Góry, jej władz i mieszkańców oraz na cześć przyjaźni obywateli Jeleniej Góry i Liberca.

Czas świętowania

To był jednak tylko początek, a uroczystości związane z „Dniami Karkonoszy” zaplanowano na kolejnych jedenastu dni (15-25 sierpnia 1948 r.). W ramach obchodów urządzono szereg akademii, spotkań oraz imprez sportowych i rozrywkowych. W ich organizację zaangażowano lokalne organizacje społeczne i związki zawodowe. Odbywały się one nie tylko w samej Jeleniej Górze, ale też w miejscowościach na terenie całego powiatu - m. in. w Karpaczu, w Szklarskiej Porębie czy w Cieplicach. Były to zarówno oficjalne zebrania i odczyty, jak również zabawy i festyny ludowe.

Imprezy towarzyszące

W okresie przypadającym na obchody 840. rocznicy powstania Jeleniej Góry odbył się cały szereg imprez towarzyszących. Warto wspomnieć np. o uroczystym otwarciu Muzeum Regionalnego. Jak czytamy w sprawozdaniu prezydenta: Reprezentowane są tam takie działy, jak: mineralogia, ornitologia, miedzioryty, krajoznawstwo, etnografia itd. Do najciekawszych należy zaliczyć eksponaty o charakterze dokumentalnym, jak: edykt Fryderyka II, wydany w języku polskim w 1765 roku, dwa rzeźbione kły z kości słoniowej z płaskorzeźbami, przedstawiającymi podobizny Stefana Batorego, Zygmunta II i Kanclerza Jana Zamojskiego.

Innym takim wydarzeniem, odbywającym się niejako w przeddzień obchodów, był Międzynarodowy Maraton Motocyklowy, zorganizowany w dniach 9-15 sierpnia 1948 r. przez Polski Związek Motocyklowy i Autoklub Czechosłowacji, pod patro-

natem Prezydenta Bolesława Bieruta i Prezydenta Republiki Czechosłowackiej Klementa Gotwalda. Trasa maratonu również była międzynarodowa i jeden z ważniejszych przystanków, stanowiła w nim Jelenia Góra (na jej terenie znajdowała się tzw. baza organizacji, drugą utworzono w czechosłowackim Zlinie). W stolicy Karkonoszy motocykliści pojawili się 12 sierpnia (etap IV z Lubawki do Jeleniej Góry). Dzień później odbył się kolejny, V etap: Jelenia Góra - Kowary - Kamienna Góra - Wałbrzych - Nowa Ruda - Kudowa Zdrój - Kłodzko - Paczków - Nysa - Oława - Złotoryja - Świerżawa Jelenia Góra. VI etap (14 sierpnia) pojechał trasą: Je-

lenia Góra - Piechowice - Świeradów Zdrój - Zgorzelec - Bolesławiec - Chojnów - Chocianów - Polkowice - Lubin - Legnica - Jawor - Jelenia Góra. Motocykliści opuścili miasta 15 sierpnia, kiedy w ramach etapu VII wyruszyli trasą: Jelenia Góra - Bolków - Świebodzice - Świdnica - Wrocław. Pomimo ulewnych opadów deszczu, które nawiedziły w tym czasie Jelenią Górę, frekwencja dopisała. Na starcie stanęło około osiemdziesięciu motocyklistów. W ramach ich kilkudniowej wizyty w mieście odbył się szereg imprez i uroczystości dla uczestników rajdu, w których bardzo chętnie brała też udział ludność miasta.

Marek Żak

Najpiękniejsze miasto wczoraj i dziś

Dni Karkonoszy były też dobrą okazją do pewnego rodzaju podsumowań. Na łamach jednego z dolnośląskich dzienników opisywano kilkuletni dorobek powojennego miasta: Nie ma chyba w Polsce takie człowieka, który by nie słyszał o Jeleniej Górze. Dziś to najsławniejszy ośrodek turystyki. Mając niezwykle dogodne położenie, stanowi Jelenia Góra świetny punkt do wycieczek w okolice Dolnego Śląska. Stąd prowadzą słynne szlaki turystyczne. Stąd uradza się wyprawy w góry. Latem i zimą stanowi Jelenia Góra atrakcyjny ośrodek sportowy, turystyczny i wypoczynkowy. W okresie wczasów pociągi zwożą do Jeleniej Góry i okolic dziesiątki tysięcy robotników (...). Jelenia Góra stanowi dzisiaj poważny warsztat i ośrodek pracy. Dymiące kominy uzupełniają piękny pejzaż miasta, położonego wśród uroczych

okolic. Tu mieści się wielka, nowoczesna huta szkła technicznego, stąd idą wyroby do naszych laboratoriów. Jelenia Góra posiada największą w Polsce fabrykę naczyń i kryształów; piękne wazony, naczynia stołowe, galanteria toaletowa, zdobią już dziś wnętrza naszych mieszkań. W Jeleniej Górze podziwiać możemy silnie rozbudowany przemysł tekstylny (...). W mieście i w okolicach pracuje 12 papierni; tym samym daje to poważną produkcję papierniczą. Od 1946 r. uruchomiona została jedyna w Polsce fabryka maszyn papierniczych. Jelenia Góra rozwija się też jako ośrodek kulturalny: posiada własne środowisko literackie, liczne szkoły, muzeum, dom kultury, Związki Zawodowe, objazdowy teatr i kina. Miasto stale się rozwija. Przed wojną liczyło ono 30.000 mieszkańców. Dziś ludność wzrosła do 37 tysięcy.

PREZYDENT MIASTA JELENIEJ GÓRY informuje, że

na tablicy ogłoszeń w siedzibie Wydziału Gospodarki
Nieruchomościami Urzędu Miasta Jelenia Góra przy ul. Ptasiej 2-3
w Jeleniej Górze wywieszone zostało Obwieszczenie nr 117.2019.VIII z dnia
9 września 2019 roku w sprawie podania do publicznej wiadomości
wykazu nieruchomości gruntowej niezabudowanej przeznaczonej
do oddania w dzierżawę.

URZĄD MIASTA JELENIA GÓRA

OGŁOSZENIE

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji „WODNIK” Sp. z o.o.

informuje, że posiada na sprzedaż:
UBIAK STOPOWY SRX65 WEBER
ROK PRODUKCJI 2003,
cena 500 zł brutto (do negocjacji).

Kontakt telefoniczny pod numerem telefonu
75 730 35 49; 730 590 219 lub 502 447 619.

Rada Nadzorcza Przedsiębiorstwa Termy Ciepliskie Sp. z o.o. w Jeleniej Górze

ul. Park Zdrojowy 5, 58-560 Jelenia Góra

z a p r a s z a

uprawnione podmioty do składania ofert pisemnych
na przeprowadzenie badania sprawozdania
finansowego Spółki za 2019 i 2020 rok
wraz z wydaniem przez biegłego rewidenta pisemnego
sprawozdania z badania sprawozdania finansowego
Spółki za każdy rok objęty badaniem.

Wymagany termin przeprowadzenia badania i sporządzenia
pisemnego sprawozdania:

- do 27 marca 2020 roku dla roku 2019
- do 27 marca 2021 roku dla roku 2020

Oferty należy składać w formie pisemnej na adres Spółki, w ter-
minie do dnia 30.09.2019 do godziny 10.00.

Szczegółowe informacje na stronie:
bip.termiepliskie.com

OBWIESZCZENIE

Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Jeleniej Górze Robert Dudek
(tel. 75/6455550) zawiadamia na podstawie art. 953 kpc w związku z art. 983 kpc,
że w dniu 22.10.2019r o godz. 10.00, sala nr 124 w Wydziale Cywilnym Sądu
Rejonowego w Jeleniej Górze, ul. Mickiewicza 21, odbędzie się:

DRUGA LICYTACJA

nieruchomości zabudowanej położonej w miejscowości Siedlęcín,
ul. Perła Zachodu 2 posiadająca założoną księgę wieczystą
w Wydziale Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze
nr JG1J/00081146/4.

Nieruchomość oszacowana jest na kwotę: **1.540.000,00 zł.**

Cena wywoławcza w powyższej licytacji wynosi dwie trzecie wartości oszacowania
tj. kwotę: **1.026.666,67 zł.**

Przystępujący do licytacji zobowiązany jest złożyć rękojmię w wysokości 10 proc.
ceny oszacowania nieruchomości, tj. kwotę **154.000,00 zł**, najpóźniej na dzień
przed licytacją na rachunek komornika: **Bank Millennium 59 1160 2202 0000 0001
5747 5944** (na dzień przed licytacją kwota wadium musi być uznana na rachunku
komornika). Po rozpoczęciu licytacji wadium nie będzie przyjmowane.

Nieruchomość tą można oglądać w ciągu dwóch tygodni przed licytacją
(po uzgodnieniu terminu z komornikiem), zaś operat szacunkowy tej nieruchomości
na trzy dni przed licytacją znajduje się do wglądu w kancelarii komornika (dni przyjęć
we wtorki: 10-16 i czwartki: 10-14), a po tym terminie operat zostanie przekazany
do Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze Wydział I Cywilny.

Prawa osób trzecich nie będą przeszkodą do przeprowadzenia licytacji i przysą-
dzenia własności na rzecz nabywcy bez zastrzeżeń, jeżeli osoby te przed rozpoczę-
ciem licytacji nie złożą dowodu, iż wniosły powództwo o zwolnienie nieruchomości
lub przedmiotów razem z nią zajętych od egzekucji i uzyskały w tym zakresie orze-
czenie wstrzymujące egzekucję.

Użytkowanie, służebności i prawa dożywotnika, jeżeli nie są ujawnione w księdze
wieczystej lub przez złożenie dokumentu do zbioru dokumentów i nie zostaną zgło-
szone najpóźniej na trzy dni przed rozpoczęciem licytacji, nie będą uwzględniane
w dalszym toku egzekucji i wygasną z chwilą uprawomocnienia się postanowienia
o przysądzeniu własności.

OGŁOSZENIE

Rada Nadzorcza Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji „WODNIK” Sp. z o.o.

w Jeleniej Górze, 58-560 Jelenia Góra, Plac Piastowski 21

z a p r a s z a

uprawnione podmioty do składania ofert pisemnych na przeprowadzenie
badania sprawozdania finansowego Spółki za rok obrotowy 2019, 2020 i 2021.

1. Warunki badania sprawozdania finansowego:

- 1) Oczekiwany termin złożenia sprawozdania z badania sprawozdania finansowego wraz z opinią za rok 2019 - 31 marca 2020 r., za rok 2020 - 31 marca 2021 r., za rok 2021 - 31 marca 2022 r.
- 2) Biegły rewident zobowiązany jest do obecności na posiedzeniu Rady Nadzorczej (RN) zatwierdzającym sprawozdanie finansowe. Koszty uczestnictwa na posiedzeniu Rady Nadzorczej ponosi biegły rewident.

2. Pisemne oferty należy składać w zamkniętej kopercie, opatrzonej napisem „oferta na badanie sprawozdania finan-
sowego za rok 2019, 2020, 2021” w nieprzekraczalnym terminie do 04 listopada 2019 roku.

3. Oferta powinna zawierać:

- 1) Informację o ofercie i jego doświadczeniu zawodowym w tym: forma prowadzonej działalności, nr i data wpisu do rejestru biegłych rewidentów i na listę podmiotów uprawnionych do badań sprawozdań finansowych, o liczbie zatrudnionych biegłych rewidentów.
- 2) Oświadczenie o spełnieniu przez biegłego rewidenta ustawowo określonych warunków do wyrażenia bezstronnej i niezależnej opinii o badanym sprawozdaniu finansowym.
- 3) Określenie składu zespołu przeprowadzającego badanie, z wyszczególnieniem osób posiadających uprawnienia biegłego rewidenta.
- 4) Przedstawienie referencji oraz liczby przeprowadzonych badań sprawozdania za lata 2016, 2017 i 2018, ze szczególnym uwzględnieniem sektora gospodarki komunalnej.
- 5) Informację o liczbie przeprowadzonych badań sprawozdań finansowych ogółem w latach 2016, 2017 i 2018.
- 6) Cenę netto za badanie sprawozdań z wyszczególnieniem wartości netto oddzielnie za badanie sprawozdania za rok 2019, 2020 i 2021.
- 7) Wskazanie metod i terminów badania sprawozdania finansowego.
- 8) Uwierzytelnioną kopię polisy ubezpieczeniowej.

4. Przy wyborze biegłego rewidenta Rada Nadzorcza będzie kierować się ceną netto oraz doświadczeniem w badaniu ze szczególnym uwzględnieniem spółek branży komunalnej.

5. Otwarcie ofert i wybór biegłego rewidenta do badania sprawozdania finansowego nastąpi na posiedzeniu Rady Nadzorczej w dniu 19 listopada 2019 roku.

6. Dodatkowych informacji w sprawie badania udziela Główny Księgowy w dniach od 22 do 25 października 2019 roku pod numerem telefonu 75 7303566.

7. Zgłoszenia nie spełniające powyższych wymagań lub złożone po terminie nie będą rozpatrywane. Rada Nadzorcza zastrzega sobie prawo swobodnego wyboru oferty, przeprowadzenie dodatkowych rokowań oraz odstąpienie od wyboru bez podania przyczyny i ponoszenia jakichkolwiek skutków prawnych i finansowych.

PREZYDENT MIASTA JELENIEJ GÓRY

ogłoszeniem nr 69/2019 ogłasza przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż
nieruchomości gruntowych niezabudowanych położonych w Jeleniej Górze przy:

ulicy LUBAŃSKIEJ.

Nieruchomość gruntowa niezabudowana położona w granicach działki nr 25/4 o powierzchni 0,7947 ha, obręb Cieplice II, AM 7, dla której w Sądzie Rejonowym w Jeleniej Górze VI Wydziale Ksiąg Wieczystych prowadzona jest księga wieczysta nr JG1J/00067955/4. W dziale I księgi wieczystej nr JG1J/00067955/4 zamieszczona jest wzmianka o wniosku dotyczącym odłączenia części lub całości nieruchomości i założenia dla niej nowej kw - dotyczy działki nr 25/4 (Dz. KW/JG1J/28417/19/1).

Przeznaczenie i sposób zagospodarowania nieruchomości: tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, tereny zabudowy usługowej oraz urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii - fotowoltaika, w tym o mocy ponad 100 kW.

Cena wywoławcza: 395 000,00 zł

Wadium: 39 500,00 zł.

Sprzedaż prawa własności działki nr 25/4 podlega opodatkowaniu podatkiem VAT w wysokości 23 proc. na podstawie ustawy z dnia 11 marca 2004 roku o podatku od towarów i usług. Podatek VAT doliczony będzie do ceny ustalonej w przetargu.

Wadium w pieniądzu w wyżej określonej wysokości winno wpłynąć na konto depozytowe Miasto Jelenia Góra - Bank MILLENNIUM S. A. I Oddział w Jeleniej Górze nr 97 1160 2202 0000 0000 6011 5681 najpóźniej do dnia 17 października 2019 roku.

Wpłata wadium winna zawierać oznaczenie numeru geodezyjnego działki, której wpłata dotyczy oraz oznaczenie uczestnika przetargu

Przetarg odbędzie się w dniu 23 października 2019 roku o godz. 11.00, w siedzibie Urzędu Miasta Jelenia Góra przy ul. Sudeckiej nr 29 - I piętro, sala nr 13.

Ogłoszenie nr 69/2019 Prezydenta Miasta z dnia 10 września 2019 roku zamieszczone jest w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej bip.jeleniagora.pl w zakładce „oferty nieruchomości” oraz na tablicy ogłoszeń w siedzibie Wydziału Rozwoju Miasta Urzędu Miasta Jelenia Góra przy ulicy Ptasiej 2-3, I piętro. Dodatkowych informacji dotyczących nieruchomości można uzyskać w pokoju nr 101 w siedzibie Wydziału Rozwoju Miasta lub telefonicznie pod numerami 75-75-46-304 lub 75-75-46-303.

Oferta nieruchomości prezentowana jest również na stronie internetowej
Miasta Jelenia Góra www.nieruchomosci.jeleniagora.pl.

URZĄD MIASTA JELENIA GÓRA

BIURO OGŁOSZEŃ

tel. 75/75-247-81; e-mail: bo@nj24.pl

OGŁOSZENIA PRZYJMUJEMY DO CZWARTKU DO GODZ. 14.00

Prezydent Miasta Jeleniej Góry informuje, że

na tablicy ogłoszeń w siedzibie Wydziału Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miasta Jelenia Góra przy ul. Ptasiej 2-3 w Jeleniej Górze wywieszone zostało **Obwieszczenie nr 119.2019.VIII z dnia 10 września 2019 roku** w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości zabudowanej położonej w Jeleniej Górze przy ulicy Wolności, przeznaczonej do sprzedaży w drodze przetargu nieograniczonego.

URZĄD MIASTA JELENIA GÓRA

Polujemy na prawdę

Prezydent Miasta Jeleniej Góry ogłasza przetarg na sprzedaż niżej wymienionych nieruchomości gruntowych niezabudowanych położonych w Jeleniej Górze:

I. Ogłoszeniem nr 66/2019 z dnia 09.09.2019r. I przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości przy:

1) **ul. Warszawskiej**, działka nr 600/1 o powierzchni 0,1141ha, obręb JG 3, AM-9, KW JG1J/00072013/7. Przeznaczenie nieruchomości w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego: tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej.

Cena wywoławcza: **72 500 zł netto (plus 23 proc. VAT)**; Wadium: 7 250 zł

2) **ul. Warszawskiej**, działka nr 602/4 o powierzchni 0,1036ha, obręb JG 3, AM-9, KW JG1J/00071963/4. Przeznaczenie nieruchomości w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego: tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej.

Cena wywoławcza: **66 100 zł netto (plus 23 proc. VAT)**; Wadium: 6 610 zł

II. Ogłoszeniem nr 67/2019 z dnia 09.09.2019r. I przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości przy:

1) **ul. Warszawskiej**, działka nr 799 o powierzchni 0,1351ha, obręb JG 3, AM-11, KW JG1J/00084497/0. Przeznaczenie nieruchomości w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego: tereny zabudowy usługowej i mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej.

Cena wywoławcza: **48 000 zł netto (plus 23 proc. VAT)**; Wadium: 4 800 zł

2) **ul. Warszawskiej**, działka nr 807 i 808/2 o łącznej powierzchni 0,3306ha, obręb JG 3, AM-11, KW JG1J/00084497/0 (dz. 807) i KW JG1J/00096711/4 (dz. 808/2). Przeznaczenie nieruchomości w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego: tereny zabudowy usługowej i mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej. Cena wywoławcza: **103 500 zł netto (plus 23 proc. VAT)**; Wadium: 10 350 zł

III. Ogłoszeniem nr 68/2019 z dnia 09.09.2019r. I przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości przy:

ul. Cieplickiej, działka nr 118/6 o powierzchni 0,0899ha, obręb Cieplice IV, AM-3, KW JG1J/00043679/1. Przeznaczenie nieruchomości w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego: tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej.

Cena wywoławcza: **32 300 zł netto (plus 23 proc. VAT)**; Wadium: 3 230 zł

Wadium w pieniądzu winno wpłynąć na konto depozytowe:

Miasto Jelenia Góra - Bank MILLENNIUM S.A. I Oddział w Jeleniej Górze

nr 97 1160 2202 0000 0000 6011 5681

najpóźniej do dnia 17 października 2019 roku.

Wpłata wadium powinna zawierać oznaczenie numeru geodezyjnego działki, której wpłata dotyczy oraz oznaczenie uczestnika przetargu.

Przetargi odbędą się w dniu **23 października 2019r. o godz. 1100 w siedzibie Urzędu Miasta Jelenia Góra przy ul. Sudeckiej nr 29 - I piętro, sala nr 13.**

Ogłoszenie nr 66/2019, nr 67/2019 oraz 68/2019 z dnia 09.09.2019 roku zamieszczone są w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Miasta **bip.jeleniagora.pl** w zakładce „oferty nieruchomości” oraz na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta Jelenia Góra przy ul. Ptasiej nr 2-3, I piętro. Dodatkowych informacji dotyczących przedmiotowych nieruchomości można uzyskać w Wydziale Rozwoju Miasta Urzędu Miasta Jelenia Góra przy ul. Ptasiej nr 2-3, I piętro, pokój nr 101 lub telefonicznie pod numerami: 75/75-46-304 lub 75/75-46-303 lub na stronie internetowej **www.nieruchomosci.jeleniagora.pl**

URZĄD MIASTA JELENIA GÓRA

Prezydent Miasta Jeleniej Góry informuje, że

na tablicy ogłoszeń w siedzibie Wydziału Rozwoju Miasta Urzędu Miasta Jelenia Góra przy ul. Ptasiej 2-3 Górze wywieszony został wykaz nieruchomości przeznaczonych do zbycia:

1. Obwieszczenie nr 122.2019.VIII z dnia 11 września 2019 roku w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu przeznaczonych do sprzedaży w drodze przetargu nieograniczonego nieruchomości gruntowej niezabudowanej położonej w Jeleniej Górze przy ulicy Łazienkowskiej,

2. Obwieszczenie nr 123.2019.VIII z dnia 11 września 2019 roku w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu przeznaczonych do sprzedaży w drodze przetargu nieograniczonego nieruchomości gruntowej niezabudowanej położonej w Jeleniej Górze przy ulicy Dolnośląskiej.

URZĄD MIASTA JELENIA GÓRA

LOKALE

KAWALERKA do wynajęcia, nowa, umeblowana z łazienką. Ul. Kadetów. Tel. 575-092-723, 602-304-312. M766-G

LNIAŃY ZAŁĘK w Mysłakowicach koło Jeleniej Góry. Zapraszamy mamy jeszcze wolne pokoje pracownicze w cenie 500 zł/m-c, tel. 793-700-161, 605-824-082. M806-G

WOLNE POKOJE dla firm i osób prywatnych, Sosnówka 75-76-10-416. M810-G

SPRZEDAM mieszkanie 2. pokojowe na Zabobrze. Tel. 503-167-357, 506-102-950. M821-G

SPRZEDAM lokal 267 m kw na ul. Kiepy w tym 70 m kw do wynajęcia, tel. 508-604-171. M838-G

DO WYNAJĘCIA umeblowane nowe mieszkanie 52 m kw Jelenia Góra - Cieplice, tel. 508-553-418. M843-G

WYNAJMĘ 1-, 2-, 3- pokojowe mieszkanie z ogródkiem po remoncie w centrum JG, 500-218-190. M848-G

SPRZEDAM mieszkanie 2 pokojowe do remontu (53,5 m) w kamienicy, 725-208-408. M862-G

MAM do wynajęcia lokal ul. Elsnera 3B (Zabobrze) C.O gazowe, oświetlenie ledowe, alarm, po remoncie, tanio. Tel. 500-183-261. M870-G

WYNAJMĘ pokój Pani uczciwej bez nałogów lub studentce za drobną pomoc, tel. 753-000-155. M871-G

DO WYNAJĘCIA pokoje jednoosobowe, kuchnia, łazienka tel. 663-441-038. M874-G

SPRZEDAM lokal użytkowy J.Góra, ul. Konopnickiej 5, (1-piętro, 90m kw), tel. 728-804-987. M877-G

SPRZEDAM mieszkanie 55 m Kiepy, trzypokojowe, 513-345-184. M880-G

SPRZEDAM mieszkanie Karłowicza, parter 47 m, dwupokojowe, 518-942-709. M881-G

KUPIĘ mieszkanie, 573-181-121. M882-G

WYNAJMĘ nowoczesne mieszkanie Wrocław 37 m kw, ogródzenie, parking, 513-345-184. M883-G

MIESZKANIE kupię 792-485-189. L1016-K

WYNAJMĘ kawalerkę, noclegi pracownicze, Karpacz. tel. 603-622-848. M794-K

NIERUCHOMOŚCI

KARPACZ. Sprzedam dwie duże malowniczo położone u podnóża góry „Strzelec” działki około 3ha- możliwość podziału i zabudowy, niedaleko centrum, 609-485-413. M526-G

SPRZEDAM dom wolnostojący o powierzchni 150 m kw; położony na zagospodarowanej działce o pow. 900 m kw, Kowary-Wojków, 781-832-104. M789-G

JEŻÓW Sudecki, sprzedam 3 działki budowlane. Tel. 601-910-804. M820-G

SPRZEDAM działkę, tel. 661-478-002. M860-G

POSZUKUJĘ sklepu wyposażonego, tel. 536-944-555. M868-G

SPRZEDAŻ wynajem apartamentów Karpacz INTERSOFTPOL, 666-649-860. M869-G

SPRZEDAM działkę, Mickiewicza 822 m, 518-942-709. M879-G

SPRZEDAM: Jagniątków, działka budowlana uzbrojona na 1.4 ha podział możliwy, Tel. 791-820-259. M889-G

OKAZJA. SPRZEDAM. Działka 19000 m kw w Jeleniej Górze pod zabudowę wielorodzinną 18000 m kw. PUM. tel. 516-129-392. M729-K

SPRZEDAM 7,7ha ziemi rolnej wraz z lasem w Rybnicy (gm. Stara Kamienica), tel. 667-377-792. M792-K

Korzystnie sprzedam działkę budowlaną w JELENIEJ GÓRZE (Czarne wzdłuż ul. Nowej)

powierzchnia 10.400 m kw. (1.04 ha)
Cena 70 zł/m kw.
Tel. 694 494 961, 32/ 291-70-05.

MOTORYZACYJNE

KUPIĘ każde auto, café, powypadkowe, 693-82-82-83. L910-G

KUPIĘ każde auto zdecydowanie. Tel. 785-524-378.

AUTO złomowanie, auto skup. Tel. 785-524-378. M408-G

SPRZEDAM samochód Mercedes E.124, 1991r, 2L benzyna. Na chodzie, stan bardzo dobry, stan blacharki idealny. Cena 10 tys. Tel. 726-042-652. M844-G

AKUMULATORY, oleje, płyny TANIO!, AGROMASZ Cieplice, tel. 756-466-610, 757-559-290, 607-345-516. M847-G

MOTORYZACYJNE C.D.

KUPIĘ każdy ciągnik i sprzęt rolniczy, 602-811-423. M872-G

KUPIĘ każde auto zdecydowanie. Tel. 785-524-378.

AUTO złomowanie, auto skup. Tel. 785-524-378. M873-G

SKUP AUT tel. 501-108-102. M598-K

SKUP aut. Płacę najlepiej! Kupię każde auto osobowe dostawcze ciężarowe motocykle, ciągniki rolnicze wszystkie od 1 do 50 tys. zł całe i uszkodzone legalnie umowa, najlepsze ceny na rynku gotówka w 20 min konkretnie 788-345-470; dawgoz@interia.pl

M748-K

WYNAJEM autolawety, busa, busa osobowego, lawety, Kadilaca na ślub, Karpacz, 603-622-848. M793-K

URZĘDOWA KASACJA POJAZDÓW
Jeżów sudecki, Długa 17
75/713-74-12

KUPNO

KUPIĘ każde auto, całe, powypadkowe, 693-82-82-83. L911-G

KUPIĘ butlę tlenową, ewentualnie inną. tel. 75-76-46-636. M663-G

SPRZEDAŻ

DREWNO kominkowe bukowe, sezonowane, 781-832-104, 603-781-271. L987-G

DREWNO kominkowe- sezonowane, różne wymiary, 601-799-452.

PODŁOGI tradycyjne z drewna parkiety, podbitki, boazerie, 601-799-452. M7-G

DREWNO opałowe, kominkowe- dowóz Jelenia Góra, okolice, 607-604-558. M587-G

DREWNO opałowe- rozpałkowe oflisy okorki 90 zł/m długie; pocięte, porąbane na 25 cm po 110 zł/m, darmowy transport, 727-235-168. M773-G

SPRZEDAŻ. Tarcica sucha po suszarni. Wszystkie rodzaje, 662-156-576. M794-G

DREWNO piecowe, suche, liściaste dł. 30 cm 601-799-452. M863-G

DREWNO kominkowe opałowe, 757-125-026. M37-K

FIRMA prowadzi sprzedaż złota i srebra inwestycyjnego (sztabki, monety) oraz udziela korzystnych pożyczek pod zastaw w/w produktów. Tel. 535-860-355, 530-836-416. M59-K

USŁUGI

DOMOFONY - montaż, naprawa, serwis, tel. 601-76-57-35. L955-G

PRZEPROWADZKI kompleksowe z ekipą do załadunku, 694-559-227. L1072-G

CYKLINOWANIE, układanie, profesjonalnie, 601-313-541. L1100-G

ROLETY, roletki, żaluzje, markizy, moskitiery, daszki. Producent, 76/870-53-48; 608-289-703. L1116-G

PIECE gazowe - przeglądy i naprawy, 604-569-785. L1126-G

PODCIŚNIENIOWE dogłębne czyszczenie dywanów, wykładzin, tapicerki meblowej. Profesjonalnie-Karcher, 792-216-960. L1154-G

PRZEPROWADZKI, TRANSPORT, kompleksowo od A do Z, trzy samochody, różne gabaryty, miasto - kraj - za granicą. Wycena gratis. tel.880-044-951. L1162-G

OGÓLNOREMONTOWE, 579-258-419. L1201-G

ELEKTRYK, 579-258-419. L1202-G

HYDRAULIK, 739-692-774. L1203-G

ANTENY zbiorcze, RTV/SAT, Antemon, 75/644-50-80. L1210-G

TELEWIZJA hotelowa, pensjonaty. Antemon, 75/644-50-80. L1211-G

DACHY, rynny, obróbki, kominy, 784-196-933. M49-G

VIDEOFILMOWANIE 792-546-054. M79-G

STUDIO Parkiet „Kornik”: cyklinowanie bezpyłowe, układanie parkietów, sprzedaż parkietów, klei, lakierów, olei, 609-736-480. M97-G

MALOWANIE, tapetowanie, czyszczenie, starannie, gwarancje, 514-904-993. M548-G

HYDRAULICZNE, elektryczne, 794-098-737. M562-G

ŁAZIENKI kompleksowo: kafelki, hydraulika, panele, malowanie, gładzie, ogólnobudowlane, 601-148-406. M583-G

REMONTY mieszkań, 691-631-082. M607-G

PRALKONAPRAWY, 603-83-54-83. M647-G

PRANIE dywanów tel. 602-440-007. M671-G

MONTAŻ mebli tel. 602-440-007. M672-G

MALOWANIE panele tel. 602-440-007. M673-G

DACHY nowe pokrycia, naprawy, konserwacja, ekspresowo, tania, 736-755-030. M694-G

DACHY, 601-872-363. M697-G

POSADZKARSTWO, WYLEWKI betonowe tel. 728-299-544. M704-G

PRZEPROWADZKI. Tel. 660-468-908. M708-G

ZESPÓŁ muzyczny + DJ - wesela imprezy. Tel.781-255-777. M719-G

MALOWANIE 606-734-030. M728-G

LOTNISKA - PRZEWOZY. Tel. 607-763-204. M730-G

ELEKTRYK, 664-475-323. M731-G

ROBOTY drogowe, odwodnianie budynków, przyłącza kanalizacyjne, wodociągowe, gazowe, energetyczne, przydomowe oczyszczalnie ścieków, Tel. 605-237-871. M733-G

HYDRAULIKA kanalizacja, gąz-tanio, solidnie, 604-922-815. M734-G

DEZYNFEKCJA dezynsekcja deratyzacja. Monitoring obecności szkodników sanitarnych. Odstraszanie kun, eliminowanie os, szerszeni, odkomarzanie. www.dezder.igora.pl 692-061-312. M735-G

CYKLINOWANIE, lakierowanie podłóg, odnawianie schodów, drzwi, okien. Tel. 695-823-040. M751-G

DACHY, 723-943-958. M777-G

NAPRAWA pralek, kuchenek, AGD- dojazd 783-616-565. M781-G

MALOWANIE, gładzie bezpyłowe, czysto, bez nałogów, 660-854-939. M795-G

OGÓLNOBUDOWLANE- remonty, prace zewnętrzne, roboty ziemne, 530-397-645.

KOPARKA, mikrokoparka, ciężarówka, 724-521-470.

SCHODY, 795-730-114.

KANALIZACJE, montaż szambokoparka, 535-515-070. M802-G

ŚLUSARSTWO. 881-731-064. M809-G

HYDRAULIKA - solidnie, fachowo. 503-319-676. M811-G

MUZYCZNA obsługa wesel, 609-299-524. M812-G

DOMOFONY, MONT - SAT, 602-810-896

ANTENY - naziemne, MONT - SAT, 602-810-896.

ANTENY - satelitarne, MONT - SAT, 602-810-896

TELEWIZJA hotelowa, MONT - SAT, 602-810-896. M816-G

NAPRAWA maszyn do szycia tel. 603-324-921. M817-G

HYDRAULIK, 575-064-436. M829-G

TRANSPORT Z IKEA Wrocław- Jelenia Góra okolice, dwa razy w tygodniu z wniesieniem i montażem tel. 694-559-227. M839-G

KLIMATYZACJA sprzedaż i serwis klimatyzatorów, 660-816-892; klimasz-technic@wp.pl M840-G

KLIMATYZACJA auto-klima, testy szczelności i nabitwanie freonem u klienta, 660-816-892; klimasz-technic@tlen.pl M841-G

AUTORYZOWANY Serwis RTV naprawa telewizorów LCD, Plazma, dekodery, monitory TV/ SAT montaż instalacji TV cyfrowej monitoring- dojazd do klienta, 75/642-11-93; 790-379-788; 797-379-788. M842-G

GŁADZIE malowanie, 690-427-168. M846-G

PRZEPROWADZKI, transport, 535-197-611.

REMONTY mieszkań, usługi hydrauliczne, elektryczne, 535-197-611. M852-G

ZARZĄDZANIE nieruchomości. Tel. 795-314-311. M861-G

DACHY, 602-884-480. M878-G

REMONTY tanio gwarancja, 509-924-523.

REMONTY, 604-992-041. M884-G

PRZEPROWADZKI z ekipą tel. 736-627-869.

PRZEPROWADZKI, tel. 733-299-117.

PRZEPROWADZKI, tel. 694-559-229. M886-G

BAGAŻÓWKA - 533-232-637. M887-G

ROLETY, plisy, moskitiery, montaż, naprawa, 604-460-139. L1369-K

WKŁADY kominowe, 608-49-55-34. M136-K

MALOWANIE mieszkań, drobne remonty, 601-33-59-57. M478-K

USŁUGI koparkoładowarką- młot- tania, 886-666-896. M639-K

TELEWIZJA Cyfrowa, instalacje DVB-T/SAT, LCD, Plasma, naprawy domowe RTV Hi-Fi SAT serwis. Tel. 602-373-343. M676-K

TECHNIKA grzewcza, pellet, podłogówka, Wolności 208, 797-252-379. M711-K

KOMINKI, piecyki, ul. Wolności 208, 797-252-379. M712-K

PODNOŚNIKI koszone 27m. Wynajem. Tel. 608-404-760. M749-K

SPRZĄTANIE, pranie dywanów, mycie okien; 792-036-065. M765-K

SPRZĄTANIE nagrobków, całoroczna opieka 792-036-065. M766-K

KOSZENIE, wertykulacja trawników, przycinanie drzewek i krzewów, 661-924-133. M767-K

SPRZĄTANIE pobudowlane, domów, obiektów, 792-036-065. M768-K

OD A DO R Remonty Tip Top, 534-855-530. M791-K

MEBLE na wymiar, meble kuchenne, szafy, garderoby. Tel. 733-101-353; www.stolwir.pl

CYKLINOWANIE bezpyłowe, profesjonalne układanie parkietów, podłóg, paneli. www.stolwir.pl Tel. 733-101-353. M795-K

PRANIE dywanów Tel. 792-351-763. M796-K

LEKARSKIE

PSYCHIATRA - Ryszarda Czerniawska, specjalistyczna terapia nerwicy i zaburzeń psychicznych. Jelenia Góra, pl. Piastowski 30, ul. Cieplicka 223/1. Rejestracja telefoniczna: 693-583-915. M600-G

PSYCHIATRA Bogusław Zasępa, nerwice, depresje, zaburzenia psychiczne, odtrucie, wizyty domowe. Tel. 602-804-195. M603-G

WSZYWKI przeciwalkoholowe, 601-83-50-12.

WSZYWKI przeciwalkoholowe. Tel. 603-78-57-80. M609-G

VIAGRA, cialis, 601-960-615; 605-405-855. M710-G

PSYCHIATRA Czesława Gierczak, zmiana adresu praktyki lekarskiej: Henryka Wieniawskiego 4, 58-500 Jelenia Góra, rej. tel. 502-591-364. M741-G

GABINET Rehabilitacji, Eryk Olszak, 697-855-631, www.erykolszak.igora.pl M770-G

STOMATOLOG Jacek Łoś, Klonowica 2 lok. 5, również RTG- zdjęcia panoramiczne i boczne głowy, 75/752-60-43; 607-106-335. M797-G

PRAKTYKA lekarska lekarz Andrzej ZIEZIULA - internista, pulmonolog. Jelenia Góra, ul. Ogińskiego 1B (budynek przychodni) wejście E, pokój 28, 2 piętro (windą). Wtorki 16.00- 17.30. Wizyty domowe, EKG. Tel. 601-758-160. M798-G

ANGIOLOG Joanna Olszewska- Roczniak, leczenie chorób żył, zakrzepicy, miażdżycy, diagnostyka obręzków kończyn, kwalifikacja do operacji naczyniowych, przepływy naczyniowe szyjne i kończyn dolnych USG- DOPPLER, Ogińskiego 1B, wejście A poziom -1, gabinet 7, rejestracja 516-815-337. M576-K

GINEKOLOG NFZ Kowary, Zamkowa 5 Andrzej Drabarek, rejestracja 8.00- 12.00. Tel. 603-13-99-22 lub 75/718-20-99. Pełny zakres usług NFZ. M724-K

SPECJALISTA protetyki stomatologicznej stomatologii ogólnej Wojciech Z. Kulig. Wszystkie rodzaje odbudowy, leczenia zębów, wszystkie rodzaje koron, protez, mostów protetycznych, mikroskop zabiegowy, implanty, ceramika adhezyjna, piaskowanie, naprawy, wybielanie zębów, rentgen. Jelenia Góra, 1 Maja 28/2, I piętro, pon.- pt. 10.00- 19.00. Tel. 75/76-75-473; 601-773-396. M764-K

Prywatny Gabinet Dermatologiczny

wtorki i czwartki 17.30-19.00. Inne terminy przyjęć i wizyty domowe - po uzgodnieniu. Bez rejestracji 601-898-289

Specjalista dermatolog Alicja Lecheta-Prawdzik Jelenia Góra ul. Morcinka 1 (mała poczta przy aptece)

PRYWATNE POGOTOWIE DERMATOLOGICZNE 601-898-289

USG

stawów biodrowych dziecięcych

SPECJALISTA ORTOPEDII
I CHIRURGII URAZOWEJ
UPRAWNIONY DO BADAŃ NURKÓW

Zbigniew Rudnicki

przyjmuje:
poniedziałek 17.00-18.00
środa 17.00-18.00
sobota 9.30-11.00
pl. Piastowski 30 - obok apteki
Jelenia Góra - CIEPLICE
Tel. kom. 601-75-14-74
Wizyty domowe: poniedziałek, środa, czwartek, sobota.

Chirurgia plastyczna, pełny zakres zabiegów

specjalista chirurgii plastycznej dr med.
Jakub Kratochwil
rejestracja
75 6424558

Specjalista chirurgii ogólnej

Dr n.med. **Marek Kaźmierczyk**

- diagnostyka i leczenie chorób przewodu pokarmowego
- choroby odbytu / hemoroidy i inne
- kwalifikacja do zabiegów operacyjnych
- inne schorzenia chirurgiczne - żyłki kończyn dolnych i inne

Jelenia Góra ul. Ogińskiego 4 "KLINIKA"
Poniedziałek 16-17

Lwówek Śl. pl. Wolności 28 Wtorek 16-17
obok apteki w Ryńku kom. 602635191

Okulista

Małgorzata MARKIEWICZ
specjalista chorób oczu

Leczenie chorób oczu
komputerowe badanie wad wzroku
dobór okularów ■ pole widzenia
pachymetria ■ bezdotkowy
pomiar ciśnienia śródgałkowego
■ płukanie dróg łzowych.
Przyjmuje od pon. do pt. 10.00-17.00
Jelenia Góra, 1 Maja 15/17 "Optyk"
(vis a vis hotelu Europa)
Rejestracja telefoniczna 603-613-058

GABINET OKULISTYCZNY

LEK. MED. OKULISTA
KRYSZYNA WIAĆEK-MIERZWA

ul. Letnia 2 (budynek "Klinika")
- przychodnia lekarzy specjalistów
Przyjmuje od pon. do pt. 9.00 do 17.00
Rejestracja telefoniczna
75/645-76-50/51
tel. kom. 502-612-616
75/649-50-25

KRZYSZTOF CZERKASOW

specjalista chirurg ortopeda
przyjmuje poniedziałek od godz. 16.00
Jelenia Góra, Letnia 2

Rejestracja telefoniczna 75 64 57 651

PRACA

AGENCJA pracy Sachse Personalienleistungen GmbH Poszukuje do pracy w Austrii oraz Niemczech: hydraulików, elektryków, spawaczy, ślusarzy, dekarzy, stolarzy, lakierników i mechaników. Atutem byłaby znajomość języka niemieckiego oraz prawo jazdy kat. B. Bardzo dobre warunki! Zakwaterowanie zapewnione! Kontakt: filia Zgorzelec/Görlitz, tel: +48-532-093 696, praca@sachse.pl, mailto:praca@sachse.pl M94-G

AVON-AMBASADORKA (konsultantka), dołącz do nas. Tel. 692-494-164; avonowinki@wp.pl M155-G

SZUKAM opiekunki do chorego ojca na Zabobrze, 607-778-138. M669-G

ZATRUDNIĘ pomocnika, dekarza, przyuczę, tel. 517-191-371. M808-G

SKLEP z kawą i herbatą zatrudni, panie 50+, emerytki, rencistki niepełny wymiar czasu, na stałe, 602-101-096. M850-G

PRACA w zawodach: malarz- tynkarz, zarobki około 2100eu Pełne ubezpieczenia. komunikatywna znajomość j.niem. prawo jazdy dobra znajomość swojego zawodu. Kontakt: pracainfo3@gmail.com. Tel. po godz 17 WhatsApp 00491739298172 M833-G

OPIEKA Niemcy Legalnie, 725-248-935 M686-K

DO PROFESJONALNEJ pralni zatrudnię, 886-666-896. M725-K

PROMEDIA24

PRACA OPIEKUN SENIORÓW W DE

- WYSOKIE ZAROBKI
- KURSY JĘZYKOWE
- LEGALNA PRACA - SKŁADKI ZUS
- MOŻLIWE KRÓTKIE I DŁUGIE WYJAZDY

**ZADZWOŃ I UMÓW SIĘ
NA SPOTKANIE:**
TEL. 789 218 008

NAUKA

ANGIELSKI, 503 819 327. M768-G

TŁUMACZ przysięgły języka niemieckiego, 501-648-318. M769-G

ANGIELSKI, 516-125-237. M778-G

ANGIELSKI/ niemiecki nauczyciel, 537-111-140. M822-G

MATRYMONIALNE

„AMOR” Jelenia Góra, 600-983-771. M158-G

DUET- Lubąń, 604-361-418. M153-K

RÓŻNE

DOMOFONY, tel. 601-765-735. L954-G

MUZYK orkiestra oraz trębacz, 609-299-524. M813-G

TOWARZYSKIE

ZAPRASZAM Panie do współpracy, 797-171-046.

NOWA Ola, 511-603-693. M807-G

SARA 40-latką zaprasza na miłą zabawę. 691-943-975. M876-G

VANESSA nowy numer, 796-691-135.

DOJRZAŁA od 9.00, 885-319-656.

LENA, 782-115-982.

**Wesela
marzeń**

tel. 601 834 644
kontakt@hoteltango.pl

SEKSOWNA trzydziestolatka, 796-691-134

NIEPIĘKNE lecz umiejętnie, 697-577-650.

22- LATKA puszysta zaprasza, 781-363-127 M885-G

TURYSTYCZNE

LOTNISKA przewozy tel. 602-120-624. M875-G

PRZEWOZY okazjonalne busami, krajowe, zagraniczne 601-556-495. M638-K

BIZNES

SERWIS księgowo-podatkowy, wszystkie podmioty. Tel. 603-642-283. M749-G

PRAWNIK porady, sporządzanie pism, windykcja, 606-245-298. M764-G

BEZPŁATNE porady prawne dla wszystkich osób zainteresowanych- każdy wtorek w Jeleniej Górze od 11.00- 15.00 po wcześniejszej rejestracji telefonicznej 602-46-78-12, ul. Teatralna 1 pok. 101. M782-G

POŻYCZKI, szybko tanio, tel. 500-320-777. M792-G

DARMOWE porady prawne. Wtorek, czwartek, 16-18, Jelenia Góra, Groszowa 3. 501-666-946. M849-G

ZARZĄDZANIE nieruchomościami intersoftpol, 666-649-860. M867-G

BALBINA księgowość PIT, CIT, VAT, ZUS Jelenia Góra, Kilińskiego 20/1u, tel. 75-76-57-434. M726-K

nj24.pl

SPRZEDAŻ

SPRZEDAŻ

Teraz taniej nawet do 30 %**

Drzwi Roku
"3950 zł"

Brama Roku
"2690 zł"

ul. Wincentego Pola 8
58-500 Jelenia Góra
tel./fax 75/75-333-65
e-mail: biuro@bramydrzwi.pl - tel. 75/75-357-46

Hörmann – Fan Jelenia Góra
Autoryzowany Partner Hörmann Polska

Prezydent Miasta Jeleniej Góry informuje, że

na tablicy ogłoszeń w siedzibie Wydziału Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miasta Jelenia Góra przy ul. Ptasiej 2-3 w Jeleniej Górze wywieszone zostało **Obwieszczenie nr 125.2019.VIII z dnia 12 września 2019 roku** w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu lokalu położonego w Jeleniej Górze przy ulicy Karkonoskiej 115/1U, przeznaczonego do sprzedaży w drodze przetargu nieograniczonego wraz ze sprzedażą udziału w gruncie związanego z tym lokalem.

URZĄD MIASTA JELENIA GÓRA

*Polujemy
na prawdę*

www.nj24.pl

nowiny
Jelenia Góra

W E P A

PIECHOWICE Sp. z o.o.

producent papierów higienicznych

zatrudni
**AUTOMATYKÓW, MECHANIKÓW,
ELEKTRYKÓW,
PRACOWNIKÓW OBSŁUGI PRODUKCJI,
OPERATORÓW WÓZKÓW WIDŁOWYCH.**

Wymagania:

- mile widziane wykształcenie o kierunku mechanicznym, elektromechanicznym, elektrycznym lub podobnym
- gotowość do pracy w systemie zmianowym,
- automatyk, elektryk mile widziane uprawnienia SEP do 1 kV.

Oferujemy:

- atrakcyjne warunki pracy i wynagrodzenia, możliwość rozwoju zawodowego, bogaty pakiet socjalny, pakiet zdrowotny.

Oferty pracy prosimy składać w siedzibie Spółki w Piechowicach ul. Pakoszowska 1B lub przesłać na adres: **rekrutacja@wepa.eu** z dołączoną zgodą na przetwarzanie danych osobowych zgodnie z rozporządzeniem o ochronie danych osobowych - RODO.
Tel. kont: 75/75 47 818.

HELIOS

KINŃ KOBIET

wieczór filmowy dla Pań

Seans 18 września

Partnerzy: szafa.pl, KULTURA, Cuda, CCC

Kino Helios Jelenia Góra
al. Jana Pawła II 51
rezerwacja: 75 718 64 19

www.helios.pl

Warto czytać

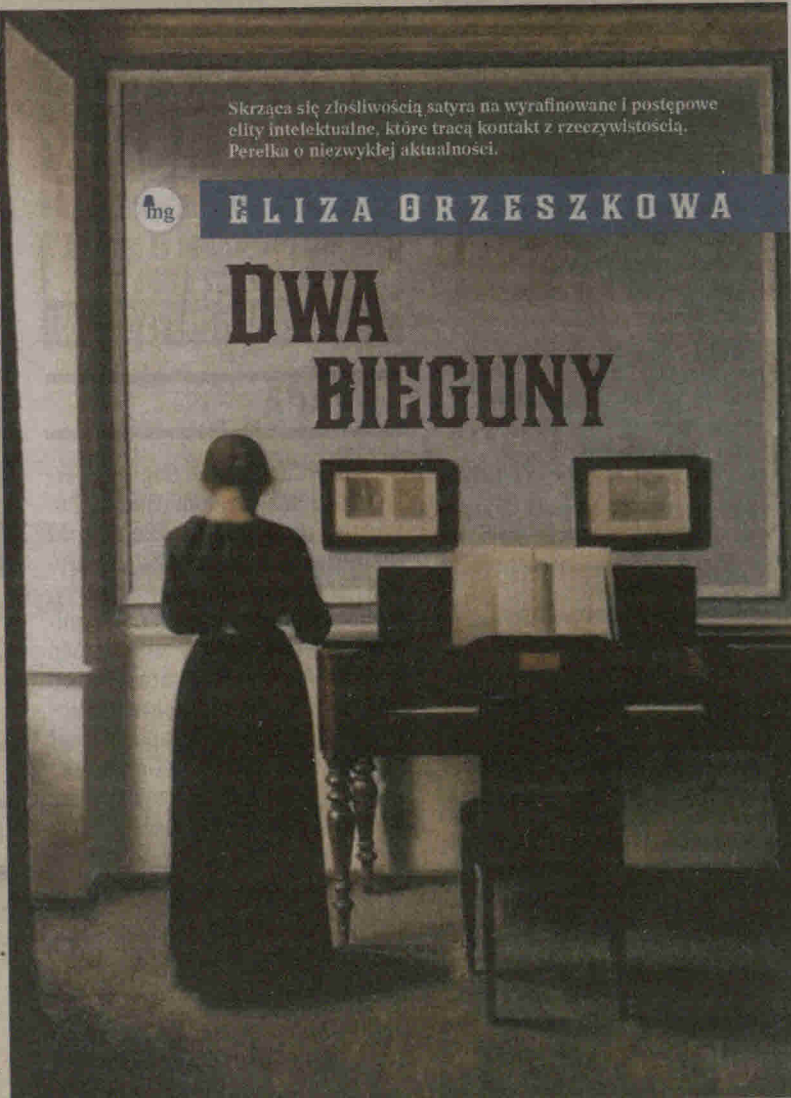
Perełka o niezwyklej aktualności

„Dwa bieguny” Elizy Orzeszkowej to skrzęca się złościwością satyra na wyrafinowane i postępowe elity intelektualne, które tracą kontakt z rzeczywistością. Wspaniała, aktualna w swej wymowie powieść.

Narratorem jest pochodzący z warszawskich elit dekadent, który poznaje „dziką” (taki zresztą powieść pierwotnie miała tytuł), młodą kobietę, Sewerynę. Przyjechała do Warszawy po dobre rady – przekonana, że zamieszkujący stolicę pisarze i dziennikarze staną się dla niej drogowskazem. Chce wiedzieć, jak prowadzić, realizując cele dobra publicznego, majątek, który otrzymała po śmierci brata (zginął – w domyśle – w powstaniu styczniowym). Okazuje się jednak, że elity intelektualne czas spędzają głównie na zabawach salonowych. Nie w głowie im praca od podstaw, a tym bardziej ograniczanie własnego życia. Narrator coraz bardziej fascynuje się Seweryną, ale są przecież tak odlegli, jak dwa bieguny. Przyciągają się i odpychają jednocześnie.

Powieść ta jest w prozie Orzeszkowej wyjątkowa. Autorka chłascze wielkomiejską inteligencję ironią subtelną, ale celną. Ówczesne emancypantki (wcale nieodległe w myśleniu od dzisiejszych feministek) to w jej opisie najwartościowsza część narodu. Tylko one potrafią zmienić otaczający je świat, co uważają za swoją misję i powinność.

Eliza Orzeszkowa jest jedną z najważniejszych pisarek polskich epoki pozytywizmu. Jej utwory cechuje ogromne wycucie problemów społecznych – w mowie pogrzebowej Józef Kotarbiński nazwał ją „czującym sercem epoki”.

Uwaga! Dla naszych Czytelników mamy trzy egzemplarze tej właśnie książki. Rozdamy je osobom, które najszybciej zatelefonują na redakcyjny numer 757524781 w środę, 25 września, po godz. 12.00. Warunkiem otrzymania książki jest posiadanie aktualnego wydania „Nowin Jeleniogórskich”.

Zapraszamy!

POZIOMO: 1) dawny młyn ze śmigłami; 7) maszyna z łyżką; 11) jej stolicą Monrovia; 12) wytwórnie desek; 13) wirtuoz, wybitny muzyk; 14) A4, A5 i B4; 15) duchowny; 18) niejedna w łożysku; 21) dezynfekowanie; 26) masa z palonego cukru; 28) przedmioty; 29) dynastia pergamońska; 33) solidny łyk; 36) opera Verdiego; 40) miękki ser pleśniowy z Bawarii; 42) maszyna rolnicza do wysiewania; 43) żona Napoleona III; 44) kraj Wołodomyra Zelenskigo; 45) brazylijski stan z Macelo; 46) księżyc Neptuna.

PIONOWO: 1) mały Gombrowicz; 2) drugie największe miasto Palau; 3) Dahl, napisał „Charlie i fabryka czekolady”; 4) faleza, urwisko brzegowe; 5) dawniej o karczmie; 6) dział artyleryjskie; 7) wpadają do butów; 8) Wilhelm, były prezydent NRD; 9) miodożer, pszczoło-jamnik; 10) powitanie i pożegnanie na Hawajach; 16) góra kamienna; 17) pisarz francuski, autor „Nany”; 19) w nich pszczoły; 20) brat cioteczny; 22) produkują go pszczoły; 23) pod prysznic; 24) kraj, gdzie schronił się Kain; 25) jezioro na granicy USA i Kanady; 27) krem z owoców; 30) rzadki minerał, kalait; 31) stolica Erytrei; 32) babakoto, mała piątka; 33) niemiecki land z Wiesbaden; 34) deszczowa nawałnica; 35) taniec argentyński; 37) panuje w wojsku; 38) filipińska sztuka walki, kali; 39) płynię przez Monachium; 41) klub piłkarski z Madrytu.

W rozwiązaniu należy podać hasło z oznaczonych pól. Na odpowiedzi czekamy 10 dni od daty ukazania się numeru. Do wygrania książka Joanny Chmielewskiej „Sukienka z mgieł”.

Rozwiązanie krzyżówki 36/2019:

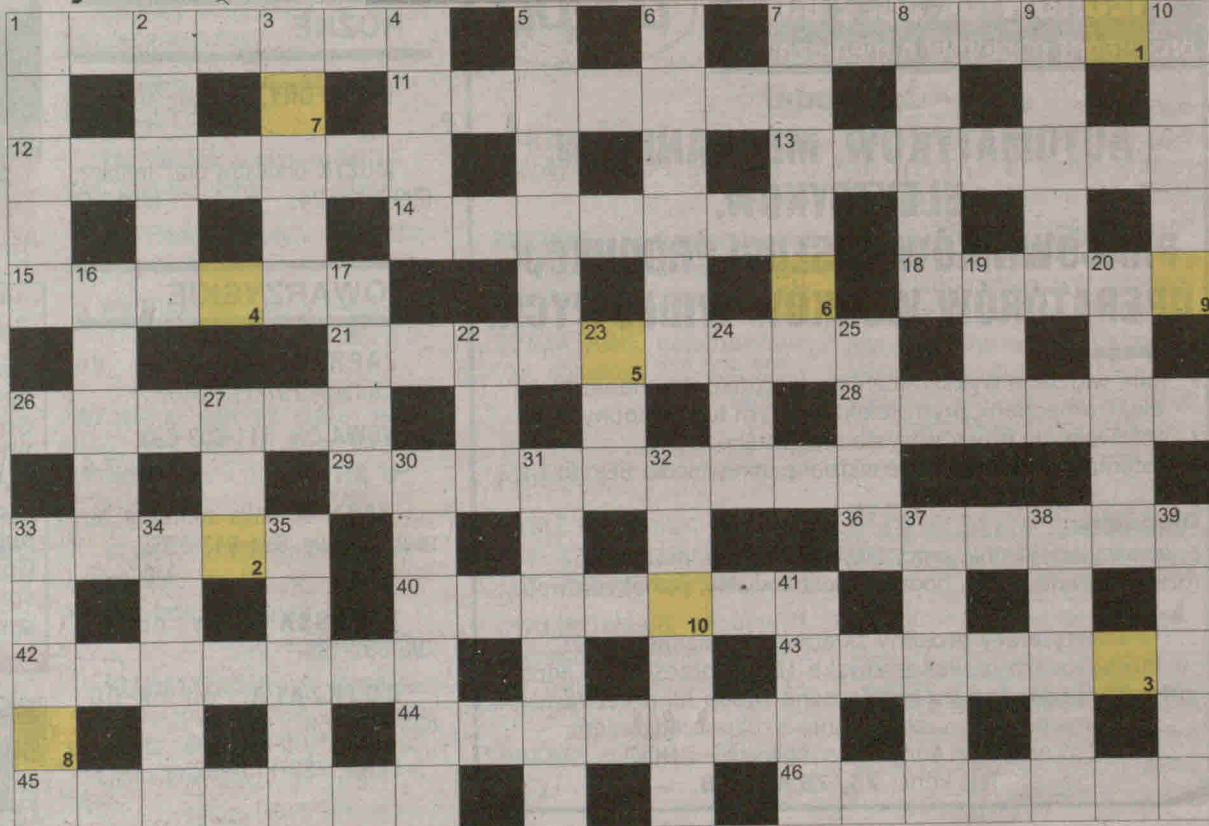
POZIOMO: 1) Kopernik; 6) Waldemar; 10) Onega; 11) Popielec; 13) nosiciel; 15) uwiad; 16) Szekspir; 18) Adamczyk; 20) Mel; 22) anegdotka; 25) endorfiny; 28) tom; 30) Stendhal; 33) sławista; 35) walet; 36) status; 37) tabele; 38) sacharoza; 39) drwale; 40) rzepak.

PIONOWO: 1) kapusta; 2) papież; 3) Nil; 4) kocur; 5) Belize; 6) Wanda; 7) los; 8) mniszki; 9) relikty; 12) Ecsed; 14) Izmir; 17) Istra; 19) Dedal; 20) mat; 21) Lem; 23) Natator; 24) gonitwa; 26) frisbee; 27) Natalia; 29) Orlean; 31) Hesse; 32) Iwica; 33) strop; 34) Antar.

HASŁO: DOMOKRĄŻCA

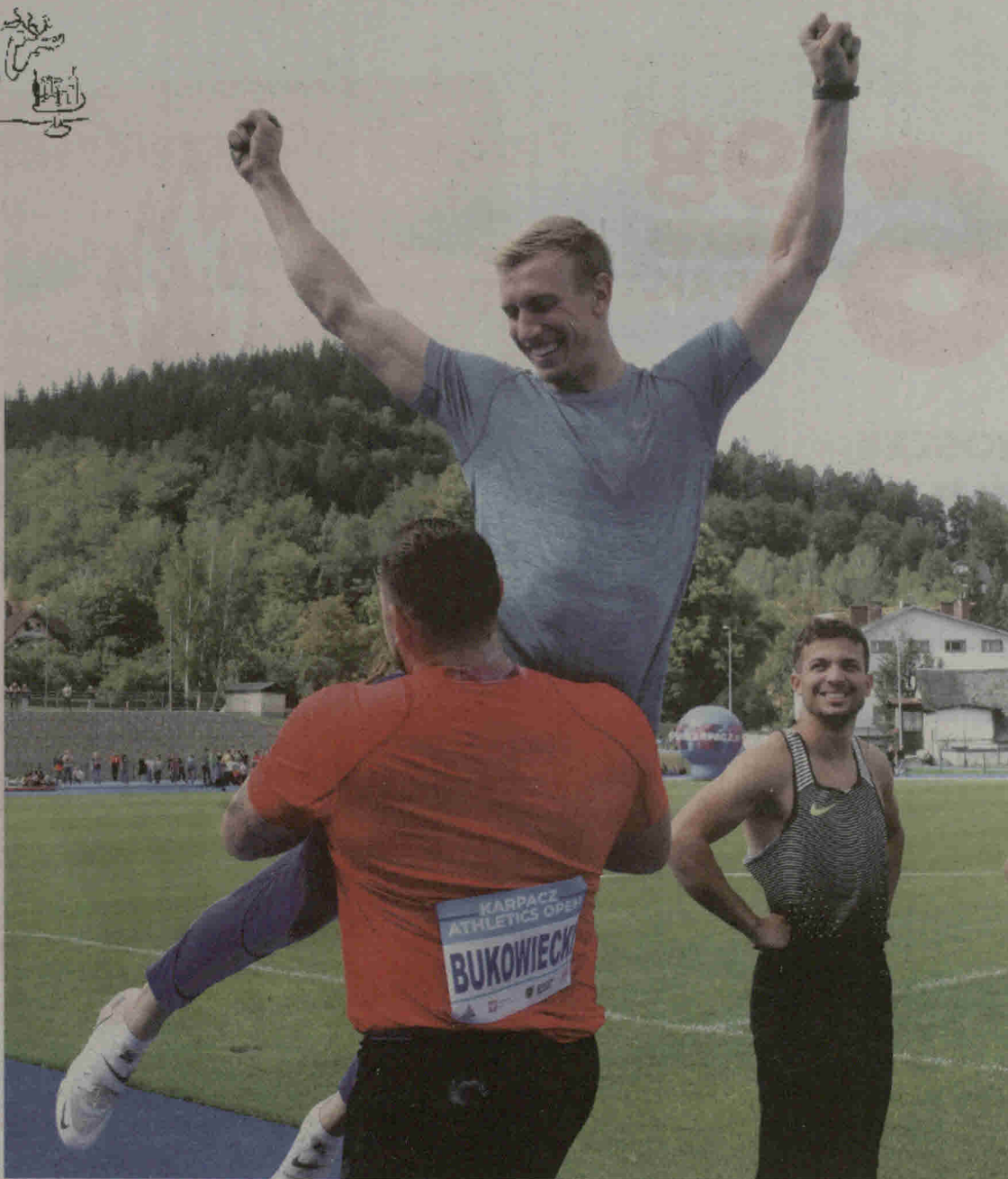
Za prawidłowe rozwiązanie krzyżówki nr 36 nagrodę, książkę Honore de Balzac „Jaszczur”, otrzymuje Szymon Michnowicz z Jeleniej Góry. Prosimy o kontakt z redakcją.(ep)

Krzyżówka 38 KUPON NR 38/2019

JELEŃ SALONOWY

Oficjalne otwarcie nowego, miejskiego stadionu pod Śnieżką uświetniło najlepszych szesnastu polskich lekkoatletów, w tym prawdziwe gwiazdy światowego i europejskiego sportu. Przed minimityngiem **Karpacz Athletics Open 2019** kulomiot **Konrad Bukowiecki** do rozgrzewki przed techniczno-siłową konkurencją wprowadził nowe ćwiczenie. Z łatwością podrzucał w górę rekordzistę Polski (6,02 metrów) w skoku o tyczce **Piotra Liska**, który wcale ułomkiem nie jest. Swojej wagi obaj lekkoatleci nie podali. Nietypowy sposób treningu okazał się bardzo skuteczny. Pan Konrad wygrał rywalizację w pchnięciu kulą i poprawił rekord życiowy. Wynik 21,99 metrów był najbardziej wartościowym osiągnięciem pierwszych zawodów na nowym obiekcie. Mistrz nie ukrywał, że marzy o kolejnym świetnym wyniku, o przekroczeniu 22 metrów. (5)

Pełniący rolę gospodarzy wydarzenia władze Karpacza - burmistrz **Radosław Jęcek** i jego zastępczyni **Kamila Cyganek** od początku mocno wierzyli, że warto wydać 24 miliony złotych, zwłaszcza że wcześniej stadion był jedną wielką ruiną. Potem przez dwa lata wierzyli w powodzenie inwestycji. Łatwo nie było, ale teraz stadion został uznany za szczególnie dla rozwoju sportu w Polsce. Władze Karpacza witali honorowych gości, przemawiali, dziękowali wielu osobom i instytucjom za sfinansowanie oraz generalnemu wykonawcy, wręczali upominki, odbierali gratulacje i życzenia, kibicowali zawodnikom trzech konkurencji. Osobiście oficjalnie nie przetestowali jednak jeszcze pachnącego świeżością stadionu. Wszystko jednak przed nimi. Warunki są, czas więc zrzucić garniaki, garsonki, trzewiki, szpilki i na start! Bieżnia czeka! (5)

turyści i wczasowicze z różnych stron. Dwukrotny wicemistrz olimpijski w rzucie dyskiem **Piotr Małachowski** nikomu nie odmówił selfiaka. Na offie przyznał, że do Karpacza przyjeżdża już od dawna, ale będzie był tu częściej, bo zauroczony jest miejscem i górkimi widokami, a teraz dodatkowo do pakietu wrażeń dołączyły zachwyty nad stadionem. Słowem - jest gdzie rzucać. (5)

Czołowych sportowców „królowej sportu” setki kibiców dopinowały podczas minimityngu. Ale nie brakowało też okazji do bezpośrednich rozmów na bieżni, rzutni i skoczni oraz do mnóstwa pamiątkowych zdjęć. O pozowanie prosili mieszkańcy Karpacza i okolic, ale również

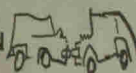

W ceremonii na „błękitnym” stadionie (nazwa od koloru nawierzchni sześciotorowej bieżni wraz z półkolami) przy tradycyjnym przecięciu czerwonej wstęgi nie mogło zabraknąć prezesa Polskiego Związku Lekkiej Atletyki **Henryka Olszewskiego** i męża śp. patronki pięknego obiektu, Ireny (nazwisko panieńskie Kirschenstein) Szewińskiej (1946-2018), **Janusza Szewińskiego**. Obaj panowie, podobnie jak czołowi lekkoatleci, nie kryli zachwytu nad sportową perełką miasta. Zgodnie przyznali, że najwyżej (600 metrów n.p.m.) położony w kraju stadion lekkoatletyczny imponuje im pod każdym względem. Pan Janusz wspominał: - Niedaleko stąd, w Przesiecu w 1962 roku, Irena była na pierwszym w życiu zgrupowaniu sportowym i w karkonoskich okolicach trenowała. Wierzę, że w Karpaczu rozpocznie się kariera następczyni najlepszej polskiej lekkoatletki, siedmiokrotnej medalistki olimpijskiej. (5)

Horoskop

BARAN

21 III - 20 IV

W tym tygodniu zajmij się swoją kondycją, pogłębiaj przyjaźnie, rozwijaj pomysły i realizuj plany z poprzednich lat - teraz okażą się dochodowe.

BYK

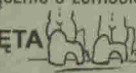
21 IV - 21 V

Możesz mieć wpływ na swoją sytuację, ale musisz tego chcieć. Wydarzenia tego tygodnia powinny skłonić Cię do refleksji - przestań myśleć wyłącznie o zemście.

BLIŹNIĘTA

22 V - 21 VI

Będzie okazja, aby pogodzić się i oczyścić atmosferę. Wykorzystaj to, by zacząć wszystko z nową, lepszą energią. Nie stawiaj warunków, nie teraz.

RAK

22 VI - 22 VII

Pora na refleksję, wypoczynek, sprawy duchowe, rozwój osobisty i poukładanie spraw uczuciowych. Dużo jak na siedem dni, ale musisz to w końcu uporządkować, bo bardzo się pogubisz.

LEW

23 VII - 22 VIII

Powinieneś być wszędzie tam, gdzie trzeba coś lepiej zorganizować. Twoja kreatywność i twórcza inwencja zostaną docenione przez osobę, której chcesz zaimponować.

PANNA

23 VIII - 22 IX

Elegancko, uprzejmie i zgodnie powinieneś teraz współpracować z innymi ludźmi. Może trochę Cię to zmęczy, ale przy okazji okaże się że jesteś niezastąpiony.

WAGA

23 IX - 22 X

Wygląda na to, że Twoja sytuacja w najbliższych dniach znacznie się polepszy. Nie bądź rozrzućny i trzymaj się finansowego planu, a wszystko będzie w zasięgu portfela.

SKORPION

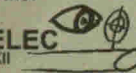
23 X - 22 XI

Pora złapać dystans do trudnych spraw z przeszłości - ktoś przyniesie nowe propozycje zawodowe, pojawi się nowa, ciekawa znajomość. Bierz wszystko.

STRZELEC

23 XI - 21 XII

Posłuchaj bratniej duszy i nie ukrywaj swoich emocji, a sprawy zaczną układać się po Twojej myśli. Dzięki pewnemu spotkaniu uda Ci się zdobyć wsparcie.

KOZIOROŻEC

22 XII - 20 I

Nie podpisuj i nie zrywaj umów bez skonsultowania się z prawnikiem, bo jeden zapis małym druczkiem może kosztować cię wiele nerwów i pieniędzy.

WODNIK

20 I - 20 II

Narzuć sobie dużą finansową dyscyplinę, bo wkrótce będziesz musiał zainwestować w naukę i kursy doszkalające. Nie żałuj na nowy sprzęt i profesjonalne narzędzia pracy.

RYBY

20 II - 20 III

Na Twojej drodze do osiągnięcia szczęścia pojawią się przeszkody. To prawda, że miłość Ci wszystko wybaczy, ale nie nadużywaj zaufania najbliższych osób.

(ep)

16 ⁹⁸ OPAK.

EKO-GROSZEK CARBON R

WARTOŚĆ OPAŁOWA: 26 MJ/kg

OPAK: 20 kg

GRANULACJA: 8-25 mm

ZAPRASZAMY NA PREZENTACJĘ KOTŁÓW **TERMO-TECH** KOTŁY STĄPORKÓW

18.09.2019

OD 09.00 DO 16.00
TEREN PARKINGU

1. PREZENTACJA KOTŁÓW
2. SZKOLENIE Z OBSŁUGI I UŻYTKOWANIA KOTŁA
3. SZKOLENIE Z USTAWIENIA PARAMETRÓW STEROWNIKA

castorama

JELEŃ GÓRA
Al. JANA PAWŁA II 11